

သံယုတ္တနိကာယ်
မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

- ၁ - မဂ္ဂသံယုတ်
- ၂ - ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်
- ၃ - သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်
- ၄ - ဣန္ဒြိယသံယုတ်
- ၅ - သမ္ပပ္ပဓာနသံယုတ်
- ၆ - ဗလသံယုတ်
- ၇ - ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ်
- ၈ - အနုရုဒ္ဓသံယုတ်
- ၉ - ဈာနသံယုတ်
- ၁၀ - အာနာပါနသံယုတ်
- ၁၁ - သောတာပတ္တိသံယုတ်
- ၁၂ - သစ္စသံယုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် မာတိကာ ပြီး၏။

သံယုတ္တနိကာယ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁ - မဂ္ဂသံယုတ်

၁ - အဝိဇ္ဇာဝဂ်	၈ - ဒုတိယ ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ်
၂ - ဝိဟာရဝဂ်	၉ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်
၃ - မိစ္ဆတ္တဝဂ်	၂ - ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်
၄ - ပဋိပတ္တိဝဂ်	၅ - အပ္ပမာဒပေယျာလဝဂ်
၅ - အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ်	၆ - ဗလကရဏီယဝဂ်
၆ - သူရိယပေယျာလဝဂ်	၇ - ဧသနာဝဂ်
၇ - ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ်	၈ - ဩဃဝဂ်

၂ - ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်

၁ - ပဗ္ဗတဝဂ်	၁၀ - အပ္ပမာဒဝဂ်
၂ - ဝိလာနဝဂ်	၁၁ - ဗလကရဏီယဝဂ်
၃ - ဥဒါယိဝဂ်	၁၂ - ဧသနာဝဂ်
၄ - နိဝရဏဝဂ်	၁၃ - ဩဃဝဂ်
၅ - စက္ကဝတ္တိဝဂ်	၁၄ - ပုနဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်
၆ - သာကတ္တဝဂ်	၁၅ - ပုနအပ္ပမာဒဝဂ်
၇ - အာနာပါနဝဂ်	၁၆ - ပုနဗလကရဏီယဝဂ်
၈ - နိရောဓဝဂ်	၁၇ - ပုနဧသနာဝဂ်
၉ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်	၁၈ - ပုနဩဃဝဂ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၃ - သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်

၁ - အဗ္ဗပါလိဝဂ်	၆ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်
၂ - နာလန္ဒဝဂ်	၇ - အပ္ပမာဒဝဂ်
၃ - သီလဋ္ဌိတိဝဂ်	၈ - ဗလကရဏီယဝဂ်
၄ - အနန္တသုတဝဂ်	၉ - ဧသနာဝဂ်
၅ - အမတဝဂ်	၁၀ - ဩဃဝဂ်

၄ - ဣန္ဒြိယသံယုတ်

၁ - သုဒ္ဓိကဝဂ်	၆ - သူကရခတဝဂ်
၂ - မုဒုတရဝဂ်	၇ - ဗောဓိပက္ခိယဝဂ်
၃ - ဆဠိန္ဒြိယဝဂ်	၈ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်
၄ - သုခိန္ဒြိယဝဂ်	၁၂ - ဩဃဝဂ်
၅ - ဧရာဝဂ်	၁၃ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်
- ၁၇ - ဩဃဝဂ်

၅ - သမ္ပပ္ပဓာနသံယုတ်

၁ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်	၃ - ဗလကရဏီယဝဂ်
၂ - အပ္ပမာဒဝဂ်	၄ - ဧသနာဝဂ်
- ၅ - ဩဃဝဂ်

၆ - ဗလသံယုတ်

၁ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်	၆ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်
၅ - ဩဃဝဂ်	၉ - ဧသနာဝဂ်
- ၁၀ - ဩဃဝဂ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၇ - ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ်

- ၁ - စာပါလဝဂ်
- ၂ - ပါသာဒကမ္မနဝဂ်
- ၃ - အယောဂုဠဝဂ်
- ၄ - ဂင်္ဂီပေယျာလဝဂ်
- ၈ - သြဃဝဂ်

၈ - အနုရုဒ္ဓသံယုတ်

- ၁ - ရဟောဂတဝဂ်
- ၂ - ဒုတိယဝဂ်

၉ - ဈာနသံယုတ်

- ၁ - ဂင်္ဂီပေယျာလဝဂ်
- ၅ - သြဃဝဂ်

၁၀ - အာနာပါနသံယုတ်

- ၁ - ဧကဓမ္မဝဂ်
- ၂ - ဒုတိယဝဂ်

၁၁ - သောတာပတ္တိသံယုတ်

- ၁ - ဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ်
- ၂ - ရာဇကာရာမဝဂ်
- ၃ - သရဏာနိဝဂ်
- ၄ - ပုညာဘိသန္ဓဝဂ်
- ၅ - သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ်
- ၆ - သပ္ပညဝဂ်
- ၇ - မဟာပညဝဂ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁၂ - သစ္စသံယုတ်

- ၁ - သမာဓိဝဂ်
- ၂ - ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ်
- ၃ - ကောဠိဂါမဝဂ်
- ၄ - သီသပါဝနဝဂ်
- ၅ - ပပါတဝဂ်
- ၆ - အဘိသမယဝဂ်
- ၇ - ပဌမ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်
- ၈ - ဒုတိယ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်
- ၉ - တတိယ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်
- ၁၀ - စတုတ္ထ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်
- ၁၁ - ပဉ္စမအာမကဓညပေယျာလဝဂ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် မာတိကာ ပြီး၏။

သံယုတ္တနိကာယ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁ - မဂ္ဂသံယုတ်

၁ - အဝိဇ္ဇာဝဂ်

၁ - အဝိဇ္ဇာသုတ်	၆ - ပဌမ အညတရဘိက္ခုသုတ်
၂ - ဥပဗုသုတ်	၇ - ဒုတိယ အညတရဘိက္ခုသုတ်
၃ - သာရိပုတ္တသုတ်	၈ - ဝိဘင်္ဂသုတ်
၄ - ဇာဏုဿောဏိဗြာဟ္မဏသုတ်	၉ - သူကသုတ်
၅ - ကိမတ္ထိယသုတ်	၁၀ - နန္ဒိယသုတ်

၂ - ဝိဟာရဝဂ်

၁ - ပဌမ ဝိဟာရသုတ်	၆ - ပဌမ ပရိသုဒ္ဓသုတ်
၂ - ဒုတိယ ဝိဟာရသုတ်	၇ - ဒုတိယ ပရိသုဒ္ဓသုတ်
၃ - သေက္ခသုတ်	၈ - ပဌမ ကုတ္တုဋ္ဌာရာမသုတ်
၄ - ပဌမ ဥပ္ပါဒသုတ်	၉ - ဒုတိယ ကုတ္တုဋ္ဌာရာမသုတ်
၅ - ဒုတိယ ဥပ္ပါဒသုတ်	၁၀ - တတိယ ကုတ္တုဋ္ဌာရာမသုတ်

၃ - မိစ္ဆတ္တဝဂ်

၁ - မိစ္ဆတ္တသုတ်	၆ - ဒုတိယ အသပ္ပုရိသသုတ်
၂ - အကုသလဓမ္မသုတ်	၇ - ကုမ္ဘသုတ်
၃ - ပဌမ ပဋိပဒါသုတ်	၈ - သမာဓိသုတ်
၄ - ဒုတိယ ပဋိပဒါသုတ်	၉ - ဝေဒနာသုတ်
၅ - ပဌမ အသပ္ပုရိသသုတ်	၁၀ - ဥတ္တိယသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁ - မဂ္ဂသံယုတ်

၄ - ပဋိပတ္တိဝဂ်

၁ - ပဌမ ပဋိပတ္တိသုတ်

၆ - ဒုတိယ သာမညသုတ်

၂ - ဒုတိယ ပဋိပတ္တိသုတ်

၇ - ပဌမ ဗြဟ္မညသုတ်

၃ - ဝိရဒ္ဓသုတ်

၈ - ဒုတိယ ဗြဟ္မညသုတ်

၄ - ပါရိဝေဒသုတ်

၉ - ပဌမ ဗြဟ္မစရိယသုတ်

၅ - ပဌမ သာမညသုတ်

၁၀ - ဒုတိယ ဗြဟ္မစရိယသုတ်

၅ - အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ်

၁ - ရာဂဝိရာဂသုတ်

၂-၇ - သံယောဇနပ္ပဟာန စသော (၆)သုတ်

၈ - အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

၆ - သူရိယပေယျာလဝဂ်

၁ - ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၁ - ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၂-၆ - သီလသမ္ပဒါ စသော ငါးသုတ်

၂-၆ - သီလသမ္ပဒါ စသော ငါးသုတ်

၇ - ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၇ - ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၇ - ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ်

၁ - ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၂-၆ - သီလသမ္ပဒါ စသော ငါးသုတ်

၇ - ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၁ - ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၂-၆ - သီလသမ္ပဒါ စသော ငါးသုတ်

၇ - ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁ - မဂ္ဂသံယုတ်

၈ - ဒုတိယ ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ်

- ၁ - ကလျာဏမိတ္တသုတ်
- ၂-၆ - သီလသမ္ပဒါ စသော ငါးသုတ်
- ၇ - ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်
- ၁ - ကလျာဏမိတ္တသုတ်
- ၂-၆ - သီလသမ္ပဒါ စသော ငါးသုတ်
- ၇ - ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၉ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

- ၁ - ပဌမ ပါစိနနိန္ဒသုတ်
- ၂-၅ - ဒုတိယာဒိပါစိနနိန္ဒသုတ် လေးသုတ်
- ၆ - ဆဋ္ဌ ပါစိနနိန္ဒသုတ်
- ၁ - ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်
- ၂-၆ - ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ် ငါးသုတ်

၂ - ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁ - ပဌမ ပါစိနနိန္ဒသုတ်	၁၉ - ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်
၂-၆ - ဒုတိယာဒိပါစိနနိန္ဒသုတ် ငါးသုတ်	၂၀-၂၄ - ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်
၇ - ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်	၂၅ - ပဌမ ပါစိနနိန္ဒသုတ်
၈-၁၂ - ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ် ငါးသုတ်	၂၆-၃၀ - ဒုတိယာဒိပါစိနနိန္ဒသုတ်
၁၃ - ပဌမ ပါစိနနိန္ဒသုတ်	၃၁ - ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်
၁၄-၁၈ - ဒုတိယာဒိပါစိနနိန္ဒသုတ်	၃၂-၃၆ - ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁ - မဂ္ဂသံယုတ်

၅ - အပ္ပမာဒပေယျာလဝဂ်

- ၁ - တထာဂတသုတ်
- ၂ - ပဒသုတ်
- ၃-၇ - ကုဋ္ဌာဒိသုတ်
- ၈-၁၀ - စန္ဒိမာဒိသုတ်

၆ - ဗလကရဏီယဝဂ်

၁ - ဗလသုတ်	၇ - အာကာသသုတ်
၂ - ဝိဇေသုတ်	၈ - ပဌမ မေဃသုတ်
၃ - နာဂသုတ်	၉ - ဒုတိယ မေဃသုတ်
၄ - ရုက္ခသုတ်	၁၀ - နာဝါသုတ်
၅ - ကုမ္ဘသုတ်	၁၁ - အာဂန္တုကသုတ်
၆ - သူကသုတ်	၁၂ - နဒိသုတ်

၇ - ဧသနာဝဂ်

၁ - ဧသနာသုတ်	၆ - ဒိလသုတ်
၂ - ဝိဓာသုတ်	၇ - မလသုတ်
၃ - အာသဝသုတ်	၈ - နိဃသုတ်
၄ - ဘဝသုတ်	၉ - ဝေဒနာသုတ်
၅ - ဒုက္ခတာသုတ်	၁၀ - တဏှာသုတ်

- ၁၁ - တသိနာသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁ - မဂ္ဂသံယုတ်

၈ - သြဃဝဂ်

၁ - သြဃသုတ်	၆ - ကာမဂုဏသုတ်
၂ - ယောဂသုတ်	၇ - နိဝရဏသုတ်
၃ - ဥပါဒါနသုတ်	၈ - ဥပါဒါနက္ခန္ဓသုတ်
၄ - ဂန္ဓသုတ်	၉ - သြရမ္ဘာဂီယသုတ်
၅ - အနုသယသုတ်	၁၀ - ဥဒ္ဓိဘာဂီယသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၂ - ဗောဇ္ဈင်္ဂီသံယုတ်

၁ - ပဗ္ဗတဝဂ်

၁ - ဟိမဝန္တသုတ်	၆ - ကုဏ္ဍလိယသုတ်
၂ - ကာယသုတ်	၇ - ကုဏ္ဍဂါရသုတ်
၃ - သီလသုတ်	၈ - ဥပဝါနသုတ်
၄ - ဝတ္ထသုတ်	၉ - ပဌမ ဥပ္ပန္နသုတ်
၅ - ဘိက္ခုသုတ်	၁၀ - ဒုတိယ ဥပ္ပန္နသုတ်

၂ - ဂိလာနဝဂ်

၁ - ပါဏသုတ်	၆ - တတိယ ဂိလာနသုတ်
၂ - ပဌမ သူရိယူပမသုတ်	၇ - ပါရင်္ဂမသုတ်
၃ - ဒုတိယ သူရိယူပမသုတ်	၈ - ဝိရဒ္ဓသုတ်
၄ - ပဌမ ဂိလာနသုတ်	၉ - အရိယသုတ်
၅ - ဒုတိယ ဂိလာနသုတ်	၁၀ - နိဗ္ဗိဒါသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၂ - ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်

၃ - ဥဒါယိဝဂ်

၁ - ဗောဓာယသုတ်	၆ - တဏှက္ခယသုတ်
၂ - ဗောဇ္ဈင်္ဂဒေသနာသုတ်	၇ - တဏှာနိရောဓသုတ်
၃ - ဌာနိယသုတ်	၈ - နိဗ္ဗေဘာဂိယသုတ်
၄ - အယောနိသောမနသိကာရသုတ်	၉ - ဧကဓမ္မသုတ်
၅ - အပရိဟာနိယသုတ်	၁၀ - ဥဒါယိသုတ်

၄ - နိဝရဏဝဂ်

၁ - ပဌမ ကုသလသုတ်	၆ - ယောနိသောမနသိကာရသုတ်
၂ - ဒုတိယ ကုသလသုတ်	၇ - ဗုဒ္ဓိသုတ်
၃ - ဥပက္ကိလေသသုတ်	၈ - အာဝရဏနိဝရဏသုတ်
၄ - အနုပက္ကိလေသသုတ်	၉ - ရုက္ခသုတ်
၅ - အယောနိသောမနသိကာရသုတ်	၁၀ - နိဝရဏသုတ်

၅ - စက္ကဝတ္တိဝဂ်

၁ - ဝိဓာသုတ်	၆ - ဒလိဒ္ဓသုတ်
၂ - စက္ကဝတ္တိသုတ်	၇ - အဒလိဒ္ဓသုတ်
၃ - မာရသုတ်	၈ - အာဒိစ္စသုတ်
၄ - ဒုပ္ပညသုတ်	၉ - အဇ္ဈတ္တိကင်္ဂသုတ်
၅ - ပညဝန္တသုတ်	၁၀ - ဗာဟိရင်္ဂသုတ်

၆ - သာကစ္ဆဝဂ်

၁ - အာဟာရသုတ်	၄ - မေတ္တာသဟဂတသုတ်
၂ - ပရိယာယသုတ်	၅ - သင်္ခါရဝသုတ်
၃ - အဂ္ဂိသုတ်	၆ - အဘယသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၂ - ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်

၇ - အာနာပါနဝဂ်

- ၁ - အဋ္ဌိကမဟပူလသုတ်
- အညတရဖလသုတ်
- မဟတ္ထသုတ်
- ယောဂက္ခေမသုတ်
- သံဝေဂသုတ်
- ဖာသုဝိဟာရသုတ်

၂ - ပုဠေဝကသညာသုတ်

၃ - ဝိနိလကသုတ်

၄ - ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသုတ်

၅ - ဥဒ္ဓါမာတကသုတ်

၆ - မေတ္တာသုတ်

၇ - ကရုဏာသုတ်

၈ - မုဒိတာသုတ်

၉ - ဥပေက္ခာသုတ်

၁၀ - အာနာပါနသုတ်

၈ - နိရောဓဝဂ်

၁ - အသုဘသုတ်

၂ - မရဏသုတ်

၃ - အာဟာရေပဋိကူလသုတ်

၄ - အနဘိရတိသုတ်

၅ - အနိစ္စသုတ်

၆ - ဒုက္ခသုတ်

၇ - အနတ္တသုတ်

၈ - ပဟာနသုတ်

၉ - ဝိရာဂသုတ်

၁၀ - နိရောဓသုတ်

၉ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ - ဂင်္ဂါနဒီစသော (၁၂)သုတ်

၁၀ - အပ္ပမာဒဝဂ်

၁-၁၀ - တထာဂတာဒိသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၂ - ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်

၁၁ - ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂ - ဗလာဒိသုတ်

၁၂ - ဒေသနာဝဂ်

၁-၁၀ - ဒေသနာဒိသုတ်

၁၃ - ဩဃဝဂ်

၁-၉ - ဩဃာဒိသုတ်

၁၀ - ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသုတ်

၁၄ - ပုနဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၃၁၂-၃၂၃ - ပုနဂင်္ဂါနဒိအာဒိသုတ်

၁၅ - ပုနအပ္ပမာဒဝဂ်

၃၂၄-၃၃၃ - တထာဂတာဒိသုတ်

၁၆ - ပုနဗလကရဏီယဝဂ်

၃၃၄-၃၄၅ - ပုနဗလာဒိသုတ်

၁၇ - ပုနဒေသနာဝဂ်

၃၄၆-၃၅၆ - ပုနဒေသနာဒိသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၂ - ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်

၁၈ - ပုနုဩဃဝဂ်

၃၅၇-၃၆၆ - ပုနုဩဃာဒိသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၃ - သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်

၁ - အဗ္ဗပါလိဝဂ်

၁ - အဗ္ဗပါလိသုတ်

၂ - သတိသုတ်

၃ - ဘိက္ခုသုတ်

၄ - သာလသုတ်

၅ - အကုသလရာသိသုတ်

၆ - သကုဏဂ္ဂိသုတ်

၇ - မက္ကဋ္ဌသုတ်

၈ - သူဒသုတ်

၉ - ဝိလာနသုတ်

၁၀ - ဘိက္ခုနုပဿယသုတ်

၂ - နာလန္ဒဝဂ်

၁ - မဟာပုရိသသုတ်

၂ - နာလန္ဒသုတ်

၃ - စုန္ဒသုတ်

၄ - ဥက္ကဏေလသုတ်

၅ - ဗာဟိယသုတ်

၆ - ဥတ္တိယသုတ်

၇ - အရိယသုတ်

၈ - ဗြဟ္မသုတ်

၉ - သေဒကသုတ်

၁၀ - ဇနပဒကလျာဏီသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၃ - သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်

၃ - သီလဋ္ဌိတိဝဂ်

၁ - သီလသုတ်	၆ - ပဒေသသုတ်
၂ - စိရဋ္ဌိတိသုတ်	၇ - သမတ္တသုတ်
၃ - ပရိဟာနသုတ်	၈ - လောကသုတ်
၄ - သုဒ္ဓသုတ်	၉ - သိရိဝဗ္ဗသုတ်
၅ - အညတရဗြာဟ္မဏသုတ်	၁၀ - မာနဒိန္နသုတ်

၄ - အနန္တသုတဝဂ်

၁ - အနန္တသုတသုတ်	၆ - အညာသုတ်
၂ - ဝိရာဂသုတ်	၇ - ဆန္ဒသုတ်
၃ - ဝိရဇ္ဇသုတ်	၈ - ပရိညာတသုတ်
၄ - ဘာဝိတသုတ်	၉ - ဘာဝနာသုတ်
၅ - သတိသုတ်	၁၀ - ဝိဘင်္ဂသုတ်

၅ - အမတဝဂ်

၁ - အမတသုတ်	၆ - ပါတိမောက္ခသံဝရသုတ်
၂ - သမုဒယသုတ်	၇ - ဒုစ္စရိတသုတ်
၃ - မဂ္ဂသုတ်	၈ - မိတ္တသုတ်
၄ - သတိသုတ်	၉ - ဝေဒနာသုတ်
၅ - ကုသလရာသီသုတ်	၁၀ - အာသဝသုတ်

၆ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

- ၁-၁၂ - ဂင်္ဂါနဒီစသော (၁၂)သုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၃ - သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်

၇ - အပ္ပမာဒဝဂ်

၁-၁၀ - တထာဂတစသော ဆယ်သုတ်

၈ - ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂ - ဗလစသော (၁၂)သုတ်

၉ - ဒေသနာဝဂ်

၁-၁၀ - ဒေသနာစသော ဆယ်သုတ်

၁၀ - သြဃဝဂ်

၁-၁၀ - ဥဒ္ဓိန္ဒြာဂိယစသော ဆယ်သုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၄ - ဣန္ဒြိယသံယုတ်

၁ - သုဒ္ဓိကဝဂ်

၁ - သုဒ္ဓိကသုတ်

၆ - ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၂ - ပဌမ သောတာပန္နသုတ်

၇ - ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၃ - ဒုတိယ သောတာပန္နသုတ်

၈ - ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ်

၄ - ပဌမ အရဟန္တသုတ်

၉ - ပဌမ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၅ - ဒုတိယ အရဟန္တသုတ်

၁၀ - ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၄ - ဣန္ဒြိယသံယုတ်

၂ - မုဒုတရဝဂ်

၁ - ပဋိလာဘသုတ်	၆ - ဒုတိယ ဝိတ္ထာရသုတ်
၂ - ပဌမ သံခိတ္တသုတ်	၇ - တတိယ ဝိတ္ထာရသုတ်
၃ - ဒုတိယ သံခိတ္တသုတ်	၈ - ပဋိပန္နသုတ်
၄ - တတိယ သံခိတ္တသုတ်	၉ - သမ္ပန္နသုတ်
၅ - ပဌမ ဝိတ္ထာရသုတ်	၁၀ - အာသဝက္ခယသုတ်

၃ - ဆဠိန္ဒြိယဝဂ်

၁ - ပုနုပ္ပဝသုတ်	၆ - သောတာပန္နသုတ်
၂ - ဇီဝိတိန္ဒြိယသုတ်	၇ - အရဟန္တသုတ်
၃ - အညိန္ဒြိယသုတ်	၈ - သမ္ပဒ္ဒသုတ်
၄ - ဧကဗီဇီသုတ်	၉ - ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်
၅ - သုဒ္ဓကသုတ်	၁၀ - ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၄ - သုခိန္ဒြိယဝဂ်

၁ - သုဒ္ဓိကသုတ်	၆ - ပဌမ ဝိဘင်္ဂသုတ်
၂ - သောတာပန္နသုတ်	၇ - ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်
၃ - အရဟန္တသုတ်	၈ - တတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်
၄ - ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်	၉ - ကဋ္ဌောပမသုတ်
၅ - ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်	၁၀ - ဥပ္ပဋိပါဠိကသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၄ - ဣန္ဒြိယသံယုတ်

၅ - ဧရာဝဂ်

၁ - ဧရာဓမ္မသုတ်	၆ - ဒုတိယ ပုဗ္ဗရာမသုတ်
၂ - ဥဏ္ဏာဘဠာဟုဏသုတ်	၇ - တတိယ ပုဗ္ဗရာမသုတ်
၃ - သာကေတသုတ်	၈ - စတုတ္ထ ပုဗ္ဗရာမသုတ်
၄ - ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကသုတ်	၉ - ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါသုတ်
၅ - ပဌမ ပုဗ္ဗရာမသုတ်	၁၀ - အာပဏသုတ်

၆ - သူကရခတဝဂ်

၁ - သာလသုတ်	၆ - ပတိဋ္ဌိတသုတ်
၂ - မလ္လိကသုတ်	၇ - သဟမ္ပတိဠာဟုသုတ်
၃ - သေခသုတ်	၈ - သူကရခတသုတ်
၄ - ပဒသုတ်	၉ - ပဌမ ဥပ္ပါဒသုတ်
၅ - သာရသုတ်	၁၀ - ဒုတိယ ဥပ္ပါဒသုတ်

၇ - ဗောဓိပက္ခိယဝဂ်

၁ - သံယောဇနသုတ်	၆ - ဒုတိယ ဖလသုတ်
၂ - အနုသယသုတ်	၇ - ပဌမ ရုက္ခသုတ်
၃ - ပရိညာသုတ်	၈ - ဒုတိယ ရုက္ခသုတ်
၄ - အာသဝက္ခယသုတ်	၉ - တတိယ ရုက္ခသုတ်
၅ - ပဌမ ဖလသုတ်	၁၀ - စတုတ္ထ ရုက္ခသုတ်

၈ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

- ၁-၁၂ - ပါဏိန စသော (၁၂)သုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၄ - ဣန္ဒြိယသံယုတ်

၁၂ - သြဃဝဂ်

၁-၁၀ - သြဃ စသော ဆယ်သုတ်

၁၃ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ - ပါစီန စသော (၁၂)သုတ်

၁၇ - သြဃဝဂ်

၁-၁၀ - သြဃ စသော ဆယ်သုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၅ - သမ္ပပ္ပဓာနသံယုတ်

၁ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ - ပါစီန စသော (၁၂)သုတ်

၂ - အပ္ပမာဒဝဂ်

၃ - ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂ - ဗလကရဏီယ စသော (၁၂)သုတ်

၄ - ဒေသနာဝဂ်

၁-၁၀ - ဒေသနာ စသော ဆယ်သုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၅ - သမ္ဗုပ္ပဓာနသံယုတ်

၅ - သြဃဝဂ်

၁-၁၀ - သြဃ စသော ဆယ်သုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၆ - ဗလသံယုတ်

၁ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ - ဗလ စသော (၁၂)သုတ်

၅ - သြဃဝဂ်

၁-၁၀ - သြဃစသော ဆယ်သုတ်

၆ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ - ပါစီန စသော (၁၂)သုတ်

၉ - ဒေသနာဝဂ်

၁-၁၂ - ဒေသနာ စသော (၁၂)သုတ်

၁၀ - သြဃဝဂ်

၁-၁၀ - သြဃ စသော ဆယ်သုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၇ - ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ်

၁ - စာပါလဝဂ်

၁ - အပါရသုတ်	၆ - သမတ္တသုတ်
၂ - ဝိရဒ္ဓသုတ်	၇ - ဘိက္ခုသုတ်
၃ - အရိယသုတ်	၈ - ဗုဒ္ဓသုတ်
၄ - နိဗ္ဗိဒါသုတ်	၉ - ဉာဏသုတ်
၅ - ဣဒ္ဓိပဒေသသုတ်	၁၀ - စေတိယသုတ်

၂ - ပါသာဒကမ္ပနဝဂ်

၁ - ပုဗ္ဗသုတ်	၆ - ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်
၂ - မဟပူလသုတ်	၇ - ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်
၃ - ဆန္ဒသမာဓိသုတ်	၈ - ဘိက္ခုသုတ်
၄ - မောဂ္ဂလ္လာနသုတ်	၉ - ဣဒ္ဓိဒိဒေသနာသုတ်
၅ - ဥဏ္ဏာဘဗြာဟ္မဏသုတ်	၁၀ - ဝိဘင်္ဂသုတ်

၃ - အယောဂုဠဝဂ်

၁ - မဂ္ဂသုတ်	၇ - ပဌမ အာနန္ဒသုတ်
၂ - အယောဂုဠသုတ်	၈ - ဒုတိယ အာနန္ဒသုတ်
၃ - ဘိက္ခုသုတ်	၉ - ပဌမ ဘိက္ခုသုတ်
၄ - သုဒ္ဓိကသုတ်	၁၀ - ဒုတိယ ဘိက္ခုသုတ်
၅ - ပဌမ ဖလသုတ်	၁၁ - မောဂ္ဂလ္လာနသုတ်
၆ - ဒုတိယ ဖလသုတ်	၁၂ - တထာဂတသုတ်

၄ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

- ၁-၁၂ - ဂင်္ဂါနဒီစသော (၁၂)သုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၇ - ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ်

၈ - သြဃဝဂ်

၁-၁၀ - သြဃာဒိသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၈ - အနုရုဒ္ဓသံယုတ်

၁ - ရဟောဂတဝဂ်

၁ - ပဌမ ရဟောဂတသုတ်

၂ - ဒုတိယ ရဟောဂတသုတ်

၃ - သုတနုသုတ်

၄ - ပဌမ ကဏ္ဍကီသုတ်

၅ - ဒုတိယ ကဏ္ဍကီသုတ်

၆ - တတိယ ကဏ္ဍကီသုတ်

၇ - တဏှာက္ခယသုတ်

၈ - သလဠာဂါရသုတ်

၉ - အမ္မပါလိဝနသုတ်

၁၀ - ဗာဠဂိလာနသုတ်

၂ - ဒုတိယဝဂ်

၁ - ကပ္ပသဟဿသုတ်

၂ - ဣဒ္ဓိဝိသေသုတ်

၃ - ဒိဗ္ဗသောတသုတ်

၄ - စေတောပရိယသုတ်

၅ - ဌာနသုတ်

၆ - ကမ္မသမာဒါနသုတ်

၇ - သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိသုတ်

၈ - နာနာဓာတုသုတ်

၉ - နာနာဓိမုတ္တိသုတ်

၁၀ - ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တသုတ်

၁၁ - ဈာနာဒိသုတ်

၁၂ - ပုဗ္ဗေနိဝါသသုတ်

၁၃ - ဒိဗ္ဗစက္ခုသုတ်

၁၄ - အာသဝက္ခယသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၉ - ဈာနသံယုတ်

၁ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ - ဈာန်စသော (၁၂)သုတ်

၅ - ဩဃဝဂ်

၁-၁၀ - ဩဃစသော ဆယ်သုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁၀ - အာနာပါနသံယုတ်

၁ - ဧကဓမ္မဝဂ်

၁ - ဧကဓမ္မသုတ်

၆ - အရိဋ္ဌသုတ်

၂ - ဗောဇ္ဈင်္ဂီသုတ်

၇ - မဟာကပ္ပိနသုတ်

၃ - သုဒ္ဓိကသုတ်

၈ - ပဒီပေါပမသုတ်

၄ - ပဌမ ဖလသုတ်

၉ - ဝေသာလီသုတ်

၅ - ဒုတိယ ဖလသုတ်

၁၀ - ကိမိလသုတ်

၂ - ဒုတိယဝဂ်

၁ - ဣစ္ဆာနင်္ဂီလသုတ်

၆ - ဒုတိယ ဘိက္ခုသုတ်

၂ - ကဇံယျသုတ်

၇ - သံယောဇနပ္ပဟာနသုတ်

၃ - ပဌမ အာနန္ဒသုတ်

၈ - အနုသယသမုဂ္ဂါတသုတ်

၄ - ဒုတိယ အာနန္ဒသုတ်

၉ - အဒ္ဓါနပရိညာသုတ်

၅ - ပဌမ ဘိက္ခုသုတ်

၁၀ - အာသဝက္ခယသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁၁ - သောတာပတ္တိသံယုတ်

၁ - ဝေဠုဒွါရဝဂ်

၁ - စက္ကဝတ္တိရာဇသုတ်	၆ - ထပတိသုတ်
၂ - ဗြဟ္မစရိယောဂဓသုတ်	၇ - ဝေဠုဒွါရေယျသုတ်
၃ - ဒီဃာဝု ဥပါသကသုတ်	၈ - ပဌမ ဂိဇ္ဇကာဝသထသုတ်
၄ - ပဌမ သာရိပုတ္တသုတ်	၉ - ဒုတိယ ဂိဇ္ဇကာဝသထသုတ်
၅ - ဒုတိယ သာရိပုတ္တသုတ်	၁၀ - တတိယ ဂိဇ္ဇကာဝသထသုတ်

၂ - ရာဇကာရာမဝဂ်

၁ - သဟဿဘိက္ခုနီသံယသုတ်	၆ - ပဌမ မိတ္တာမစ္စသုတ်
၂ - ဗြဟ္မဏသုတ်	၇ - ဒုတိယ မိတ္တာမစ္စသုတ်
၃ - အာနန္ဒတ္ထေရသုတ်	၈ - ပဌမ ဒေဝစာရိကသုတ်
၄ - ဒုဂ္ဂတိဘယသုတ်	၉ - ဒုတိယ ဒေဝစာရိကသုတ်
၅ - ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတဘယသုတ်	၁၀ - တတိယ ဒေဝစာရိကသုတ်

၃ - သရဏာနိဝဂ်

၁ - ပဌမ မဟာနာမသုတ်	၆ - ပဌမ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ်
၂ - ဒုတိယ မဟာနာမသုတ်	၇ - ဒုတိယ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ်
၃ - ဂေါဓသက္ကသုတ်	၈ - ပဌမ ဘယဝေရူပသန္တသုတ်
၄ - ပဌမ သရဏာနိသက္ကသုတ်	၉ - ဒုတိယ ဘယဝေရူပသန္တသုတ်
၅ - ဒုတိယ သရဏာနိသက္ကသုတ်	၁၀ - နန္ဒကလိစ္ဆဝိသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁၁ - သောတာပတ္တိသံယုတ်

၄ - ပုညာဘိသန္ဓဝဂ်

၁ - ပဌမ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်	၆ - ဒေဝ သဘာဂသုတ်
၂ - ဒုတိယ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်	၇ - မဟာနာမသုတ်
၃ - တတိယ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်	၈ - ဝဿသုတ်
၄ - ပဌမ ဒေဝပဒသုတ်	၉ - ကာဠိဂေါဓာသုတ်
၅ - ဒုတိယ ဒေဝပဒသုတ်	၁၀ - နန္ဒိယသက္ကသုတ်

၅ - သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ်

၁ - ပဌမ အဘိသန္ဓသုတ်	၆ - သုဒ္ဓကသုတ်
၂ - ဒုတိယ အဘိသန္ဓသုတ်	၇ - နန္ဒိယသုတ်
၃ - တတိယ အဘိသန္ဓသုတ်	၈ - ဘဒ္ဒိယသုတ်
၄ - ပဌမ မဟာဒ္ဓနသုတ်	၉ - မဟာနာမသုတ်
၅ - ဒုတိယ မဟာဒ္ဓနသုတ်	၁၀ - အင်္ဂသုတ်

၆ - သပ္ပညဝဂ်

၁ - သဂါထကသုတ်	၆ - သကဒါဂါမိဖလသုတ်
၂ - ဝဿဝုတ္တသုတ်	၇ - အနာဂါမိဖလသုတ်
၃ - ဓမ္မဒိန္နသုတ်	၈ - အရဟတ္တဖလသုတ်
၄ - ဂိလာနသုတ်	၉ - ပညာပဋိလာဘသုတ်
၅ - သောတာပတ္တိဖလသုတ်	၁၀ - ပညာဝုဒ္ဓိသုတ်

၁၁ - ပညာဝေပုလ္လသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁၁ - သောတာပတ္တိသံယုတ်

၇ - မဟာပညာဝဂ်

၁ - မဟာပညာသုတ်	၇ - ပညာဗဟုဗ္ဗသုတ်
၂ - ပုထုပညာသုတ်	၈ - သီဃပညာသုတ်
၃ - ဝိပုလပညာသုတ်	၉ - လဟုပညာသုတ်
၄ - ဂမ္ဘီရပညာသုတ်	၁၀ - ဟာသပညာသုတ်
၅ - အပ္ပမတ္တပညာသုတ်	၁၁ - ဇေနပညာသုတ်
၆ - ဘူရိပညာသုတ်	၁၂ - တိက္ခပညာသုတ်
- ၁၃ - နိဗ္ဗေဒိကပညာသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁၂ - သစ္စသံယုတ်

၁ - သမာဓိဝဂ်

၁ - သမာဓိသုတ်	၆ - ဒုတိယ သမဏ ဗြာဟ္မဏသုတ်
၂ - ပဋိသန္ဓာနသုတ်	၇ - ဝိတက္ကသုတ်
၃ - ပဌမ ကုလပုတ္တသုတ်	၈ - စိန္တသုတ်
၄ - ဒုတိယ ကုလပုတ္တသုတ်	၉ - ဝိဂ္ဂါဟိကကထာသုတ်
၅ - ပဌမ သမဏ ဗြာဟ္မဏသုတ်	၁၀ - တိရစ္ဆာနကထာသုတ်

၂ - ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဝဂ်

၁ - ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်	၆ - ဒုတိယ ဓာရဏသုတ်
၂ - တထာဂတသုတ်	၇ - အဝိဇ္ဇာသုတ်
၃ - ခန္ဓသုတ်	၈ - ဝိဇ္ဇာသုတ်
၄ - အဇ္ဈတ္တိကာယတနသုတ်	၉ - သင်္ကာသနသုတ်
၅ - ပဌမ ဓာရဏသုတ်	၁၀ - တထသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁၂ - သစ္စသံယုတ်

၃ - ကောဠိဂါမဝဂ်

၁ - ပဌမ ကောဠိဂါမသုတ်	၆ - မိတ္တသုတ်
၂ - ဒုတိယ ကောဠိဂါမသုတ်	၇ - တထသုတ်
၃ - သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသုတ်	၈ - လောကသုတ်
၄ - အရဟန္တသုတ်	၉ - ပရိညေယျသုတ်
၅ - အာသဝက္ခယသုတ်	၁၀ - ဂဝမ္ပတိသုတ်

၄ - သီသပါဝနဝဂ်

၁ - သီသပါဝနသုတ်	၆ - ပါဏသုတ်
၂ - ခဒိရပတ္တသုတ်	၇ - ပဌမ သူရိယသုတ်
၃ - ဒဏ္ဍသုတ်	၈ - ဒုတိယ သူရိယသုတ်
၄ - စေလသုတ်	၉ - ဣန္ဒြိယသုတ်
၅ - သတ္တိသတသုတ်	၁၀ - ဝါဒတ္ထိကသုတ်

၅ - ပပါတဝဂ်

၁ - လောကစိန္တာသုတ်	၆ - အန္ဓကာရသုတ်
၂ - ပပါတသုတ်	၇ - ပဌမ ဆိဂ္ဂဠယုဂသုတ်
၃ - မဟာပရိဋ္ဌာဟသုတ်	၈ - ဒုတိယ ဆိဂ္ဂဠယုဂသုတ်
၄ - ကုဋ္ဌာဂါရသုတ်	၉ - ပဌမ သိနေရူပဗ္ဗတရာဇသုတ်
၅ - ဝါလသုတ်	၁၀ - ဒုတိယ သိနေရူပဗ္ဗတရာဇသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁၂ - သစ္စသံယုတ်

၆ - အဘိသမယဝဂ်

၁ - နခသိခသုတ်	၆ - ဒုတိယ မဟာပထဝီသုတ်
၂ - ပေါက္ခရဏီသုတ်	၇ - ပဌမ မဟာသမုဒ္ဒသုတ်
၃ - ပဌမ သံဘောဇ္ဇသုတ်	၈ - ဒုတိယ မဟာသမုဒ္ဒသုတ်
၄ - ဒုတိယ သံဘောဇ္ဇသုတ်	၉ - ပဌမ ပဗ္ဗတူပမသုတ်
၅ - ပဌမ မဟာပထဝီသုတ်	၁၀ - ဒုတိယ ပဗ္ဗတူပမသုတ်

၇ - ပဌမ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်

၁ - အညကြသုတ်	၆ - မတ္တေယျသုတ်
၂ - ပစ္စန္ဓသုတ်	၇ - ပေတ္တေယျသုတ်
၃ - ပညာသုတ်	၈ - သာမညသုတ်
၄ - သုရာမေရယသုတ်	၉ - ဗြဟ္မညသုတ်
၅ - သြဒကသုတ်	၁၀ - ပစာယိကသုတ်

၈ - ဒုတိယ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်

၁ - ပါဏာတိပါတသုတ်	၆ - ဖရုသဝါစာသုတ်
၂ - အဒိန္နာဒါနသုတ်	၇ - သမ္ပပ္ပလာပသုတ်
၃ - ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသုတ်	၈ - ဝိဇဂါမသုတ်
၄ - မုသာဝါဒသုတ်	၉ - ဝိကာလဘောဇနသုတ်
၅ - ပေသုညသုတ်	၁၀ - ဂန္ဓဝိလေပနသုတ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁၂ - သစ္စသံယုတ်

၉ - တတိယ အာမကဉ္စေပယျာလဝဂ်

၁ - နစ္စဂီတသုတ်	၆ - ကုမာရိကသုတ်
၂ - ဥစ္စာသယနသုတ်	၇ - ဒါသိဒါသသုတ်
၃ - ဇာတရူပရဇတသုတ်	၈ - အဇေဋကသုတ်
၄ - အာမကဉ္စေသုတ်	၉ - ကုက္ကုဋ သူကရသုတ်
၅ - အာမကမံသသုတ်	၁၀ - ဟတ္ထိ ဂဝဿသုတ်

၁၀ - စတုတ္ထ အာမကဉ္စေပယျာလဝဂ်

၁ - ခေတ္တ ဝတ္ထုသုတ်	၄ - တုလာ ကုဋသုတ်
၂ - ကယ ဝိက္ကယသုတ်	၅ - ဥက္ကောဋနသုတ်
၃ - ဒုတေယျသုတ်	၆-၁၁ - ဆေဒနာဒိသုတ်

၁၁ - ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ်

၁ - မနုဿစုတိ နိရယသုတ်	၁၃-၁၅ - နိရယမနုဿနိရယာဒိသုတ်
၂ - မနုဿစုတိ တိရစ္ဆာနသုတ်	၁၆-၁၈ - နိရယဒေဝနိရယာဒိသုတ်
၃ - မနုဿစုတိ ပေတ္တိဝိသယသုတ်	၁၉-၂၁ - တိရစ္ဆာနမနုဿနိရယာဒိသုတ်
၄-၆ - မနုဿစုတိ ဒေဝနိရယာဒိသုတ်	၂၂-၂၄ - တိရစ္ဆာနဒေဝနိရယာဒိသုတ်
၇-၉ - ဒေဝစုတိ နိရယာဒိသုတ်	၂၅-၂၇ - ပေတ္တိမနုဿနိရယာဒိသုတ်
၁၀-၁၂ - ဒေဝမနုဿနိရယသုတ်	၂၈-၂၉ - ပေတ္တိဒေဝနိရယာဒိသုတ်
၃၀ - ပေတ္တိဒေဝပေတ္တိဝိသယသုတ်	

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် မာတိကာ ပြီး၏။

သံယုတ္တနိကာယ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁ - မဂ္ဂသံယုတ်

=== ၁ - အဝိဇ္ဇာဝဂ် ===

၁ - အဝိဇ္ဇာသုတ်

၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့” ဟု ခေါ်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “အသျှင်ဘုရား” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ - ရဟန်းတို့ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’သည် အကုသိုလ်တရားတို့ ဖြစ်ရန် ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် ဖြစ်၏။ မရှက်မှု ‘အဟိရိက’ မလန့်မှု ‘အနောတ္တပ္ပ’သည် နောက်လိုက်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသော ပညာမဲ့သူအား မှားသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသောအမြင်ရှိသူအား မှားသောအကြံ ‘မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အကြံရှိသူအား မှားသော စကား ‘မိစ္ဆာဝါစာ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော စကား ရှိသူအား မှားသောအလုပ် ‘မိစ္ဆာကမ္မန္တ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အလုပ်ရှိသူအား မှားသော အသက်မွေးမှု ‘မိစ္ဆာဇီဝ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အသက်မွေးမှု ရှိသူအား မှားသော အားထုတ်မှု ‘မိစ္ဆာဝါယာမ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အားထုတ်မှု ရှိသူအား မှားသော အောက်မေ့မှု ‘မိစ္ဆာသတိ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အောက်မေ့မှု ရှိသူအား မှားသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ဖြစ်နိုင်၏။

ရဟန်းတို့ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’သည်ကား ကုသိုလ်တရားတို့ ဖြစ်ရန် ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် ဖြစ်၏။ ရှက်မှု ‘ဟိရိ’ လန့်မှု ‘ဩတ္တပ္ပ’သည် နောက်လိုက်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’နှင့် ပြည့်စုံသူ ပညာရှိသူအား မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော အမြင်ရှိသူအား မှန်ကန်သော အကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော အကြံရှိသူအား မှန်ကန်သော စကား ‘သမ္မာဝါစာ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော စကားရှိသူအား မှန်ကန်သော အလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော အလုပ်ရှိသူအား မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ရှိသူအား မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု ရှိသူအား မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ရှိသူအား မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ဖြစ်နိုင်၏။ (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အဝိဇ္ဇာဝဂ် ===

၂ - ဥပဓမ္မသုတ်

၂။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း နဂရကမည်သော သာကီဝင်မင်းတို့၏ နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့် မြတ်ကို ထက်ဝက် ပြီးစေနိုင်ပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏။ အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်း၊ အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများနိုင်လိမ့်မည်၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုနိုင်လိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းကို မချွတ် (ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။

အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်း၊ အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်း ရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိ သော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်မှု၌ မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်း၌ မှီသော ချုပ်ငြိမ်းမှု၌ မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်မှု၌ မှီသော မှန်ကန်သော အကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ မှန်ကန်သော စကား ‘သမ္မာဝါစာ’ကို ပွားများ၏။ပ။ မှန်ကန်သော အလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်မှု၌ မှီသောစွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်း၌ မှီသော ချုပ်ငြိမ်းမှု၌ မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေ ကောင်း၊ အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်း ရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။

အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် မိတ်ဆွေ ကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏ ဟူသော ဤစကား ကို ဤသို့သော အကြောင်းပရိယာယ်ဖြင့်လည်း သိအပ်၏။ မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်သော ငါဘုရားကို အကြောင်းပြု၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု သဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန် ၏။ အိုမှုသဘော ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အိုမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ သေမှုသဘော ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် သေမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု သဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့မှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် အပေါင်းအသင်း ကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို

အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏ဟူသော ထိုစကားကို ဤသို့သော အကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် သိအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အဝိဇ္ဇာဝဂ် ===

၃ - သာရိပုတ္တသုတ်

၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတ္တသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏” ဟု (လျှောက်၏)။

သာရိပုတ္တ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတ္တ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိသည်၏ အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏။ သာရိပုတ္တ မိတ်ဆွေကောင်း၊ အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်း ရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများနိုင်လိမ့်မည်၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မချွတ် (ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။ သာရိပုတ္တ မိတ်ဆွေကောင်း၊ အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်း ရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။

သာရိပုတ္တ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်မှု၌ မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်း၌ မှီသော ချုပ်ငြိမ်းမှု၌ မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်မှု၌ မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်း၌ မှီသော ချုပ်ငြိမ်းမှု၌ မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ သာရိပုတ္တ မိတ်ဆွေကောင်း၊ အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်း ရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။

သာရိပုတ္တ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏ ဟူသော ဤစကားကို ဤသို့သော အကြောင်းပရိယာယ်ဖြင့်လည်း သိအပ်၏။ သာရိပုတ္တ မိတ်ဆွေကောင်း ဖြစ်သော ငါဘုရားကို အကြောင်းပြု၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု သဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ အိုမှုသဘော ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အိုမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ သေမှု သဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် သေမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု သဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု

စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့မှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့် မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏ ဟူသော ထိုစကားကို ဤသို့သော အကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့် သိအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အဝိဇ္ဇာဝဂ် ===

၄ - ဇာဏုဿောဏိဗြာဟ္မဏသုတ်

၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် အလုံးစုံဖြူသော မြင်းမကသော ရထားဖြင့် သာဝတ္ထိပြည်မှ ထွက်လာသော ဇာဏုဿောဏိပုဏ္ဏားကို မြင်လေ၏။ ကထားသောမြင်းမတို့သည်လည်း ဖြူကုန်၏။ ရထားတန်ဆာတို့သည်လည်း ဖြူကုန်၏။ ရထားသည်လည်း ဖြူ၏။ ဖြူသော အခြံအရံလည်း ရှိ၏။ ဇက်ကြိုးတို့သည်လည်း ဖြူကုန်၏။ နှင်တံသည်လည်း ဖြူ၏။ ထီးသည်လည်း ဖြူ၏။ သင်းကျစ်သည်လည်း ဖြူ၏။ အဝတ်တို့သည်လည်း ဖြူကုန်၏။ ဖိနပ်တို့သည်လည်း ဖြူကုန်၏။ ဖြူသော သားမြီးယပ်ဖြင့် ယပ်ခပ်စေ၏။ လူအများသည် ထိုရထားကို တွေ့မြင်ကြ၍ “အချင်း တို့ ရထားသည် ကောင်းမြတ်လှပေစွတကား၊ အချင်းတို့ ဗြဟ္မယာဉ်နှင့် တူပေစွတကား” ဟု ပြောဆို၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် သာဝတ္ထိပြည်မှ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ပြီး၍ ဆွမ်းစားပြီးသည့်နောက် ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲခဲ၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏ -

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤနေ့နံနက်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူ ပြီးလျှင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အလုံးစုံဖြူသော မြင်းမ ကသော ရထားဖြင့် သာဝတ္ထိပြည်မှ ထွက်လာသော ဇာဏုဿောဏိပုဏ္ဏားကို တွေ့မြင်ခဲ့ပါ၏။ ကထားသော မြင်းမတို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏။ ရထားတန်ဆာတို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏။ ရထားသည်လည်း ဖြူပါ၏။ ဖြူသော အခြံအရံလည်း ရှိပါ၏။ ဇက်ကြိုးတို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏။ နှင်တံသည်လည်း ဖြူပါ၏။ ထီးသည်လည်း ဖြူပါ၏။ သင်းကျစ်သည်လည်း ဖြူပါ၏။ အဝတ်တို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏။ ဖိနပ်တို့ သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏။ ဖြူသော သားမြီးယပ်ဖြင့် ယပ်ခပ်စေပါ၏။ လူအများသည် ထိုရထားကို တွေ့မြင်ကြ၍ “အချင်းတို့ ရထားသည် ကောင်းမြတ်လှပေစွတကား၊ အချင်းတို့ ဗြဟ္မယာဉ်နှင့် တူပေစွ တကား” ဟု ပြောဆိုပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား ဤသာသနာတော်၌ ဗြဟ္မယာဉ်ကို ပညတ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပါမည်လောဟုလျှောက်၏။

“အာနန္ဒာ စွမ်းနိုင်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။ အာနန္ဒာ ဗြဟ္မယာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မယာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည် လည်းကောင်း၊ အတုမရှိမူ၍ (ကိလေသာ) စစ်ပွဲ၌ အောင်မြင်နိုင်သော ယာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည် လည်းကောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်၏ အမည်သာ ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော အကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော စကား ‘သမ္မာဝါစာ’ ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော အလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံး ရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ကို ပွားများ သော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’ ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက် ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။

အာနန္ဒာ ဗြဟ္မယာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မယာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည် လည်းကောင်း၊ အတုမရှိမှု၍ (ကိလေသာ) စစ်ပွဲ၌ အောင်မြင်နိုင်သော ယာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည် လည်းကောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်၏ အမည်သာတည်း ဟူသော ဤစကားကို ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အကြောင်းဖြင့် သိအပ်၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရား စကားကို ဟောကြားပြီး၍ ထိုမှတစ်ပါး ဤဂါထာများကို ဟောတော်မူ၏ - “အကြင် မဂ္ဂင်ရထားအား သဒ္ဓါနှင့်ပညာ တရားနှစ်ပါးတို့ကို အခါခပ်သိမ်း (ဥပေက္ခာဟူသော) ထမ်းပိုး၌ ကအပ်ကုန်၏။ ရှက်မှု ‘ဟိရီ’ သည် ရထားသံမည်၏။ ဝိပဿနာစိတ် (မဂ်စိတ်) သည် ဇက်ကြိုးမည်၏။ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ သည် စောင့်ရှောက်သော ရထားထိန်းမည်၏။

(မဂ္ဂင်) ရထားသည် သီလတည်းဟူသော တန်ဆာရှိ၏။ ဈာန်တည်းဟူသော ဝင်ရိုးရှိ၏။ ဝီရိယတည်း ဟူသော ဘီးရှိ၏။ ဥပေက္ခာသည် ရထားဦးကို တည်ငြိမ်စေ၏။ အလောဘသည်အကာအရံဖြစ်ပေ၏။

မပျက်စီးစေလိုမှု ‘အဗျာပါဒ’ မညှဉ်းဆဲလိုမှု ‘အဝိဟိသာ’ ဆိတ်ငြိမ်မှု ‘ဝိဝေက’ သည် အကြင် မဂ္ဂင် ရထား၌ တည်သူ၏ လက်နက်မည်၏။ သည်းခံခြင်းသည် ချုပ်ဝတ်တန်ဆာမည်၏။ ထိုမဂ္ဂင်ရထား၌ တည်သူသည် ယောဂ၏ ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရှေးရှု သွား၏။

ပညာရှိတို့သည် မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အတုမရှိသော ထိုဗြဟ္မယာဉ်တည်းဟူသော မဂ္ဂင် ရထားကို (တက်စီးကြပြီးလျှင်) အောင်ပွဲမှန်သမျှကို စင်စစ် အောင်မြင်ကြ၍ လောကမှ ထွက်မြောက်ကြ ကုန်၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အဝိဇ္ဇာဝဂ် ===

၅ - ကိမတ္ထိယသုတ်

၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏ - အသျှင်ဘုရား အယူတစ်ပါး ရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့သည် အကျွန်ုပ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်အကျိုးကို လို၍ ရဟန်းဂေါတမ၏ အထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးဘိသနည်း” ဟု မေးကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ အမေးခံရသော အကျွန်ုပ်တို့သည် အယူတစ်ပါး ရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ ဆင်းရဲကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံး၏” ဟု ဤသို့ ဖြေကြားပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း၊ ဤသို့ အမေးခံရ၍ ဤသို့ ဖြေခဲ့ကုန်သော အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတိုင်း ဖြေကြားကြသူများ ဟုတ်ပါကုန်၏လော၊ မြတ်စွာဘုရားကို မဟုတ်မမှန်သော စကားဖြင့် စွပ်စွဲရာ မရောက်ဘဲ ရှိပါကုန်၏လော၊ တရားတော် အားလျော်သည်ကို ဖြေဆိုခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ပါကုန်၏လော၊ အကျွန်ုပ်တို့၏ ဝါဒ၊ အနုဝါဒသည် အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၍ အကဲ့ရဲ့ခံရခြင်းသို့ အနည်းငယ်မျှ မရောက်ဘဲ ရှိပါ၏လောဟုလျှောက်ကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ အမေးခံရ၍ ဤသို့ ဖြေဆိုခဲ့ကုန်သော သင်တို့သည် စင်စစ် ငါဘုရား ဟောကြားတော်မူတိုင်း ဖြေဆိုသူများ ဖြစ်ကုန်၏။ ငါဘုရားကိုလည်း မဟုတ်မမှန်သော စကားဖြင့် စွပ်စွဲရာ မရောက်ကုန်၊ တရားတော်အား လျော်သည်ကိုသာ ဖြေဆိုသူများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သင်တို့၏ ဝါဒ၊ အနုဝါဒသည် အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်၍ အကဲ့ရဲ့ခံရခြင်းသို့ အနည်းငယ်မျှ မရောက်ပေ။ မှန်၏။ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ငါထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံး၏။ ရဟန်းတို့ အကယ်၍ အယူတစ်ပါး ရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့သည် “ငါ့သျှင်တို့ ဤဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ လမ်းစဉ် ရှိပါသလော၊ အကျင့် ရှိပါသလော” ဟု သင်တို့ကို ဤကဲ့သို့ မေးမြန်းကုန်ငြားအံ့၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့ အမေးခံရသော သင်တို့သည် အယူတစ်ပါး ရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ ဤဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ လမ်းစဉ်သည် ရှိ၏။ အကျင့်သည်ရှိ၏” ဟု ဤသို့ ဖြေဆိုကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ ဤဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ လမ်းစဉ်သည် အဘယ်နည်း၊ အကျင့်သည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဤဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ လမ်းစဉ်တည်း၊ အကျင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ အမေးခံရသော သင်တို့သည် အယူတစ်ပါး ရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့အား ဤအတိုင်း ဖြေဆိုကြကုန်လော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အဝိဇ္ဇာဝဂ် ===

၆ - ပဌမ အညတရဘိက္ခုသုတ်

၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား အကျင့်မြတ် အကျင့်မြတ်ဟု ဆိုအပ်၏။ အသျှင်ဘုရား အကျင့်မြတ်သည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း အင်္ဂါရူပပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် အကျင့်မြတ်တည်း။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်တို့ နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်း စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကုန်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကုန်ရာသည် အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇ - ဒုတိယ အညတရဘိက္ခုသုတ်

၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - အသျှင်ဘုရား “စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ရာ” ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ “စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကိုပယ်ဖျောက်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ရာ” ဟူသော အမည်သည် အဘယ်တရား၏ အမည်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ရာ ဟူသော ဤအမည်သည် နိဗ္ဗာနဓာတ်၏ အမည်တည်း၊ ထို့ကြောင့် အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ရာဟု ဆိုအပ်၏။

ဤသို့ မိန့်တော်မူလတ်သော် ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - အသျှင်ဘုရား “မသေရာ မသေရာ” ဟု ဆိုအပ်၏။ မသေရာကား အဘယ်ပါနည်း၊ မသေရာသို့ ရောက်ကြောင်း လမ်းစဉ်ကား အဘယ်ပါနည်းဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကုန်ရာ အမျက် ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကုန်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကုန်ရာကို မသေရာဟု ဆိုအပ်၏။ အင်္ဂါရူပပါးရှိသာ ဤအရိယမဂ်ကိုပင်လျှင် မသေရာသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ်ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်တို့ နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အဝိဇ္ဇာဝဂ် ===

၈ - ဝိဘင်္ဂသုတ်

၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ကို ဟောကြားပေအံ့၊ ဝေဖန်ပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့၊ ဟောပေအံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ထိုရဟန်းတို့သည် “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ - ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယာမဂ်သည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲကို သိသော ဉာဏ်၊ ဆင်းရဲ ဖြစ်ကြောင်းကို သိသောဉာဏ်၊ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာကို သိသောဉာဏ်၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိသောဉာဏ်ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထွက်မြောက်လို သော ကြံစည်မှု၊ မပျက်စီးစေလိုသော ကြံစည်မှု၊ မညှဉ်းဆဲလိုသော ကြံစည်မှုသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောစကား ‘သမ္မာဝါစာ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မမှန်ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကုန်းစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ပြန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည် ကို မှန်ကန်သောစကား ‘သမ္မာဝါစာ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အသက်သတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း သည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှု ‘မိစ္ဆာဇီဝ’ ကို ပယ်၍ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ဖြင့် အသက်မွေး၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေ ရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ပြီးကုန် သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ပ။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ပ။ ဖြစ်ပြီးကုန်သော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲ စေရန်၊ မပျောက်ပျက်စေရန်၊ တိုးတက်ဖြစ်ပွားစေရန်၊ ပြန့်ပြောစေရန်၊ ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု ‘အဘိဇ္ဈာ’ နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’ ကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိ သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု ‘အဘိဇ္ဈာ’ နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’ ကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု ‘အဘိဇ္ဈာ’ နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’ ကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ နှင့်တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ နှင့်တကွဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ တို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ မရှိသော စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ရောက်၍ နေ၏။ နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ကိုလည်း မစွဲမက်ခြင်း ကြောင့် လျစ်လျူရှု၍သာလျှင် နေ၏။ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ (အကြင် တတိယဈာန် ကြောင့်) ထိုသူကို “လျစ်လျူရှုသူ၊ သတိ ရှိသူ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ” ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ချီးမွမ်းပြောဆိုကုန်၏။ ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’ ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းသာမှု ‘သောမနဿ’ နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’ တို့ ရှေးဦးကပင်လျှင် ချုပ်နှံခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲချမ်းသာကင်းသော လျစ်လျူရှုမှုကြောင့်ဖြစ်သော သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အဝိဇ္ဇာဝဂ် ===

၉ - သူကသုတ်

၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မကောင်းသဖြင့် (လဲ့၍) ထားသည့် သလေး စပါး မြီးကိုဖြစ်စေ၊ မုယောစပါးမြီးကိုဖြစ်စေ လက်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ခြေဖြင့်သော် လည်းကောင်း ဖိမိ နင်းမိသော် လက်ကို လည်းကောင်း၊ ခြေကို လည်းကောင်း စူးရှ ဖျက်ဆီးပေလိမ့်မည်၊ သွေးကိုလည်း ထွက်စေပေလိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိပေ။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စပါးမြီးကို မကောင်းသဖြင့် (လဲ့၍) ထားအပ်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ထိုရဟန်းသည် မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) မကောင်းသဖြင့် ဖြစ်စေအပ် သော မဂ္ဂဘာဝနာဖြင့် မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ'ကို ဧကန် ဖျက်ဆီးနိုင်ပေလိမ့်မည်၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ကို ဖြစ်စေ နိုင်လိမ့်မည်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိပေ။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်း သည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ (ကမ္မဿကတာပညာနှင့် မဂ္ဂဘာဝနာကို) မကောင်းသဖြင့် ထားအပ် မကောင်းသဖြင့်ဖြစ်စေ အပ်သောကြောင့်ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကောင်းစွာ (ထောင်၍) ထားအပ်သော သလေးစပါးမြီးကို ဖြစ်စေ၊ မုယောစပါးမြီးကိုဖြစ်စေ လက်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ခြေဖြင့်သော် လည်းကောင်း ဖိမိနင်းမိသော် လက်ကို လည်းကောင်း၊ ခြေကို လည်းကောင်း စူးရှ ဖျက်ဆီးပေလိမ့်မည်၊ သွေးကိုလည်း ထွက်စေပေလိမ့် မည်ဟူသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စပါးမြီးကို ကောင်းစွာ (ထောင်၍) ထားအပ်သောကြောင့်ပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ကောင်း စွာ ထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂဘာဝနာဖြင့် မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' ကို ဧကန် ဖျက်ဆီးနိုင်ပေလိမ့်မည်၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ကို ဖြစ်စေနိုင်လိမ့်မည်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ (ကမ္မဿကတာပညာနှင့်မဂ္ဂဘာဝနာကို) ကောင်းစွာ ထားအပ် ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သောကြောင့် ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်း စွာ ဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂဘာဝနာဖြင့် မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သနည်း၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ကို ဖြစ်စေနိုင်သနည်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၌ မှီသော နိဗ္ဗာန်၌ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ပ။ (ကိလေသာမှ)ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၌ မှီသော နိဗ္ဗာန်၌ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂဘာဝနာဖြင့် မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' ကို ဖျက်ဆီးနိုင်၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ကို ဖြစ်စေနိုင်၏၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အဝိဇ္ဇာဝဂ် ===

၁၀ - နန္ဒိယသုတ်

၁၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ နန္ဒိယပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာ ဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “အသျှင်ဂေါတမ အဘယ်မျှသော တရားတို့ကို ပွားများအပ်ပါ လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ပါလျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်ကုန်သည် နိဗ္ဗာန်လျှင် မှီခိုအားထားရာ ရှိကုန်သည် နိဗ္ဗာန်လျှင် အပြီးအဆုံး ရှိကုန်သည် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

နန္ဒိယ ဤရှုစဉ်ပါးသော တရားတို့ကို ပွားများလျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ဧကန် ရောက်နိုင်ကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်လျှင် မှီခို အားထားရာရှိကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်လျှင် အပြီးအဆုံး ရှိကုန်၏။ အဘယ် ရှုစဉ်ပါးတို့နည်း။ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ နန္ဒိယ ဤရှုစဉ်ပါးသော တရားတို့ကို ပွားများလျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ဧကန် ရောက်နိုင်ကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်လျှင် မှီခို အားထားရာ ရှိကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်လျှင် အပြီးအဆုံး ရှိကုန်၏ဟု မိန့်တော် မူ၏။

ဤသို့ ဟောကြားတော်မူသော် နန္ဒိယပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ပ။ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှ အစပြု၍ အသက်ထက် ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ” ဟု (လျှောက်၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသောအဝိဇ္ဇာဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဝိဟာရဝဂ် ===

၁ - ပဌမ ဝိဟာရသုတ်

၁၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ငါသည် (တစ်ဆယ့်ငါးရက်) လဝက်ပတ်လုံး တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်း နေထိုင်လို၏။ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းတစ်ဦးမှ တစ်ပါး မည်သူမျှ ငါ့ထံသို့ မချဉ်းကပ်ရဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်ပြီးလျှင် ဆွမ်းပို့သော ရဟန်းတစ်ဦးမှ တစ်ပါး မည်သူမျှ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ မချဉ်းကပ်ကုန်။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုလဝက်လွန်သဖြင့် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထတော်မူခဲ့၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ - “ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်ခါစ နေခြင်းမျိုး၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြင့် (ယခုလဝက်အတွင်း၌) နေခဲ့၏။ ထိုငါသည် ဤသို့ သိ၏ - ‘မှားယွင်းသော အမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ လည်း မငြိမ်း၊ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ လည်း မငြိမ်း၊ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ လည်း မငြိမ်းသောကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ လည်း ငြိမ်း၊ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ လည်း ငြိမ်း၊ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ လည်း ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မရောက်ရသေးသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ အားထုတ်မှုသည် ရှိ၏။ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်း၏ အကြောင်းသည် အစဉ်ရောက်လာသည် ရှိသော် ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏’ ဟု ဤသို့ သိ၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဝိဟာရဝဂ် ===

၂ - ဒုတိယ ဝိဟာရသုတ်

၁၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ငါသည် သုံးလပတ်လုံး တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်း နေထိုင်လို၏။ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းတစ်ဦးမှ တစ်ပါး မည်သူမျှ ငါ့ထံသို့ မချဉ်းကပ်ရဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်ပြီးလျှင် ဆွမ်းပို့သော ရဟန်းတစ်ဦးမှ တစ်ပါး မည်သူမျှ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ မချဉ်းကပ်ကုန်။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသုံးလလွန်သဖြင့် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထတော်မူခဲ့၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ - “ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်ခါစ နေခြင်းမျိုး၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြင့် (ယခုသုံးလအတွင်း) နေခဲ့၏။ ထိုငါသည် ဤသို့ သိ၏ - ‘မှားယွင်းသော အမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ကြောင့်

လည်း ခံစားရ၏။ မှားယွင်းသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ လည်း မငြိမ်း၊ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ လည်း မငြိမ်း၊ မှတ်သားမှု ‘သညာ’လည်း မငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ လည်းငြိမ်း၊ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ လည်းငြိမ်း၊ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ လည်း ငြိမ်းခြင်းကြောင့် လည်း ခံစားရ၏။ မရောက်ရသေးသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ အားထုတ်မှုသည် ရှိ၏။ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်း၏ အကြောင်းသည် အစဉ်ရောက်လာသည် ရှိသော် ထိုအကြောင်းကြောင့် လည်း ခံစားရ၏’ ဟု ဤသို့ ငါ သိ၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဝိဟာရဝဂ် ===

၃ - သေက္ခသုတ်

၁၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၏။ပ။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - အသျှင်ဘုရား “ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ်” ဟု ပြောဆိုပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ’ နှင့်ပြည့်စုံ၏။ပ။ ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာ သမာဓိ’ နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်း ဤမျှဖြင့် ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဝိဟာရဝဂ် ===

၄ - ပဌမ ဥပ္ပါဒသုတ်

၁၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှား ပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ပွားများအပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော ဤတရား ရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှား ပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ပွားများအပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဝိဟာရဝဂ် ===

၅ - ဒုတိယ ဥပ္ပါဒသုတ်

၁၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ တော်၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ပွားများအပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ တော်၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ပွားများအပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဝိဟာရဝဂ် ===

၆ - ပဌမ ပရိသုဒ္ဓသုတ်

၁၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှား ပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာ စင်ကြယ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော အညစ်အကြေး မရှိကုန်သော ညစ်ညူးခြင်း ကင်းကုန်သော မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။

မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာ စင်ကြယ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော အညစ်အကြေး မရှိကုန်သော ညစ်ညူးခြင်း ကင်းကုန်သော မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဝိဟာရဝဂ် ===

၇ - ဒုတိယ ပရိသုဒ္ဓသုတ်

၁၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ တော်၌သာ စင်ကြယ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော အညစ်အကြေး မရှိကုန်သော ညစ်ညူးခြင်း ကင်းကုန်သော မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ တော်၌သာ စင်ကြယ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော အညစ်အကြေး မရှိကုန်သော ညစ်ညူးခြင်း ကင်းကုန်သော မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဝိဟာရဝဂ် ===

၈ - ပဌမ ကုက္ကုဋ္ဌာရာမသုတ်

၁၈။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် အသျှင်ဘဒ္ဒတို့သည် ပါဠိလိပုတ်ပြည် ကုက္ကုဋ္ဌာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်ဘဒ္ဒသည် ညနေချမ်းအချိန် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်လျက် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ “မမြတ်သော အကျင့် မမြတ်သော အကျင့်” ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် မမြတ်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းခြင်းသည် ကောင်းပေစွ၊ ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေစွ၊ ဆွေးနွေးမေးမြန်းမှုသည် ကောင်းပေစွ။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ ‘မမြတ်သော အကျင့် မမြတ်သော အကျင့်’ ဟု ဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင် မမြတ်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း” ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်လောဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် ဟုတ်ပါ၏ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် အင်္ဂါရူပပါးရှိသော ဤမှားယွင်းသော လမ်းစဉ် မိစ္ဆာမဂ်သည်ပင်လျှင် မမြတ်သော အကျင့်တည်း။ မှားယွင်းသော လမ်းစဉ် မိစ္ဆာမဂ်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ မှားယွင်းသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ တို့တည်းဟု (မိန့်ဆို၏)။

အဌမသုတ်။

၉ - ဒုတိယ ကုက္ကုဋ္ဌာရာမသုတ်

၁၉။ ပါဠိလိပုတ်နိဒါန်း။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ “အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’” ဟု ဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းခြင်းသည် ကောင်းပေစွ၊ ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေစွ၊ ဆွေးနွေးမေးမြန်းမှုသည် ကောင်းပေစွ။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟု ဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်လောဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ ဟုတ်ပါ၏ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် အင်္ဂါရူပပါးရှိသော အရိယမဂ်သည်ပင်လျှင် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ငါ့သျှင် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကုန်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ၏အဆုံးတည်းဟု (မိန့်ဆို၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဝိဟာရဝဂ် ===

၁၀ - တတိယ ကုက္ကုဋ္ဌာရာမသုတ်

၂၀။ ပါဠိလိပုတ်နိဒါန်း။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ “အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’” ဟု ဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ရှိသူ သည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်းဟု မေးမြန်းလျှောက် ထား၏။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းမှုသည် ကောင်းပေစွ၊ ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေစွ၊ ဆွေးနွေးမေးမြန်းမှုသည် ကောင်းပေစွ။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် “ငါ့သျှင် အာနန္ဒာ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟု ဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင်အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ရှိသူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်လောဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် အာနန္ဒာ ဟုတ်ပါ၏ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည်ပင်လျှင် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မ စရိယ’ တည်း။ ဤအရိယ မဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ငါ့သျှင် အကြင်သူသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤအရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသူကို အကျင့်မြတ် ရှိသူဟုဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကုန်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သည် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ၏ အဆုံးတည်းဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒသမသုတ်။

[ဤကုက္ကုဋ္ဌာရာမသုတ် ၃-သုတ်တို့သည် ပါဠိလိပုတ်မြို့ဟူသော ဟောရာနိဒါန်း တူကြကုန်၏။
နှစ်ခုမြောက် ဝိဟာရဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မိစ္ဆတ္တဝဂ် ===

၁ - မိစ္ဆတ္တသုတ်

၂၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မကောင်းသော သဘောကို လည်းကောင်း၊ ကောင်းသော သဘောကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့။ ရဟန်းတို့ မကောင်းသော သဘောဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မကောင်းသော သဘောတို့ကား မှားယွင်းသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည် ကို မကောင်းသောသဘောဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကောင်းသော သဘောဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကောင်းသော သဘောတို့ကား မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ကောင်းသော သဘောဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မိစ္ဆတ္တဝဂ် ===

၂ - အကုသလဓမ္မသုတ်

၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား အကုသိုလ်တရားတို့ကို လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ အကုသိုလ်တရားတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကား မှားယွင်းသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကို အကုသိုလ်တရားတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကား မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကို ကုသိုလ်တရားတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မိစ္ဆတ္တဝဂ် ===

၃ - ပဌမ ပဋိပဒါသုတ်

၂၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မှားသောအကျင့်ကို လည်းကောင်း၊ မှန်သောအကျင့်ကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မှားသော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှားသော အကျင့်တို့ကား မှားယွင်းသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှားသော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်သော အကျင့်တို့ကား မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄ - ဒုတိယ ပဋိပဒါသုတ်

၂၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ လူ၏ အကျင့်ဖြစ်စေ၊ ရဟန်း၏ အကျင့်ဖြစ်စေ မှားသော အကျင့်ကို ငါဘုရား မချီးမွမ်း။ ရဟန်းတို့ လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ မကောင်းသဖြင့် ကျင့်သည်ရှိသော် မကောင်းသဖြင့် ကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် အသင့်အားဖြင့် ဖြစ်သော (အရိယမဂ်) ကုသိုလ်တရားကို မပြီးစေနိုင်။ ရဟန်းတို့ မှားသော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှားသော အကျင့်ကား မှားယွင်းသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှားသော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ လူ၏ အကျင့်ဖြစ်စေ၊ ရဟန်း၏ အကျင့်ဖြစ်စေ မှားသောအကျင့်ကို ငါဘုရား မချီးမွမ်း။ ရဟန်းတို့ လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ မကောင်းသဖြင့် ကျင့်သည်ရှိသော် မကောင်းသဖြင့် ပြုကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် အသင့်အားဖြင့် ဖြစ်သော (အရိယမဂ်) ကုသိုလ်တရားကို မပြီးစေနိုင်။

ရဟန်းတို့ လူ၏ အကျင့်ဖြစ်စေ၊ ရဟန်း၏ အကျင့်ဖြစ်စေ မှန်သော အကျင့်ကို ငါဘုရား ချီးမွမ်း၏။ ရဟန်းတို့ လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ ကောင်းစွာ ကျင့်သည်ရှိသော် ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် အသင့်အားဖြင့် ဖြစ်သော (အရိယမဂ်) ကုသိုလ်တရားကို ပြီးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ မှန်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်သော အကျင့်ကား မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်သောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ လူ၏ အကျင့်ဖြစ်စေ၊ ရဟန်း၏ အကျင့်ဖြစ်စေ မှန်သော အကျင့်ကို ငါဘုရား ချီးမွမ်း၏။ ရဟန်းတို့ လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ ကောင်းစွာ ကျင့်သည်ရှိသော် ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် အသင့်အားဖြင့် ဖြစ်သော (အရိယမဂ်) ကုသိုလ်တရားကို ပြီးစေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မိစ္ဆတ္တဝဂ် ===

၅ - ပဌမ အသပ္ပရိသသုတ်

၂၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သူယုတ်မာကို လည်းကောင်း၊ သူတော်ကောင်းကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ သူယုတ်မာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှားယွင်းသော အယူရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အကြံရှိ၏၊ မှားယွင်းသော စကားရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အလုပ်ရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှုရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အားထုတ်မှုရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အောက်မေ့မှုရှိ၏၊ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူယုတ်မာဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သူတော်ကောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှန်ကန်သော အမြင်ရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အကြံရှိ၏၊ မှန်ကန်သော စကားရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အလုပ်ရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှုရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှုရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှုရှိ၏၊ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူတော်ကောင်းဟု ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၆ - ဒုတိယ အသပ္ပရိသသုတ်

၂၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သူယုတ်မာကို လည်းကောင်း၊ သူယုတ်မာအောက် ပို၍ ယုတ်မာသူကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သူတော်ကောင်းကို လည်းကောင်း၊ သူတော်ကောင်းထက် ပို၍ ကောင်းသူကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ သူယုတ်မာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှားယွင်းသော အမြင်ရှိ၏။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူယုတ်မာဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သူယုတ်မာအောက် ပို၍ ယုတ်မာသူဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှားယွင်းသောအမြင်ရှိ၏။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ မှားယွင်းသော ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိ၏။ မှားယွင်းသော လွတ်မြောက်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူယုတ်မာအောက် ပို၍ ယုတ်မာသူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သူတော်ကောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှန်ကန်သောအမြင်ရှိ၏။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူတော်ကောင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သူတော်ကောင်းထက် ပို၍ ကောင်းသူဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှန်ကန်သောအမြင်ရှိ၏။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ မှန်ကန်သော ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိ၏။ မှန်ကန်သော လွတ်မြောက်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူတော်ကောင်းထက် ပို၍ကောင်းသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မိစ္ဆတ္တဝဂ် ===

၇ - ကုမ္ဘသုတ်

၂၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ကရွတ်ခွေ မရှိသောအိုးသည် လိမ့်လွယ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကရွတ်ခွေရှိသော အိုးသည် လိမ့်နိုင်ခဲ့သကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထို့အတူပင် တည်ရာမှီရာ မရှိသော စိတ်သည် ပျံ့လွင့်လွယ်၏။ တည်ရာမှီရာရှိသော စိတ်သည် ပျံ့လွင့်နိုင်ခဲ့၏။

ရဟန်းတို့ စိတ်၏ တည်ရာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ဤအရိယမဂ်သည် စိတ်၏ တည်ရာတည်း။

ရဟန်းတို့ ကရွတ်ခွေ မရှိသောအိုးသည် လိမ့်လွယ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကရွတ်ခွေရှိသော အိုးသည် လိမ့်နိုင်ခဲ့သကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထို့အတူပင် တည်ရာမှီရာ မရှိသော စိတ်သည် ပျံ့လွင့်လွယ်၏။ တည်ရာမှီရာရှိသော စိတ်သည် ပျံ့လွင့်နိုင်ခဲ့၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မိစ္ဆတ္တဝဂ် ===

၈ - သမာဓိသုတ်

၂၈။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား အကြောင်းနှင့်တကွ အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်သော မြတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းနှင့် တကွ အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်သော မြတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အကြင်စိတ်၏ တည်ကြည်မှုသည် အခြံအရံနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤစိတ်၏ မြတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို အကြောင်းနှင့် တကွ ဖြစ်၏ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အခြံအရံနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မိစ္ဆတ္တဝဂ် ===

၉ - ဝေဒနာသုတ်

၂၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ သုခ ဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤဝေဒနာသုံးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်ရန် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ အပ်၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဝေဒနာသုံးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်ရန် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မိစ္ဆတ္တဝဂ် ===

၁၀ - ဥတ္တိယသုတ်

၃၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်ဥတ္တိယသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၏။ပ။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “အသျှင်ဘုရား ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေသော အကျွန်ုပ်အား ‘မြတ်စွာဘုရားသည် ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ ကို ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်ကုန်သော ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကား အဘယ်တရားများပါနည်း’ ဟု ဤသို့ စိတ်အကြံ ဖြစ်ပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

ဥတ္တိယ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ဥတ္တိယ ငါဘုရားသည် ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ဟောကြား အပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန် ချစ်ခင်ဖွယ် သဘောရှိကုန် ကာမနှင့်စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့လည်းကောင်း ။ပ။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားအပ်ကုန်သော အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ တို့ လည်းကောင်း ။ပ။ ယာနဝိညာဏ်ဖြင့် နံအပ်ကုန်သော အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ တို့ လည်း ကောင်း ။ပ။

ဇိဝှိဝိညာဏ်ဖြင့် လျက်အပ်ကုန်သော အရသာ ‘ရသာရုံ’ တို့ လည်းကောင်း၊ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန် ချစ်ခင်ဖွယ် သဘောရှိကုန် ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်ကုန်သော အတွေ့အထိ ‘ဖောဠုပ္ပာရုံ’ တို့ လည်းကောင်းတည်း။ ဥတ္တိယ ငါဘုရား ဟောကြားအပ်ကုန်သော ကာမဂုဏ်တရားတို့သည်ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။

ဥတ္တိယ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ရန် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။

အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဤအရိယမဂ်တရားကား မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ဥတ္တိယ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ပယ်ရန် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် မိစ္ဆတ္တဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပဋိပတ္တိဝဂ် ===

၁ - ပဌမ ပဋိပတ္တိသုတ်

၃၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မှားသော အကျင့်ကို လည်းကောင်း၊ မှန်သော အကျင့်ကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ မှားသော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှားယွင်းသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှားသောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်သောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပဋိပတ္တိဝဂ် ===

၂ - ဒုတိယ ပဋိပတ္တိသုတ်

၃၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မှားသော အကျင့်ရှိသူကို လည်းကောင်း၊ မှန်သော အကျင့်ရှိသူကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ မှားသော အကျင့်ရှိသူဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှားယွင်းသောအမြင်ရှိ၏။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူကို မှားသော အကျင့်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မှန်သော အကျင့်ရှိသူဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှန်ကန်သောအမြင်ရှိ၏။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူကို မှန်သော အကျင့်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပဋိပတ္တိဝဂ် ===

၃ - ဝိရဒ္ဒသုတ်

၃၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်ကြသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်သည် မည်၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ကို အားထုတ်သူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်သည် မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပဋိပတ္တိဝဂ် ===

၄ - ပါရဂမသုတ်

၃၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားရှစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် သံသရာဝဋ်ဟူသော ဤဘက်ကမ်းမှ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ထိုဘက်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ရန် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤတရားရှစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သံသရာဝဋ်ဟူသော ဤဘက်ကမ်းမှ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ထိုဘက်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ရန် ဖြစ်ကုန်၏ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မူ၏။ ထို့နောက် နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဆိုလတ္တံ့သော ဂါထာတို့ကို ဟောတော်မူ၏- “လူတို့တွင် (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်သူတို့သည် အနည်းငယ်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သူမှ တစ်ပါး အခြားသော သတ္တဝါသည်ကား ဝဋ်ဆင်းရဲဟူသော ဤဘက်ကမ်း၌သာလျှင် လှည့်လည်ပြေးသွားရ၏။

ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော (မဂ်) တရား၌ တရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ ကျင့်ကြသူတို့သည် ကူးမြောက်နိုင်ခဲ့သော သေမင်း၏ နိုင်ငံကို (လွန်မြောက်၍) နိဗ္ဗာန် ဟူသော တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ကြရကုန်လတ္တံ့။

ပညာရှိသော သူသည် မည်းနက်သော (အကုသိုလ်) တရားကို ပယ်စွန့်၍ သံသရာ ဝဋ်မှ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် ဖြူစင်သော (ကုသိုလ်) တရားကို ပွားများကြရာ၏။ အကြင် ဆိတ်ငြိမ်မှု ‘ဝိဝေက’ ၌ မွေ့လျော်နိုင်ခဲ့၏။ ထိုဆိတ်ငြိမ်မှု ‘ဝိဝေက’ ၌ အလွန် မွေ့လျော်မှုကို အလိုရှိရာ၏။ ပညာရှိသော သူသည် ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်လျက် ကိလေသာ အကြွင်းအကျန် မရှိမူ၍ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်သော နိဝရဏတရား တို့မှ မိမိကိုယ်ကို ဖြူစင် သန့်ရှင်းစေရာ၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရဟတ္တမဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာ ပွားများအပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မစွဲလမ်းမှု၍ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ ကို စွန့်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်ကြကုန်၏။ လောက၌ အာသဝေါကုန်ပြီးသော ကြီးသော အာနုဘော်ရှိကုန်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံ ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပဋိပတ္တိဝဂ် ===

၅ - ပဌမ သာမညသုတ်

၃၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သာမညမည်သော မဂ်တရားကို လည်းကောင်း၊ သာမညဖလမည်သော ဖိုလ်တရားကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ သာမညမည်သော မဂ်တရားသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင် တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ဤသည်ကို သာမညဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ သာမညဖလ မည်သော ဖိုလ်တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့ပေတည်း။ ဤသည်တို့ကို သာမညဖလမည်သော ဖိုလ်တရားဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပဋိပတ္တိဝဂ် ===

၆ - ဒုတိယ သာမညသုတ်

၃၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သာမညမည်သော မဂ်တရားကို လည်းကောင်း၊ သာမညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ သာမညမည်သော မဂ်တရားသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ဤသည်ကို သာမညဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ သာမညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’ ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကုန်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကုန်ရာတည်း။ ဤသည်ကို သာမညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပဋိပတ္တိဝဂ် ===

၇ - ပဌမ ဗြဟ္မညသုတ်

၃၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဗြဟ္မညမည်သော မဂ်ကို လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မညဖလမည်သော ဖိုလ်ကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မညမည်သော မဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ဤသည်ကို ဗြဟ္မညဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မညဖလမည်သော ဖိုလ်တို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့ပေတည်း။ ဤသည်တို့ကို ဗြဟ္မညဖလဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပဋိပတ္တိဝဂ် ===

၈ - ဒုတိယ ဗြဟ္မညသုတ်

၃၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဗြဟ္မညမည်သော မဂ်ကို လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မညဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ဤသည်ကို ဗြဟ္မညဟု ဆိုအပ်၏။ ဗြဟ္မညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’ ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကုန်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကုန်ရာတည်း။ ဤသည်ကို ဗြဟ္မညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပဋိပတ္တိဝဂ် ===

၉ - ပဌမ ဗြဟ္မစရိယသုတ်

၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဗြဟ္မစရိယမည်သော မဂ်ကို လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယဖလမည်သော ဖိုလ်ကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မစရိယဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ဤသည်ကို ဗြဟ္မစရိယဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မစရိယဖလဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့ပေတည်း။ ဤသည်တို့ကို ဗြဟ္မစရိယဖလဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပဋိပတ္တိဝဂ် ===

၁၀ - ဒုတိယ ဗြဟ္မစရိယသုတ်

၄၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဗြဟ္မစရိယမည်သော မဂ်ကို လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ကို လည်းကောင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မစရိယမည်သော မဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ဤသည်ကို ဗြဟ္မစရိယဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မစရိယတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’ ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကုန်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကုန်ရာတည်း။ ဤသည်ကို ဗြဟ္မစရိယတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် ပဋိပတ္တိဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ် ===

၁ - ရာဂဝိရာဂသုတ်

၄၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် “ငါ့သျှင်တို့ အဘယ် အကျိုးငှါ ရဟန်းဂေါတမထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါသနည်း” ဟု သင်တို့ကို မေးမြန်းကုန်မှု ရဟန်းတို့ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းစေခြင်း အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် “ငါ့သျှင်တို့ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းစေခြင်း အကျိုးငှါ လမ်းစဉ်ရှိပါသလော၊ အကျင့် ရှိပါသလော” ဟု သင်တို့ကို မေးမြန်းကြကုန်မှု ရဟန်းတို့ ဤသို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းစေခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ရှိသည်သာတည်း၊ အကျင့် ရှိသည်သာတည်း” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းစေခြင်းငှါ လမ်းစဉ်သည် အဘယ်နည်း၊ အကျင့်သည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။

မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အရိယမဂ်တရားသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းစေခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ဖြစ်၏။ အကျင့်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ် ===

၂-၇ - သံယောဇနပုဟာန စသော ခြောက်သုတ်

၄၂-၄၇။ ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့သည် “ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်အကျိုးငှါ ရဟန်းဂေါတမထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါသနည်း” ဟု သင်တို့ကို မေးမြန်းကုန်မူ ရဟန်းတို့ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိပိုင်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ သံယောဇနကို ပယ်ကာ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ပ။ “ငါ့သျှင်တို့ အနုသယကို နှုတ်ပယ်ကာ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ ၏။ပ။

“ငါ့သျှင်တို့ သံသရာအခွန်ကို ပိုင်းခြား၍ သိရာ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ပ။ “ငါ့သျှင်တို့ အာသဝတရားတို့ ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ပ။ “ငါ့သျှင်တို့ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက် ပြုခြင်း အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ပ။

“ငါ့သျှင်တို့ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အမြင် အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏ဟု။ပ။ (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ် ===

၈ - အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

၄၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့သည် သင်တို့ကို “ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်အကျိုးငှါ ရဟန်းဂေါတမထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါသနည်း” ဟု မေးမြန်းကြကုန်မူ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိပိုင်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့သည် “ငါ့သျှင်တို့ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ရခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ရှိပါသလော၊ အကျင့်ရှိပါသလော” ဟု ဤသို့ သင်တို့ကို မေးမြန်းကြကုန်မူ ရဟန်းတို့ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိပိုင်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ရခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ရှိသည်သာတည်း၊ အကျင့်ရှိသည်သာတည်း” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ရခြင်းငှါ လမ်းစဉ်သည် အဘယ်နည်း၊ အကျင့်သည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရုပ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့ပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အရိယမဂ်တရားသည် အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ရခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ဖြစ်၏၊ အကျင့်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိပိုင်တို့အား ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူရိယပေယျာလဝဂ် ===

၁ - ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၄၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွား ဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရား ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလိမ့်မည်။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည် ဟုမျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။

ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူရိယပေယျာလဝဂ် ===

၂-၆ - သီလသမ္ပဒါ စသော ငါးသုတ်

၅၀-၅၄။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် တရား ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွား ဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။ပ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလို့မှု ‘ဆန္ဒ’ နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းသည်။ပ။ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။

ဆဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူရိယပေယျာလဝဂ် ===

၇ - ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၅၅။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား သင့်လျော်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရား ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံ သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာ သမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူရိယပေယျာလဝဂ် ===

၁ - ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၅၆။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရား ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့် အပ်၏။

ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက် ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူရိယပေယျာလဝဂ် ===

၂-၆ - သီလသမ္ပဒါ စသော ငါးသုတ်

၅၇-၆၁။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရား ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏။ပ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်လိုမှု ‘ဆန္ဒ’ နှင့် ပြည့်စုံခြင်း သည်။ပ။ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းသည်။ပ။ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။

မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။

ဆဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူရိယပေယျာလဝဂ် ===

၇ - ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၆၂။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံခြင်း သည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရား ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်း သည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန် သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

သူရိယပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ===

၁ - ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၆၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ တစ်ခုသော တရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏။ တစ်ခုသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် လတ္တံ့ဟုမျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ===

၂-၆ - သီလသမ္ပဒါ စသော ငါးသုတ်

၆၄-၆၈။ ရဟန်းတို့ တစ်ခုသော တရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏။ တစ်ခုသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။ ကုသိုလ် ကောင်းမှုကို ပြုလိုမှု ‘ဆန္ဒ’နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းတည်း။ပ။ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။

ဆဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ===

၇ - ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၆၉။ (ရဟန်းတို့ တစ်ခုသော တရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏။ တစ်ခုသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။) ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ===

၁ - ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၇၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ တစ်ခုသော တရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏။ တစ်ခုသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ===

၂-၆ - သီလသမ္ပဒါ စသော ငါးသုတ်

၇၁-၇၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ တစ်ခုသော တရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏။ တစ်ခုသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်လိုမှု ‘ဆန္ဒ’ နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းတည်း။ပ။ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။

ဆဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ===

၇ - ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၇၆။ (ရဟန်းတို့ တစ်ခုသော တရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏။ တစ်ခုသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။) ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဒုတိယ ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ===

၁ - ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၇၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ မဖြစ်ပေါ်သေးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ရန် မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းမှ တစ်ပါး အခြားတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော။ပ။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကိုပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဒုတိယ ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ===

၂-၆ - သီလသမ္ပဒါ စသော ငါးသုတ်

၇၈-၈၂။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်သေးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ရန် သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှ တစ်ပါး ။ပ။

ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်လိုမှု ‘ဆန္ဒ’ နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှ တစ်ပါး။ပ။ ရဟန်းတို့ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းမှ တစ်ပါး။ပ။ ရဟန်းတို့ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှ တစ်ပါး။ပ။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှ တစ်ပါး။ပ။

ဆဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဒုတိယ ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ===

၇ - ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၈၃။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှ တစ်ပါး (အခြားတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ။) ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့် အပ်၏။

ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်း သည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော။ပ။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဒုတိယ ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ===

၁ - ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၈၄။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်သေးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ရန် မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းမှ တစ်ပါး အခြားတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်း အား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက် ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဒုတိယ ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ===

၂-၆ - သီလသမ္ပဒါ စသော ငါးသုတ်

၈၅-၈၉။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်သေးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်ပေါ်ပြီး သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ရန် သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှ တစ်ပါး အခြားတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ။ပ။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ် လိုမှု ‘ဆန္ဒ’ နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှ တစ်ပါး။ပ။ ရဟန်းတို့ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းမှ တစ်ပါး။ပ။ ရဟန်းတို့ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှ တစ်ပါး။ပ။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှ တစ်ပါး။ပ။

ဆဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဒုတိယ ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ===

၇ - ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၉၀။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှ တစ်ပါး (အခြားတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ)။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့် အပ်၏။

ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်း အား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ သော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန် သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဧကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၉ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁ - ပဌမ ပါစီနနိန္ဒသုတ်

၉၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့ အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၉ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၂-၅ - ဒုတိယာဒိပါစီနနိန္ဒသုတ် လေးသုတ်

၉၂-၉၅။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ။ပ။ ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၉ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၆ - ဆဋ္ဌ ပါဏိနနိဋ္ဌသုတ်

၉၆။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော။ပ။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၉ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁ - ပဌမ သမုဒ္ဒနိဋ္ဌသုတ်

၉၇။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၉ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၂-၆ - ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ် ငါးသုတ်

၉၈-၁၀၂။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။။ ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁ - ပဌမ ပါစိနနိန္ဒသုတ်

၁၀၃။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ သည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်း သည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန် သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ် ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၂-၆ - ဒုတိယာဒိပါစိနနိန္ဒသုတ် ငါးသုတ်

၁၀၄-၁၀၈။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်း သည်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်း သည်။ပ။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။

ဆဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၇ - ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်

၁၀၉။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရုဗ်ပါးရှိ သည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရုဗ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်း သည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ ၏။ပ။

စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း လျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရုဗ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၈-၁၂ - ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ် ငါးသုတ်

၁၁၀-၁၁၄။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်း သည်။ပ။ ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် ။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရုဗ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရုဗ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်း သည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း လျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင်

‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင် ရှိမ်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁၃ - ပဌမ ပါဠိနိဗ္ဗာန်သုတ်

၁၁၅။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင် ရှိမ်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ သည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင် ရှိမ်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်း သည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင် ရှိမ်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန် လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင် ရှိမ်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၁၄-၁၈ - ဒုတိယာဒိပါဠိနိဗ္ဗာန်သုတ်

၁၁၆-၁၂၀။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင် ရှိမ်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင် ရှိမ်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင် ရှိမ်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်း သည်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင် ရှိမ်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင် ရှိမ်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁၉ - ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်

၁၂၁။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂၀-၂၄ - ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်

၁၂၂-၁၂၆။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၂၅ - ပဌမ ပါဠိနိဗ္ဗာန်သုတ်

၁၂၇။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ သည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၂၆-၃၀ - ဒုတိယာဒိပါဠိနိဗ္ဗာန်သုတ်

၁၂၈-၁၃၂။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်း သည်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်း သည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ သည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၃၁ - ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်

၁၃၃။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၃၂-၃၆ - ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်

၁၃၄-၁၃၈။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဌသုတ်။

ကိုးခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အပ္ပမာဒပေယျာလဝဂ် ===

၁ - တထာဂတသုတ်

၁၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အခြေမရှိသော သတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါ၊ အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါ အခြေများစွာရှိသော သတ္တဝါ၊ ရုပ်ရှိသော သတ္တဝါ ရုပ်မရှိသော သတ္တဝါ၊ သညာရှိသော သတ္တဝါ သညာမရှိသော သတ္တဝါ၊ သညာရှိသည်လည်း မဟုတ် မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော သတ္တဝါဟူသမျှတို့ထက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှ တို့သည် မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားကို ထိုကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသောစွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ အခြေမရှိသော သတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါ၊ အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါ အခြေများစွာရှိသော သတ္တဝါ၊ ရုပ်ရှိသော သတ္တဝါ ရုပ်မရှိသော သတ္တဝါ၊ သညာရှိသော သတ္တဝါ သညာမရှိသော သတ္တဝါ၊ သညာရှိသည်လည်း မဟုတ် မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော သတ္တဝါဟူသမျှတို့ထက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားကို ထိုကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမှတ်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမှတ်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အပ္ပမာဒပေယျာလဝဂ် ===

၂ - ပဒသုတ်

၁၄၀။ ရဟန်းတို့ မြေနေသတ္တဝါတို့၏ ခြေရာဟူသမျှတို့သည် ဆင်ခြေရာ၌ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ ဆင်ခြေရာကို ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုခြေရာတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားကို ထိုကုသိုလ် တရားဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-၇ - ကုဋာဒိသုတ်

၁၄၁-၁၄၅။ ရဟန်းတို့ အထွတ်တပ်သော အိမ်၏ အခြင်ရနယ်ဟူသမျှတို့သည် အထွတ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ အထွတ်သို့ ညွတ်ကုန်၏။ အထွတ်လျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ အထွတ်သည် အခြင်ရနယ်ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ [ဤအတိုင်း အောက်သုတ်တို့ကို ချဲ့အပ်၏။] ရဟန်းတို့ အကျော်နဲ့သာကို အမြစ်နဲ့သာဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ ရဟန်းတို့ စန္ဒကူးနဲ့သာကို အနှစ်နဲ့သာဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ ရဟန်းတို့ မြတ်လေးပန်းကို အပွင့်နဲ့သာဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ ရဟန်းတို့ အရံမင်းငယ်ဟူသမျှတို့သည် စကြာမင်း၏ နောက်လိုက် (ငယ်သား) ဖြစ်ကုန်၏။ စကြာမင်းကို ထိုအရံမင်းငယ်ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အပ္ပမာဒပေယျာလဝဂ် ===

၈-၁၀ - စန္ဒိမာဒိသုတ်

၁၄၆-၁၄၈။ ရဟန်းတို့ ကြယ်တာရာတို့၏ အရောင်ဟူသမျှတို့သည် လရောင်၏ တစ်ဆယ့်ခြောက်စိတ် တစ်စိတ်ကို မမှီကုန်၊ လရောင်ကို ထိုကြယ်ရောင်တို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။။။ ရဟန်းတို့ တန်ဆောင်မုန်းလအခါ၌ မိုးကောင်းကင်သည် တိမ်တိုက် ကင်းစင်၍ မြင့်လတ်သော် နေသည် ကောင်းကင်သို့ တက်လျက် ကောင်းကင် တစ်ခုလုံးရှိ အမှိုက်မှောင်ကို ဖျက်ဆီး၍ ထွန်းလင်းတောက်ပ တင့်တယ်လှသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။။။ ရဟန်းတို့ ကာသိတိုင်းဖြစ် အထည်ကို ချည်ထည်ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရား ဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားကို ထိုကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။။။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

[တထာဂတသုတ်၌ ကဲ့သို့ ကြွင်းသော သုတ်ဟူသမျှကို ချဲ့အပ်၏။]

ငါးခုမြောက် အပ္ပမာဒဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဗလကရဏီယဝဂ် ===

၁ - ဗလသုတ်

၁၄၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

[နောက်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်ကို သုတ်အပြည့်အစုံ ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤဝဂ်၌ ချဲ့သင့်သော စကားကို ချဲ့အပ်၏။]

ရဟန်းတို့ ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမှတ်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမှတ်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။

အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ် ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဗလကရဏိယဝဂ် ===

၂ - ဝိဇယုတ်

၁၅၀။ ရဟန်းတို့ ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော မျိုးစေ့ ဝိဇဂါမ်နှင့် အပင် ဘူတဂါမ်^၂ ဟူသမျှတို့သည် မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက် ကုန် သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့ လျှင် ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာ သမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည် ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၁။ အစေ့၊ အညွန့်၊ အပင်၊ အမြစ်၊ အဆစ်ဟူသော ဤမျိုးစေ့ ငါးမျိုးကို ဝိဇဂါမ်ဟု ယူအပ်၏။
၂။ ၎င်းမျိုးစေ့တို့မှ ပေါက်လာ၍ စိမ်းညိုသော အရွက် အညွန့် ထွက်လာသောအခါမှ စ၍ အပင်ဟူသမျှ ကို ဘူတဂါမ်ဟု ယူအပ်၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဗလကရဏိယဝဂ် ===

၃ - နာဂသုတ်

၁၅၁။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား နဂါးတို့သည် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို မှီ၍ ကိုယ်ကို တိုးပွားစေ အားယူစေ၍ အိုင်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ အိုင်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ အိုင်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ အိုင်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မြစ်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ မြစ်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မြစ်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ မြစ်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ ထိုနဂါးတို့သည် ထိုမဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့် ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမား ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့ လျှင် ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမား ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဗလကရဏိယဝဂ် ===

၄ - ရုက္ခသုတ်

၁၅၂။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသော သစ်ပင်သည် အမြစ်ပြတ် သည် ရှိသော် အဘယ်အရပ်သို့ လဲကျရာသနည်း။ အသျှင်ဘုရား ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းရာ အရပ်သို့သာ လဲကျ ရာပါ၏။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဗလကရဏီယဝဂ် ===

၅ - ကုမ္ဘသုတ်

၁၅၃။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ရေအိုးကို မှောက်သည်ရှိသော် ရေသည် အန်ထွက်သည်သာ တည်း၊ ပြန်၍ ဝင်တော့မည် မဟုတ်၊ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အန်ထွက်ကုန်၏၊ ပြန်၍ ဝင်တော့မည် မဟုတ်ကုန်။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ အန်ထွက်ကုန်သနည်း၊ ပြန်၍ မဝင်ကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ အန်ထွက်ကုန်သည်သာတည်း၊ ပြန်၍ ဝင်တော့မည် မဟုတ်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဗလကရဏိယဝဂ် ===

၆ - သူကသုတ်

၁၅၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကောင်းစွာ (ထောင်၍) ထားအပ်သော သလေးစပါးမြီးကို ဖြစ်စေ၊ မုယောစပါးမြီးကိုဖြစ်စေ လက်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ခြေဖြင့်သော် လည်းကောင်း ဖိမိနင်းမိ သော် လက်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ခြေကိုသော် လည်းကောင်း စူးရှ ဖျက်ဆီးပေလိမ့်မည်။ သွေးကိုသော် လည်းကောင်း ထွက်စေလိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့် နည်း၊ ရဟန်းတို့ စပါးမြီးကို ကောင်းစွာ (ထောင်၍) ထားအပ်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂ ဘာဝနာဖြင့် မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ကို ဧကန် ဖျက်ဆီးနိုင်လိမ့်မည်။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ကို ဖြစ်စေနိုင်လိမ့်မည်။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု နိုင်လိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ် ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ (ကမ္မဿကတာပညာနှင့်မဂ္ဂဘာဝနာကို) ကောင်းစွာ ထားအပ် ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ် သော မဂ္ဂဘာဝနာဖြင့် မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ကို အဘယ်သို့လျှင် ဖျက်ဆီးနိုင်သနည်း၊ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ကို အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်စေနိုင်သနည်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်သို့လျှင် မျက်မှောက်ပြုနိုင်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ် ခြင်းကို မှီသောစွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂဘာဝနာဖြင့် မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ကို ဖျက်ဆီးနိုင်ပေ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ကို ဖြစ်စေနိုင်ပေ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်ပေ ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဗလကရဏိယဝဂ် ===

၇ - အာကာသသုတ်

၁၅၅။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကောင်းကင်၌ အမျိုးမျိုးသော လေတို့သည် တိုက်ခတ်ကုန်၏။ အရှေ့လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ အနောက်လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ ဗမာန်လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ တောင်လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ မြူပါသော လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ မြူမပါသော လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ လေအေးတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ လေပူတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ လေညင်းတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ လေပြင်းတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် လည်းကောင်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် လည်းကောင်း အဘယ်သို့လျှင် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ ချုပ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် လည်းကောင်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဗလကရဏိယဝဂ် ===

၈ - ပဌမ မေဃသုတ်

၁၅၆။ ရဟန်းတို့ နွေဥတု၏ နောက်ဆုံး ဝါဆိုလ၌ အထက်သို့ တက်သော မြူမှုန်ကို အခါမဲ့ ရွာသော မိုးကြီးသည် တစ်ခဏချင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို တစ်ခဏချင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို တစ်ခဏချင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။

ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို တစ်ခဏချင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဗလကရဏိယဝဂ် ===

၉ - ဒုတိယ မေဃသုတ်

၁၅၇။ ရဟန်းတို့ တက်လာသော မိုးကြီးကို လေပြင်းမုန်တိုင်းသည် (မရွာမီ)အကြား၌ပင် ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို (မဖြစ်မီ) အကြား၌ပင် ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို (မဖြစ်မီ) အကြား၌ပင် ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည် ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို (မဖြစ်မီ) အကြား၌ပင် ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဗလကရဏိယဝဂ် ===

၁၀ - နာဝါသုတ်

၁၅၈။ ရဟန်းတို့ ခြောက်လတို့ပတ်လုံး ရေ၌ အပြန်ပြန် အခေါက်ခေါက် သွားလာ၍ ဆောင်းဥတု၌ ကုန်းပေါ်သို့ တင်ထားသော သမုဒ္ဒရာကူး ကြိမ်ချုပ်လှေ၌ လေနေပူတို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော ချုပ်ဖွဲ့ ထားသော ကြိမ်တို့သည် ရွာသွန်းသော မိုးရေတို့ဖြင့် စွတ်စိုအပ်သည်ဖြစ်၍ အလွယ်တကူအားဖြင့် သာလျှင် ပြတ်တောက် ပုပ်ဆွေးကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သံယောဇဉ်တို့သည် အလွယ်တကူအားဖြင့်သာလျှင် ပြတ်တောက် ပုပ်ဆွေးကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား အဘယ်သို့လျှင် သံယောဇဉ်တို့သည် အလွယ်တကူအားဖြင့်သာလျှင် ပြတ်တောက် ပုပ်ဆွေးကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သံယောဇဉ်တို့သည် အလွယ်တကူအားဖြင့်သာလျှင် ပြတ်တောက် ပုပ်ဆွေးကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဗလကရဏီယဝဂ် ===

၁၁ - အာဂန္တုကသုတ်

၁၅၉။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဧည့်သည်တို့ တည်းခိုရာအိမ်၌ အရှေ့အရပ်မှ လည်းကောင်း၊ အနောက်အရပ်မှ လည်းကောင်း၊ မြောက်အရပ်မှ လည်းကောင်း၊ တောင်အရပ်မှ လည်းကောင်း လာ၍ တည်းခိုနေကြကုန်၏။ မင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည် လည်းကောင်း၊ ကုန်သည်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲသားတို့သည် လည်းကောင်း လာ၍ တည်းခိုနေကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်သော တရားတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်၏။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက် ပြု၏။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွားများအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ ဥပါဒါန က္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့တည်းဟု ဖြေဆိုရာ၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓာ။ပ။

ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်သော တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်ဘဝတဏှာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ ဝိဇ္ဇာနှင့်ဝိမုတ္တိ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက် ပြုအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွားများအပ်သော တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ သမထနှင့် ဝိပဿနာတရားတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ဤတရားတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပွားများအပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် အဘယ်သို့လျှင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်သနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက် ပြုအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွားများအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွားများသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၏။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်၏။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက် ပြုအပ် သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၏။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွားများအပ်သော တရားတို့ ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပွားများ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဧကာဒသမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဗလကရဏီယဝဂ် ===

၁၂ - နဒီသုတ်

၁၆၀။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်း၏။ ထိုအခါ များစွာသော လူအပေါင်းသည် ပေါက်တူးခြင်းတောင်းကို ယူလျက် ငါတို့သည် ဤဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွတ်ကိုင် ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်အံ့ဟု လာရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ထိုလူ အပေါင်းသည် ဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်ရာသလောဟု မေးတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မပြုလုပ်နိုင်ရာပါ။ အကြောင်းမူကား ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်းပါ၏။ ထိုဂင်္ဂါ မြစ်ကို အနောက်သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်ရန် မလွယ်ကူပါ။ ထိုလူအပေါင်းသည် အလွန်ပင်ပန်း ဆင်းရဲခြင်း၏ အဖို့ရှိသည်သာ ဖြစ်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယ မဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းကို မင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ မင်း၏ အမတ်ကြီးတို့သည် လည်းကောင်း၊ မိတ်ဆွေတို့သည် လည်းကောင်း၊ ခင်ပွန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဆွေမျိုးတို့သည် လည်း ကောင်း၊ သားချင်းတို့သည် လည်းကောင်း “အမောင်ယောက်ျား လာလော့၊ ဤဖန်ရည်ဆိုးထားသော သင်္ကန်းကို ဝတ်ခြင်းဖြင့် အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဤဖန်ရည်ဆိုးထားသော သင်္ကန်းတို့သည် ပူလောင် ကုန်၏။ ခေါင်းတုံးရိတ်လျက် ခွက်လက်စွဲကာ လှည့်လည်ခြင်းဖြင့် အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ လာလော့၊ လူထွက်၍ စည်းစိမ်တို့ကိုလည်း သုံးဆောင်ခံစားလော့၊ ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း ပြုလုပ်ပါလော့” ဟု စည်းစိမ်တို့ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်၍ ဖိတ်ကုန်ငြားအံ့။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အကျင့်သိက္ခာကို စွန့်ပစ်၍ လူထွက်အံ့ဟူသော ဤအကြောင်းသည် မရှိ၊ အကြောင်းမူကား ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း၌ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်းသောကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် စင်စစ်လူထွက် လိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်း မရှိတော့ပေ။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသမသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် ဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်း သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း၊ ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း၊ အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင် တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်း သုံးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။ [ပိုင်းခြား၍ သိပုံကို ချဲ့အပ်၏]။

ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း၊ ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း၊ အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင် တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်း သုံးပါးတို့ကို ကုန်ခန်းစေခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။ [ကုန်ခန်းပုံကို ချဲ့အပ်၏]။

ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း၊ ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း၊ အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင် တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်း သုံးပါးတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ် ၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော် ၌ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန် သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်း သုံးပါးတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဧသနာဝဂ် ===

၂ - ဝိဓာသုတ်

၁၆၂။ ရဟန်းတို့ ထောင်လွှားမှု ‘မာန’ တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ သုံးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ငါသည် (သူ့ထက်) မြတ်၏ဟု ထောင်လွှားမှု ‘မာန’၊ ငါသည် (သူနှင့်) တူ၏ဟု ထောင်လွှားမှု ‘မာန’၊ ငါသည် (သူ့အောက်) ယုတ်၏ဟု ထောင်လွှားမှု ‘မာန’တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ထောင်လွှားမှု ‘မာန’ တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤထောင်လွှားမှု ‘မာန’ သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။

အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤထောင်လွှားမှု ‘မာန’ သုံးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [ဧသနာသုတ်ကဲ့သို့ ဤသုတ်ကို ချဲ့အပ်၏။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဧသနာဝဂ် ===

၃ - အာသဝသုတ်

၁၆၃။ ရဟန်းတို့ ယုံစီးတတ်သော ‘အာသဝ’ တရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမတဏှာဟူသော အာသဝ၊ ဘဝတဏှာဟူသော အာသဝ၊ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ဟူသောအာသဝတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ယုံစီးတတ်သော ‘အာသဝ’ တရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအာသဝတရား သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဒေနာဝဂ် ===

၄ - ဘဝသုတ်

၁၆၄။ ရဟန်းတို့ ဖြစ်ရာဘဝတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမ တစ်ဆယ့်
တစ်ဘုံဟူသော ကာမဘဝ၊ ရူပတစ်ဆယ့်ခြောက်ဘုံဟူသော ရူပဘဝ၊ အရူပလေးဘုံဟူသော အရူပဘဝ
တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဖြစ်ရာဘဝတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဖြစ်ရာ ဘဝသုံးပါးတို့ကို
ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော
အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဒေနာဝဂ် ===

၅ - ဒုက္ခတာသုတ်

၁၆၅။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲခြင်း ‘ဒုက္ခ’ တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲစစ်
အဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခ ဒုက္ခံ၊ ပြုပြင်အပ်သည့် အဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဗဟက်ပြန်
တတ်သည့် အဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း ဝိပရိဏာမဒုက္ခ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲခြင်း ‘ဒုက္ခ’ တို့သည်
ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဆင်းရဲခြင်း ‘ဒုက္ခ’ သုံးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား
၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု
(မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

- ၁။ ကိုယ်စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ ကို သဘောအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အမည် အားဖြင့်
လည်းကောင်း ဆင်းရဲသောကြောင့် “ဒုက္ခဒုက္ခ” ဟု ခေါ်သည်။
- ၂။ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် တေဘူမကသင်္ခါရတရားတို့ကို ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခဟု
ခေါ်သည်။
- ၃။ သုခဝေဒနာကို ဖောက်ပြန်သဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ ဟု ခေါ်သည်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဒေသနာဝဂ် ===

၆ - ခိလသုတ်

၁၆၆။ ရဟန်းတို့ ငြောင့်တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ရာဂငြောင့်၊ ဒေါသငြောင့်၊ မောဟငြောင့်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ငြောင့်တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤငြောင့်သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇ - မလသုတ်

၁၆၇။ ရဟန်းတို့ အညစ်အကြေးတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ရာဂ အညစ်အကြေး၊ ဒေါသ အညစ်အကြေး၊ မောဟ အညစ်အကြေးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အညစ်အကြေးတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအညစ်အကြေးသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈ - နိယသုတ်

၁၆၈။ ရဟန်းတို့ ညှဉ်းဆဲတတ်သော ‘နိယ’ တရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ရာဂဟူသော ညှဉ်းဆဲတတ်သော တရား၊ ဒေါသဟူသော ညှဉ်းဆဲတတ်သော တရား၊ မောဟဟူသော ညှဉ်းဆဲတတ်သော တရားတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ညှဉ်းဆဲတတ်သော ‘နိယ’ တရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤညှဉ်းဆဲတတ်သော ‘နိယ’ တရားသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဝေဒနာဝဂ် ===

၉ - ဝေဒနာသုတ်

၁၆၉။ ရဟန်းတို့ ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ သုခ ဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဝေဒနာသုံးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀ - တဏှာသုတ်

၁၇၀။ ရဟန်းတို့ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမ၌ တပ်မက်မှု 'ကာမတဏှာ'၊ ဘဝ မပြတ်ဟူသော အယူနှင့်တကွဖြစ်သော တပ်မက်မှု 'ဘဝတဏှာ'၊ ဘဝပြတ်၏ ဟူသော အယူနှင့်တကွဖြစ်သော တပ်မက်မှု 'ဝိဘဝတဏှာ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတပ်မက်မှု 'တဏှာ' သုံးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။

အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဒေသနာဝဂ် ===

၁၁ - တသိနာသုတ်

၁၇၁။ ရဟန်းတို့ မွတ်သိပ်မှု 'တသိနာ' တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမ၌ မွတ်သိပ်မှု 'ကာမတသိနာ'၊ ဘဝ မပြတ်ဟူသော အယူနှင့်တကွဖြစ်သော မွတ်သိပ်မှု 'ဘဝတသိနာ'၊ ဘဝပြတ်၏ ဟူသော အယူနှင့်တကွဖြစ်သော မွတ်သိပ်မှု 'ဝိဘဝတသိနာ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မွတ်သိပ်မှု 'တသိနာ' တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤမွတ်သိပ်မှု 'တသိနာ' သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါပ။ တပ်မက်မှု 'ရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော။ပ။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသော (မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။) ရဟန်းတို့ မွတ်သိပ်မှု 'တသိနာ' သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါပ။ ဤအင်္ဂါရုပ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဧကာဒသမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် ဒေသနာဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဩယဝဂ် ===

၁ - ဩယသုတ်

၁၇၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ နစ်စေတတ်သော ‘ဩယ’ တို့သည် ဤလေးပါးတို့ တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ကာမတဏှာဟူသော ကာမောယ၊ ဘဝတဏှာဟူသော ဘဝေါယ၊ ဒိဋ္ဌိ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးဟူသော ဒိဋ္ဌောယ၊ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ဟူသော အဝိဇ္ဇောယတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဩယတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဩယတရားလေးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [ဧသနာသုတ်ကဲ့သို့ ချဲ့အပ်၏]။

ပဌမသုတ်။

၂ - ယောဂသုတ်

၁၇၃။ ရဟန်းတို့ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ယှဉ်စေတတ်သော ‘ယောဂ’ တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ကာမတဏှာဟူသော ကာမယောဂ၊ ဘဝတဏှာဟူသော ဘဝယောဂ၊ ဒိဋ္ဌိ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးဟူသော ဒိဋ္ဌိယောဂ၊ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ဟူသော အဝိဇ္ဇာယောဂတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ယောဂတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤယောဂတရားလေးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃ - ဥပါဒါနသုတ်

၁၇၄။ ရဟန်းတို့ ပြင်းစွာစွဲယူခြင်း ‘ဥပါဒါန’ တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါး တို့နည်း။ ကာမတဏှာဟူသော ပြင်းစွာစွဲယူမှု ‘ကာမုပါဒါန’၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိဟူသော ပြင်းစွာစွဲယူမှု ‘ဒိဋ္ဌုပါဒါန’၊ နွားစသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြင့် စင်ကြယ်၏ဟု ပြင်းစွာစွဲယူမှု ‘သီလဗ္ဗတုပါ ဒါန’၊ အတ္တဟူသော အယူကို ပြင်းစွာစွဲယူမှု ‘အတ္တဝါဒုပါဒါန’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဥပါဒါနတရားတို့ သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဥပါဒါန တရားလေးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဩဃဝဂ် ===

၄ - ဂန္ထသုတ်

၁၇၅။ ရဟန်းတို့ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သော ‘ဂန္ထ’ တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ မက်မောခြင်း ‘အဘိဇ္ဈာ’ ဟူသော နာမ်အပေါင်းကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သော တရား ‘အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ’၊ ဖျက်ဆီးခြင်း ‘ဗျာပါဒ’ ဟူသော နာမ်အပေါင်းကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သော တရား ‘ဗျာပါဒကာယဂန္ထ’၊ နွားစသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြင့် စင်ကြယ်၏ဟု မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းဟူသော နာမ်အပေါင်းကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သော တရား ‘သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထ’၊ ငါ၏ ဤအယူသာ မှန်၏ဟု မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုဟူသော နာမ်အပေါင်းကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သော တရား ‘ဣဒိသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဂန္ထတရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဂန္ထတရားလေးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅ - အနုသယသုတ်

၁၇၆။ ရဟန်းတို့ အစဉ်ကိန်းသော ‘အနုသယ’ တရားတို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ခုနစ်ပါးတို့ ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ကာမရာဂါနုသယ၊ ပဋိယာနုသယ၊ ဒိဋ္ဌာနုသယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ၊ မာနာနုသယ၊ ဘဝရာဂါနုသယ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အနုသယတရားတို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအနုသယတရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဩဃဝဂ် ===

၆ - ကာမဂုဏသုတ်

၁၇၇။ ရဟန်းတို့ ကာမဂုဏ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ် သဘောရှိ၍ ကာမနှင့် စပ်ယှဉ်လျက် စွဲမက်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော အဆင်း ‘ရူပါရုံ’။ပ။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားအပ်ကုန်သော အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ ။ပ။ ယာနဝိညာဏ်ဖြင့် နံအပ်ကုန်သော အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’။ပ။

ဒိဝှါဝိညာဏ်ဖြင့် လျက်အပ်ကုန်သော အရသာ ‘ရသာရုံ’။ပ။ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ် သဘောရှိ၍ ကာမနှင့် စပ်ယှဉ်လျက် စွဲမက်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်ကုန်သော အတွေ့အထိ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ကာမဂုဏ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဩဃဝဂ် ===

၇ - နိဝရဏသုတ်

၁၇၈။ ရဟန်းတို့ ပိတ်ပင်တတ်သော တရား ‘နိဝရဏ’ တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ကာမတ္ထနန္ဒနိဝရဏ၊ ဗျာပါဒနိဝရဏ၊ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ နိဝရဏတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤနိဝရဏတရားငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဩဃဝဂ် ===

၈ - ဥပါဒါနက္ခန္ဓသုတ်

၁၇၉။ ရဟန်းတို့ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲလမ်း ယူအပ်ကုန်သော တရားအစု ‘ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ’ တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သညုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တရားငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဩဃဝဂ် ===

၉ - ဩရမ္မာဂိယသုတ်

၁၈၀။ ရဟန်းတို့ အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ၊ ကာမစ္ဆန္ဒ၊ ဗျာပါဒတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဩဃဝဂ် ===

၁၀ - ဥဒ္ဓိဘာဂိယသုတ်

၁၈၁။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။

အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။

အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသောအမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှစ်ခုမြောက် ဩဃဝဂ် ပြီး၏။

မဂ္ဂသံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၂ - ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်

=== ၁ - ပဗ္ဗတဝဂ် ===

၁ - ဟိမဝန္တာသုတ်

၁၈၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား နဂါးတို့သည် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို မှီ၍ ကိုယ်ကို တိုးပွားစေ အားယူစေပြီးလျှင် အိုင်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ အိုင်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ အိုင်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ အိုင်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မြစ်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ မြစ်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မြစ်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ မြစ်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ ထိုနဂါးတို့သည် ထိုမဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့် ကြီးမား ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်္ဂဒုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်္ဂဒုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်္ဂဒုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်္ဂဒုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည် ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမား ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်္ဂဒုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည် ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်္ဂဒုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမား ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ပဗ္ဗတဝဂ် ===

၂ - ကာယသုတ်

၁၈၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤကိုယ်သည် အကြောင်း ‘အာဟာရ’ လျှင် တည်ရာရှိ၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ ကို စွဲ၍ တည်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ မရှိဘဲ မတည်နိုင်။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် နီဝရဏငါးပါးတို့သည် အကြောင်း ‘အာဟာရ’ လျှင် တည်ရာရှိကုန်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ ကို စွဲ၍ တည်ကုန်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ မရှိဘဲ မတည်နိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ကာမဂုဏ်ကို လိုလားမှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဂုဏ်ကို လိုလားမှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ တင့်တယ်သော အာရုံ ‘နိမိတ်’ သည် ရှိ၏။ ထိုအာရုံ၌ မသင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ကာမဂုဏ်ကို လိုလားမှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဂုဏ်ကို လိုလားမှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ထိပါးမှု ‘ပဋိယ’ ၏ အာရုံ ‘နိမိတ်’ သည် ရှိ၏။ ထိုအာရုံ၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်း ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ မမွေ့လျော်ခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်း၊ ကိုယ်လက် ဆန့်ငင်ဖြစ်ခြင်း၊ ထမင်းဆီယစ်ခြင်း၊ စိတ်၏ဆုတ်နစ်ခြင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို(မမွေ့လျော်ခြင်းစသည်) ၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်း ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်၏ မငြိမ်းအေးမှုသည် ရှိ၏။ ထို(စိတ်၏ မငြိမ်းအေးမှု)၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’၏ တည်ရာ အာရုံတရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို(အာရုံတရားတို့) ၌ မသင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်း ပင်တည်း။ ဤသည်ကား

မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကို အတိုင်း ထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤကိုယ်သည် အကြောင်း ‘အာဟာရ’ လျှင် တည်ရာရှိ၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ ကို စွဲ၍ တည်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ မရှိဘဲ မတည်နိုင်။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ဤနိဝရဏငါးပါးတို့သည် အကြောင်း ‘အာဟာရ’ လျှင် တည်ရာရှိကုန်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ ကို စွဲ၍ တည်ကုန်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ မရှိဘဲ မတည်နိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤကိုယ်သည် အကြောင်း ‘အာဟာရ’ လျှင် တည်ရာရှိ၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ ကို စွဲ၍ တည်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ မရှိဘဲ မတည်နိုင်။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့သည် အကြောင်း ‘အာဟာရ’ လျှင် တည်ရာရှိကုန်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ ကို စွဲ၍ တည် ကုန် ၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ မရှိဘဲ မတည်နိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွား များမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ အာရုံ ဖြစ်ကုန်သော (ဗောဓိပက္ခိယတရားလောကုတ္တရာ) တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော် သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်း တည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရား၊ အပြစ်ရှိ အပြစ်မဲ့တရား၊ အယုတ်အမြတ်တရား၊ အကျိုးတူ အဖို့ရှိသည့် အမည်းအဖြူဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ မှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်မှု ‘အာရမ္မဓာတ်’၊ ပျင်းရိ ခြင်းမှ လွတ်မြောက်မှု ‘နိက္ကမဓာတ်’၊ အဆင့်ဆင့် အားထုတ်မှု ‘ပရက္ကမဓာတ်’ တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအားထုတ်မှုတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ အာရုံဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှု၊ စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်း မှုတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုငြိမ်းချမ်းမှုတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ငြိမ်းကြောင်း ‘သမထ’ ၏ အာရုံ၊ မပျံ့လွင့်သော သမာဓိ၏ အာရုံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအာရုံတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ အာရုံ ဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤကိုယ်သည် အကြောင်း ‘အာဟာရ’ လျှင် တည်ရာရှိ၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ ကို စွဲ၍ တည်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ မရှိဘဲ မတည်နိုင်။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် အကြောင်း ‘အာဟာရ’ လျှင် တည်ရာရှိကုန်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ ကို စွဲ၍ တည်ကုန်၏။ အကြောင်း ‘အာဟာရ’ မရှိဘဲ မတည်နိုင်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ပဗ္ဗတဝဂ် ===

၃ - သီလသုတ်

၁၈၄။ ရဟန်းတို့ သီလနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော လွတ်မြောက်မှု ‘အရဟတ္တဖိုလ်ဝိမုတ္တိ’ နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော လွတ်မြောက်မှုကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန်းတို့အား ဖူးမြော်ခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါ ဆို၏။ ထိုရဟန်းတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး စကားကို ကြားခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါ ဆို၏။ ထိုရဟန်းတို့အား ချဉ်းကပ်ခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါ ဆို၏။ ထိုရဟန်းတို့အား ဆည်းကပ်ခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါ ဆို၏။ ထိုရဟန်းတို့အား အဖန်ဖန် အောက်မေ့ခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါ ဆို၏။ ထိုရဟန်းတို့သို့ အတုလိုက်၍ ရဟန်း ပြုခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါ ဆို၏။ ထိုသို့ဆိုခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း- ရဟန်းတို့ ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့၏ တရားကို ကြားနာရသည်ရှိသော် ကိုယ်၏ ငြိမ်းချမ်းခြင်း လည်းကောင်း၊ စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းခြင်း လည်းကောင်း ငြိမ်းချမ်းခြင်း နှစ်ပါးဖြင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ နေရ၏။ ထိုသူသည် ထိုကဲ့သို့ ငြိမ်းချမ်းစွာ နေလျက် ထို (ဆုံးမဟောကြားအပ်သော) တရားကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့၏။ အဖန်ဖန် ကြံစည်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ထိုသို့ ငြိမ်းချမ်းစွာ နေလျက် ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ်သော) တရားကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့၏။ အဖန်ဖန် ကြံစည်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိနှင့် ပြည့်စုံစွာ နေလျက်

ထို (ဆုံးမဟောကြားအပ်သော) တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေ၏။ စူးစမ်း ရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၁)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိနှင့် ပြည့်စုံစွာနေလျက် ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ် သော) တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေ၏။ စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုအခါရဟန်း အား ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထို (ဆုံးမ ဟောကြားအပ်သော) တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေသော စူးစမ်း ရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်သော ထိုရဟန်းအား မတွန့်တိုသော လုံ့လကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ (၂)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ်သော) တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေသော စူးစမ်း ရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအား မတွန့်တိုသော လုံ့လကို အားထုတ်ပြီးဖြစ် ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ပြီးသော ရဟန်းအား ကာမဂုဏ် ‘အာမိသ’ ကင်းသော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ဖြစ်၏။ (၃)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ပြီးသော ရဟန်းအား ကာမဂုဏ် ‘အာမိသ’ ကင်းသော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်း သည် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းချမ်း၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းချမ်း၏။ (၄)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းချမ်း၏။ စိတ် သည်လည်း ငြိမ်းချမ်း၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ငြိမ်းချမ်းသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည် ၏။ (၅)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ငြိမ်းချမ်းသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ (၆)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ ထိုအခါ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကိုပွားများ ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၇)

ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။ ခုနစ်ပါးသော အကျိုး အာနိသင်တို့ဟူသည် အဘယ်နည်း - (၁) မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင် ၏။ (၂) မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု၊ သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တ ဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။ (၃) မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု၊ သေခါနီး အခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု၊ အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (အသက် တမ်း၏) အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ မည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။ (၄) မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု၊ သေခါနီး အခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု၊ အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (အသက်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ပဗ္ဗတဝဂ် ===

၄ - ဝတ္ထုသုတ်

၁၈၅။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်သာရိပုတြာသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ရဟန်းတို့ကို “ငါ့သျှင်ရဟန်းတို့” ဟု ခေါ်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “ငါ့သျှင်” ဟု အသျှင်သာရိပုတြာအား ပြန်လျှောက်ကြကုန် ၏။ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ -

ငါ့သျှင်တို့ ဗောဇ္ဈင်တို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဗောဇ္ဈင်တို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့တွင် နံနက်အချိန်၌ နေလိုသော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ မွန်းတည့်အချိန်၌ နေလိုသော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ ညနေအချိန်၌ နေလိုသော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ ငါ့သျှင်တို့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ဟူ၍ ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်ခဲ့မှု မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ တည်တံ့သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကိုလည်း တည်တံ့၏ဟု ငါသိ၏။ ငါ့အား သတိသမ္မောဇ္ဈင် ရွှေ့လျော့သွားခဲ့မှု ဤအကြောင်းကြောင့် ရွှေ့လျော့သွား၏ဟု ငါသိ၏။ပ။ ငါ့သျှင်တို့ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဟူ၍ ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်ခဲ့မှု မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ တည်တံ့သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကိုလည်း တည်တံ့၏ဟု ငါသိ၏။ ငါ့အား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ရွှေ့လျော့သွားခဲ့မှု ဤအကြောင်းကြောင့် ရွှေ့လျော့သွား၏ဟု ငါသိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဥပမာသော်ကား မင်း၏ လည်းကောင်း၊ မင်းအမတ်ကြီး၏ လည်းကောင်း ပုဆိုးသေတ္တာသည် အမျိုးမျိုး ဆိုးအပ်ကုန်သော ပုဆိုးတို့ဖြင့် ပြည့်ရာ၏။ ထိုမင်းသည် နံနက်အချိန်၌ ဝတ်ရုံလိုသော ပုဆိုးအစုံကို ဝတ်ရုံနိုင်ရာ၏။ မွန်းတည့်အချိန်၌ ဝတ်ရုံလိုသော ပုဆိုးအစုံကို ဝတ်ရုံနိုင်ရာ၏။ ညနေအချိန်၌ ဝတ်ရုံလိုသော ပုဆိုးအစုံကို ဝတ်ရုံနိုင်ရာ၏။

ထို့အတူပင် ငါသည် ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့တွင် နံနက်အချိန်၌ နေလိုသော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ မွန်းတည့်အချိန်၌ နေလိုသော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ ညနေအချိန်၌ နေလိုသော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ ငါ့သျှင်တို့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ဟူ၍ ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်ခဲ့မှု မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ တည်တံ့သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကိုလည်း တည်တံ့၏ဟု ငါသိ၏။ ငါ့အား သတိသမ္မောဇ္ဈင် ရွှေ့လျော့ခဲ့မှု ဤအကြောင်းကြောင့် ရွှေ့လျော့သွား၏ဟု ငါသိ၏။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဟူ၍ ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်ခဲ့မှု မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ တည်တံ့သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကိုလည်း တည်တံ့၏ဟု ငါသိ၏။ ငါ့အား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ရွှေ့လျော့သွားခဲ့မှု ဤအကြောင်းကြောင့် ရွှေ့လျော့သွား၏ဟု ငါသိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ပဗ္ဗတဝဂ် ===

၅ - ဘိက္ခုသုတ်

၁၈၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား ဗောဇ္ဈင် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ်ပါကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ်ပါကုန်သနည်း” ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း (နိဗ္ဗာန်ကို) သိခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်သောကြောင့် ဗောဇ္ဈင်တို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။

ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသော ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် ကာမာသဝမှ လည်း လွတ်မြောက်၏။ ဘဝါသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏။ အဝိဇ္ဇာသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏။ လွတ်မြောက်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်၌ “လွတ်မြောက်ပြီ” ဟု အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏။ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ” ဟု သိ၏။ ရဟန်း (နိဗ္ဗာန်ကို) သိခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်သောကြောင့် ဗောဇ္ဈင်တို့ ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ပဗ္ဗတဝဂ် ===

၆ - ကုဏ္ဍလိယသုတ်

၁၈၇။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာကေတမြို့ဝယ် သားတို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာဖြစ်သော အဉ္စနတော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ကုဏ္ဍလိယပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

“အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်သည် အရံကို အမှီပြု၍ နေလေ့ရှိပါ၏။ ပရိသတ်၌ ကျက်စားပါ၏။ ဆွမ်းစားပြီးနောက် နံနက်စာ စားပြီးသော အကျွန်ုပ်အား ‘အရံတစ်ခုမှ အရံတစ်ခုသို့ ဥယျာဉ်တစ်ခုမှ ဥယျာဉ်တစ်ခုသို့ လှည့်လည် သွားလာခြင်း၊ ထိုထိုဤဤ လှည့်လည်ခြင်း’ ဟူသော ဤအကျင့် ရှိပါ၏။ ထိုအကျွန်ုပ်သည် ထိုအရံဥယျာဉ်တို့၌ ဤသို့ ဝါဒတင်ခြင်းမျိုးမှ လွတ်မြောက်ခြင်း အကျိုးလည်းရှိသော သူတစ်ပါးတို့ အပေါ်၌ ခြုတ်ခြယ်ခြင်း အကျိုးလည်းရှိသော စကားကို ပြောဆိုနေကုန်သော အချို့ သမဏဗြာဟ္မဏတို့ကို တွေ့မြင်ရပါ၏။ အသျှင်ဂေါတမသည်ကား အဘယ်အကျိုးရှိ၍ နေပါသနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

ကုဏ္ဍလိယ မြတ်စွာဘုရားသည် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုး အာနိသင် ရှိ၍သာ နေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဂေါတမ အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါကုန်၏။ (၁)

အသျှင်ဂေါတမ အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။ (၂)

အသျှင်ဂေါတမ အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ ကောင်းသောအကျင့် ‘သုစရိုက်’ သုံးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စုံ စေနိုင်ကုန်၏။ (၃)

အသျှင်ဂေါတမ အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ကောင်းသော အကျင့် ‘သုစရိုက်’ သုံးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ ဣန္ဒြေ စောင့်စည်းမှု ‘ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ကောင်းသော အကျင့် ‘သုစရိုက်’ သုံးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။ (၄)

ကုဏ္ဍလိယ အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဣန္ဒြေ စောင့်စည်းမှု ‘ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ’ သည် ကောင်းသောအကျင့် ‘သုစရိုက်’ သုံးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်သနည်း။

ကုဏ္ဍလိယ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ် အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ ကို မြင်သည် ရှိသော် မမက်မော၊ မရွှင်ပျ၊ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ မဖြစ်။ ထိုရဟန်း၏ နာမကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ ကောင်းစွာ တည်၏။ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။ မျက်စိဖြင့် မနှစ်သက်ဖွယ် အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ ကို မြင်သည်ရှိသော် မျက်နှာမသာယာမှု မဖြစ်။ (ကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့်) တည်သောစိတ် မရှိ၊ ဆင်းရဲသော စိတ်မရှိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော ‘ဒေါသ’ စိတ် မရှိ၊ ထိုရဟန်း၏ နာမကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း)အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း)အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏။ ကောင်းစွာ တည်၏။ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။

ကုဏ္ဍလိယ နောက်တစ်မျိုးကား ရဟန်းသည် နားဖြင့် အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ ကို ကြားသည်ရှိသော်။ပ။

နားခေါင်းဖြင့် အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ ကို နမ်းသည်ရှိသော်။ပ။ လျှာဖြင့် အရသာ ‘ရသာရုံ’ ကို လျက်သည် ရှိသော်။ပ။

ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ’ ကို တွေ့ထိသည်ရှိသော်။ပ။ စိတ်ဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်သော သဘော ‘ဓမ္မာရုံ’ ကို သိသည်ရှိသော် မမက်မော၊ မရွှင်ပျ၊ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ မဖြစ်။ ထိုရဟန်း၏ နာမ ကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း)အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ ကောင်းစွာ တည်၏။ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။ စိတ်ဖြင့် မနှစ်သက်ဖွယ် သော သဘော ‘ဓမ္မာရုံ’ ကို သိသည်ရှိသော် မျက်နှာမသာယာမှု မဖြစ်။ (ကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့်) တည်သော စိတ်မရှိ၊ ဆင်းရဲသော စိတ်မရှိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော ‘ဒေါသ’ စိတ် မရှိ၊ ထိုရဟန်း၏ နာမကာယသည် လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း)အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏။ ကောင်းစွာ တည်၏။ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။

ကုဏ္ဍလိယ ယင်းသို့သော အကြောင်းကြောင့်ပင် ရဟန်းအား မျက်စိဖြင့် အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ ကို မြင်သည် ရှိသော် နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်သော အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့၌ နာမကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း)အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏။ ကောင်းစွာ တည်၏။ (ကိလေသာမှ)ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။ နားဖြင့် အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ ကို ကြားသည် ရှိသော်။ပ။

နာခေါင်းဖြင့် အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ ကို နမ်းသည်ရှိသော်။ပ။ လျှာဖြင့် အရသာ ‘ရသာရုံ’ ကို လျက်သည် ရှိသော်။ပ။

ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ’ ကို တွေ့ထိသည် ရှိသော်။ပ။ စိတ်ဖြင့် သဘောတရား ‘ဓမ္မာရုံ’ ကို တွေ့ထိ သည်ရှိသော် နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော သဘောတရား ‘ဓမ္မာရုံ’ တို့၌ နာမ ကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏။ ကောင်းစွာ တည်၏။ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။

ကုဏ္ဍလိယ ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဣန္ဒြေ စောင့်စည်းမှု ‘ဣန္ဒြိယ သံဝရသီလ’ သည် ကောင်းသော အကျင့် ‘သုစရိုက်’ သုံးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်၏။ (၁)

ကုဏ္ဍလိယ အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ကောင်းသော အကျင့် ‘သုစရိုက်’ သုံးပါးတို့သည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်သနည်း။

ကုဏ္ဍလိယ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော မကောင်းသော အကျင့် ‘ကာယဒုစရိုက်’ ကို ပယ်၍ ကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော ကောင်းသော အကျင့် ‘ကာယသုစရိုက်’ ကို ပွားများ ၏။ နှုတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော မကောင်းသော အကျင့် ‘ဝစီဒုစရိုက်’ ကို ပယ်၍ နှုတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော ကောင်းသော အကျင့် ‘ဝစီသုစရိုက်’ ကို ပွားများ၏။ စိတ်ဖြင့် ကြိအပ်သော မကောင်းသော အကျင့် ‘မနောဒုစရိုက်’ ကို ပယ်၍ စိတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော ကောင်းသော အကျင့် ‘မနောသုစရိုက်’ ကိုပွားများ၏။

ကုဏ္ဍလိယ ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ကောင်းသော အကျင့် ‘သုစရိုက်’ သုံးပါးတို့သည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။ (၂)

ကုဏ္ဍလိယ အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ သည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်သနည်း။

ကုဏ္ဍလိယ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု ‘အဘိဇ္ဈာ’ နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’ တို့ကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အဖန်ဖန် ရှုလျက် နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌ ။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု ‘အဘိဇ္ဈာ’ နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’ တို့ကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အဖန်ဖန် ရှုလျက်နေ၏။

ကုဏ္ဍလိယ ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။ (၃)

ကုဏ္ဍလိယ အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်သနည်း။

ကုဏ္ဍလိယ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို

မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ကုဏ္ဍလိယ ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။
(၄)

ဤသို့ မိန့်တော်မူသည်ရှိသော် ကုဏ္ဍလိယပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော် သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ အသျှင်ဂေါတမ မှောက်ထားသော အိုးကို လှန်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသော ဝတ္ထုကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သော သူ့အား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ‘မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြ လိမ့်မည်’ ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း (အသျှင်ဂေါတမ) ဤအတူပင်လျှင် အသျှင်ဂေါတမသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဂေါတမ ထိုအကျွန်ုပ်သည် အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော်ကို လည်းကောင်း၊ သံဃာတော်ကို လည်းကောင်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှ စ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ” ဟု လျှောက်၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ပဗ္ဗတဝဂ် ===

၇ - ကုဋ္ဌာဂါရသုတ်

၁၈၈။ ရဟန်းတို့ အထွတ်တပ်သော အိမ်၌ အလုံးစုံသော အခြင်ရနယ်တို့သည် အထွတ်သို့ ညွတ် ကိုင်းရှိုင်းကုန် သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည် ရှိသော် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ပဗ္ဗတဝဂ် ===

၈ - ဥပဝါနသုတ်

၁၈၉။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်ဥပဝါနနှင့် အသျှင်သာရိပုတြာတို့သည် ကောသမ္မိပြည် ယောသိတာရုံ ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ညနေချမ်းအခါ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍ အသျှင်ဥပဝါနထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်ဥပဝါနနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးသော် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေလျက် ဥပဝါနအား “ငါ့သျှင် ဥပဝါန ရဟန်းသည် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ဤသို့ ကောင်းစွာ အားထုတ်ပြီးကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ငါ့အား ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ရာသလော” ဟု ဤစကားကို ဆို၏။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ရဟန်းသည် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ဤသို့ ကောင်းစွာ အားထုတ်ပြီးကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ငါ့အား ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ရာ၏။

ငါ့သျှင် ရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်သည်ရှိသော် “ငါ၏ စိတ်သည်လည်း (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။ ငါသည် လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကိုလည်း ကောင်းစွာ နှုတ်ပယ်အပ်ပြီ။ ငါသည် စိတ်ယုံလွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ကိုလည်း ကောင်းစွာ ပယ်ဖျောက်ပြီးပြီ။ ငါသည် လုံ့လကိုလည်း မြဲမြံစွာ အားထုတ်ပြီးပြီ။ ငါသည် အလိုရှိသည်ကို ပြု၍ နှလုံး သွင်း၏။ တွန့်ဆုတ်ခြင်းလည်း မဖြစ်” ဟု သိ၏။ပ။ ငါ့သျှင် ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်သည် ရှိသော် “ငါ၏ စိတ်သည်လည်း (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။ ငါသည် လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကိုလည်း ကောင်းစွာ နှုတ်ပယ်အပ်ပြီ။ ငါသည် စိတ်ယုံလွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကိုလည်း ကောင်းစွာ ပယ်ဖျောက်ပြီးပြီ။ ငါသည် လုံ့လကိုလည်း မြဲမြံစွာ အားထုတ်ပြီးပြီ။ ငါသည် အလိုရှိသည်ကို ပြု၍ နှလုံးသွင်း၏။ တွန့်ဆုတ်ခြင်းလည်း မဖြစ်” ဟု သိ၏။

“ငါ့သျှင် သာရိပုတြာ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ဤသို့ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ငါ့အား ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ရာ၏” ဟု (ဖြေဆိုလေ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ပဗ္ဗတဝဂ် ===

၉ - ပဌမ ဥပ္ပန္နသုတ်

၁၉၀။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်သော အခါ၌သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့ နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှား ပွင့်သောအခါ၌သာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ပဗ္ဗတဝဂ် ===

၁၀ - ဒုတိယ ဥပ္ပန္နသုတ်

၁၉၁။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌သာ ဖြစ်ကုန်၏။ အခြားသာသနာ ၌ မဖြစ်ကုန်။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌သာ ဖြစ်ကုန်၏။ အခြားသာသနာ ၌ မဖြစ်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ပဗ္ဗတဝဂ်ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဂိလာနဝဂ် ===

၁ - ပါဏသုတ်

၁၉၂။ ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ရံခါ သွားခြင်း၊ ရံခါ ရပ်ခြင်း၊ ရံခါ ထိုင်ခြင်း၊ ရံခါ အိပ်ခြင်း ဣရိယာပုတ်လေးပါးတို့ကို ပြုလုပ်ကုန် သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသနည်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင် ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဂိလာနဝဂ် ===

၂ - ပဌမ သူရိယူပမသုတ်

၁၉၃။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ် သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းအား မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများလတ္တံ့၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ သနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်း သည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသောချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဂိလာနဝဂ် ===

၃ - ဒုတိယ သူရိယူပမသုတ်

၁၉၄။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ် သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းအား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံခြင်း သည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများလတ္တံ့၊ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ‘ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်’ ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဂိလာနဝဂ် ===

၄ - ပဌမ ဂိလာနသုတ်

၁၉၅။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့အား အစာကျွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာကဿပသည် ပိပ္ပလိလိုဏ်ဂူ၌ အနာ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ညနေချမ်းအချိန်၌ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူရာမှ ထတော်မူခဲ့၍ အသျှင်မဟာ ကဿပထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော် မူပြီးသော် အသျှင်မဟာ ကဿပအား -

“ကဿပ သင့်အား ခန့်ကျန်းပါ၏လော၊ မျှတပါ၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ပါ၏ လော၊ မတိုးပွားဘဲ ရှိပါကုန်၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်၏ဟု ထင်ပါ၏လော၊ တိုးပွား၏ ဟု မထင်ဘဲ ရှိပါ၏လော” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွားပါကုန်၏။ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွား၏ဟု ထင်ပါ၏။ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါဟု (လျှောက်၏)။

ကဿပ ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။ ကဿပ ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော သတိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ပ။ ကဿပ ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။

ကဿပ ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ဟု ဟောတော်မူလတ်သော် မြတ်စွာဘုရား ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ် ပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ပါကုန်၏ဟု လျှောက်ထား၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဗောဇ္ဈင်တရားကို ဟောတော်မူ၏။ အသျှင်မဟာကဿပသည် မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထိုအနာမှလည်း ထမြောက် ၏။ ထိုနှစ်သက်ခြင်းဖြင့်ပင် အနာကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဂိလာနဝဂ် ===

၅ - ဒုတိယ ဂိလာနသုတ်

၁၉၆။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့အား အစာကျွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ အနာ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေချမ်းအချိန်၌ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူရာမှ ထတော်မူခဲ့၍ အသျှင် မဟာမောဂ္ဂလာန်ထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခင်းထားအပ်သော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူပြီးသော် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်အား -

“မောဂ္ဂလာန် သင့်အား ခန့်ကျန်းပါ၏လော၊ မျှတပါ၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ပါ ၏လော၊ မတိုးပွားဘဲ ရှိပါကုန်၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်၏ဟု ထင်ပါ၏လော၊ တိုးပွား ၏ဟု မထင်ဘဲ ရှိပါ၏လော” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ။ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွားပါကုန်၏။ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွား၏ဟုထင်ပါ၏။ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါဟု (လျှောက်၏)။

မောဂ္ဂလာန် ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။ မောဂ္ဂလာန် ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ

ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ပ။ မောဂ္ဂလာန် ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း ငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။

မောဂ္ဂလာန် ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟောတော်မူလတ်သော် မြတ်စွာဘုရား ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ပါ ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ပါကုန်၏ဟု လျှောက်ထား၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဗောဇ္ဈင်တရားကို ဟောတော်မူ၏။ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်၏။ ထိုအနာမှလည်း ထမြောက် ၏။ ထိုနှစ်သက်ခြင်းဖြင့်ပင် ထိုအနာကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဂိလာနဝဂ် ===

၆ - တတိယ ဂိလာနသုတ်

၁၉၇။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့အား အစာကျွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အနာ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာစုန္ဒသည် မြတ်စွာ ဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်မဟာစုန္ဒအား “စုန္ဒ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို သင်၏ ဉာဏ်၌ ထင်ပါစေလော့” ဟု မိန့်တော် မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်း ငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါ၏။ပ။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါကုန်၏ဟု လျှောက်၏။ စုန္ဒ ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ကုန် ၏။ စုန္ဒ ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ကုန်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်စုနွသည် ဤဗောဇ္ဈင်တရားတော်ကို လျှောက်ထား၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်သက်တော် မှု၏။ ထိုအနာမှလည်း ထတော်မှု၏။ ထိုနှစ်သက်ခြင်းဖြင့်ပင် ထိုအနာကို ပယ်စွန့်တော်မူနိုင်၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဝိလာနဝဂ် ===

၇ - ပါရဂိုမသုတ်

၁၉၈။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် (သံသရာဝဋ်ဟူသော) ဤဘက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော) ထိုဘက်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ရန် ဖြစ်ကုန်၏။

အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် (သံသရာဝဋ်ဟူသော) ဤဘက် ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော) ထိုဘက်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ရန် ဖြစ်ကုန်၏။

လူတို့တွင် (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ကုန်သူတို့သည် အနည်းငယ်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သူမှ တစ်ပါး အခြားသော သတ္တဝါသည်ကား ဝဋ်ဆင်းရဲဟူသော ဤဘက်ကမ်း၌ သာလျှင် လှည့်လည်ပြေးသွားရ၏။

ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော ဗောဇ္ဈင်တရားတော်၌ တရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ ကျင့်ကြံသူတို့သည် ကူးမြောက်နိုင်ခဲ့သော သေမင်း၏ နိုင်ငံကို (လွန်မြောက်၍) နိဗ္ဗာန်ဟူသော တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ကြ ရကုန်လတ္တံ့။

ပညာရှိသူသည် မည်းနက်သော (အကုသိုလ်)တရားကို ပယ်စွန့်၍ (သံသရာ)ဝဋ်မှ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ ပြုလျက် ဖြူစင်သော (ကုသိုလ်) တရားကို ပွားများရာ၏။

အကြင်ဆိတ်ငြိမ်မှု 'ဝိဝေက' ၌ မွေ့လျော်နိုင်ခဲ့၏။ ထိုဆိတ်ငြိမ်မှု 'ဝိဝေက' ၌ အလွန် မွေ့လျော်မှုကို အလိုရှိရာ၏။ ပညာရှိသော သူသည် ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်လျက် ကိလေသာ အကြွင်းအကျန် မရှိမှု၍ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်သော နီဝရဏ တရားတို့မှ မိမိကိုယ်ကို ဖြူစင်သန့်ရှင်းစေရာ၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရဟတ္တမဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့၌ စိတ်ကို ပွားများ အပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မစွဲလမ်းမှု၍ စွဲလမ်းမှု 'ဥပါဒါန်' ကို စွန့်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်ကြကုန်၏။ လောက၌ အာသဝကုန်ပြီးသော ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံ ချုပ်ငြိမ်း ကြကုန်၏ဟု (မိန့် တော်မှု၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဂိလာနဝဂ် ===

၈ - ဝိရဒ္ဒသုတ်

၁၉၉။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်္ဂုနစ်ပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်္ဂုနစ်ပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိ သမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်္ဂုနစ်ပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူတို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန် သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူတို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဂိလာနဝဂ် ===

၉ - အရိယသုတ်

၂၀၀။ ရဟန်းတို့ ဖြူစင် ကောင်းမြတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်္ဂုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုဗောဇ္ဈင်ကို ပြုလုပ် ပွားများသူကို ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်း အကျိုးငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိ သမ္မောဇ္ဈင်။ပ။

ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ပွားများအပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဖြူစင် ကောင်းမြတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်္ဂုနစ်ပါးတို့သည် ထိုဗောဇ္ဈင်ကို ပြုလုပ် ပွားများသူကို ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်း အကျိုးငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဝိလာနဝဂ် ===

၁၀ - နိဗ္ဗိဒါသုတ်

၂၀၁။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ အထူးသိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိ သမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ အထူး သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် ဝိလာနဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဥဒါယိဝဂ် ===

၁ - ဗောဓာယသုတ်

၂၀၂။ ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား - အသျှင်ဘုရား “ဗောဇ္ဈင် ဗောဇ္ဈင်” ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့် “ဗောဇ္ဈင်” ဟု ဆိုအပ်ပါကုန်သနည်းဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း နိဗ္ဗာန်ကို သိခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်သောကြောင့် “ဗောဇ္ဈင်” ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။

ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်း နိဗ္ဗာန်ကို သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်သောကြောင့် “ဗောဇ္ဈင်” ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဥဒါယိဝဂ် ===

၂ - ဗောဇ္ဈင်ဒေသနာသုတ်

၂၀၃။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ငါ ဟောကြားပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့ တည်း။

ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကား ဤဆိုခဲ့ပြီး တရားတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဥဒါယိဝဂ် ===

၃ - ဌာနိယသုတ်

၂၀၄။ ရဟန်းတို့ ကာမ၌ စွဲမက်မှု ‘ကာမရာဂ’ ၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည် လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည်လည်း အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (၁)

ရဟန်းတို့ ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ၏ အကြောင်း(အာရုံ)ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီး သော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (၂)

ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ၏ အကြောင်း(အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ သည် လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ သည်လည်း အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (၃)

ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတစ်ဖန်ပူပင်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ ၏ အကြောင်း(အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တ တစ်ဖန် ပူပင်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတစ်ဖန် ပူပင်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ သည်လည်း အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (၄)

ရဟန်းတို့ မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်း ခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (၅)

ရဟန်းတို့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၏ အကြောင်း(အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဥဒါယိဝဂ် ===

၄ - အယောနိသောမနသိကာရသုတ်

၂၀၅။ ရဟန်းတို့ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသူအား မဖြစ်သေးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည်လည်း အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေး သော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့် မှု နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည်လည်း အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ချုပ်၏။မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် သည်လည်း ချုပ်၏။

ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသူအား မဖြစ်သေးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည်လည်း ပျောက်၏။ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း ပျောက် ၏။ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’သည်လည်း ပျောက်၏။ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ သည်လည်း ပျောက်၏။ မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိ ကိစ္ဆာ’ သည်လည်း ပျောက်၏။

မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီး သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဥဒါယိဝဂ် ===

၅ - အပရိဟာနိယသုတ်

၂၀၆။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟောကြားပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါးတို့ကား အဘယ်နည်း၊ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားတို့ကား ဤခုနစ်ပါးတို့တည်းဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆ - တဏှာက္ခယသုတ်

၂၀၇။ ရဟန်းတို့ တဏှာကုန်ရာ လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ပွားများကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ အဘယ်လမ်း စဉ် အဘယ်အကျင့်သည် တဏှာ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း၊ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော် အသျှင်ဥဒါယိသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် တဏှာကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ပါကုန်သနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

ဥဒါယိ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့် အဖြစ်သို့ ရောက်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ)မှ ကင်းသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ် ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပြန့်ပြော သော မြတ်သည့် အဖြစ်သို့ ရောက်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ)မှ ကင်းသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများသော ထိုရဟန်းသည် တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ကို ပယ်၏။ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် ကံကို ပယ်၏။ ကံကို ပယ်ခြင်းကြောင့် ဝဋ်ဆင်းရဲကို ပယ်၏။ပ။

ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့် အဖြစ်သို့ ရောက်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ) မှကင်းသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့် အဖြစ်သို့ ရောက်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ)မှ ကင်းသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများသော ထိုရဟန်းသည် တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ကို ပယ်၏။ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် ကံကို ပယ်၏။ ကံကို ပယ်ခြင်းကြောင့် ဝဋ်ဆင်းရဲကို ပယ်၏။ ဥဒါယိ ဤသို့လျှင် တဏှာ ကုန်ခြင်းကြောင့် ကံကုန်၏။ ကံကုန်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဥဒါယိဝဂ် ===

၇ - တဏှာနိရောဓသုတ်

၂၀၈။ ရဟန်းတို့ တဏှာချုပ်ရန် လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ပွားများကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ အဘယ်လမ်းစဉ် အဘယ်အကျင့်သည် တဏှာချုပ်ရန် ဖြစ်သနည်း၊ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် တဏှာ ချုပ်ငြိမ်းရန် ဖြစ်ကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သော် တဏှာ ချုပ်ငြိမ်းရန် ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဥဒါယိဝဂ် ===

၈ - နိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ်

၂၀၉။ ရဟန်းတို့ ဖောက်ခွဲတတ်သော အဖို့ရှိသော လမ်းစဉ်ကို သင်တို့အား ဟောကြားပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဖောက်ခွဲတတ်သော အဖို့ရှိသော လမ်းစဉ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော် အသျှင်ဥဒါယိသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ဖောက်ခွဲရန် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

ဥဒါယိ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့် အဖြစ်သို့ ရောက်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ)မှ ကင်းသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ်သော စိတ်ဖြင့် ရှေးက မဖောက်ဖူး မခွဲဖူးသေးသော လောဘအစုကို ဖောက်၏၊ ခွဲ၏။ ရှေးက မဖောက်ဖူး မခွဲဖူးသေးသော ဒေါသအစုကို ဖောက်၏၊ ခွဲ၏။ ရှေးက မဖောက်ဖူး မခွဲဖူးသေးသော မောဟအစုကို ဖောက်၏၊ ခွဲ၏။ပ။

ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့် အဖြစ်သို့ ရောက်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကြောင့်ကြမှု

(ဆင်းရဲ)မှကင်းသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ အပ်သော စိတ်ဖြင့် ရှေးက မဖောက်ဖူး မခွဲဖူးသေးသော လောဘအစုကို ဖောက်၏။ ခွဲ၏။ ရှေးက မဖောက်ဖူး မခွဲဖူးသေးသော ဒေါသအစုကို ဖောက်၏။ ခွဲ၏။ ရှေးက မဖောက်ဖူး မခွဲဖူးသေးသော မောဟအစုကိုဖောက်၏။ ခွဲ၏။

ဥဒါယီ ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ဖောက်ခွဲ ရန် ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဥဒါယိဝဂ် ===

၉ - ဧကမေဋ္ဌသုတ်

၂၁၀။ ရဟန်းတို့ သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့မှ တစ်ပါး အခြား တစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း - ရဟန်းတို့ မျက်စိ ‘စက္ခုပသာဒ’ သည် သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော တရားတည်း၊ ဤမျက်စိ ‘စက္ခုပသာဒ’ ၌ ထိုသံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲ့တို့သည် လွှမ်းမိုး သက်ဝင်လျက် ဖြစ်ကြကုန် ၏။ပ။ လျှာ ‘ဇိဝှိပသာဒ’ သည် သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော တရားတည်း၊ ဤလျှာ ‘ဇိဝှိပသာဒ’ ၌ ထိုသံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲ့တို့သည် လွှမ်းမိုး သက်ဝင်လျက် ဖြစ်ကုန်၏။ပ။ စိတ်သည် သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော တရားတည်း၊ ဤစိတ်၌ ထိုသံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲ့တို့သည် လွှမ်းမိုး သက်ဝင်လျက် ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤဆိုခဲ့သော တရားတို့ကို သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဥဒါယိဝဂ် ===

၁၀ - ဥဒါယိသုတ်

၂၁၁။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သုမ္ဘတိုင်း သေတကနိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်ဥဒါယိသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အံ့ဩဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) မဖြစ် ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၌ ချစ်ခြင်း ရိုသေခြင်း ရှက်ခြင်း ကြောက်ခြင်းတရားတို့သည် အလွန် ကျေးဇူးများပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ် သည် ရှေးလူဖြစ်စဉ်က တရားတော်၌ များစွာ မြတ်နိုးခြင်းကို မပြုခဲ့ပါ။ သံဃာတော်၌ များစွာ မြတ်နိုးခြင်းကို မပြုခဲ့ပါ။ အကျွန်ုပ်သည် စင်စစ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၌ ချစ်ခြင်း ရိုသေခြင်း ရှက်ခြင်း ကြောက်ခြင်းကို ကောင်းစွာ တွေ့မြင်ရသည် ဖြစ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် (ရဟန်းပြု) ခဲ့ပါ၏။ ထိုအကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် “ဤကားရုပ်၊ ဤကားရုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤကားရုပ်၏ ချုပ်ကြောင်း။ ဤကား ဝေဒနာ။ ဤကားသညာ။ ဤကား သင်္ခါရ။ ဤကား ဝိညာဏ်၊ ဤကား ဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤကား ဝိညာဏ်၏ ချုပ်ကြောင်း” ဟု တရားတော်ကို ဟောတော်မူပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် တစ်ပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ ၏ အဖြစ်အပျက်ကို အပြန်အလှန် သုံးသပ်သည်ရှိသော် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပါပြီ။ “ဤကား ဆင်းရဲ ဖြစ်ကြောင်းတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပါပြီ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပါပြီ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တရားတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပါပြီ။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော (ဝိပဿနာ) တရားကိုလည်း သိပါပြီ။ (ဝိပဿနာ) လမ်းစဉ်ကိုလည်း ရပါပြီ။ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ။ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ။ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ။ ဤ(မဂ်ကိစ္စ)အလို့ငှါ တစ်ပါးသောပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ” ဟု သိနိုင်မည့် အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော အကျွန်ုပ်ကို (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန်ဖြစ်ခြင်း ငှါ ဆောင်ပါလိမ့်မည်။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ရပါပြီ။ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ။ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ။ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ။ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ” ဟု သိနိုင်မည့် အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော အကျွန်ုပ်ကို (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန်ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပါလိမ့်မည်။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဤ(ဝိပဿနာ) တရားကိုလည်း စင်စစ်အားဖြင့် သိပါပြီ။ (ဝိပဿနာ) လမ်းစဉ်ကိုလည်း ရပါပြီ။ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ။ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ။ ပြုဖွယ် ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ။ ဤ(မဂ်ကိစ္စ)အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ” ဟု သိနိုင်မည့် အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော အကျွန်ုပ်ကို (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန်ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပါလိမ့်မည်။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဤ(ဝိပဿနာ) တရားကိုလည်း စင်စစ်အားဖြင့် သိပါပြီ။ (ဝိပဿနာ) လမ်းစဉ်ကိုလည်း ရပါပြီ။ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ။ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ။ ပြုဖွယ် ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ။ ဤ(မဂ်ကိစ္စ)အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ” ဟု သိနိုင်မည့် အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော အကျွန်ုပ်ကို (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန်ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပါလိမ့်မည်ဟု (လျှောက်၏)။

ဥဒါယိ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ဥဒါယိ သင်သည် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော (ဝိပဿနာ) လမ်းစဉ်ကို ရပေပြီ။ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ။ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ။ ပြုဖွယ် ကိစ္စကို

ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ” ဟု သိလတ္တံ့သော အခြင်းအရာဖြင့်
နေထိုင်သော သင့်ကို (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပေလိမ့်မည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် ဥဒါယိဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - နိဝရဏဝဂ် ===

၁ - ပဌမ ကုသလသုတ်

၂၁၂။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်အဖို့ရှိကုန်သော ကုသိုလ် အသင်းအပင်း ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်တရား ဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ လျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ လျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ ကို ထိုကုသိုလ်တရားတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်း တို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများလိမ့်မည်။ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသနည်း၊ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်း ကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဇင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂ - ဒုတိယ ကုသလသုတ်

၂၁၃။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်အဖို့ ရှိကုန်သော ကုသိုလ်အသင်းအပင်း ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်တရား ဟူသမျှတို့သည် ယောနိသောမနသိကာရလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ ယောနိသောမနသိကာရလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ ယောနိသောမနသိကာရကို ထိုကုသိုလ်တရားတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်း တို့ ယောနိသော မနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများလိမ့်မည်။ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ယောနိသောမနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါး တို့ကို ပွားများသနည်း၊ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ယောနိသောမနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - နိဝရဏဝဂ် ===

၃ - ဥပက္ကိလေသသုတ်

၂၁၄။ ရဟန်းတို့ ရွှေ၏ အညစ်အကြေးတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ယင်းအညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသော ရွှေသည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့် မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း ရှိ၏။ လက်ဝတ်တန်ဆာ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း ကောင်းစွာ မဖြစ်ပေ။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း - ရဟန်းတို့ သံသည် ရွှေ၏ အညစ်အကြေးတည်း။ ယင်းအညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသော ရွှေသည်နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့် မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း ရှိ၏။ လက်ဝတ်တန်ဆာ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း ကောင်းစွာ မဖြစ်။ ကြေးသည် ရွှေ၏ အညစ်အကြေးတည်း။ ယင်းအညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသော ရွှေသည်။ပ။ ခဲပုပ်သည် ရွှေ၏ အညစ်အကြေးတည်း။ ခဲမဖြူသည် ရွှေ၏ အညစ်အကြေးတည်း။ ငွေသည် ရွှေ၏ အညစ်အကြေးတည်း။ ယင်းအညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသော ရွှေသည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့် မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း ရှိ၏။ လက်ဝတ်တန်ဆာ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း ကောင်း စွာ မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ ရွှေ၏ အညစ်အကြေးတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ယင်းအညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသော ရွှေသည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့် မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း ရှိ၏။ လက်ဝတ်တန်ဆာ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း ကောင်းစွာ မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် စိတ်၏ အညစ်အကြေးတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ယင်းအညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသော စိတ်သည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့် မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း ရှိ၏။ အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာလည်း မထားနိုင်။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း - ရဟန်းတို့ ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည် စိတ်၏ အညစ်အကြေးတည်း။ ယင်းအညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသော စိတ်သည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့် မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း ရှိ၏။ အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာလည်း မထား နိုင်။ပ။

ရဟန်းတို့ စိတ်၏ အညစ်အကြေးတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ယင်းအညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသော စိတ်သည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့် မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း ရှိ၏။ အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာလည်း မထားနိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - နိဝရဏဝဂ် ===

၄ - အနုပက္ကိလေသသုတ်

၂၁၅။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် (အရဟတ္တမဂ်အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော) အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း - ရဟန်းတို့ မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။။။။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ဤဆိုခဲ့ပြီးသော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - နိဝရဏဝဂ် ===

၅ - အယောနိသောမနသိကာရသုတ်

၂၁၆။ ရဟန်းတို့ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသူအား မဖြစ်သေးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည်လည်း အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည်လည်း အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - နိဝရဏဝဂ် ===

၆ - ယောနိသောမနသိကာရသုတ်

၂၁၇။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသူအား မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသူအား မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇ - ဗုဒ္ဓိသုတ်

၂၁၈။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် တိုးပွားခြင်းငှါ မဆုတ်ယုတ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တိုးပွားခြင်းငှါ မဆုတ်ယုတ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - နိဝရဏဝဂ် ===

၈ - အာဝရဏနိဝရဏသုတ်

၂၁၉။ ရဟန်းတို့ ဤငါးပါးတို့သည် (ကုသိုလ်တရားကို) ပိတ်ပင်တတ်ကုန်၏။ (ကုသိုလ်တရားကို) တားဆီးတတ်ကုန်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊

ရဟန်းတို့ ကာမဒွှလိချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမျိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတစ်ဖန်

ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ’ သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားငါးပါးတို့သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်ကုန်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်ကုန်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် (အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော) အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ် တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန် သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်သည် အရိအသေပြုကာ နှလုံးသွင်းလျက် အလုံးစုံကို စိတ်၌ ကောင်းစွာ ထားပြီး စူးစိုက် နားထောင်သည်ဖြစ်၍ တရားတော်ကို နာကြားသောအခါ ဤအရိယာတပည့်အား နီဝရဏငါးပါးတို့သည် မဖြစ်ကုန်၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ထိုအခါ အဘယ် နီဝရဏငါးပါးတို့သည် မဖြစ်ကုန်သနည်း။ ထိုအခါ ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ နီဝရဏ’၊ ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒနီဝရဏ’၊ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ’၊ စိတ်ယုံလွင့်မှု နောင်တ တစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏ’၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏ’သည် မဖြစ်။ ထိုအခါ ဤအရိယာတပည့်အား ဤနီဝရဏငါးပါးတို့သည် မဖြစ်ကုန်။

ထိုအခါ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သနည်း။ ထိုအခါ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ပ။ ထိုအခါ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုအခါ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်သည် အရိအသေပြုကာ နှလုံးသွင်းလျက် အလုံးစုံကို စိတ်၌ ကောင်းစွာ ထားပြီး စူးစိုက် နားထောင်သည်ဖြစ်၍ တရားတော်ကို နာကြားသောအခါ ဤအရိယာတပည့်အား နီဝရဏငါးပါးတို့သည် မဖြစ်ကုန်၊ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - နိဝရဏဝဂ် ===

၉ - ရုက္ခသုတ်

၂၂၀။ ရဟန်းတို့ သစ်ပင်တို့ကို လွှမ်းမိုး ပေါက်ရောက်တတ်ကုန်သော အစေ့သေးငယ်၍ ပင်စည်ကြီးကုန်သော သစ်ပင်ကြီးတို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်းသစ်ပင်ကြီးတို့ လွှမ်းမိုးခံရကုန်သော သစ်ပင်တို့သည် ကျိုးပြတ် ပျက်စီး၍ လဲကျကုန်၏။ ရဟန်းတို့ သစ်ပင်တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ ကျိုးပြတ်ပျက်စီး လဲကျစေနိုင်သည့် အစေ့သေးငယ်၍ ပင်စည်ကြီးသော သစ်ပင်ကြီးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း။ ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်၊ ပညောင်ပင်၊ ညောင်ကြတ်ပင်၊ ရေသဖန်းပင်၊ ခအောင်းပင်၊ ညောင်ချဉ်ပင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သစ်ပင်တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ ကျိုးပြတ်ပျက်စီး လဲကျစေနိုင်သည့် အစေ့သေးငယ်၍ ပင်စည်ကြီးသော သစ်ပင်ကြီးတို့ဟူသည် ဤသည်တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤလောက၌ အချို့သော အမျိုးကောင်းသားသည် အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် (ရဟန်းပြု)၏။ ဌိသူသည် ထိုသို့ သဘောရှိသော ကာမဂုဏ်တို့မှ လည်းကောင်း၊ ထို့ထက် ပို၍ ယုတ်နိမ့်သော ကာမဂုဏ်တို့မှ လည်းကောင်း ကျိုးပြတ်၍ ကျ၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားငါးမျိုးတို့သည် ပိတ်ပင် တားဆီးတတ်ကုန်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်ကုန်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးမျိုးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည် ပိတ်ပင် တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည် ပိတ်ပင် တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ သည် ပိတ်ပင် တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကစ္စ’ သည် ပိတ်ပင် တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည် ပိတ်ပင် တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤငါးပါးတို့သည် ကုသိုလ်တရား ကို ပိတ်ပင် တားဆီးတတ်ကုန်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်ကုန်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင်ပြုလုပ်တတ် ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ (ကုသိုလ်တရားတို့ကို) မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်သော စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးတတ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ (ကုသိုလ်တရားတို့ကို) မပိတ်ပင်မတားဆီးတတ်သော စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးတတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ (ကုသိုလ်တရားတို့ကို) မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်သော စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးတတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားတို့ကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်သော စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးတတ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - နိဝရဏဝဂ် ===

၁၀ - နိဝရဏသုတ်

၂၂၁။ ရဟန်းတို့ ဤနိဝရဏငါးပါးတို့သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ မျက်စိ မရှိအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ်ကုန်၏။ ပင်ပန်း ဆင်းရဲခြင်း အဖို့ရှိကုန်၏။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ အဘယ်ငါးပါးတို့ နည်း။

ရဟန်းတို့ ကာမဋ္ဌိလိုချင်မှု ‘ကာမဋ္ဌန္ဒနိဝရဏ’ သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ မျက်စိ မရှိအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း အဖို့ရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေနိုင်။ ရဟန်းတို့ ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒနိဝရဏ’ သည်။ ပ။ ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ’ သည်။ ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စကုတ္တုစ္စနိဝရဏ’ သည်။ ရဟန်းတို့ မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏ’ သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ မျက်စိမရှိအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း အဖို့ရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေနိုင်။

ရဟန်းတို့ ဤနိဝရဏငါးပါးတို့သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ မျက်စိမရှိအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ်ကုန်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း အဖို့ရှိကုန်၏။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပညာမျက်စိကို ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ အသိဉာဏ်ကို ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ ပညာတိုးပွားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း အဖို့ မရှိကုန်။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပညာမျက်စိကို ပြုလုပ်တတ်၏။ အသိဉာဏ်ကို ပြုလုပ်တတ်၏။ ပညာတိုးပွားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း အဖို့ မရှိ။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ပ။ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပညာမျက်စိကို ပြုလုပ်တတ်၏။ အသိဉာဏ်ကို ပြုလုပ်တတ်၏။ ပညာတိုးပွားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း အဖို့ မရှိ။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်း ငှါ ဖြစ်စေနိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပညာမျက်စိကို ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ အသိဉာဏ်ကို ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ ပညာတိုးပွားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း အဖို့ မရှိကုန်။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် နိဝရဏဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - စက္ကဝတ္တိဝဂ် ===

၁ - ဝိဇာသုတ်

၂၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု ‘မာန’ သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ခဲ့ကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု ‘မာန’ သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု ‘မာန’ သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ကြကုန်၏။ အဘယ်ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို လည်းကောင်း ။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို လည်းကောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ ခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု ‘မာန’ သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ခဲ့ကုန်ပြီ။ အနာဂတ် အခါ၌ပ။ ပယ်ကြကုန်လတ္တံ့။ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု ‘မာန’ သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ကြ ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - စက္ကဝတ္တိဝဂ် ===

၂ - စက္ကဝတ္တိသုတ်

၂၂၃။ ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်း၏ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ရတနာခုနစ်ပါးတို့ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အဘယ်ရတနာခုနစ်ပါးတို့နည်း။ စကြာရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ဆင်ရတနာ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်၏။ မြင်းရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ပတ္တမြားရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ မိန်းမရတနာ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်၏။ သူကြွယ်ရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ သားကြီးရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်း၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဤရတနာခုနစ်ပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အဘယ် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - စက္ကဝတ္တိဝဂ် ===

၃ - မာရသုတ်

၂၂၄။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မာရ်မင်း၏ စစ်သည်ကို နှိမ်နင်းကြောင်း လမ်းစဉ်ကို ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မာရ်မင်း၏ စစ်သည်ကို နှိမ်နင်းကြောင်း လမ်းစဉ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂုနစ်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ဂုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား မာရ်မင်း၏ စစ်သည်ကို နှိမ်နင်းကြောင်း လမ်းစဉ်ပေ တည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄ - ဒုပ္ပညသုတ်

၂၂၅။ ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - အသျှင်ဘုရား “ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူ ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူ” ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်ကြောင့် “ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူ” ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း ဗောဇ္ဈင်္ဂုနစ်ပါးတို့ကို မပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူ” ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်ဂုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်း ဤဗောဇ္ဈင်္ဂုနစ်ပါးတို့ကို မပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူ” ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅ - ပညဝန္တသုတ်

၂၂၆။ အသျှင်ဘုရား “ပညာရှိ၍ မဖျင်းအသူ ပညာရှိ၍ မဖျင်းအသူ” ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင် ဘုရားအဘယ်ကြောင့် “ပညာရှိ၍ မဖျင်းအသူ” ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း ဗောဇ္ဈင်္ဂုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပညာရှိ၍ မဖျင်း အသူ” ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်ဂုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်း ဤဗောဇ္ဈင်္ဂုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပညာရှိ၍ မဖျင်းအ သူ” ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - စက္ကဝတ္တိဝဂ် ===

၆ - ဒလိဒ္ဒသုတ်

၂၂၇။ အသျှင်ဘုရား “ပညာမဲ့သူ ပညာမဲ့သူ” ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်ကြောင့် “ပညာမဲ့သူ” ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို မပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပညာမဲ့သူ” ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်း ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို မပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပညာမဲ့သူ” ဟု ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - စက္ကဝတ္တိဝဂ် ===

၇ - အဒလိဒ္ဒသုတ်

၂၂၈။ အသျှင်ဘုရား “ပညာကြွယ်ဝသူ ပညာကြွယ်ဝသူ” ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်ကြောင့် “ပညာကြွယ်ဝသူ” ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပညာကြွယ်ဝသူ” ဟုဆိုအပ်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်း ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပညာကြွယ်ဝသူ” ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - စက္ကဝတ္တိဝဂ် ===

၈ - အာဒိစ္စသုတ်

၂၂၉။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းသည် ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွား ဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ လိမ့်မည်။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ သနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်း သည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - စက္ကဝတ္တိဝဂ် ===

၉ - အဇ္ဈတ္တိကင်္ဂသုတ်

၂၃၀။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် ဤသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုမှ တစ်ပါးအတွင်း အင်္ဂါဖြစ်သည့် အခြားသောအကြောင်း ‘အင်္ဂါ’ တစ်ခုကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများလိမ့်မည်။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - စက္ကဝတ္တိဝဂ် ===

၁၀ - ဗာဟိရဂ်သုတ်

၂၃၁။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်္ဂဗုဒ္ဓါပေါ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းမှ တစ်ပါး အပအင်္ဂါဖြစ်သည့် အခြားသော အကြောင်း ‘အင်္ဂါ’ တစ်ခုကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်္ဂဗုဒ္ဓါပေါ်တို့ကို ပွားများလိမ့်မည်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂဗုဒ္ဓါပေါ်တို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်္ဂဗုဒ္ဓါပေါ်တို့ကို ပွားများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂဗုဒ္ဓါပေါ်တို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်္ဂဗုဒ္ဓါပေါ်တို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဗုဒ္ဓါပေါ်တို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် စက္ကဝတ္တိဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သာကတ္ထဝဂ် ===

၁ - အာဟာရသုတ်

၂၃၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ နီဝရဏငါးပါးနှင့် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော တရားကို လည်းကောင်း၊ အကြောင်းမဖြစ်သော တရားကိုလည်းကောင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ တင့်တယ်သော သုဘနိမိတ် အာရုံမျိုးသည် ရှိ၏။ ထိုသုဘနိမိတ်အာရုံ၌ မသင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။ (၁)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ထိပါးမှု ‘ပဋိယ’ နိမိတ်အာရုံသည် ရှိ၏။ ထိုပဋိယနိမိတ်အာရုံ၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။ (၂)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ် နည်း။ ရဟန်းတို့ မမွေ့လျော်ခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်း၊ ကိုယ်လက် ဆန့်ငင်ဖြစ်ခြင်း၊ ထမင်းဆီယစ်ခြင်း၊ စိတ်၏ ဆုတ်နစ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထို (မမွေ့လျော်ခြင်းစသည်)၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေ ရန် အကြောင်းတည်း။ (၃)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်မအေးငြိမ်းမှုသည် ရှိ၏။ ထိုစိတ်မအေး ငြိမ်းမှု၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြော စေရန် အကြောင်းတည်း။ (၄)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိ ကိစ္ဆာ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ၏ တည်ရာ အာရုံတရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ မသင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်

ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန်အကြောင်းတည်း။ (၇)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ မတင့်တယ်သော အသုဘနိမိတ် အာရုံသည် ရှိ၏။ ထိုအာရုံ၌ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားတည်း။ (၁)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့မှ လွတ်သော ‘စေတောဝိမုတ္တိ’ မည်သော မေတ္တာသည် ရှိ၏။ ထိုမေတ္တာ၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင် တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေ လိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရား တည်း။ (၂)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်မှု ‘အာရမ္မဓာတ်’ ၊ ပျင်းရိခြင်းမှ ထွက်မြောက်မှု ‘နိက္ကမဓာတ်’ ၊ အဆင့်ဆင့် အားထုတ်မှု ‘ပရက္ကမဓာတ်’ တို့ ရှိကုန်၏။ ထိုအားထုတ်မှုတို့၌ သင့်လျော် သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ကို အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားတည်း။ (၃)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ ဗနာင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ ဗနာင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်၏ ငြိမ်းအေးမှုသည် ရှိ၏။ ထိုစိတ်၏ ငြိမ်းအေးမှု၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင် တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ ဗနာင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ ဗနာင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ကို အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားတည်း။ (၄)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရား၊ အပြစ်ရှိ အပြစ်မဲ့တရား၊ အယုတ် အမြတ်တရား၊ အကျိုးတူ အဖို့ရှိသည့် အမည်း အဖြူဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင် မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားတည်း။ (၅)

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန်၊ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွား များမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော (ဗောဓိပက္ခိယတရားလောကုတ္တရာ) တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရား

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သာကတ္ထဝဂ် ===

၂ - ပရိယာယသုတ်

၂၃၃။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့အား ဤအကြံသည် ဖြစ်၏ - “သာဝတ္ထိပြည်၌ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ရန် အချိန်စောသေး၏။ ငါတို့ကား ဤသာသနာ့ပြင်ပ အယူ ရှိကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကြရလျှင် ကောင်းပေလိမ့်မည်” ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ထို့နောက် ထိုရဟန်းတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန် ပြီးလျှင် ထိုသာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သည့် ပရိပိုဇ်တို့နှင့် အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆို ပြီးဆုံးစေပြီး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ထိုရဟန်းတို့အား သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့သည် ဤစကားကို ဆိုကုန်၏ - ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား “ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူး စေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွားများကြကုန်လော့” ဟု ဤသို့သော တရားကို ဟောကြား ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ငါတို့သည်လည်း တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွားများကုန်လော့” ဟု ဤသို့သော တရား ကို ဟောကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ ရဟန်းဂေါတမ၏ တရားဟောခြင်းနှင့် ငါတို့၏ တရားဟောခြင်း သည် လည်းကောင်း၊ ရဟန်းဂေါတမ၏ ဆုံးမခြင်းနှင့် ငါတို့၏ ဆုံးမခြင်းသည် လည်းကောင်း အထူးကား အဘယ်နည်း၊ သာလွန်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊ ကွဲပြားချက်ကား အဘယ်နည်းဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထို့နောက် ထိုရဟန်းတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့၏ ပြောဆိုအပ်သော စကားကို မနှစ်သက် မတားမြစ်မှု၍ “မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤစကား၏ အနက်ကို သိကြရကုန် အံ့” ဟု နေရာမှ ထပြီးလျှင် ဖဲခွါခွဲကြကုန်၏။ ထို့နောက် ထိုရဟန်းတို့သည် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာအရပ်မှ ဖဲခွါခွဲကြကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရား အား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏- အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ် ၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်ခဲ့ကြကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား “သာဝတ္ထိပြည်၌ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ရန် အချိန်စောသေး၏။ ငါတို့ကား သာသနာ့ ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ရကြလျှင် ကောင်းပေလိမ့်မည်” ဟု အကြံ ဖြစ်ပေါ်ပါ၏။ ထို့နောက် အကျွန်ုပ်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီးလျှင် ထိုသာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သည့် ပရိပိုဇ်တို့နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆို ပြီးဆုံးစေပြီး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပါကုန်၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ သော အကျွန်ုပ်တို့အား သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့သည် ဤစကားကို ဆိုပါကုန်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား “ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွားများကြကုန်လော့” ဟု ဤသို့သော တရားကို ဟောကြား၏။ ငါ့သျှင်တို့ ငါတို့သည်လည်း တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော

နီဝရဏ ငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ ဗောဇ္ဈင်ဒုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွားများကြကုန်လော့” ဟု ဤသို့သော တရားကို ဟောကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ ရဟန်းဂေါတမ၏ တရားဟောခြင်းနှင့် ငါတို့၏ တရားဟောခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ရဟန်းဂေါတမ၏ ဆုံးမခြင်းနှင့် ငါတို့၏ ဆုံးမခြင်းသည် လည်းကောင်း အထူးကား အဘယ်နည်း၊ သာလွန်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊ ကွဲပြားချက်ကား အဘယ် နည်းဟု ဤစကားကို ပြောဆိုပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ တပည့်တော်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကြသည့် ထိုပရိပိုင်တို့ ပြောဆို အပ်သော စကားကို မနှစ်သက် မတားမြစ်မှု၍ “မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤစကား၏ အနက်ကို သိရ ကုန်အံ့” ဟု နေရာမှ ထကာ ဖဲခွါခွဲကြပါကုန်၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုလေ့ ရှိကြကုန်သော သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကြကုန်သော ပရိပိုင်တို့အား ဤသို့ ပြောဆိုကုန်ရာ၏ - “ငါ့သျှင်တို့ အကြင် အကြောင်းကို စွဲ၍ နီဝရဏငါးပါးတို့သည် ဆယ်ပါးဖြစ် ကုန်၏။ ဗောဇ္ဈင်ဒုနစ်ပါးတို့သည် တစ်ဆယ့်လေးပါး ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအကြောင်းသည် ရှိပါသလော” ဟု (ပြောဆိုကုန်ရာ၏)။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ မေးအပ်ကုန်သည်ရှိသော် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့သည် ပြည့်စုံစွာ မဖြေဆိုနိုင်ကြကုန်လတ္တံ့၊ ထို့ပြင် ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့လည်း ရောက်ကုန် လတ္တံ့၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ၎င်းတို့၏ အရာမဟုတ်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ငါဘုရားကိုဖြစ်စေ၊ ငါဘုရား၏ တပည့် ‘သာဝက’ ကိုဖြစ်စေ၊ ဤသာသနာတော်မှ ကြားနာရသော သူကို ဖြစ်စေ ဖယ်ထား၍ ဤပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် စိတ်ကို နှစ်သက်စေနိုင်မည့်သူကို နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ ငါဘုရား မမြင်။

ရဟန်းတို့ အကြင် အကြောင်းကို စွဲ၍ နီဝရဏငါးပါးတို့သည် ဆယ်ပါးဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအကြောင်း ကား အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ မိမိခန္ဓာကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ပင်ပ ခန္ဓာကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုကာမစ္ဆန္ဒ နီဝရဏသည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိမိခန္ဓာကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ပြင်ပခန္ဓာကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ပျက်စီးစေ လိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုဗျာပါဒနီဝရဏသည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ် အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ စိတ်၏ ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိန’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ စေတသိက်၏ ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘မိဒ္ဓ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုထိနမိဒ္ဓနီဝရဏသည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကစ္စ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကစ္စနီဝရဏသည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိမိခန္ဓာတရားတို့ ၌ မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ပြင်ပခန္ဓာတရားတို့၌ မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏသည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့် လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင် အကြောင်းကို စွဲ၍ နီဝရဏငါးပါးတို့သည် ဆယ်ပါးဖြစ်ကုန်၏။ ဤသည်ကား အကြောင်းပရိယာယ်တည်း။

ရဟန်းတို့ အကြင် အကြောင်းကို စွဲ၍ ဗောဇ္ဈင်ဒုနစ်ပါးတို့သည် တစ်ဆယ့်လေးပါး ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအကြောင်းကား အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ အတွင်းသင်္ခါရတရားတို့၌ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ သည်လည်း သတိသမ္မောဇ္ဈင်တည်း၊ ပြင်ပသင်္ခါရတရားတို့၌ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ သည်လည်း သတိသမ္မောဇ္ဈင်တည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုသတိ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်းသင်္ခါရတရားတို့၌ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်း သုံးသပ်ခြင်း စုံစမ်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း သည်လည်း ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်တည်း၊ ပြင်ပသင်္ခါရတရားတို့၌ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်း သုံးသပ်ခြင်း စုံစမ်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်တည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော အားထုတ်မှုသည်လည်း ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်တည်း၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော အားထုတ်မှုသည်လည်း ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်တည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’တို့နှင့်တကွ ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ သည်လည်း ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်တည်း၊ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’တို့ မရှိသော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’သည်လည်း ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်တည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိုယ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှု ‘ကာယပဿဒ္ဓိ’ သည်လည်း ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်တည်း၊ စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှု ‘စိတ္တပဿဒ္ဓိ’ သည်လည်း ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်တည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ တို့နှင့်တကွ ဖြစ်သော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ သည်လည်း သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်တည်း၊ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ တို့ မရှိသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ သည်လည်း သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်တည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုသမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်းသင်္ခါရတရားတို့၌ အညီအမျှ ရှုမှု ‘ဥပေက္ခာ’ သည်လည်း ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် တည်း၊ ပြင်ပသင်္ခါရတရားတို့၌ အညီအမျှ ရှုမှု ‘ဥပေက္ခာ’ သည်လည်း ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တည်း၊ ဤသို့ လျှင် ထိုဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင် အကြောင်းကို စွဲ၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနှစ်ပါးတို့သည် တစ်ဆယ့်လေးပါး ဖြစ်ကုန်၏၊ ဤသည်ကား အကြောင်းပရိယာယ်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သာကတ္ထဝဂ် ===

၃ - အဂ္ဂိသုတ်

၂၃၄။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူလျက် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ကုန်၏။ (ပရိယာယသုတ်နှင့် တူ၏)။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုလေ့ ရှိကုန်သော သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့ကို ဤသို့ ပြောဆိုကုန်ရာ၏ - “ငါ့သျှင်တို့ စိတ်တွန့်တို(ဆုတ်နစ်)သောအခါ၌ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်ပါသနည်း၊ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်ပါသနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ စိတ်ပျံ့လွင့် သောအခါ၌ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်ပါသနည်း၊ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်ပါသနည်း။”။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ မေးအပ်သည်ရှိသော် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကြသည့် ပရိဗိုဇ်တို့သည် ပြည့်စုံစွာ မဖြေဆိုနိုင်ကြကုန်လတ္တံ့၊ ထို့ပြင် ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့လည်း ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ၎င်းတို့၏ အရာ မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ငါဘုရားကိုဖြစ်စေ၊ ငါဘုရား၏ တပည့် ‘သာဝက’ ကိုဖြစ်စေ၊ ဤသာသနာတော်မှ ကြားနာရသော သူကိုဖြစ်စေ ဖယ်ထား၍ ဤပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် စိတ်ကို နှစ်သက်စေနိုင်မည့် သူကို နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏ ဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့် တကွသော လူ့လောက၌ ငါဘုရား မမြင်။

ရဟန်းတို့ စိတ်တွန့်တို (ဆုတ်နစ်) သောအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါ မဟုတ်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် တွန့်တို (ဆုတ်နစ်)၏၊ ထိုတွန့်တို (ဆုတ်နစ်) သော စိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရားသုံးပါးတို့သည် ထစေနိုင်ခဲ့သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် အနည်းငယ်သော မီးကို တောက်စေလို၏၊ ထိုယောက်ျားသည် ထိုမီးထဲ၌ မြက်စိုတို့ကို လည်းကောင်း၊ နွားချေးစိုတို့ကို လည်းကောင်း၊ ထင်းစိုတို့ကို လည်းကောင်း ထည့်ရာ၏၊ ရေပါသော လေကိုလည်း (မှုတ်) ပေးရာ၏၊ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း ကြိဖြန့်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် အနည်းငယ်သော မီးကို တောက်စေနိုင်ရာအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင် ဘုရား မတောက်စေနိုင်ရာပါ။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် စိတ်တွန့်တို (ဆုတ်နစ်) သောအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါ မဟုတ်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါ မဟုတ်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် တွန့်တို (ဆုတ်နစ်)၏၊ ထိုတွန့်တို (ဆုတ်နစ်) သော စိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရားသုံးပါးတို့သည် ထစေနိုင်ခဲ့သောကြောင့်တည်း။ (၁)

ရဟန်းတို့ စိတ်တွန့်တို (ဆုတ်နစ်) သောအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်း သည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် တွန့်တို(ဆုတ်နစ်)၏၊ ထိုတွန့်တို(ဆုတ်နစ်)သော စိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရားသုံးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ထစေနိုင်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် အနည်းငယ်သော မီးကို တောက်စေလို၏၊ ထိုယောက်ျားသည် ထိုမီးထဲ၌ မြက်ခြောက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ နွားချေးခြောက်တို့ကို လည်းကောင်း၊

ထင်းခြောက်တို့ကို လည်းကောင်း ထည့်ရာ၏။ ခံတွင်းလေကိုလည်း (မှုတ်) ပေးရာ၏။ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း မကြဲဖြန့်ရာ။ ထိုယောက်ျားသည် အနည်းငယ်သော မီးကို တောက်စေနိုင်ရာသည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား တောက်စေနိုင်ရာပါ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် စိတ်တွန့်တို (ဆုတ်နစ်) သောအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် တွန့်တို(ဆုတ်နစ်)၏။ ထိုတွန့်တို (ဆုတ်နစ်)သော စိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရားသုံးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ထစေနိုင်သောကြောင့်တည်း။ (၂)

ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်သော အခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်၊ ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါ ၏မဟုတ်။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်း သည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ပျံ့လွင့်၏။ ထိုပျံ့လွင့်သော စိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရား သုံးပါးတို့သည် ငြိမ်းစေနိုင်ခဲ့သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် မီးပုံကြီးကို ငြိမ်းအေးစေလို၏။ ထိုယောက်ျားသည် ထိုမီးပုံ၌ မြက်ခြောက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ နွားချေးခြောက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ထင်းခြောက်တို့ကို လည်းကောင်း ထည့်ရာ၏။ ခံတွင်းလေကိုလည်း (မှုတ်) ပေးရာ၏။ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း မကြဲဖြန့်ရာ။ ထိုယောက်ျားသည် မီးပုံကြီးကို ငြိမ်းအေးစေနိုင်ရာအံ့လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မငြိမ်း အေးစေနိုင်ရာပါ။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် စိတ်ပျံ့လွင့်သော အခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်း သည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ပျံ့လွင့်၏။ ထိုပျံ့လွင့်သော စိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရား သုံးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ငြိမ်းစေနိုင်ခဲ့သောကြောင့်တည်း။ (၃)

ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်သောအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် ကိုပွားများရန် အခါတည်း၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ် ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ပျံ့လွင့်၏။ ထိုပျံ့လွင့်သော စိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရားသုံးပါးတို့သည် ငြိမ်းစေနိုင်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် မီးပုံကြီးကို ငြိမ်းအေးစေလို၏။ ထိုယောက်ျားသည် ထိုမီးပုံ၌ မြက်စိုတို့ကို လည်းကောင်း၊ နွားချေးစိုတို့ကို လည်းကောင်း၊ ထင်းစိုတို့ကို လည်းကောင်း ထည့်ရာ၏။ ရေပါသော လေကိုလည်း (မှုတ်) ပေးရာ၏။ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း ကြဲဖြန့်ရာ၏။ ထိုယောက်ျား သည် မီးပုံကြီးကို ငြိမ်းအေးစေနိုင်ရာသည် မဟုတ်လောဟု (မေးတော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား ငြိမ်းအေးစေ နိုင်ရာပါ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် စိတ်ပျံ့လွင့်သော အခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ပျံ့လွင့်၏။ ထိုပျံ့လွင့်သော စိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင် တရားသုံးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ငြိမ်းအေးစေနိုင်သောကြောင့်တည်း။ (၄)

ရဟန်းတို့ သတိကိုကား အလုံးစုံ (စိတ်ဆုတ်နစ်ရာစိတ်ပျံ့လွင့်ရာ)၌ အလိုရှိအပ်ပေ၏ဟု ငါဘုရား ဆို၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၅)

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သာကတ္ထဝဂ် ===

၄ - မေတ္တာသဟဂတသုတ်

၂၃၅။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောလိယတိုင်း ဟလိဒ္ဒဝသနမည်သော ကောလိယ တိုင်းသားတို့၏ နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် ဟလိဒ္ဒဝသနနိဂုံးသို့ ဆွမ်းခံဝင်ကုန်၏။ ဌိအခါ ထိုရဟန်းတို့အား ဤအကြံ ဖြစ်၏ - “ဟလိဒ္ဒဝသနနိဂုံး၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရန် အချိန်စောသေး ၏။ ငါတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ရလျှင် ကောင်းပေလိမ့် မည်” ဟုအကြံဖြစ်၏။

ထို့နောက် ထိုရဟန်းတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန် ၍ ထိုသာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီး လျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကြသော ထိုရဟန်းတို့အား သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့သည် ဤစကားကို ပြောဆိုကုန်၏ -

“ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား ဤသို့ တရားကို ဟောကြား၏ - ‘ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ ချမ်းသာစေလိုခြင်း ‘မေတ္တာ’နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ဤနည်းအား ဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာ အရပ်မျက်နှာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံး ကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်း အရှည် မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်း မရှိသော မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန် လော့။ သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန် လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန် မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ဤနည်းအားဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာ အရပ်မျက်နှာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်း မရှိ သော သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန် လော့၊ ဤနည်းအားဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာ အရပ်မျက်နှာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ရန် မရှိသော ငြိငြင်ခြင်း မရှိသော ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ လှစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခု မြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ဤနည်းအားဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာ အရပ်မျက်နှာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်

မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်း မရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့’ ဟု ဤသို့ တရားကို ဟောကြား၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါတို့သည်လည်း တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား ဤသို့ တရားကို ဟောကြားကုန်၏ - ‘ငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်၍ ချမ်းသာစေလိုခြင်း ‘မေတ္တာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ပ။ သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်တစ်ခုသောအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ် မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ ဤနည်းအားဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာ အရပ်မျက်နှာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါ အားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ် သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်း မရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့’ ဟု ဤသို့ ဟောကြားပါကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ ရဟန်းဂေါတမ၏ တရားဟောခြင်းနှင့် ငါတို့၏ တရားဟောခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ရဟန်းဂေါတမ၏ ဆုံးမခြင်းနှင့် ငါတို့၏ ဆုံးမခြင်းသည် လည်းကောင်း အထူးကား အဘယ်နည်း၊ သာလွန်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊ ကွဲပြားချက်ကား အဘယ်နည်း” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုကုန်၏။

ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိပိုင်တို့ ပြောဆိုအပ်သော စကား ကိုမနှစ်သက် မတားမြစ်မူ၍ “မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤစကား၏ အနက်ကို သိကြရကုန်အံ့” ဟု (ကြံစည်ကာ) နေရာမှ ထကာ ဖဲခွါခဲ့ကြကုန်၏။ ထို့နောက် ထိုရဟန်းတို့သည် ဟလိဒ္ဒဝသန နိဂုံး၌ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာအရပ်မှ ဖဲခွါခဲ့ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကြကုန်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီး တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် ဤစကားကို လျှောက်ထားကုန်၏ -

“အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤနံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ခဲ့ပြီးလျှင် ဟလိဒ္ဒဝသနနိဂုံးသို့ ဆွမ်းခံဝင်ခဲ့ပါကုန်၏။ ‘အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား ငါတို့ သည် ဟလိဒ္ဒဝသနနိဂုံး၌ ဆွမ်းခံသွားရန် အချိန်စောသေး၏။ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုင် တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကြရမူ ကောင်းပေလိမ့်မည်’ ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်ပါ၏။

အရှင်ဘုရား ထို့နောက် အကျွန်ုပ်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီးလျှင် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့နှင့် အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကြပါကုန်၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကြကုန် သော အကျွန်ုပ်တို့အား သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့သည် ဤစကားကို ပြောဆိုကြပါ ကုန်၏ -

“ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား- ‘ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ ကို ပယ်စွန့်၍ ချမ်းသာစေလိုခြင်း ‘မေတ္တာ’နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ ၍ နေကုန်လော့။ပ။ သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ ဤနည်းအားဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာအရပ်မျက်နှာ အလုံးစုံ သောအရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါ

အားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်း မရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့’ ဟု ဤသို့ တရားကို ဟောကြား၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါတို့သည်လည်း တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား ဤသို့ တရားကို ဟောကြားကုန်၏ - ‘ငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ် ကုန်သော နီဝရဏ ငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်၍ ချမ်းသာစေလိုခြင်း ‘မေတ္တာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ပ။ သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ဤနည်းအားဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာ အရပ်မျက်နှာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါ အားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်း မရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့’ ဟု ဤသို့ ဟောကြားပါကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ ရဟန်းဂေါတမ၏ တရားဟောခြင်းနှင့် ငါတို့၏ တရားဟောခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ရဟန်းဂေါတမ၏ ဆုံးမခြင်းနှင့် ငါတို့၏ ဆုံးမခြင်းသည် လည်းကောင်း အထူးကား အဘယ်နည်း၊ သာလွန်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊ ကွဲပြားချက်ကား အဘယ်နည်းဟု ဤသို့ ပြောဆိုပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ တပည့်တော်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိပိုဇ်တို့ ပြောဆိုအပ်သော စကားကို မနှစ်သက် မတားမြစ်ကြမူ၍ ‘မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤစကား၏ အနက်ကို သိရကုန်အံ့’ ဟု (ကြံစည်ကာ) နေရာမှ ထပြီးလျှင် ဖဲခွါခဲ့ကြပါ၏” ဟု လျှောက်ထားကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုလေ့ ရှိကြကုန်သော သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့ကို ဤသို့ ပြောဆိုကုန်ရာ၏ - “ငါ့သျှင်တို့ မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ’ ကို အဘယ်သို့ ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန် အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်းရှိသနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ကရုဏာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ’ ကို အဘယ်သို့ ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန် အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ မုဒိတာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ’ ကို ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်း ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ် ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ’ ကို ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ် ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း” ဟု ဤသို့ ပြောဆို မေးမြန်းအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုအပ်ကုန်သည်ရှိသော် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့သည် ပြည့်စုံစွာ မဖြေဆိုနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ ထို့ပြင် ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့လည်း ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ၎င်းတို့၏ အရာ မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ငါဘုရားကိုဖြစ်စေ၊ ငါဘုရား၏ တပည့် ‘သာဝက’ ကိုဖြစ်စေ၊ ဤသာသနာတော်မှ ကြားနာရသော သူကိုဖြစ်စေ ဖယ်ထား၍ ဤပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် စိတ်ကို နှစ်သက်စေနိုင်မည့် သူကို နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏ ဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွ သော လူ့လောက၌ ငါဘုရား မမြင်။

ရဟန်းတို့ မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ’ ကို အဘယ်သို့ ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ် ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ထိုရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ် ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံကို လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံကို လည်းကောင်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြည့်၍ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှ ရှု၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌အောက် မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှ ရှုလျက် နေနိုင်၏။ တင့်တယ်မှုကို အာရုံ ပြု၍ ဖြစ်သော လွတ်မြောက်ခြင်း ‘သုဘဝိမောက္ခ’ သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့အထက်လောကုတ္တရာ တရားကို မသိနိုင်၍ လောကီပညာမျှသာ ရှိသော ရဟန်း၏ မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ’ ကို တင့်တယ်မှုလျှင် အပြီးအဆုံး ရှိ၏ဟု ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။ (၁)

ရဟန်းတို့ ကရုဏာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ’ ကို အဘယ်သို့ ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ် ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော် ၌ ရဟန်းသည် သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့် ယှဉ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ထိုရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံကို လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံကို လည်းကောင်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြည့်၍ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှ ရှု၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှ ရှုလျက် နေ၏။ ရုပ်ဟူသောအမှတ် ‘သညာ’ ကို လုံးဝ လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ထိခိုက်မှု ‘ပဋိယ’ ဟူသောအမှတ် ‘သညာ’ တို့ချုပ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ အထူးထူးသောအမှတ် ‘သညာ’ တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း “ကောင်းကင်သည် အဆုံး မရှိ” ဟု (စီးဖြန်းကာ) အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ အထက် လောကုတ္တရာတရားကို မသိနိုင်၍ လောကီပညာမျှသာရှိသော ရဟန်း၏ ကရုဏာနှင့် ယှဉ်သော စိတ် ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ’ ကို အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်လျှင် အပြီး အဆုံးရှိ၏ဟု ငါဘုရား ဟော၏။ (၂)

ရဟန်းတို့ မုဒိတာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ’ ကို အဘယ်သို့ ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်း ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ် ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ နှင့် ယှဉ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ နှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပြီးများ၏။

ထိုရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံကို လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံကို လည်းကောင်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြဉ်၍ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇင်’ နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှ ရှု၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇင်’ နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှ ရှု၍ နေနိုင်၏။ အာကာသာနဉာယတနဈာန်ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ “ပဌမာရပွဝိညာဏ်သည် အဆုံးမရှိ” ဟု (စီးဖြန်းကာ) ဝိညာဏဉာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ အထက် လောကုတ္တရာတရားကို မသိနိုင်၍ လောကီပညာမျှသာရှိသော ရဟန်း၏ မုဒိတာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ’ ကို ဝိညာဏဉာယတနဈာန် လျှင် အပြီးအဆုံး ရှိ၏ဟု ငါဘုရား ဟော၏။ (၃)

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ’ ကို အဘယ်သို့ ပြီးများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ် ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော် ၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အညီအမျှ ရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပြီးများ၏။ စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ’ ကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အညီအမျှ ရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပြီးများ၏။

ထိုရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ် ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံကို လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံကို လည်းကောင်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြဉ်၍ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇင်’ နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှ ရှု၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇင်’ နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီ အမျှ ရှု၍ နေနိုင်၏။ ဝိညာဏဉာယတနဈာန်ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ “တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ” ဟု (စီးဖြန်းကာ) အာကိဉ္စညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ အထက် လောကုတ္တရာတရားကို မသိနိုင်၍ လောကီပညာမျှသာ ရှိသော ရဟန်း၏ ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ’ ကို အာကိဉ္စညာယတနဈာန်လျှင် အပြီးအဆုံး ရှိ၏ဟု ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၄)

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သာကတ္ထဝဂ် ===

၅ - သင်္ဂါရဝသုတ်

၂၃၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

“အသျှင်ဂေါတမ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ပါကုန်၊ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုပါကုန်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။ ယင်းအကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း။ အသျှင်ဂေါတမ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကြပါ၏။ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။ ယင်းအကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား ကာမ ရာဂ ထကြွနိုင်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမ ရာဂ၏ လွတ်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတစ်ပါး အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုပါကုန်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား ချိပ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ နှင်းနှင့်ဖြစ်စေ၊ မဲနယ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ထန်းကျင့် (နီပါးဆေး) မှုနှင့်ဖြစ်စေ ရောနှောသော ရေခွက်သည် ရှိ၏။ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင် (ကြည့်ရှု) လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်ရာ။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင်လျှင် ကာမ ရာဂ ထကြွ နှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမ ရာဂ၏ လွတ်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတစ်ပါး အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုပါကုန်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တစ်မျိုးကား ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ထကြွနိုင်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိ အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတစ်ပါး အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုး နှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုပါကုန်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား မီးဖြင့် ပူစေအပ်သော ရေခွက်သည် ဆူပွတ်၏။ ရေခိုးရေငွေ့ ဖြစ်၏။ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင် (ကြည့်ရှု) လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်ရာ။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင်လျှင် ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ထကြွ နှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိ အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတစ်ပါး အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊

သိမြင်၏။ သူတစ်ပါး အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကုန်၏။ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုကုန်ပါမူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဤသည်ပင် အကြောင်းတည်း၊ ဤသည်ပင် အထောက်အပံ့တည်း၊ ယင်းအကြောင်း အထောက်အပံ့ကြောင့် ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကုန်၏။ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုကုန်ပါမူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်မျိုးတို့ကား မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်၊ စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၊ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်မျိုးတို့နည်း။

ပုဏ္ဏား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်၊ စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်၊ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဖြစ်၏။ပ။ ပုဏ္ဏား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်၊ စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်၊ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဖြစ်၏။

ပုဏ္ဏား ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်မျိုးတို့ကား မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်၊ စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၊ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ ဟောကြားလတ်သော် သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏ - “အသျှင်ဂေါတမ တရားတော်သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ပ။ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ” ဟု (လျှောက်၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သာကတ္ထဝဂ် ===

၆ - အဘယသုတ်

၂၃၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝိဇ္ဇကုဋ်တောင်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အဘယမင်းသားသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “အသျှင်ဘုရား မသိမမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ မရှိ၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့ မရှိဘဲ မသိမမြင်ခြင်း ဖြစ်၏။ သိမြင်ရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့ မရှိ၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့ မရှိဘဲ သိမြင်ခြင်း ဖြစ်၏ဟု ပူရဏကဿပသည် ဤသို့ ဆိုပါ၏။ ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်သို့ မိန့်ဆိုတော်မူပါမည်နည်း” ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား မသိမမြင်ရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့ ရှိ၏။ အကြောင်း အထောက်အပံ့နှင့်တကွ မသိမမြင်ခြင်း ဖြစ်၏။ သိမြင်ရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့ ရှိ၏။ အကြောင်း အထောက်အပံ့နှင့်တကွ သိမြင်ခြင်း ဖြစ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မသိမမြင်ရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် အကြောင်း အထောက်အပံ့နှင့်တကွ မသိမမြင်ခြင်း ဖြစ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား အကြင်အခါ၌ ကာမ ရာဂ ထကြွ နှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့်နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမ ရာဂ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်။ မင်းသား ဤသည်လည်း မသိမမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်း အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့် တကွ မသိမမြင်ခြင်း ဖြစ်၏။

မင်းသား နောက်တစ်မျိုးကား အကြင်အခါ၌ ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ ထကြွ နှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် ။ပ။

လေးလံထိုင်းမိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ထကြွနှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့်။ပ။ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ထကြွ နှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့်။ပ။ မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ထကြွနှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဝေခွဲ နိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်။ မင်းသား ဤသည်လည်း မသိမမြင်ရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့ ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်း အကြောင်း အထောက်အပံ့နှင့်တကွ မသိမမြင်ခြင်းဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ဤတရား ဒေသနာတော်သည် အဘယ်အမည် ရှိပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား ဤတရားတို့ကား နီဝရဏမည်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား စင်စစ် နီဝရဏ မည်ထိုက်ပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား စင်စစ် နီဝရဏမည် ထိုက်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား နီဝရဏတစ်ပါးပါး နှိပ်စက်သည် ရှိသော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိနိုင်မမြင်နိုင် ဖြစ်တုံ့ဘိသေး၏။ နီဝရဏငါးပါးလုံး နှိပ်စက်သည် ရှိသော် ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိပါအံ့နည်း။

အသျှင်ဘုရား သိမြင်ရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် အကြောင်း အထောက်အပံ့နှင့်တကွ သိမြင်ခြင်း ဖြစ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများသော စိတ်ဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ ဤသည်လည်း သိမြင်ရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့ ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် အကြောင်း အထောက်အပံ့နှင့်တကွ သိမြင်ခြင်း ဖြစ်၏။

မင်းသား နောက်တစ်မျိုးကား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများသော စိတ်ဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ မင်းသား ဤသည်လည်း သိမြင်ရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့ ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် အကြောင်း အထောက်အပံ့နှင့်တကွ သိမြင်ခြင်း ဖြစ်၏။

အသျှင်ဘုရား ဤတရားဒေသနာတော်သည် အဘယ် အမည်ရှိပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား ဤတရားတို့ကား ဗောဇ္ဈင်မည်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား စင်စစ် ဗောဇ္ဈင်တို့ မည်ထိုက်ပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား စင်စစ် ဗောဇ္ဈင်တို့ မည်ထိုက်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား ဗောဇ္ဈင်တစ်ပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည် ရှိသော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနိုင် မြင်နိုင် ဖြစ်တုံ့ဘိသေး၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးလုံးတို့နှင့် ပြည့်စုံသည် ရှိသော်ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။

အသျှင်ဘုရား ဝိဇ္ဇာကုဋ်တောင်ကို တက်သော တပည့်တော်အား ကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်း စိတ်၏ ပင်ပန်းခြင်းသည် ဖြစ်ပါ၏။ ထိုပင်ပန်းခြင်းသည် တပည့်တော်အား ငြိမ်းပျောက်ပါပြီ။ တပည့်တော်သည် တရားတော်ကိုလည်း သိအပ်ပါပြီဟု (လျှောက်၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် သာကစ္ဆဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - အာနာပါနဝဂ် ===

၁ - အဋ္ဌိကမဟပုလသုတ်

၂၃၈။ သာဝတ္ထိဒါနိ။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ နှင့် တကွ ဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ နှင့် တကွ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - အာနာပါနဝဂ် ===

အညတရဖလသုတ်

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့် အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်း အကျန် ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်း ဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ်ရ လိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ နှင့် တကွ ဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ နှင့် တကွ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်းအကျန်

ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - အာနာပါနဝဂ် ===

မဟာတ္ထသုတ်

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' နှင့်တကွ ဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' နှင့်တကွ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည် ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - အာနာပါနဝဂ် ===

ယောဂက္ခေမသုတ်

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် များစွာသော ယောဂတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိက သညာ' ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် များစွာသော ယောဂတရား တို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' နှင့်တကွ ဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' နှင့်တကွ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် များစွာသော ယောဂတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ပေ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - အာနာပါနဝဂ် ===

သံဝေဂသုတ်

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်မှု ‘သံဝေဂ’ ဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိက သညာ’ ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်မှု ‘သံဝေဂ’ ဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်မှု ‘သံဝေဂ’ ဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ပေ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - အာနာပါနဝဂ် ===

ဖာသုဝိဟာရသုတ်

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိက သညာ’ ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာ သာ နေရခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို

မို့သော ချုပ်ခြင်းကို မို့သော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေခြင်းငှါ ဖြစ်ပေ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - အာနာပါနဝဂ် ===

၂ - ပုဋ္ဌဝကသညာသုတ်

၂၃၉။ ရဟန်းတို့ ပိုးလောက်တို့ဖြင့် ပြည့်နေသော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု ‘ပုဋ္ဌဝကသညာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃ - ဝိနီလကသုတ်

၂၄၀။ ရဟန်းတို့ ရုပ်ဆင်းပျက်လျက် ညှိမဲနေသော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု ‘ဝိနီလကသညာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - အာနာပါနဝဂ် ===

၄ - ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသုတ်

၂၄၁။ ရဟန်းတို့ အလယ်၌ နှစ်ပိုင်းပြတ်သော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု ‘ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသညာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - အာနာပါနဝဂ် ===

၅ - ဥဒ္ဓါမာတကသုတ်

၂၄၂။ ရဟန်းတို့ ဖူးဖူးရောင်နေသော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု ‘ဥဒ္ဓါမာတကသညာ’ ကို ပွားများ အပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆ - မေတ္တာသုတ်

၂၄၃။ ရဟန်းတို့ ချစ်ခြင်း ‘မေတ္တာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇ - ကရုဏာသုတ်

၂၄၄။ ရဟန်းတို့ သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - အာနာပါနဝဂ် ===

၈ - မုဒိတာသုတ်

၂၄၅။ ရဟန်းတို့ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော်။ပ။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - အာနာပါနဝဂ် ===

၉ - ဥပေက္ခာသုတ်

၂၄၆။ ရဟန်းတို့ အညီအမျှ ရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော်။ပ။

နဝမသုတ်။

၁၀ - အာနာပါနသုတ်

၂၄၇။ ရဟန်းတို့ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို အောက်မေ့မှု 'အာနာပါနဿတိ' ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

ဒသမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် အာနာပါနဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - နိရောဓဝဂ် ===

၁ - အသုဘသုတ်

၂၄၈။ ရဟန်းတို့ မတင့်တယ်ဟူသော မှတ်သားမှု 'အသုဘသညာ' ကို။ပ။
ပဌမသုတ်။

၂ - မရဏသုတ်

၂၄၉။ ရဟန်းတို့ (မုချသေရလိမ့်မည်ဟု) သေရခြင်း၌ မှတ်သားမှု 'မရဏသညာ' ကို။ပ။
ဒုတိယသုတ်။

၃ - အာဟာရေပဋိကူလသုတ်

၂၅၀။ ရဟန်းတို့ စားမျိုအပ်သော အစာ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု မှတ်သားမှု 'အာဟာရေပဋိကူလသညာ'
ကို။ပ။
တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - နိရောဓဝဂ် ===

၄ - အနဘိရတိသုတ်

၂၅၁။ ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသော လောက၌ မမွေ့လျော်ဖွယ်ဟု မှတ်သားမှု 'သဗ္ဗလောကေအနဘိ
ရတိသညာ' ကို။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - နိရောဓဝဂ် ===

၅ - အနိစ္စသုတ်

၂၅၂။ ရဟန်းတို့ မမြဲဟု မှတ်သားမှု 'အနိစ္စသည်' ကို။ပ။
ပဉ္စမသုတ်။

၆ - ဒုက္ခသုတ်

၂၅၃။ ရဟန်းတို့ မမြဲသော တရားသည် ဆင်းရဲ၏ဟု မှတ်သားမှု 'အနိစ္စ ဒုက္ခသည်' ကို။ပ။
ဆဋ္ဌသုတ်။

၇ - အနတ္တသုတ်

၂၅၄။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲသော တရား၌ အစိုးမရ အလိုသို့ မလိုက် 'အနတ္တ' ဟု မှတ်သားမှု
'ဒုက္ခေအနတ္တသည်' ကို။ပ။
သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - နိရောဓဝဂ် ===

၈ - ပဟာနသုတ်

၂၅၅။ ရဟန်းတို့ ပယ်စွန့်အပ်၏ဟု မှတ်သားမှု 'ပဟာနသည်' ကို။ပ။
အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - နိရောဓဝဂ် ===

၉ - ဝိရာဂသုတ်

၂၅၆။ ရဟန်းတို့ စွဲမက်ခြင်း ကင်း၏ဟု မှတ်သားမှု ‘ဝိရာဂသညာ’ ကို။ပ။
နဝမသုတ်။

၁၀ - နိရောဓသုတ်

၂၅၇။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီးသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’

အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ များစွာသော ယောဂတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်မှု ‘သံဝေဂ’ ဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ များစွာသော ယောဂတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်မှု ‘သံဝေဂ’ ဖြစ်ခြင်းငှါ ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ နှင့် တကွ ဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ များစွာသော ယောဂတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်မှု ‘သံဝေဂ’ ဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းငှါ ဖြစ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှစ်ခုမြောက် နိရောဓဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၉ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁-၁၂ - ဂင်္ဂါနဒီစသော (၁၂)သုတ်

၂၅၈-၂၆၉။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [ဧသနာသုတ်တိုင်အောင် ပါဠိကို ချဲ့အပ်၏]။

ကိုးခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - အပ္ပမာဒဝဂ် ===

၁-၁၀ - တထာဂတာဒိသုတ်

၂၇၀ - ၂၇၉။ ရဟန်းတို့ အခြေမရှိကုန်သော သတ္တဝါ၊ အခြေနှစ်ချောင်း ရှိကုန်သော သတ္တဝါ၊ အခြေလေးချောင်း ရှိကုန်သော သတ္တဝါ၊ အခြေများစွာ ရှိကုန်သော သတ္တဝါ ဟူသမျှတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤသို့ စသည်အားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

ဆယ်ခုမြောက် အပ္ပမာဒဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ အပ္ပမာဒဝဂ်ကို ဗောဇ္ဈင်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏]။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၁ - ဗလကရဏီယဝဂ် ===

၁-၁၂ - ဗလာဒိသုတ်

၂၈၀-၂၉၁။ ရဟန်းတို့ လက်ရုံးအားကိုး ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ လုပ်အပ်ကုန် သကဲ့သို့ ဤသို့ စသည်အားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

တစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက် ဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ ဗလကရဏီယဝဂ်ကို ဗောဇ္ဈင်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏]။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၂ - သေနာဝဂ် ===

၁-၁၀ - သေနာဒိသုတ်

၂၉၂-၃၀၁။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်း တရားတို့ကား ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း၊ ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း၊ အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်း။ ဤသို့ စသည်အားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

တစ်ဆယ့်နှစ်ခုမြောက် သေနာဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ ဝိဝေကနိဿိတပုဒ်နှင့် ယှဉ်သော သေနာပေယျာလကို ချဲ့အပ်၏။]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၃ - ဩဃဝဂ် ===

၁-၉ - ဩဃာဒိသုတ်

၃၀၂ - ၃၁၀။ ရဟန်းတို့ ဩဃတရားတို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃ၊ ဒိဋ္ဌောဃ၊ အဝိဇ္ဇောဃ။ ဤသို့ စသည်အားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

၁၀ - ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသုတ်

၃၁၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ် ငါးပါးတို့နည်း။ ရူပဘုံ၌ တပ်မက်မှု ‘ရူပရာဂ’၊ အရူပဘုံ၌ တပ်မက်မှု ‘အရူပရာဂ’၊ ထောင်လွှားမှု ‘မာန’၊ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’၊ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါး တို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက် နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်းသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တစ်ဆယ့်သုံးခုမြောက် ဩဃပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၄ - ပုနဂင်္ဂီပေယျာလဝဂ် ===

၃၁၂-၃၂၃ - ပုနဂင်္ဂီနဒီအာဒိသုတ်

တစ်ဆယ့်လေးခုမြောက် ပုနဂင်္ဂီပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ ဂင်္ဂီပေယျာလကို ရာဂ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။]

=== ၁၅ - ပုနအပ္ပမာဒဝဂ် ===

၃၂၄-၃၃၃ - တထာဂတာဒိသုတ်

တစ်ဆယ့်ငါးခုမြောက် ပုနအပ္ပမာဒဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ်ကို ရာဂ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။]

=== ၁၆ - ပုနဗလကရဏီယဝဂ် ===

၃၃၄-၃၄၅ - ပုနဗလာဒိသုတ်

တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုမြောက် ပုနဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ ဗလကရဏီယဝဂ်ကို ရာဂ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၇ - ပုနဇေနာဝဂ် ===

၃၄၆-၃၅၆ - ပုနဇေနာဒိသုတ်

တစ်ဆယ့်ခုနစ်ခုမြောက် ပုနဇေနာဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၈ - ပုနုဩယဝဂ် ===

၃၅၇-၃၆၆ - ပုနုဩယာဒိသုတ်

ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ တစ်ဆယ့်ရှစ်ခုမြောက် ပုနုဩယဝဂ် ပြီး၏။

[တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသောအမှတ်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ဝဂ်ကို ချဲ့အပ်၏။
[မဂ္ဂသံယုတ်ကို ချဲ့သကဲ့သို့ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်ကို ချဲ့အပ်၏။

နှစ်ခုမြောက် ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၃ - သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်

=== ၁ - အဗ္ဗပါလိဝဂ် ===

၁ - အဗ္ဗပါလိသုတ်

၃၆၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီ ပြည် အဗ္ဗပါလိ (ပြည့်တန်ဆာမ) ၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့” ဟု ခေါ်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “အသျှင်ဘုရား” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ -

ရဟန်းတို့ ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ တည်း ။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင် ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ် အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကို ရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ ပင်တည်း။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ သော တရားတော်ကို လွန်စွာ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ကြလေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အမ္ပပါလိဝဂ် ===

၂ - သတိသုတ်

၃၆၈။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် အမ္ပပါလိ (ပြည့်တန်ဆာမ) ၏ သရက် ဥယျာဉ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့” ဟု ခေါ်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “အသျှင်ဘုရား” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားကုန် ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏။ ဤသည်ကား သင်တို့အား ငါတို့၏ အဆုံးအမပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိရှိသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်း သည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လ ရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ နေလျှင် ရဟန်းသည် သတိရှိပေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ ရှိသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ရှေ့သို့ တိုးရာ နောက်သို့ ဆုတ်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ တူရူကြည့်ရာ တစောင်းကြည့်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ကွေးရာ ဆန့်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ဒုက္ခ၌ သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ စားရာ သောက်ရာ ခဲရာ လျက်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စွန့်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ သွားရာ ရပ်ရာ ထိုင်ရာ အိပ်ရာ နိုးရာပြောရာ ဆိတ်ဆိတ် နေရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည်ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သတိသမ္မဇဉ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေရာ၏။ ဤသည်ကား သင်တို့အား ငါတို့၏ အဆုံးအမပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အမွပါလိဝဂ် ===

၃ - ဘိက္ခုသုတ်

၃၆၉။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရ သည်ရှိသော် တစ်ယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလိုပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။ ဤလောက၌ အချို့သော (မဂ်ဖိုလ်မှ) အချဉ်းနှီးသော ယောက်ျားတို့သည် ဤကဲ့သို့ပင် ငါဘုရားကို တိုက်တွန်းကြကုန်၏။ တရားတော်ကို ဟောသည်ရှိသော် ငါဘုရား (နောက်) သို့သာ အစဉ်လိုက်သင့်၏ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ။ ကောင်း သော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားတော်ကို ဟောတော် မူပါ။ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော တရားတော်၏ အနက်ကို သိနိုင်ကောင်း တန်ရာပါ၏။ တပည့်တော်သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်၏ အမွေခံ ဖြစ်နိုင် ကောင်း တန်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်ပြန်၏)။ ရဟန်း သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင်လော့၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကား အဘယ်နည်း၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သော သီလနှင့် ဖြောင့်မတ်သော အယူပင်တည်း။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင့်အား သီလသည်လည်း စင်ကြယ်ပေလိမ့် မည်။ အယူသည်လည်း ဖြောင့်မတ်ပေလိမ့်မည်။ ရဟန်း ထိုအခါသင်သည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့ကို သုံးပါးသောအဖို့အစုအားဖြင့်ပွားများလေလော့။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိ သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလော့။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလော့။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတွင်းသန္တာန် အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလော့။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဝေဒနာတို့၌ လည်းကောင်း၊ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဝေဒနာတို့၌ လည်းကောင်း၊ အတွင်းသန္တာန် အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဝေဒနာတို့၌ လည်းကောင်း ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလော့။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော စိတ်၌ လည်းကောင်း၊ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော စိတ်၌ လည်းကောင်း၊ အတွင်းသန္တာန် အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော စိတ်၌

လည်းကောင်း စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလော့။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော သဘောတရားတို့၌ လည်းကောင်း၊ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော သဘောတရားတို့၌ လည်းကောင်း၊ အတွင်းသန္တာန် အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော သဘောတရားတို့၌ လည်းကောင်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလော့။

ရဟန်း အကြင်အခါ သင်သည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသုံးပါးသော အဖို့အစုအားဖြင့် ပွားနိုင်လိမ့်မည်။ ထိုအခါ ရောက်လာမည့် ညဉ့်နေ့တို့ဝယ် သင့်အား ကုသိုလ်တရားတို့၌ တိုးပွားခြင်းကို (မချွတ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို မမျှော် လင့်အပ်။

ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို အလွန် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်၍ နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အရိုအသေ ပြု၍ ဖဲသွားလေ၏။ ထို့နောက် ထိုရဟန်းသည် တစ်ယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်လျက် နေလတ်သော် ကောင်းစွာသာလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်း ဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုသော အမျိုးသားများ လိုလားအပ်သော အတုမရှိသော အကျင့်မြတ်၏။ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် အကျိုးကို မကြာမီ ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက် ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏။ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသောပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ” ဟု သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် ရဟန္တာတို့တွင် တစ်ပါး အပါအဝင် ဖြစ်လေ၏။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အဗ္ဗပါလိဝဂ် ===

၄ - သာလသုတ်

၃၇၀။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသလတိုင်း သာလမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၌ (သီတင်း သုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၏။ပ။ ဤစကားကို မိန့်တော် မူ၏ - ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ရဟန်းပြု၍ မကြာမြင့်သေးမူ၍ ဤသာသနာတော်သို့ ယခုပင် (မကြာ သေးမီက) ရောက်လာကြကုန်သော ရဟန်းသစ်တို့အား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများရန် ဆောက် တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်လော့၊ သင်တို့သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ ရှိကုန်လျက် တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၌ တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာထားသောစိတ် တည်ကြည်သော စိတ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းငှါ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ ရှိကုန်လျက် တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၌ တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာထားသောစိတ် တည်ကြည်သော စိတ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ရဟန်းပြု၍ မကြာမြင့်သေးမူ၍ ဤသာသနာတော်သို့ ယခုပင် (မကြာသေးမီက) ရောက်လာကြကုန်သော ရဟန်းသစ်တို့ကိုလည်း ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ပွားများရန် ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အဗ္ဗပါလိဝဂ် ===

၅ - အကုသလရာသိသုတ်

၃၇၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ - ရဟန်းတို့ “အကုသိုလ်အစု” ဟု ဆိုလိုသော သူသည် ကောင်းစွာ ဆိုလိုခဲ့မှု နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤနိဝရဏငါးပါးသည် အကုသိုလ်အစု သက်သက်သာ ဖြစ်ပေ၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ကာမစ္ဆန္ဒ နိဝရဏ၊ ဗျာပါဒနိဝရဏ၊ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ၊ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စနိဝရဏ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ “အကုသိုလ်အစု” ဟု ဆိုလိုသော သူသည် ကောင်းစွာ ဆိုလိုခဲ့မှု နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤနိဝရဏငါးပါးသည် အကုသိုလ်အစု သက်သက်သာ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ “ကုသိုလ်အစု” ဟု ဆိုလိုသော သူသည် ကောင်းစွာ ဆိုလိုခဲ့မှု သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးသည် ကုသိုလ်အစု သက်သက်သာ ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါး တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့ ၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ “ကုသိုလ်အစု” ဟု ဆိုလိုသော သူသည် ကောင်းစွာ ဆိုလိုခဲ့မှု သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကိုသာ ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးသည် ကုသိုလ်အစု သက်သက်သာ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အမွပါလိဝဂ် ===

၆ - သကုဏဂ္ဂိသုတ်

၃၇၂။ ရဟန်းတို့ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား သိမ်းငှက်သည် လျင်မြန်စွာ ရောက်လာ၍ ဗီလုံးငှက်ကို ဖမ်းသုတ်လေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗီလုံးငှက်သည် သိမ်းငှက် ထိုးသုတ်ဆောင်ယူအပ်သည် ဖြစ်၍ ဤသို့ ဝိုင်းကြွေးမြည်တမ်းလေ၏- “ငါတို့သာ ကျက်သရေမဲ့ကုန်၏။ ငါတို့သာ ဘုန်းကံ နည်းပါးကုန်၏။ ငါတို့သည် မကျက်စားသင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်) ၌ ကျက်စားမိကုန်၏။ ယနေ့ ငါသည် မိမိအဖ၏ နေရာ (မိရိုးဖလာအရပ်) ဖြစ်သော စားကျက်၌ ကျက်စားခဲ့မှု ဤသိမ်းငှက်သည် ငါ့အား မဖမ်းနိုင်ရာ၊ စစ်ထိုးခြင်းသာ ဖြစ်လေရာ၏ဟု (မြည်တမ်း၏)။ ဗီလုံးငှက် မိမိအဖ၏ နေရာဖြစ်သော သင်၏ စားကျက်ကား အဘယ်နည်းဟု (သိမ်းငှက်က မေးလေ၏)။ ထွန်ဖြင့် ထွန်ယက်ခြင်းကို ပြုရာ ထွန်ချေးခဲရှိရာ အရပ်ပင်တည်းဟု ပြောလေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သိမ်းငှက်သည် မိမိ၏ အားအစွမ်းကို အားကိုး ယုံကြည်လျက် မိမိ၏ အားအစွမ်းကို (အထူးအထွေ) မပြောဆိုတော့ဘဲ “ဗီလုံးငှက် သင် သွားလေလော့၊ ထိုအရပ်သို့ ရောက်ပါသော်လည်း ငါ့လက်မှ မလွတ်နိုင်လတ္တံ့” ဟု (ဆို၍) ဗီလုံးငှက်ကို လွှတ်လိုက်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗီလုံးငှက်သည် ထွန်ဖြင့် ထွန်ယက်ခြင်းကို ပြုရာ ထွန်ချေးခဲရှိရာ အရပ်သို့ သွားပြီးလျှင် ထွန်ချေးခဲကြီးထက်သို့ တက်၍ “သိမ်းငှက် ယခု ငါ့နေရာသို့ လာခဲ့လော့၊ သိမ်းငှက် ယခု ငါ့နေရာသို့ လာခဲ့လော့” ဟု သိမ်းငှက်ကို ပြောလျက် ရပ်နေလေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သိမ်းငှက်သည် မိမိ၏ အားအစွမ်းကို အားကိုးယုံကြည်လျက် မိမိ၏ အားအစွမ်းကို (အထူးအထွေ) မပြောဆိုတော့ဘဲ အတောင်နှစ်ဖက်တို့ကို ယှက်၍ ဗီလုံးငှက်ထံသို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်လာလေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသိမ်းငှက် သည် ငါ့ကို(ဖမ်းရန်) များစွာ နီးကပ်လာပြီဟု ဗီလုံးငှက် သိသောအခါ ထိုထွန်ချေးခဲ၏ အကြားသို့သာ ဝင်သွားလေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သိမ်းငှက်သည် ထိုထွန်ချေးခဲ၌ပင် ရင်ဘတ်ကို ပြင်းစွာ တိုက်ခတ်မိ လေ၏။ ရဟန်းတို့ မကျက်စားသင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)၌ ကျက်စားသွားလာသော သူသည် ဤအတူပင် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် မကျက်စားသင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)၌ မကျက်စား မသွား လာကြကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့ မကျက်စားသင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)၌ ကျက်စားသွားလာ ကုန်သူတို့အား ကိလေသမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အခွင့်ကိုရ၏။ ကိလေသမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အကြောင်းကို ရ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မကျက်စားသင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)ကား အဘယ်နည်း၊ ဤကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ပင်တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံး ကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ် သဘောရှိ၍ ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ်ကောင်း ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်သော ရူပါရုံ။ပ။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားအပ်သော သဒ္ဒါရုံ။ပ။

ဃာနဝိညာဏ်ဖြင့် နမ်းရှူအပ်သော ဂန္ဓာရုံ။ပ။ ဇိဝှိဝိညာဏ်ဖြင့် လျက်အပ်သော ရသာရုံ၊ အလို ရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ် သဘောရှိ၍ ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ရဟန်း၏ မကျက်စား သင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)ကား ဤကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ မိမိအဖ၏ နေရာ (မိရိုးဖလာအရပ်) ဖြစ်သော ကျက်စားရာ၌ ကျက်စားကြကုန်လော့၊ မိမိအဖ၏ နေရာဖြစ်သော ကျက်စားရာ၌ ကျက်စားကြကုန်သော သူတို့အား ကိလေသမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အခွင့်ကို မရ၊ ကိလေသမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အကြောင်းကို မရ။

ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မိမိအဖ၏ နေရာဖြစ်သော ကျက်စားရာကား အဘယ်နည်း၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအား ထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဒေ’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဒေ’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မိမိအဖ၏ နေရာဖြစ်သော ကျက်စားရာသည်ကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အဗ္ဗုပါလိဝဂ် ===

၇ - မက္ကဋ္ဌသုတ်

၃၇၃။ ရဟန်းတို့ မျောက်တို့ လှည့်လည် သွားလာခြင်းလည်း မရှိသော လူတို့ လှည့်လည်သွားလာ ခြင်းလည်း မရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏ သွားရန် ခက်ခဲ၍ မညီညွတ်ကုန်သော အရပ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ မျောက်တို့ လှည့်လည် သွားလာခြင်းသာ ရှိ၍ လူတို့ လှည့်လည် သွားလာခြင်း မရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏ သွားရန် ခက်ခဲ၍ မညီညွတ်ကုန်သော အရပ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ မျောက်တို့ လှည့်လည် သွားလာခြင်းလည်းရှိသော လူတို့ လှည့်လည် သွားလာခြင်းလည်း ရှိသော ဟိမဝန္တာတောင် မင်း၏ ညီညွတ်သော မြေအဖို့ရှိသော မွေ့လျော်ဖွယ်ရာ အရပ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထို (ညီညွတ်သော မြေအဖို့ရှိသော မွေ့လျော်ဖွယ်ရာ) အရပ်၌ မုဆိုးတို့သည် မျောက်တို့ကို သတ်ဖြတ် ဖျက်ဆီးရန် မျောက်တို့ သွားလာရာ လမ်းတို့၌ မျောက်နှံစေးကို ထောင်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုဟိမဝန္တာတောင်၌ မိုက်သော သဘောမရှိ လျှပ်ပေါ်သော သဘောမရှိကုန်သော မျောက်တို့သည် ထိုအရပ်၌ မျောက်နှံစေးကို မြင်ကုန်သည်ရှိသော် ဝေးစွာ ရှောင်ဖဲကုန်၏။ မိုက်သော သဘော လျှပ်ပေါ်သော သဘောရှိသော မျောက်သည်ကား ထိုမျောက်နှံစေးရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်၍ လက်ဖြင့် ကိုင်ယူ၏။ ထိုလက်သည် ထိုမျောက်နှံစေး၌ ကပ်ငြိ၏။ “လက်ကို လွတ်စေအံ့” ဟု ဒုတိယ လက်ဖြင့် ကိုင်ယူပြန်၏။ ထိုဒုတိယလက်သည် ထိုမျောက်နှံစေး၌ ကပ်ငြိပြန်၏။ “လက်နှစ်ဖက်တို့ကို လွတ်စေအံ့” ဟု ခြေဖြင့် ကိုင်ယူပြန်၏။ ထိုခြေသည် ထိုမျောက်နှံစေး၌ ကပ်ငြိပြန်၏။ “လက်နှစ်ဖက်တို့ ကို လည်းကောင်း၊ ခြေကို လည်းကောင်း လွတ်စေအံ့” ဟု ဒုတိယခြေဖြင့် ကိုင်ယူပြန်၏။ ထိုဒုတိယခြေ သည် ထိုမျောက်နှံစေး၌ ကပ်ငြိပြန်၏။ “လက်နှစ်ဖက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ခြေနှစ်ဖက်တို့ကို လည်း ကောင်း လွတ်စေအံ့” ဟု နှုတ်သီးဖြင့် ကိုင်ယူပြန်၏။ ထိုနှုတ်သီးသည် ထိုမျောက်နှံစေး၌ ကပ်ငြိပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ထိုမျောက်သည် ငါးဌာနတို့၌ နောင်ဖွဲ့မိသည် ဖြစ်၍သာလျှင် ညည်းတွားလျက် အိပ်ရလေ၏။ အကျိုးမဲ့ခြင်းသို့ ရောက်ရလေ၏။ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရလေ၏။ မုဆိုး၏ အလိုရှိတိုင်း ပြုလုပ်မှုကို ခံရလေ၏။ ရဟန်းတို့ မုဆိုးသည် ထိုမျောက်ကို (တံစို့) ထိုးလျက် ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် ထင်းမီး ကျီး၌ ကင်မြှိုက်၍ အလိုရှိရာ အရပ်သို့ ဖဲ့ခွာသွားလေ၏။ ရဟန်းတို့ မကျက်စားသင့်သော သူတစ်ပါးတို့ ၏ နေရာ (အရပ်) ၌ ကျက်စားသွားလာသော သူသည်ဤအတူပင် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် မကျက်စားသင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာ(အရပ်)၌ မကျက်စား မသွားလာ ကြကုန်လင့်၊ မကျက်စား မသွားလာသင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာ(အရပ်)၌ ကျက်စားသူတို့အား ကိလေသမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အခွင့်ကို ရ၏။ ကိလေသမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အကြောင်းကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မကျက်စားသင့်သော သူတစ်ပါးတို့၏ နေရာအရပ်ကား အဘယ်နည်း၊ ဤကာမ ဂုဏ် ငါးပါးတို့ပင်တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေ တတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ် သဘောရှိ၍ ကာမနှင့်စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်သော ရူပါရုံ။ပ။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားအပ်သော သဒ္ဒါရုံ။ပ။

ဃာနဝိညာဏ်ဖြင့် နမ်းရှူအပ်သော ဂန္ဓာရုံ။ပ။ ဇိဝှိဝိညာဏ်ဖြင့် လျက်အပ်သော ရသာရုံ၊ အလို ရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ် သဘောရှိ၍ ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ရဟန်း၏ မကျက်စားသင့်သော သူတစ် ပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)ကား ဤကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ မိမိအဖ၏ နေရာ (မိရိုးဖလာအရပ်) ဖြစ်သော ကျက်စားရာ၌ ကျက်စားကြကုန်လော့၊ မိမိအဖ၏ နေရာဖြစ်သော ကျက်စားရာ၌ ကျက်စားကြကုန်သော သူတို့အား ကိလေသမာရ်သည် (ဖျက် ဆီးရန်) အခွင့်ကို မရ၊ ကိလေသမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အကြောင်းကို မရ။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မိမိ အဖ၏ နေရာဖြစ်သော ကျက်စားရာကား အဘယ်နည်း၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ပင်တည်း။ အဘယ် လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့ ၌။ပ။

စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘော တရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မိမိအဖ၏ နေရာဖြစ်သော ကျက်စားရာသည်ကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အပ္ပပါလိဝဂ် ===

၈ - သူဒသုတ်

၃၇၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မကျွမ်းကျင်မလိမ္မာသော စားတော်ကဲမိုက်သည် မင်းကို လည်းကောင်း၊ မင်း၏ အမတ်ကြီးကို လည်းကောင်း အမျိုးမျိုး စီမံအပ်သော ဟင်းတို့ဖြင့် ရှေ့သို့ ဆောင်ကာ ဆက်သရာ၏။ ချဉ်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ခါးသော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ စပ်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ချိုသော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ငန်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မငန်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဆားပါသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဆားမပါသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း ရှေ့သို့ ဆောင်ကာ ဆက်သရာ၏။

ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုစားတော်ကဲမိုက်သည် မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မမှတ်ယူ -“ယနေ့ ငါ၏ ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏။ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာယူ၏။ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏။ ယနေ့ ငါ၏ ချဉ်သောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏။ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာယူ၏။ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏။ ယနေ့ ငါ၏ ခါးသော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ စပ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ချိုသော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ငန်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ မငန်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ဆားပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏။ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာယူ၏။ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်း ပြောဆို၏” ဟု မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မမှတ်ယူ။

ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုစားတော်ကဲမိုက်သည် အဝတ်ကိုလည်း မရ၊ အခ(လစာ)ကိုလည်း မရ၊ ရှေးရှုဆောင်အပ်သော ဆုလာဘ်တို့ကိုလည်း မရပေ။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုစားတော်ကဲမိုက်သည် မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မမှတ်ယူသောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းမိုက်၏ စိတ်သည် မတည်ကြည်၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေသာတို့ကိုလည်း မပယ်နိုင်ကုန်၊ ထိုရဟန်းမိုက်သည် ထိုအာရုံကို မမှတ်ယူ။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော။ပ။ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းမိုက်၏ စိတ်သည် မတည်ကြည်၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေသာတို့ကိုလည်း မပယ်နိုင်ကုန်၊ ထိုရဟန်းမိုက်သည် ထိုအာရုံကို မမှတ်ယူ။

ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုရဟန်းမိုက်သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းတို့ကိုလည်း မရနိုင်၊ သတိသမ္ပဇင်ကိုလည်း မရနိုင်။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုရဟန်းမိုက်သည် မိမိစိတ်၏ အာရုံကို မမှတ်ယူသောကြောင့် တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိ စားတော်ကဲသည် မင်းကို လည်းကောင်း၊ မင်း၏ အမတ်ကြီးကို လည်းကောင်း အမျိုးမျိုးသော ဟင်းတို့ဖြင့် ရှေ့သို့ ဆောင်ကာ ဆက်သရာ၏။ ချဉ်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ခါးသော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ စပ်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ချိုသော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ငန်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မငန်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဆားပါသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဆားမပါသော ဟင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း ရှေ့သို့ဆောင်ကာ ဆက်သရာ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုကျွမ်းကျင် လိမ္မာသော ပညာရှိ စားတော်ကဲသည် မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မှတ်ယူ၏ - “ယနေ့ ငါ၏ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏၊ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏၊ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာယူ၏၊ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏။ ယနေ့ ငါ၏ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏၊ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏၊ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာယူ၏၊ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏။ ယနေ့ ငါ၏ ခါးသော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ စပ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ချိုသော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ငန်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ မငန်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ဆားပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏၊ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာယူ၏။ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏” ဟု မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မှတ်ယူ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုကျွမ်းကျင် လိမ္မာသော ပညာရှိစားတော်ကဲသည် အဝတ်ကိုလည်း ရ၏၊ အခ(လစာ)ကိုလည်း ရ၏၊ ရှေးရှုဆောင်အပ်သော ဆုလာဘ်တို့ကိုလည်း ရ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထိုကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိစားတော်ကဲသည် မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မှတ်ယူသောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤသာသနာတော်၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော အချို့ ပညာရှိ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇင်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏၊ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ထိုပညာရှိ ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေသာတို့ကိုလည်း ပယ်ကုန်၏၊ ထိုပညာရှိ ရဟန်းသည် ထိုအာရုံကို မှတ်ယူ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော။ပ။ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇင်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏၊ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ထိုပညာရှိရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေသာတို့ကိုလည်း ပယ်ကုန်၏၊ ထိုပညာရှိရဟန်းသည် ထိုအာရုံကို မှတ်ယူ၏။

ရဟန်းတို့ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ထိုရဟန်းပညာရှိသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ချမ်းသာစွာ နေခြင်းကိုလည်း ရနိုင်၏။ သတိသမ္ပဇဉ်ကိုလည်း ရနိုင်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ရဟန်းပညာရှိသည် မိမိစိတ်၏ အာရုံကို မှတ်ယူနိုင်သောကြောင့်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အဗ္ဗပါလိဝဂ် ===

၉ - ဂိလာနသုတ်

၃၇၅။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် ဝေဠုဝရွာငယ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏- “ရဟန်းတို့ လာကြကုန်လော့၊ သင်တို့သည် အဆွေခင်ပွန်းရှိရာ တွေ့မြင်နေကျ မိတ်ဆွေရှိရာ အတူတကွစားဖော်စားဖက် မိတ်ဆွေရှိရာ ဝေသာလီပြည်၏ ထက်ဝန်းကျင်၌ ဝါကပ်ကြကုန်လော့၊ ငါသည်ကား ဤဝေဠုဝရွာငယ်၌ပင် ဝါကပ်အံ့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ “ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်ပြီးလျှင် အဆွေခင်ပွန်းရှိရာ တွေ့မြင်နေကျ မိတ်ဆွေရှိရာ အတူတကွ စားဖော်စားဖက် မိတ်ဆွေရှိရာ ဝေသာလီပြည်၏ ထက်ဝန်းကျင်၌ ဝါကပ်ကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ဤဝေဠုဝ ရွာငယ်၌ပင် ဝါကပ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ ဝါကပ်တော် မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားအား ကြမ်းတမ်းသော အနာသည် ဖြစ်လေ၏။ သေလုနီးပါး ပြင်းထန်သော ဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ ရှိတော်မူလျက် မပင်မပန်း (မညည်းမညှ) သည်းခံတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြံသည် ဖြစ်၏ - “အလုပ်အကျွေးတို့ကို မသိစေမူ၍ ရဟန်းသံဃာကို မပန်ကြားမူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုခြင်းသည် ငါ့အား မသင့်လျော်ချေ၊ ငါသည် ဤအနာကို လုံ့လဖြင့် တွန်းလှန်ပယ်ခွာ၍ အသက်ကို ပြုစီရင်တတ်သော ဖလသမာပတ်ကို ဆောက်တည်နေရမူ ကောင်းပေလိမ့်မည်” ဟု အကြံဖြစ်၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအနာကို လုံ့လဖြင့် တွန်းလှန်ပယ်ခွာ၍ အသက်ကို ပြုစီရင်တတ်သော ဖလသမာ ပတ်ကို ဆောက်တည်နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထိုအနာသည် ငြိမ်းပျောက်လေ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် မကျန်းမာရာမှ ထတော်မူလျက် အနာရောဂါ ပျောက်ပြီး၍ မကြာမြင့်မီ ကျောင်းမှ ထွက်တော်မူကာ ကျောင်း၏ နောက်ဘက် အရိပ်ဝယ် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ချမ်းသာခြင်းကို မြင်ရပါပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ခန့်ကျန်းခြင်းကို မြင်ရပါပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ မျှတခြင်းကို မြင်ရပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား စင်စစ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား နာဖျားခြင်းကြောင့် တပည့်တော်၏ ကိုယ်သည် တောင့်တင်း လေးလံသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါ၏။ အရပ်မျက်နှာတို့သည်လည်း အကျွန်ုပ်အား မထင်ပါကုန်၊ တရားတို့သည်လည်း အကျွန်ုပ်အား မထင်ပါကုန်၊ အသျှင်ဘုရား

စင်စစ်သော်ကား မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာကို အကြောင်းပြု၍ တစ်စုံတစ်ရာ မမြွက်ကြားရသေး သမျှ ကာလပတ်လုံး ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလိမ့်မည် မဟုတ်ဟု တပည့်တော်အား သက်သာရာ အနည်းငယ်မျှ ဖြစ်ရပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ယခု အဘယ်ကြောင့် ရဟန်းသံဃာသည် ငါဘုရား၌ တောင့်တသနည်း၊ အာနန္ဒာ ငါသည် အတွင်းအပြင် မထားမူ၍ တရားတော်ကို ဟောခဲ့၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားအား တရားတို့၌ ဆရာစား ချန်ထားသော တရားဟူ၍ မရှိ။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသံဃာကို ငါသာလျှင် ဆောင်အံ့ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ကိုသာ (ကိုးကွယ်ရာဆရာဟု) ညွှန်ပြလိမ့်မည်ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော အကြံဖြစ်သူသည် ရဟန်းသံဃာကို အကြောင်းပြု၍ တစ်စုံတစ်ခုကို ပြောရာ၏။ အာနန္ဒာ ရဟန်း သံဃာကို ငါသာလျှင် ဆောင်အံ့ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ကိုသာ (ကိုးကွယ်ရာ ဆရာ ဟု) ညွှန်ပြလိမ့်မည်ဟူ၍ လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ အကြံမဖြစ်။ အာနန္ဒာ သံဃာကို အကြောင်းပြု၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်ကြောင့် တစ်စုံတစ်ရာကို ပြောဆိုအံ့နည်း၊ အာနန္ဒာ ယခုအခါ၌သော်ကား ငါသည် အိုမင်းကြီးမြင့် အရွယ်ရင့်ခဲ့ပြီ၊ ရှည်သော ကာလသို့ ရောက်ခဲ့ပြီ၊ အဆုံး အရွယ်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီ၊ ငါ၏ အသက်သည် ရှစ်ဆယ်ရှိပြီ။ အာနန္ဒာ လှည်းအိုသည် ချည်တုပ်နှောင်ဖွဲ့ ခြင်းဖြင့် မျှတစေသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ထို့အတူပင် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် ပြုပြင်ခြင်းနှင့် ရောနှောသည် ဖြစ်၍ မျှတယောင်တကား။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော အာရုံ (နိမိတ်)တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် အချို့ သော ဝေဒနာတို့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အာရုံ (နိမိတ်) မရှိသော စိတ်၏ တည်ကြည်မှု ‘အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ’ ကို ဝင်စားနေသောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်သည် အလွန်ချမ်းသာ (ကျန်းမာ)ခြင်း ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် သူတစ်ပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့၊ အခြားတရား ကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတစ်ပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရသနည်း၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ သနည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ် ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတစ်ပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ၏။ အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခို အားကိုးကာ နေရ၏။

အာနန္ဒာ ယခုအခါ၌ လည်းကောင်း၊ ငါဘုရား ကွယ်လွန်သောအခါ၌ လည်းကောင်း သူတစ်ပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခို အားကိုးကြလျက် အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရား တော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြမည့် ရဟန်းအားလုံးတို့သည် သိက္ခာသုံးပါးကို အလိုရှိသော ရဟန်း အားလုံးတို့ထက် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - အဗ္ဗပါလိဝဂ် ===

၁၀ - ဘိက္ခုနုပဿယသုတ်

၃၇၆။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင်လျက် ရဟန်းမတို့၏ ကျောင်းတစ်ကျောင်းသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းမတို့သည် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်အာနန္ဒာကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် ဤစကားကို လျှောက်ထားကုန်၏ -

အသျှင်ဘုရား အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်ဝယ် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်စေ၍ နေကုန်သော ရဟန်းမ များစွာတို့သည် ရှေ့တရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရားထူးကို ကောင်းစွာ သိပါကုန်၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။ နှမတို့ ဤစကားသည် ဤအတိုင်း မှန်၏။ နှမတို့ ဤစကားသည် ဤအတိုင်း မှန်၏။ တစ်ဦးဦးသော ရဟန်းသည် လည်းကောင်း၊ ရဟန်းမသည် လည်းကောင်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်စေ၍ နေခဲ့မှု ထိုသူသည် “ရှေ့တရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရားထူးကို ကောင်းစွာ သိလိမ့်မည်” ဟူသော ဤအကြောင်းကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် ထိုရဟန်းမတို့အား တရားစကားဖြင့် အကျိုးစီးပွားကို ပြုလျက် တရားကို ဆောက်တည်စေကာ တရားကျင့်သုံးရန် ထက်သန် ရွှင်လန်းစေတော်မူပြီးလျှင် နေရာမှ ထကာ ဖဲသွားလေ၏။ ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာအရပ်မှ ဖဲခွာပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

“အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ယနေ့နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်ပြီးလျှင် သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင်လျက် ရဟန်းမတို့၏ ကျောင်းတစ်ကျောင်းသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေပါ၏။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းမတို့သည် အကျွန်ုပ်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အကျွန်ုပ်ကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို လျှောက်ထားပါကုန်၏ - “အသျှင်ဘုရား အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်ဝယ် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်စေ၍ နေကုန်သော ရဟန်းမ များစွာတို့သည် ရှေ့တရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရားထူးကို ကောင်းစွာ သိပါကုန်၏” ဟု (ဤသို့ လျှောက်ကြပါ၏)။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ လျှောက်ကုန်သော ထိုရဟန်းမတို့အား ‘နှမတို့ ဤစကားသည် ဤအတိုင်း မှန်၏။ ဤစကားသည် ဤအတိုင်း မှန်၏။ တစ်ဦးဦးသော ရဟန်းသည် လည်းကောင်း၊ ရဟန်းမသည် လည်းကောင်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်စေ၍ နေခဲ့မှု ထိုသူသည် ရှေ့တရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရားထူးကို ကောင်းစွာ သိလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်ပေ၏’ ဟူ၍ ပြောလိုက်ပါ၏” ဟု လျှောက်၏။

အာနန္ဒာ ဤစကားသည် ဤအတိုင်း မှန်၏။ အာနန္ဒာ ဤစကားသည် ဤအတိုင်း မှန်၏။ အာနန္ဒာ တစ်ဦးဦးသော ရဟန်းသည် လည်းကောင်း၊ ရဟန်းမသည် လည်းကောင်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်စေ၍ နေခဲ့မှု ထိုသူသည် ရှေ့တရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရားထူးကို ကောင်းစွာ သိလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား ရုပ်အပေါင်း လျှင် အာရုံရှိသည် ဖြစ်၍ ကိုယ်၌ (ကိလေသာ) ပူပန်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ စိတ်၏ တွန့်တိုဆုတ်နစ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ပြင်ပ၌မူလည်း စိတ်သည် ပျံ့လွင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုရဟန်းသည် ကြည်ညိုဖွယ် ဖြစ်သော တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံ၌ စိတ်ကို ထားအပ်၏။ ကြည်ညိုဖွယ် ဖြစ်သော တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံ၌ စိတ်ကို ထားသော ရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဝမ်းမြောက်သော ရဟန်းအား နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ဖြစ်၏။ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းချမ်း၏။ ကိုယ်ငြိမ်းချမ်းသော ရဟန်းသည် ချမ်းသာကို ခံစား၏။ ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ထိုတည်ကြည်သော ရဟန်းသည် “အကြင် အကျိုးငှါ ငါသည် စင်စစ်စိတ်ကို ထား၏။ ငါ့အား ထိုအကျိုးသည် ပြီးပြည့်စုံပြီ၊ ယခု (ကြည်ညိုဖွယ်အာရုံမှ) စိတ်ကို ရုပ်သိမ်းတော့အံ့” ဟု ဤသို့ ဆင်ခြင်၏။ ထိုရဟန်းသည် (ကြည်ညိုဖွယ်အာရုံမှ) စိတ်ကို ရုပ်လည်း ရုပ်သိမ်း၏။ ကြိလည်း မကြိစည်၊ သုံးလည်း မသုံးသပ်၊ “ငါသည် မကြိစည်၊ မသုံးသပ်၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာ၏” ဟု သိ၏။

အာနန္ဒာ နောက်တစ်မျိုးကား ရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့၌၊ ပ။ စိတ်၌၊ ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား သဘောတရားတို့လျှင် အာရုံရှိသည် ဖြစ်၍ ကိုယ်၌ ပူပန်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ စိတ်၏ တွန့်တို ဆုတ်နစ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ အပ၌မူလည်း စိတ်သည် ပျံ့လွင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုရဟန်းသည် ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သော တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံ၌ စိတ်ကို ထားအပ်၏။ ကြည်ညိုဖွယ် ဖြစ်သော တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံ၌ စိတ်ကို ထားသော ရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဝမ်းမြောက်သော ရဟန်းအား နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ဖြစ်၏။ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းချမ်း၏။ ကိုယ်ငြိမ်းချမ်းသော ရဟန်းသည် ချမ်းသာကို ခံစား၏။ ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ထိုတည်ကြည်သော ရဟန်းသည် “အကြင် အကျိုးငှါ ငါသည် စင်စစ် စိတ်ကို ထား၏။ ငါ့အား ထိုအကျိုးသည် ပြီးပြည့်စုံပြီ၊ ယခု (ကြည်ညိုဖွယ်အာရုံမှ) စိတ်ကို ရုပ်သိမ်းတော့အံ့” ဟု ဤသို့ ဆင်ခြင်၏။ ထိုရဟန်းသည် (ကြည်ညိုဖွယ်အာရုံမှ) စိတ်ကို ရုပ်လည်း ရုပ်သိမ်း၏။ ကြိလည်း မကြိစည်၊ သုံးလည်း မသုံးသပ်၊ “ငါသည် မကြိစည်၊ မသုံးသပ်၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာ၏” ဟု သိ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် စိတ်ကို ထား၍ ပွားများခြင်း ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့လျှင် စိတ်ကို မထားမူ၍ ပွားများခြင်း ဖြစ်သနည်း။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ပြင်ပ(အာရုံ)၌ စိတ်ကို မထားမူ၍ ‘ငါ၏ စိတ်ကို ပြင်ပ(အာရုံ)၌ မထား’ ဟု သိ၏။ ထို့နောက် ‘ငါ၏ စိတ်သည် နောက်၌ လည်းကောင်း၊ ရှေ့က၌ လည်းကောင်း မကျံ့၊ လွတ်၏။ မတောင့်တ’ ဟု သိ၏။ ထို့ပြင်လည်း ‘(ငါသည်) ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ချမ်းသာ၏’ ဟု သိ၏။

အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ပြင်ပ (အာရုံ) ၌ စိတ်ကို မထားမူ၍ ‘ငါ၏ စိတ်ကို ပြင်ပ(အာရုံ)၌ မထား’ ဟု သိ၏။ ထို့နောက် ‘ငါ၏ စိတ်သည် နောက်၌ လည်းကောင်း၊ ရှေ့က၌ လည်းကောင်း မကျံ့၊ လွတ်၏။ မတောင့်တ’ ဟု သိ၏။ ထို့ပြင်လည်း ‘(ငါသည်) ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍

ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ချမ်းသာ၏’ ဟု သိ၏။

အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ပြင်ပ (အာရုံ) ၌ စိတ်ကို မထားမူ၍ ‘ငါ၏ စိတ်ကို ပြင်ပ (အာရုံ)၌ မထား’ ဟု သိ၏။ ထို့နောက် ‘ငါ၏ စိတ်သည် နောက်၌ လည်းကောင်း၊ ရှေ့က၌ လည်းကောင်း မကျုံး၊ လွတ်၏။ မတောင့်တ’ ဟု သိ၏။ ထို့ပြင်လည်း ‘(ငါသည်) ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ချမ်းသာ၏’ ဟု သိ၏။

အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ပြင်ပ (အာရုံ) ၌ စိတ်ကို မထားမူ၍ ‘ငါ၏ စိတ်ကို ပြင်ပ (အာရုံ)၌ မထား’ ဟု သိ၏။ ထို့နောက် ‘ငါ၏ စိတ်သည် နောက်၌ လည်းကောင်း၊ ရှေ့က၌ လည်းကောင်း မကျုံး၊ လွတ်၏။ မတောင့်တ’ ဟု သိ၏။ ထို့ပြင်လည်း ‘(ငါသည်) ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင် ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ချမ်းသာ၏’ ဟု သိ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် စိတ်ကို မထားမူ ၍ ပွားများခြင်း ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် စိတ်ကို ထား၍ ပွားများခြင်းကိုလည်း ငါ ဟောအပ်ပြီ။ စိတ်ကို မထားမူ၍ ပွားများခြင်းကိုလည်း ငါဟောအပ်ပြီ။ အာနန္ဒာ တပည့်သာဝကတို့၏ စီးပွားကို လိုလားသော အစဉ် သနားတတ်သော သင်တို့ဆရာ ငါသည် အစဉ်သနားသည် ဖြစ်၍ သင်တို့အတွက် ပြုသင့်ပြုထိုက်သည် ကို ပြုအပ်ပြီ။ အာနန္ဒာ ဤသည်တို့ကား သစ်ပင်ရင်းတို့တည်း။ ဤသည်တို့ကား ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်တို့ တည်း။ အာနန္ဒာ ရှုကြကုန်လော့၊ မမေ့လျော့ကုန်လင့်၊ နောက်၌ နှလုံးမသာယာ မဖြစ်ကြကုန်လင့်။ ဤသည်ကား သင်တို့အား ငါတို့၏ အဆုံးအမပေတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို လွန်စွာ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်လေ၏။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသောအပ္ပပါလိဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - နာလန္ဒဝဂ် ===

၁ - မဟာပုရိသသုတ်

၃၇၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား ‘ယောက်ျားမြတ် ယောက်ျားမြတ်’ ဟု ဆိုပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ယောက်ျားမြတ် ဖြစ်ပါသနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသောကြောင့်သာ “ယောက်ျားမြတ်” ဟု ငါဆို၏။ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်မရှိမှု “ယောက်ျားမြတ်” ဟု ငါ မဆိုဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သာရိပုတြာ အဘယ်သို့လျှင် (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသနည်း။ သာရိပုတြာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား စိတ်သည် တပ်မက်မှု ကင်း၏။ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံကို မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝေါတို့မှ လွတ်မြောက်၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တပ်မက်မှု ကင်း၏။ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံကို မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝေါတို့မှ လွတ်မြောက်၏။ သာရိပုတြာ ဤသို့လျှင် လွတ်မြောက်သော စိတ် ရှိ၏။

သာရိပုတြာ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသောကြောင့်သာ “ယောက်ျားမြတ်” ဟု ငါဆို၏။ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်မရှိမှု “ယောက်ျားမြတ်” ဟု ငါ မဆိုဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - နာလန္ဒဝဂ် ===

၂ - နာလန္ဒသုတ်

၃၇၈။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် နာလန္ဒာမြို့ ပါဝါရိက သရက်ဥယျာဉ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၌ မြတ်စွာဘုရားထက် ပိုမိုလွန်ကဲစွာ သိသော မြတ်စွာဘုရားမှအခြား တစ်ပါးသော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း ဖြစ်လည်း မဖြစ်ဖူး၊ ဖြစ်လိမ့်မည်လည်း မဟုတ်၊ ယခုအခါ၌လည်း မရှိပါဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တပည့်တော် ဤသို့ ယုံကြည်ပါ၏” ဟု လျှောက်၏။ သာရိပုတြာ “သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၌ မြတ်စွာဘုရားထက် ပိုမိုလွန်ကဲစွာ သိသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားတစ်ပါးသော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း ဖြစ်လည်း မဖြစ်ဖူး၊ ဖြစ်လိမ့်မည်လည်း မဟုတ်၊ ယခုအခါ၌လည်း မရှိပါဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တပည့်တော် ဤသို့ ယုံကြည်ပါ၏” ဟု သင်သည် မြတ်သော ရဲရင့်သော စကားကို ပြော၏။ တစ်ဖက်သတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၏။ မတ်သော ကြိုးဝါးခြင်းကို ကြိုးဝါး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သာရိပုတြာ ရှေးအခါ၌ ဖြစ်တော်မူခဲ့ကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ စိတ်ကို “ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့ သီလရှိကုန်ပြီဟု လည်းကောင်း၊ ဤသို့ (သမာဓိ) တရားရှိကုန်ပြီဟု လည်းကောင်း၊ ဤသို့ ပညာရှိကုန်ပြီဟု လည်းကောင်း၊ ဤသို့ နေလေ့ရှိကုန်ပြီဟု လည်းကောင်း၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်ကုန်ပြီ” ဟု လည်းကောင်း သင့်စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသလော။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မသိပါ။

သာရိပုတြာ နောင်အခါ၌ ဖြစ်တော်မူလတ္တံ့ ကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ စိတ်ကို “ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့ သီလရှိကုန်လတ္တံ့ဟု လည်းကောင်း၊ ဤသို့ (သမာဓိ) တရားရှိကုန် လတ္တံ့ဟု လည်းကောင်း၊ ဤသို့ ပညာရှိကုန်လတ္တံ့ဟု လည်းကောင်း၊ ဤသို့ နေလေ့ရှိကုန် လတ္တံ့ဟု လည်းကောင်း၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်ကုန်လတ္တံ့” ဟု လည်းကောင်း သင့်စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသလော။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့မသိပါ။

သာရိပုတြာ ယခုအခါ၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ငါဘုရား၏ စိတ်ကို “မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ သီလရှိ၏ဟု လည်းကောင်း၊ ဤသို့ (သမာဓိ) တရားရှိ၏ဟု လည်းကောင်း၊ ဤသို့ ပညာရှိ၏ဟု လည်းကောင်း၊ ဤသို့ နေလေ့ရှိ၏ဟု လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်၏” ဟု လည်းကောင်း သင့်စိတ် ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသလော။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မသိပါ။

သာရိပုတြာ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တို့၌ (ပွင့်တော်မူကုန်သည့်) ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော ဤမြတ်စွာဘုရားတို့၌ စိတ် ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်သော ဉာဏ်သည် သင့်အားမရှိ၊ ထိုသို့ မရှိပါဘဲလျက် “သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၌ မြတ်စွာဘုရားထက် ပိုမိုလွန်ကဲစွာ သိသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားတစ်ပါးသော သမဏသည် လည်း ကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း ဖြစ်လည်း မဖြစ်ဖူး၊ ဖြစ်လိမ့်မည်လည်း မဟုတ်၊ ယခုအခါ၌ လည်း မရှိပါဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တပည့်တော် ဤသို့ ယုံကြည်ပါ၏” ဟု သင်သည် မြတ်သော

ရဲရင့်သော စကားကို အဘယ်ကြောင့် ပြောဘိသနည်း၊ တစ်ဖက်သတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချဘိသနည်း၊ မြတ်သော ကြီးဝါးခြင်းကို ကြီးဝါးဘိသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တို့၌ (ပွင့်တော်မူကုန်သည့်) ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၌ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်သော ဉာဏ်သည် အကျွန်ုပ်အား မရှိပါ။ သို့သော်လည်း တရားတော်သို့ အစဉ် လိုက်၍ သိရပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ဥပမာသော်ကား မင်း၏ တိုင်းစွန့်ကျသော မြို့သည် ခိုင်မြဲသော တံတိုင်းခြေ ရှိ၏။ ခိုင်မြဲသော တံတိုင်းနှင့် တုရိုက်တိုင် ရှိ၏။ တံခါးတစ်ပေါက်သာ ရှိ၏။ ထိုမြို့၏ တံခါးစောင့်သည် ပညာရှိ၏။ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၏။ ဌာနအားလျော်စွာ သိတတ်သော ပညာရှိ၏။ မသိသော သူတို့ကို တား မြစ်၍ သိသော သူတို့ကိုသာ ဝင်စေ၏။ ထိုတံခါးစောင့်သည် ထိုမြို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်မှ အစဉ်အတိုင်း လှည့်သွားသော လမ်းသို့ အစဉ်လိုက်သွားသည် ရှိသော် တံတိုင်းအစပ်ကို လည်းကောင်း၊ တံတိုင်း အပေါက်ကို လည်းကောင်း အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ကြောင်ထွက်လောက်ရုံ အပေါက်ကိုမျှလည်း မတွေ့မြင် ရာ။ ထိုတံခါးစောင့်အား “ဤမြို့တွင်းသို့ ဝင်သူ ထွက်သူကြီးမားသော သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ဤတံခါး ဖြင့်သာ ဝင်လည်း ဝင်ကုန်၏။ ထွက်လည်း ထွက်ကုန်၏” ဟု အကြံ ဖြစ်ရာ၏။

အသျှင်ဘုရား ထို့အတူပင် တပည့်တော်သည် ရှေးအခါ၌ ပွင့်တော်မူကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ် တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်စေ ကုန်လျက် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပွားများ၍ အတုမရှိ မြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် နှင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်ပြီ။

နောင်အခါ၌ ပွင့်တော်မူမည့် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရား တို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်စေကုန်လျက် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ် တိုင်းမှန်စွာ ပွားများ၍ အတုမရှိမြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်လတ္တံ့။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ၌ ပွင့်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ် ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်၍ သတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်စေ၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပွားများ၍ အတုမရှိ မြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏ဟု တရားတော် သို့ အစဉ်လိုက်၍ သိရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ထို့ကြောင့်ပင် သင်သည် ဤတရားဒေသနာတော်ကို ရဟန်း၊ ရဟန်းမ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာမတို့အား အမြဲမပြတ် ဟောကြားလေလော့။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ငါဘုရား၌ ယုံမှားခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ တွေးတောခြင်းသည် လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်သော (မဂ်ဖိုလ် မှ) အချည်းနှီး ဖြစ်ကုန်သော သူတို့သော်မှလည်း ဤတရားဒေသနာကို ကြားနာရသည် ရှိသော် မြတ်စွာ ဘုရား၌ ယုံမှားခြင်းကို လည်းကောင်း၊ တွေးတောခြင်းကို လည်းကောင်း ပယ်ဖျောက်နိုင်ပေလတ္တံ့။ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - နာလန္ဒဝဂ် ===

၃ - စုန္ဒသုတ်

၃၇၉။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မဂဓတိုင်း နာလက ရွာငယ်၌ အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်သည် ဖြစ်၍ ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ သမဏုဒ္ဒေသ အမည်ရသောအသျှင်စုန္ဒသည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ အလုပ်အကျွေး ဖြစ်၏။

ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ထိုအနာဖြင့်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ၏။ ထိုအခါ သမဏု ဒ္ဒေသအမည်ရသော အသျှင်စုန္ဒသည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူခဲ့၍ သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ် သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းနေ အသျှင်အာနန္ဒာထံ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင် အာနန္ဒာကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား “အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါပြီ။ ဤသည်ကား ထိုအသျှင်သာရိပုတြာ၏ သပိတ် သင်္ကန်းပါတည်း” ဟု လျှောက်၏။ ငါ့သျှင်စုန္ဒ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရန် ဤစကား လက်ဆောင်သည် ရှိ၏။ ငါ့သျှင်စုန္ဒ သွားကုန်အံ့၊ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြောင်းကို လျှောက်ထားကုန်အံ့ဟု မိန့်ဆို၏။ သမဏုဒ္ဒေသအမည်ရသော အသျှင်စုန္ဒသည် “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား ပြန်လျှောက်၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် သမဏုဒ္ဒေသ အမည်ရသော အသျှင်စုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် အသျှင် အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “အသျှင်ဘုရား သမဏုဒ္ဒေသအမည်ရသော ဤအသျှင် စုန္ဒသည် ‘အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပါပြီ။ ဤသည်ကား အသျှင် သာရိပုတြာ၏ သပိတ် သင်္ကန်းပါတည်း’ ဟု လျှောက်၏။ အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပြီဟု ကြားရသောကြောင့် စင်စစ်အားဖြင့် တပည့်တော်၏ ကိုယ်သည် လေးလံတောင့်တင်း သကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏။ အရပ်မျက်နှာတို့သည်လည်း တပည့်တော်အား မထင်ပါကုန်၊ တရားတို့သည်လည်း တပည့်တော်အား မထင်ပါကုန်” ဟု လျှောက်၏။

အာနန္ဒာ သာရိပုတြာသည် သင်၏ သီလအစုကို ယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသလော၊ သမာဓိအစုကို ယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသလော၊ ပညာအစုကို ယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသလော၊ လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ (အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်) အစုကို ယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသလော၊ လွတ်မြောက်မှုကို သိသော ဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင် (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အစုကို ယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် တပည့်တော်၏ သီလအစုကို ယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် မပြုပါ။ သမာဓိအစု။ပ။ ပညာအစု။ပ။ လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ (အရဟတ္တမဂ်အရဟတ္တဖိုလ်) အစု။ပ။

ဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင် (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အစုကို ယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် မပြုပါ။ အသျှင်ဘုရား စင်စစ် သော်ကား အသျှင်သာရိပုတြာသည် တပည့်တော်အား ဆုံးမပါ၏။ (တရား၌) သက်ဝင်စေပါ၏။ (တရား ကို) သိစေပါ၏။ (တရားကို) ကောင်းစွာ ပြပါ၏။ (တရားကို) ဆောက် တည်စေပါ၏။ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်စေပါ၏။ ရွှင်လန်းစေပါ၏။ တရားဟောရန် ကြောင့်ကြစိုက်ပါ၏။ သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို ချီးမြှောက်တတ်ပါ၏။ တပည့်တော်တို့သည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ ထိုတရား ဩဇာတရား အသုံး အဆောင် တရားတော်ဖြင့် ချီးမြှောက်မှုကို မပြတ် အောက်မေ့မိပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ အလုံးစုံသော ချစ်အပ်သော နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော သူတို့နှင့် ရှင်ကွဲ ကွဲခြင်း သေကွဲ ကွဲခြင်း ဘဝတခြားစီ ဖြစ်ခြင်းကို ရှေးမဆွကပင် ငါဟောထားအပ်သည် မဟုတ်ပါလော။ အာနန္ဒာ “ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ခြင်း ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိသော တရားကို စင်စစ်အားဖြင့် မပျက်စီးပါ လင့်” ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌ အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင်ပါမည်နည်း၊ ဤအကြောင်းမျိုး သည် မရှိပေ။ အာနန္ဒာ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးသည် တည်ရှိနေစဉ် အကြီးဆုံးသော အကိုင်းသည် ပျက်စီးရာ သကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ထို့အတူပင် အနှစ်ရှိသော များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည် တည်ရှိ နေစဉ် သာရိပုတြာသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီ။ အာနန္ဒာ “ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ခြင်း ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိသော တရားကို စင်စစ်အားဖြင့် မပျက်စီးပါလင့်” ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌ အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင်ပါမည်နည်း၊ ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိပေ။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် သူတစ်ပါးကို အားမကိုးကြမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့၊ အခြားတရားကို အားမကိုးကြမှု၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့။

အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် သူတစ်ပါးကို အားမကိုးမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရသနည်း၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမှု၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ သနည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့ ၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတစ်ပါးကို အားမကိုးမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ၏။ အခြားတရားကို အားမကိုးမှု၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခို အားကိုးကာ နေရ၏။

အာနန္ဒာ ယခုအခါ၌ လည်းကောင်း၊ ငါဘုရား ကွယ်လွန်သော အခါ၌ လည်းကောင်း သူတစ်ပါးကို အားမကိုးမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကြလျက် အခြားတရားကို အားမကိုးမှု၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြမည့် ရဟန်းအားလုံးတို့သည် သိက္ခာသုံးပါးကို အလိုရှိသော ရဟန်းအားလုံးတို့ထက် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - နာလန္ဒဝဂ် ===

၄ - ဥက္ကဏ္ဍလသုတ်

၃၈၀။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍ မကြာမီ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝဇ္ဇီတိုင်း ဥက္ကဏ္ဍလမြို့ ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်း၌ များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာ ခြံရံတော်မူလျက် လွင်တီးခေါင်၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တိတ်ဆိတ်စွာ နေသော ရဟန်းသံဃာကို စောင်းငဲ့ ကြည့်ရှုတော်မူ၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ - ရဟန်းတို့ ငါ၏ ဤပရိသတ်သည် သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလာန်တို့ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုကုန်ပြီးသော် စင်စစ်အားဖြင့် ဆိတ်သုဉ်းသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ရဟန်းတို့ ငါ၏ ပရိသတ်သည် မဆိတ် သုဉ်း၊ သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလာန်တို့ နေရာ အရပ်ကို ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိ။ ရဟန်းတို့ ရှေးအခါ၌ ပွင့်တော် မူကုန်ပြီးသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့အား ငါ၏ (တပည့်အစုံဖြစ်သော) သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလာန်တို့ ကဲ့သို့ ထိုအတိုင်းအရှည် ရှိသည်သာ ဖြစ်သော တပည့်အစုံ ဖြစ်ခဲ့ဖူးပြီ။ ရဟန်းတို့ နောင်အခါ၌ ပွင့်တော်မူမည့် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့အားလည်း ငါ၏ (တပည့်အစုံဖြစ်သော) သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလာန်တို့ကဲ့သို့ ထိုအတိုင်းအရှည် ရှိသည်သာ ဖြစ်သော တပည့်အစုံ ဖြစ်လိမ့်မည်။

ရဟန်းတို့ တပည့် ‘သာဝက’ တို့၏ (အဖြစ်မျိုးသည်) အံ့ဩဖွယ် ဖြစ်ပေစွ၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပေစွ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆုံးမချက်ကို လိုက်နာကုန်ဘိ၏။ သွန်သင်ချက်ကို လိုက်နာ ပြုလုပ်ကုန်ဘိ၏။ ပရိသတ် လေးပါးတို့သည် ချစ်အပ် မြတ်နိုးအပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ အလေးပြုအပ် နှလုံးကို ပွါးစေတတ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ (အဖြစ်မျိုးသည်) အံ့ဩဖွယ် ဖြစ်ပေစွ၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပေစွ။ ဤသို့ သဘော ရှိသော တပည့် ‘သာဝက’ အစုံသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပါသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားအား စိုးရိမ် ပူဆွေးခြင်း သည် လည်းကောင်း၊ ငိုကြွေးခြင်းသည် လည်းကောင်း မရှိပေ။ “ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ခြင်း ပျက် စီးခြင်း သဘောရှိသော တရားကို စင်စစ်အားဖြင့် မပျက်စီးပါစေလင့်” ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌ အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင်ပါမည်နည်း၊ ဤအကြောင်းမျိုးလည်း မရှိပေ။ ရဟန်းတို့ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးသည် တည်ရှိနေစဉ် အကြီးဆုံး အကိုင်းတို့သည် ပျက်စီးကုန်ရာ သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့ အတူပင် အနှစ်ရှိသော များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည် တည်ရှိနေစဉ် သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလာန်တို့ သည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုကုန်ပြီ။ “ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ခြင်း ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိသော တရားကို စင်စစ်အားဖြင့် မပျက်စီးပါစေလင့်” ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌ အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင်ပါမည်နည်း၊ ဤအကြောင်းမျိုးလည်း မရှိပေ။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် သူတစ်ပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတစ်ပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရသနည်း၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို

ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့ ၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတစ်ပါးကို အားမကိုးမှု၌ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ၏။ အခြားတရားကို အားမကိုးမှု၌ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခို အားကိုးကာ နေရ၏။

ရဟန်းတို့ ယခုအခါ၌ လည်းကောင်း၊ ငါဘုရား ကွယ်လွန်သောအခါ၌ လည်းကောင်း သူတစ်ပါးကို အားမကိုးမှု၌ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကြလျက် အခြားတရားကို အားမကိုးမှု၌ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြမည့် ရဟန်းအားလုံးတို့သည် သိက္ခာသုံးပါးကို အလိုရှိသော ရဟန်းအားလုံးတို့ထက် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - နာလန္ဒဝဂ် ===

၅ - ဗာဟိယသုတ်

၃၈၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်ဗာဟိယသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ တပည့်တော်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ။ တပည့် တော်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် တစ်ယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ် ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ လုံ့လထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလိုပါ၏” ဟု လျှောက်ထား၏။ ဗာဟိယ သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင်လော့၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သော သီလနှင့် ပြောငဲ့မတ်သော အယူပင်တည်း။ ဗာဟိယ အကြင်အခါ သင့်အား သီလသည်လည်း စင်ကြယ်ပေလိမ့်မည်၊ အယူသည် လည်း ပြောငဲ့မတ်ပေလိမ့်မည်၊ ဗာဟိယ ထိုအခါ သင်သည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ပွားများလေလော့။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ဗာဟိယ ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လ ရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလော့ ။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘော တရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလော့။ ဗာဟိယ အကြင် အခါ သင်သည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများနိုင်လိမ့်မည်။

ထိုအခါ ရောက်လာမည့် ညဉ့်နေ့တို့ဝယ် သင့်အား ကုသိုလ်တရား တိုးပွားခြင်းကိုသာ (မချွတ်ဖြစ်လိမ့် မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။ ဆုတ်ယုတ်လိမ့်မည်ဟု မမျှော်လင့်အပ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ အသျှင်ဗာဟိယသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်လျက် နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အရိုအသေ ပြုလျက် ဖဲခွါသွားလေ၏။ ထို့နောက် အသျှင်ဗာဟိယသည် တစ်ယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ကောင်းစွာသာလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုကုန်သော အမျိုးသားများ လိုလားအပ်သော အတု မရှိသော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးကို မကြာမီ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏။ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ)အလို့ငှါ တစ်ပါးသောပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ” ဟု သိ၏။ အသျှင်ဗာဟိယသည် ရဟန္တာတို့တွင် တစ်ပါးအပါအဝင် ဖြစ်လေ၏။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - နာလန္ဒဝဂ် ===

၆ - ဥတ္တိယသုတ်

၃၈၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်ဥတ္တိယသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာ ဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား တောင်း ပန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားတော်ကို ဟောတော်မူပါလော့၊ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် တစ်ယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ လုံ့လထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလိုပါ၏” ဟု လျှောက်၏။ ဥတ္တိယ သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင် လော့။

ကုသိုလ် တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သော သီလနှင့် ဖြောင့်မတ် သော အယူပင်တည်း။ ဥတ္တိယ အကြင်အခါ သင့်အား သီလသည်လည်း စင်ကြယ်ပေလိမ့်မည်၊ အယူ သည်လည်း ဖြောင့်မတ်ပေလိမ့်မည်၊ ဥတ္တိယ ထိုအခါ သင်သည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများလေလော့။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ဥတ္တိယ ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိ သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေလော့။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေလော့။ ဥတ္တိယ အကြင်အခါ သင်သည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများနိုင်လိမ့်မည်။

ထိုအခါ သေမင်းနိုင်ငံဟူသော သံသရာ၏ တစ်ဖက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်နိုင်လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ အသျှင်ဥတ္တိယသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်လျက် နေရာမှထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေ ပြုပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားလေ၏။ ထို့ နောက် အသျှင်ဥတ္တိယသည် တစ်ယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအား ထုတ်သည် ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိလျက် နေလတ်သော် ကောင်းစွာသာလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် (ရဟန်းပြု) ကုန်သော အမျိုးသားများ လိုလားအပ်သော အတုမရှိသော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးကို မကြာမီ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေ၏။ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံး ပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ)အလိုငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ” ဟု သိ၏။ အသျှင်ဥတ္တိယသည် ရဟန္တာတို့တွင် တစ်ပါးအပါအဝင် ဖြစ်လေ၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - နာလန္ဒဝဂ် ===

၇ - အရိယသုတ်

၃၈၃။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက် စေတတ်သော (အရိယမဂ်) တရားတို့သည် ထိုသတိပဋ္ဌာန်ကို ပြုလုပ် ပွားများသူကို ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင် ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက် လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌ ။ပ။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိ သည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စေတတ်သော (အရိယမဂ်) တရားတို့သည် ထိုသတိပဋ္ဌာန်ကို ပြုလုပ်ပွားများသူ ကို ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - နာလန္ဒဝဂ် ===

၈ - ဗြဟ္မသုတ်

၃၈၄။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူစ ဥရုဝေလတော နေရဉ္စရာမြစ်ကမ်းနား ဝယ် အဇပါလပ ညောင်ပင်ရင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေတော် မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ အကြံ ဖြစ်တော်မူ၏ - ဤခရီး လမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်း ရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ပင်တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ် အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တစ်ကြောင်း တည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်းဟု အကြံဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံကို မိမိစိတ်ဖြင့် သိ၍ အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးသော လက်မောင်းကို ဆန့်ရာသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆန့်သော လက်မောင်းကို ကွေးရာ သကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထို့အတူပင် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ကွယ်ခဲ့၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့၌ ကိုယ် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ပခုံးတစ်ဖက်၌ ကိုယ်ရုံကို တင်လျက် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ လက်အုပ်ချီကာ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏ - ဘုန်းတော်ကြီး တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ဤစကားသည် ဤအတိုင်း မှန်ပါ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော် မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤစကားသည် ဤအတိုင်း မှန်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏စိတ် စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကို ရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်း သည်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ပင်တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့ ၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။

ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘော တရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကို ရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်း သည်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ပင် တည်းဟု သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ဤစကားကို လျှောက်၏။

ဤစကားကို လျှောက်ထားပြီးနောက် တစ်ပါးသော စကားကို လျှောက်ထားပြန်၏ -

“ဇာတိ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တော်မူသော (သတ္တဝါတို့၏) အစီးအပွားကို အစဉ် စောင့်ရှောက် တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ကြောင်းတည်းသော (သတိပဋ္ဌာန်) လမ်းကို သိတော်မူ၏။ ဤသတိပဋ္ဌာန်လမ်းဖြင့် (အရိယာသူတော်ကောင်းတို့သည်) သတ္တဝါတို့ကို နစ်မွန်းစေတတ်သော ဩဃ ကို ရှေးကလည်း ကူးမြောက်ကုန်ပြီ၊ (နောင်၌လည်း) ကူးမြောက်ကုန်လတ္တံ့၊ (ယခုလည်း) ကူးမြောက်ဆဲ ဖြစ်ကုန်၏” ဟု (လျှောက်၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - နာလန္ဒဝဂ် ===

၉ - သေဒကသုတ်

၃၈၅။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သုမ္ဘတိုင်း သေဒကမည်သော သုမ္ဘတိုင်းသူတို့၏ နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ - ရဟန်းတို့ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား စက္ကာလ(မည်သော)ဝါးတိုင်ကို တက်တတ်သော ဆရာသည် စက္ကာလဝါးကို စိုက်ထူစေ၍ မေဒကထာလိက မည်သော တပည့်အား “အမောင်မေဒကထာလိက လာလော့၊ ဥင်သည် စက္ကာလဝါးတိုင်သို့ တက်၍ ငါ၏ ပခုံးထက်၌ ရပ်လော့” ဟု ပြော၏။ ရဟန်းတို့ “ဆရာ ကောင်းပါပြီ” ဟု တပည့်မေဒကထာလိကသည် စက္ကာလဝါးတိုင် တက်တတ်သော ဆရာအား ဝန်ခံ ပြောကြားပြီးလျှင် စက္ကာလဝါးတိုင်ထက်သို့ တက်၍ ဆရာ၏ ပခုံးထက်၌ ရပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါစက္ကာလဝါးတိုင် တက် တတ်သော ဆရာသည် တပည့် မေဒကထာလိကအား “အမောင်မေဒကထာလိကသင်သည် အကျွန်ုပ်ကို စောင့်ရှောက်ပါ။ အကျွန်ုပ်သည် သင့်ကို စောင့်ရှောက်ပါအံ့။ ဤသို့ ငါတို့ အချင်းချင်း လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ကြကာ အတတ်(ပညာ)တို့ကိုလည်း ပြကုန်အံ့၊ လာဘ်ကိုလည်း ရကုန်အံ့၊ စက္ကာလဝါးတိုင် မှလည်း ချမ်းသာစွာ ဆင်းနိုင်ကြကုန်အံ့” ဟု ပြောဆို၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုလတ်သော် မေဒက ထာလိကသည် စက္ကာလဝါးတိုင် တက်တတ်သည့် ဆရာအား “ဆရာ ဤစကားသည် မသင့်ပါ။ ဤသို့ ဖြစ်ပါအံ့၊ ဆရာ သင်သည်လည်း မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ပါ။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ပါအံ့။ ဤသို့ အကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိကိုယ်ကိုသာ လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ကြကာ အတတ် ပညာတို့ကိုလည်း ပြပါကုန်အံ့၊ လာဘ်ကိုလည်း ရပါကုန်အံ့၊ စက္ကာလဝါးတိုင်မှလည်း ချမ်းသာစွာ ဆင်းနိုင်ကြရပါကုန်အံ့” ဟု ပြောဆို၏။

“ထို (ဆရာတပည့်နှစ်ဦးတို့၏) စကားတို့တွင် ထိုတပည့်၏ စကားသည် သင့်မြတ်သောအကြောင်း ဖြစ်ပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ တပည့်မေဒကထာလိကသည် ဆရာကို ပြောသကဲ့သို့ “မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်အံ့” ဟု သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲအပ်၏။ “သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်အံ့” ဟု သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည် ရှိသော် သူတစ်ပါးကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်၏။ သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို လည်း စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်သနည်း။ အဖန်ဖန် မှီဝဲခြင်း ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မိမိကိုယ်ကို စောင့် ရှောက်သည် ရှိသော် သူတစ်ပါးကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်သည် ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်သနည်း။ သည်းခံခြင်း မညှဉ်းဆဲခြင်း မေတ္တာစိတ်ရှိခြင်း အစဉ်သနားခြင်းဖြင့် သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်သည် ရှိသော် မိမိ ကိုယ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်ပေ၏။

“ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်အံ့” ဟု သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲအပ်၏။ “သူတစ်ပါးကို စောင့် ရှောက်အံ့” ဟု သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတစ်ပါး ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်၏။ သူတစ်ပါးကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကိုလည်း စောင့် ရှောက်ရာ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - နာလန္ဒဝဂ် ===

၁၀ - ဇနပဒကလျာဏီသုတ်

၃၈၆။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သုမ္ဘတိုင်း သေဒကမည်သော သုမ္ဘတိုင်းသူတို့၏ နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “အသျှင်ဘုရား” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ -

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား “ကောင်းခြင်း ပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်၊ ကောင်းခြင်း ပြည့်ကြွယ်တိုင်း ကြီးမယ်” ဟု (ပြောကြားကာ) များစွာသော လူအပေါင်းသည် စုဝေးရာ၏။ ထိုကောင်းခြင်း ပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်သည် ကသည်ရုံသော် ကောင်းမြတ်သော ကိုယ်ဟန်အမူအရာ ရှိရာ၏။ သီဆိုသည် ရုံသော် ကောင်းမြတ်သော သံနေသံထား အမူအရာ ရှိရာ၏။ ရဟန်းတို့ “ကောင်းခြင်း ပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ် သည် က၏။ သီဆို၏” ဟု များစွာသော လူအပေါင်းသည် အတိုင်းထက် အလွန် စုဝေးရာ၏။ ထိုအခါ အသက်ရှင်လိုသော မသေလိုသော ချမ်းသာလိုသော ဆင်းရဲခြင်းကို စက်ဆုပ်သော ယောက်ျားသည် လာရာ၏။ ထိုသူအား “အမောင်ယောက်ျား ဤအနားနှင့်အညီ ပြည့်နေသော ဆီခွက်ကို ပွဲသဘင်ကြီး နှင့် ကောင်းခြင်းပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်၏ အကြားသို့ ဆောင်ယူသွားရမည်။ ‘ထိုဆီကို အနည်းငယ်မျှ ကျသော အရပ်၌ပင် သင်၏ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်အံ့’ ဟု (ပြောကာ) သန်လျက် မိုးနေသော ယောက်ျား သည်လည်း သင်၏ နောက်မှ အစဉ်လိုက်လတ္တံ့” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ စင်စစ်အားဖြင့် ထိုယောက်ျားသည် ထိုဆီခွက်ကို နှလုံးမသွင်းမူ၍ ပြင်ပ အာရုံကြောင့် မေ့လျော့ကာ ဆောင်ယူရာသလော။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မဖြစ်နိုင်ပါ။

ရဟန်းတို့ အနက်ကို သိစေခြင်းငှါ ဤဥပမာကို ငါပြု၏။ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ဤအရာ၌ အနက် ပေတည်း။ ရဟန်းတို့ “အနားနှင့်အညီ ပြည့်နေသော ဆီခွက်” ဟူသော အမည်သည် ကာယဂတာသတိ ၏ အမည်တည်း။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ ဤသို့ ကျင့်ရမည် - “ငါတို့သည် ကာယဂ တာသတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ် တည်ရာသကဲ့သို့ ပြုအပ် အဖန်ဖန် တည်စေအပ် အဖန်ဖန် လေ့ကျင့်အပ် ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့”။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် နာလန္ဒဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ===

၁ - သီလသုတ်

၃၈၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် အသျှင်ဘဒ္ဒ သည် ပါဠိလိပုတ်ပြည် ကုက္ကုဋ္ဌာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေကြကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်ဘဒ္ဒသည် ညနေချမ်းအခါ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင် အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား - “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့သည် အဘယ်အကျိုးရှိပါကုန်သနည်း” ဟု ဆို၏။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ပြဿနာ ရှာခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ စုံစမ်းခြင်း ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ ဆွေးနွေး မေးမြန်းခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့သည် အဘယ်အကျိုး ရှိပါကုန်သနည်း” ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလောဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင် အာနန္ဒာ ဟုတ်ပါ၏ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့ကို သတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အလွန် ပွားများခြင်းငှါ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော် မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့ကို ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အလွန် ပွားများခြင်းငှါ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောတော်မူကုန်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ===

၂ - စိရဋ္ဌိတိသုတ်

၃၈၈။ ထိုနိဒါန်းပင်တည်း။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော အသျှင်ဘဒ္ဒသည် အသျှင်အာနန္ဒာ အား ဤစကားကို လျှောက်၏- “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည် ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်ခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်ခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ပြဿနာ ရှာခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ စုံစမ်းခြင်း ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ ဆွေးနွေး မေးမြန်းခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော် ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်ခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ မြတ်စွာ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်ခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလောဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင် (အာနန္ဒာ) ဟုတ်ပါ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည် စွာမတည်၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည် ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိ သည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ သည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ===

၃ - ပရိဟာနသုတ်

၃၈၉။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် အသျှင်ဘဒ္ဒသညံ ပါဠိပုတ်ပြည် ကုက္ကုဋ္ဌာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး)နေကြကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်ဘဒ္ဒသညံ ညနေချမ်းအခါ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို ဆို၏ - “ငါ့သျှင် အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ ငါ့သျှင် အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု (ဆို၏)။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ပြဿနာရှာခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ စုံစမ်းခြင်း ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ ဆွေးနွေး မေးမြန်းခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလောဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင် (အာနန္ဒာ) ဟုတ်ပါ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန် များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူတော်ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူတော်ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်း ဖြစ်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ===

၄ - သုဒ္ဓသုတ်

၃၉၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း - ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇင်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇင်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ===

၅ - အညတရဗြာဟ္မဏသုတ်

၃၉၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “အသျှင်ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ အသျှင်ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်၊ ဥတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော် မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာတည်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ပုဏ္ဏား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇင်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ

ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ပုဏ္ဏား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်၊ ဤသတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ သည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသည်ရှိသော် ထိုပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ပ။ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ် ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ” ဟု (လျှောက် ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သီလဒ္ဓိတိဝဂ် ===
၆ - ပဒေသသုတ်

၃၉၂။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်သာရိပုတြာ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်နှင့် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါတို့သည် သာကေတမြို့ ကဏ္ဍကီတော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင် မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့သည် ညနေချမ်းအခါ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထတော် မူခဲ့ကုန်၍ အသျှင် အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်လျက် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီး လျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော အသျှင်သာရိပုတြာ သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဤစကားကို ဆို၏ - “ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ ‘သေခပုဂ္ဂိုလ် သေခပုဂ္ဂိုလ်’ ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် အဘယ်မျှဖြင့် ‘သေခပုဂ္ဂိုလ်’ ဖြစ်ပါသနည်း” ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင် သာရိပုတြာ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို တစ်စိတ် တစ်ဒေသမျှ ပွားများခြင်းကြောင့် ‘သေခပုဂ္ဂိုလ်’ ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို တစ်စိတ်တစ်ဒေသမျှ ပွားများခြင်းကြောင့် ‘သေခပုဂ္ဂိုလ်’ ဖြစ်၏ ဟု (ဖြေဆို၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ===

၇ - သမတ္တသုတ်

၃၉၃။ ထိုနိဒါန်းပင်တည်း။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင် အနုရုဒ္ဓါအား ဤစကားကို ဆို၏ - “ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ ‘အသေခပုဂ္ဂိုလ် အသေခပုဂ္ဂိုလ်’ ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် အဘယ်ကြောင့် ‘အသေခပုဂ္ဂိုလ်’ ဖြစ်ပါသနည်း” ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့ကို အပြည့်အစုံ ပွားများခြင်းကြောင့် ‘အသေခပုဂ္ဂိုလ်’ ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အပြည့်အစုံ ပွားများခြင်းကြောင့် ‘အသေခပုဂ္ဂိုလ်’ ဖြစ်၏ဟု (ဖြေဆို၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ===

၈ - လောကသုတ်

၃၉၄။ ထိုနိဒါန်းပင်တည်း။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင် အနုရုဒ္ဓါအား ဤစကားကို ဆို၏- “ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ပါသနည်း” ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိ သည့် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင် ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်း ကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့၏။ ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် လောက တစ်ထောင်ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၏ ဟု (ဖြေဆို၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ===

၉ - သိရိဝဇ္ဇသုတ်

၃၉၅။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာကျွေးရာ ဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ သိရိဝဇ္ဇသုက္ကဏ္ဍသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက် ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ သိရိဝဇ္ဇသုက္ကဏ္ဍသည် ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို ပြောကြား၏- “အမောင်ယောက်ျား လာလော့၊ သင်သည် အသျှင်အာနန္ဒာ ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ၏ စကားဖြင့် အသျှင် အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ပါလော့၊ ‘အသျှင်ဘုရား သိရိဝဇ္ဇသုက္ကဏ္ဍသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေပါ၏။ ထိုသူကြွယ်သည် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ပါ၏’ ဟု လျှောက်လော့၊ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏ ‘အသျှင်အာနန္ဒာသည် အစဉ် သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ သိရိဝဇ္ဇ သုက္ကဏ္ဍ၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ’ ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လော့” ဟု (ပြောကြား၏)။

ထိုယောက်ျားသည် “အသျှင် ကောင်းပါပြီ” ဟု သိရိဝဗုဒ္ဓကွယ်အား ဝန်ခံပြီးနောက် အသျှင် အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်အာနန္ဒာအား ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား သိရိဝဗုဒ္ဓကွယ်သည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုသူကွယ်သည် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏ ‘အသျှင်အာနန္ဒာသည် အစဉ် သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ သိရိဝဗုဒ္ဓကွယ်၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ’ ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လိုက်ပါ၏” ဟု လျှောက်၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဆိတ်ဆိတ် နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင် ပြီးလျှင် သိရိဝဗုဒ္ဓကွယ်၏ နေအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်ကာ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၍ သိရိဝဗုဒ္ဓကွယ်ကို “သူကွယ် သင် ခန့်ကျန်းပါ၏လော၊ မျှတပါ၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ပါ ကုန်၏လော၊ မတိုးပွားဘဲ ရှိပါကုန်၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်၏ဟု ထင်ပါ၏လော၊ တိုးပွား၏ဟု မထင်ဘဲ ရှိပါ၏လော” ဟု မေးတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွားပါကုန်၏၊ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွား၏ ဟု ထင်ပါ၏၊ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါဟု (လျှောက်၏)။

သူကွယ် သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ ကျင့်ရမည်- “ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေအံ့။ ဝေဒနာတို့ ၌။ပ။

စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘော တရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေအံ့” ဟု သင်သည် ဤသို့လျှင် ကျင့်ရမည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထိုတရားတို့သည်လည်း အကျွန်ုပ်၌ ရှိပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထင်မြင် ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင် ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက် လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေပါ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရား တို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ် ကုန်သော အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးမျိုးတို့တွင် မိမိကိုယ်၌ မပယ်ရသေးသော သံယောဇဉ် တစ်စုံ တစ်ခုကိုမျှ အကျွန်ုပ် မမြင်ရပါဟု လျှောက်၏။ သူကွယ် သင်သည် (လူ့ဘဝကို) အရတော်ပေစွ၊ သင်သည် (လူ့ဘဝကို) ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွ၊ သူကွယ် သင်သည် အနာဂါမိဖိုလ်ကို ဖြေကြားနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ===

၁၀ - မာနဒိန္နသုတ်

၃၉၆။ ထိုနိဒါန်းပင်တည်း။ ထိုအခါ မာနဒိန္နသုက္ကယ်သည် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်း သို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ မာနဒိန္နသုက္ကယ်သည် ယောက်ျား တစ် ယောက်ကို ပြောကြား၏ - “အမောင်ယောက်ျား လာလော့။ပ။” အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား မခန့်ကျန်း ပါ။ မမျှတပါ။ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့သည် တိုးပွားပါကုန်၏။ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်။ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့သည် တိုးပွား၏ဟု ထင်ပါ၏။ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါ။

အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် ဤသို့ သဘောရှိသော ဆင်းရဲဝေဒနာကို တွေ့ရပါသော်လည်း ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေပါ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတော်မူသော အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးမျိုးတို့တွင် မိမိ ကိုယ်၌ မပယ်ရသေးသော သံယောဇဉ် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ အကျွန်ုပ် မမြင်ရပါဟု လျှောက်၏။ သူ့ကြွယ် သင်သည် (လူ့ဘဝကို) အရတော်ပေစွ၊ သင်သည် (လူ့ဘဝကို) ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွ၊ သူ့ကြွယ် သင်သည် အနာဂါမိဖိုလ်ကို ဖြေကြားနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ပြီး၏။

သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင် သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အနုနုဿုတဝဂ် ===

၂ - ဝိရာဂသုတ်

၃၉၈။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ချုပ်ခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မုဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မုဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ချုပ်ခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ငြိမ်းအေးခြင်း ငှါ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အနန္တသုတဝဂ် ===

၃ - ဝိရဒ္ဒသုတ်

၃၉၉။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည်မည်၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄ - ဘာဝိတသုတ်

၄၀၀။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် (သံသရာဝဋ်ဟူသော) ဤဘက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ထိုဘက်ကမ်းသို့ သွားခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန် ၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် (သံသရာဝဋ်ဟူသော) ဤဘက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ထိုဘက်ကမ်းသို့ သွားခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အနနုဿုတဝဂ် ===

၅ - သတိသုတ်

၄၀၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ နေရာ၏။ ဤသည်ကား သင်တို့အတွက် ငါတို့၏ အဆုံးအမပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ နှင့် ပြည့်စုံသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ် သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိနှင့် ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းအား ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ တို့သည် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထင်ရှားစွာ ထင်ကုန်၏။ ထင်ရှားစွာ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ တို့သည် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထင်ရှားစွာ ထင်ကုန်၏။ ထင်ရှားစွာ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ တို့သည် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထင်ရှားစွာ ထင်ကုန်၏။ ထင်ရှားစွာ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ သိသော ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ နေရာ၏။ ဤသည်ကား သင်တို့အတွက် ငါဘုရားတို့၏ အဆုံးအမတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အနနုဿုတဝဂ် ===

၆ - အညာသုတ်

၄၀၂။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ် သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း ဥပါဒါန် အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော် အနာဂါမိဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း ဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အနန္တသုတဝဂ် ===

၇ - ဆန္ဒသုတ်

၄၀၃။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်သောအလို ‘ဆန္ဒ’ ကင်းပျောက်၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား ဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်သောအလို ‘ဆန္ဒ’ ကင်းပျောက်၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ ကင်းပျောက်ခြင်း ကြောင့် အမြိုက် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား စိတ်၌ ဖြစ်သော အလို ‘ဆန္ဒ’ ကင်းပျောက်၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်သောအလို ‘ဆန္ဒ’ ကင်းပျောက်၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့် အမြိုက် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အနန္တသုတဝဂ် ===

၈ - ပရိညာတသုတ်

၄၀၄။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်းကို ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ရုပ်အပေါင်းကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိကုန်၏။ ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းသည် စိတ်ကို ပိုင်း ခြား၍ သိ၏။ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းသည် သဘောတရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိကုန်၏။ သဘောတရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အနန္တသုတဝဂ် ===

၉ - ဘာဝနာသုတ်

၄၀၅။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများမှု “သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ” ကို ဟောကြားပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများမှုဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ပ။ စိတ်၌ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများမှုပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အနန္တသုတဝဂ် ===

၁၀ - ဝိဘင်္ဂသုတ်

၄၀၆။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်ကို လည်းကောင်း၊ သတိပဋ္ဌာန်ပွားခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သတိပဋ္ဌာန် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို လည်းကောင်း သင်တို့အား ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်ကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ပ။ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိပဋ္ဌာန်ဟုဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်ပွားခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်

ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။
ဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ပျက်ခြင်း
သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောကို
အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ စိတ်၌ ဖြစ်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍
နေ၏။ပ။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်
ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ခြင်း သဘောကို
အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့
ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်
ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိပဋ္ဌာန် ပွားများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါး
ရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည် အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင်
‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’၊ မှန်ကန်သောအကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’၊ မှန်ကန်သော စကား ‘သမ္မာဝါစာ’၊ မှန်ကန်သောအလုပ်
‘သမ္မာကမ္မန္တ’၊ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’၊ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’၊
မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’၊ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။
ရဟန်းတို့ ဤအရိယမဂ်ကို သတိပဋ္ဌာန်ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု
(မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် အနန္တသုတဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အမတဝဂ် ===

၁ - အမတသုတ်

၄၀၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့၊ သင်တို့အား အမြိုက် နိဗ္ဗာန်သည် မပျက်စီးပါစေလင့်။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင် ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မှေမှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက် လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌ ။ပ။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မှေမှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့၊ သင်တို့အား အမြိုက် နိဗ္ဗာန်သည် မပျက်စီးပါစေလင့်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အမတဝဂ် ===

၂ - သမုဒယသုတ်

၄၀၈။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကို လည်း ကောင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ရုပ်အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းကား အဘယ် နည်း။

အာဟာရ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်အပေါင်း ဖြစ်ပေါ်၏။ အာဟာရ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်အပေါင်း ချုပ် ၏။ ဖဿ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာတို့ ဖြစ်၏။ ဖဿ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာတို့ ချုပ်၏။ နာမ်ရုပ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ်ဖြစ်၏။ နာမ်ရုပ် ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ်ချုပ်၏။ နှလုံးသွင်းမှု ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သဘောတရားတို့ ဖြစ်၏။ နှလုံးသွင်းမှု ချုပ်ခြင်းကြောင့် သဘောတရားတို့ ချုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အမတဝဂ် ===

၃ - မဂ္ဂသုတ်

၄၀၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ - ရဟန်းတို့ အခါ တစ်ပါး၌ ငါဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူစ ဥရုဝေလတော နေရဉ္စရာ မြစ်ကမ်းနားဝယ် အပေါလပ ညောင်ပင်ရင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်း နေသော ငါ့အား ဤသို့ အကြံ ဖြစ်၏ - ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ် ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကို ရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်း သည့်ခရီးလမ်း ကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ် အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေရာ၏။ ရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့၌ မူလည်း ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေရာ၏။ပ။ ရဟန်းသည် စိတ်၌မူလည်း စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေရာ၏။ပ။ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိ သည် ဖြစ်၍ နေရာ၏။

ဤလမ်းခရီးသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကို ရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တစ်ကြောင်း တည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့တည်းဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ငါ၏ စိတ်အကြံကို (သူ၏) စိတ်ဖြင့် သိ၍ အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးသော လက်မောင်းကို ဆန့်ရာသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆန့်သော လက်မောင်းကို ကွေးရာ သကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထို့အတူပင် ဗြဟ္မာဘုံမှ ကွယ်ခဲ့၍ ငါ၏ ရှေ့၌ (ကိုယ်) ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ပခုံးတစ်ဖက်၌ ကိုယ်ရုံကို တင်လျက် ငါဘုရားထံသို့ လက်အုပ်ချီ၍ ငါဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ဤစကားသည် ဤအတိုင်း မှန်ပါ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤစကားသည် ဤအတိုင်း မှန်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤလမ်းခရီးသည် သတ္တဝါတို့၏စိတ် စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကို ရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်း သည့်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေရာ၏။ ဝေဒနာ တို့၌မူလည်း။ပ။

စိတ်၌မူလည်း။ပ။ အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင် ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက် လျက် သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေရာ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကို ရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်း သည့်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပါ တည်းဟု သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ဤစကားကို လျှောက်၏။

ဤစကားကို လျှောက်ပြီးနောက် တစ်ပါးသော ဤဂါထာကို လျှောက်ပြန်၏ -

“ဇာတိ၏ ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို မြင်တော်မူသော သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားကို အစဉ်စောင့် ရှောက်တော်မူ သော မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ကြောင်းတည်းသော (သတိပဋ္ဌာန်) လမ်းကို သိတော်မူ၏။ ဤသတိပဋ္ဌာန် လမ်းဖြင့် (အရိယာသူတော်ကောင်းတို့သည်) သတ္တဝါတို့ကို နှစ်မွန်းစေတတ်သော ဩယကို ရှေးကလည်း ကူးမြောက်ကုန်ပြီ၊ (နောက်၌လည်း) ကူးမြောက်ကုန်လတ္တံ့၊ (ယခုလည်း) ကူးမြောက်ဆဲ ဖြစ်ကုန်၏” ဟု (လျှောက်ထားလေ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အမတဝဂ် ===

၄ - သတိသုတ်

၄၁၀။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သတိနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ နေရာ၏။ ဤသည်ကား သင်တို့ အတွက် ငါဘုရားတို့၏ အဆုံးအမတည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိနှင့်ပြည့်စုံရာ သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင် ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက် လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌ ။ပ။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ နေရာ၏။ ဤသည်ကား သင်တို့ အတွက် ငါဘုရားတို့၏ အဆုံးအမတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အမတဝဂ် ===

၅ - ကုသလရာသိသုတ်

၄၁၁။ ရဟန်းတို့ “ကုသိုလ်အစု” ဟု ဆိုသော သူသည် ကောင်းစွာ ဆိုလိုခဲ့မှု သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့ကို ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ မှန်၏။ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ကုသိုလ်အစု သက်သက်သာ ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရား တို့၌ သဘော တရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ “ကုသိုလ်အစု” ဟု ဆိုသော သူသည် ကောင်းစွာ ဆိုလိုခဲ့မှု ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို သာ ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ကုသိုလ်အစု သက်သက်သာ ဖြစ်၏ဟု (မိန့် တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အမတဝဂ် ===

၆ - ပါတိမောက္ခသံဝရသုတ်

၄၁၂။ ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟော တော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည် ရှိသော် တစ်ပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလိုပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင်လော့။ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို စောင့်စည်း၍ နေလော့၊ အကျင့် ‘အာစာရ’ ကျက်စားရာ ‘ဂေါစရ’ နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အနည်းငယ်မျှသောအပြစ်တို့၌သော်လည်း ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလော့၊ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ကျင့်လော့။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင်သည် ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလကို စောင့်စည်းသည် ဖြစ်၍ အကျင့် ‘အာစာရ’ ကျက်စားရာ ‘ဂေါစရ’ နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ အနည်းငယ်မျှသော အပြစ်တို့၌သော်လည်း ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလိမ့်မည်၊ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို

ဆောက်တည်၍ ကျင့်လိမ့်မည်၊ ထိုအခါ သင်သည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့ကို ပွားများရာ၏ (ပွားများလော့)။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိ သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမန သာကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလော့။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက် မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနသာကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလော့။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင်သည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများလတ္တံ့ ၊ ထိုအခါ သင့်အား ရောက်လာသော ညဉ့်နေ့တို့ဝယ် ကုသိုလ်တရားတို့၌ တိုးပွားခြင်းကိုသာ (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့် အပ်၏။ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို မမျှော်လင့်အပ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ကာ နေရာမှ ထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အရိုအသေပြုကာ ဖဲခွါသွားလေ၏။

ထို့နောက် ထိုရဟန်းသည် တစ်ဦးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ် ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ကောင်းစွာသာလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် (ရဟန်းပြု) ကုန်သော အမျိုးသားများ လိုလားအပ်သော အတုမရှိသော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် အကျိုးကို မကြာမီ မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏။ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ” ဟု သိ၏။ ထိုရဟန်းသည်လည်း ရဟန္တာတို့တွင် တစ်ပါးအပါအဝင် ဖြစ်လေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အမတဝဂ် ===

၇ - ဒုစရိတသုတ်

၄၁၃။ ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် တစ်ပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလိုပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင်လော့။ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ကာယဒုစရိုက်ကို ပယ်၍ ကာယသုစရိုက်ကို ပွားများလတ္တံ့ ၊ ဝစီဒုစရိုက်ကို ပယ်၍ ဝစီသုစရိုက်ကို ပွားများလတ္တံ့ ၊ မနောဒုစရိုက်ကို ပယ်၍ မနော သုစရိုက် ပွားများလတ္တံ့။ ရဟန်း သင်သည် အကြင်အခါ ကာယဒုစရိုက်ကို ပယ်၍ ကာယသုစရိုက်ကို

ပွားများလတ္တံ့၊ ဝစီဒုစရိုက်ကို ပယ်၍ ဝစီသုစရိုက်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ မနောဒုစရိုက်ကို ပယ်၍ မနော သုစရိုက်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ ထိုအခါသင်သည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများရာ၏ (ပွားများလေလော့)။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလော့။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘော တရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလော့။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင်သည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများလတ္တံ့၊ ထိုအခါ သင့်အား ရောက်လာသော ညဉ့်နေ့တို့ဝယ် ကုသိုလ်တရားတို့၌ တိုးပွားခြင်းကိုသာ (မချွတ်ရလိမ့် ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို မမျှော်လင့်အပ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ပ။ ထိုရဟန်းသည်လည်း ရဟန္တာတို့တွင် တစ်ပါးအပါအဝင် ဖြစ်လေ၏။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အမတဝဂ် ===

၈ - မိတ္တသုတ်

၄၁၄။ ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်ထိုက်ကုန်သော မိမိစကားကို နာယူလိမ့် မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်းတို့အား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများရန် ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်ထိုက်ကုန်သော မိမိစကားကို နာယူလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်းတို့အား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများရန် ဆောက်တည် စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အမတဝဂ် ===

၉ - ဝေဒနာသုတ်

၄၁၅။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ဤသုံးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်း။ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့ကား ဤသုံးမျိုးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါများအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - အမတဝဂ် ===

၁၀ - အာသဝသုတ်

၄၁၆။ ရဟန်းတို့ အာသဝတရားတို့သည် ဤသုံးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်း။ ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အာသဝတရားတို့ကား ဤသုံးမျိုးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအာသဝတရားသုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါများအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအာသဝသုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် အမတဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁-၁၂ - ဂင်္ဂါနဒီစသော (၁၂)သုတ်

၄၁၇-၄၂၈။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ် ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ ရဟန်း တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ခြောက်ခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - အပ္ပမာဒဝဂ် ===

၁-၁၀ - တထာဂတစသော ဆယ်သုတ်

၄၂၉-၄၃၈။ ရဟန်းတို့ အခြေ မရှိကုန်သော သတ္တဝါ၊ အခြေနှစ်ချောင်း ရှိကုန်သော သတ္တဝါ၊ အခြေလေးချောင်း ရှိကုန်သော သတ္တဝါ၊ အခြေများစွာ ရှိကုန်သော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

ခုနစ်ခုမြောက် အပ္ပမာဒဝဂ် ပြီး၏။

=== ၈ - ဗလကရဏီယဝဂ် ===

၁-၁၂ - ဗလစသော (၁၂)သုတ်

၄၃၉-၄၅၀။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား လက်ရုံးအားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို ပြုလုပ်အပ်ကုန် သကဲ့သို့။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

ရှစ်ခုမြောက် ဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၉ - ဒေသနာဝဂ် ===

၁-၁၀ - ဒေသနာစသော ဆယ်သုတ်

၄၅၁-၄၆၀။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်း၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း၊ ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း၊ အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

ကိုးခုမြောက် ဒေသနာဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ဩဃဝဂ် ===

၁-၁၀ - ဥဒ္ဓမ္မာဂိယစသော ဆယ်သုတ်

၄၆၁-၄၇၀။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

[မဂ္ဂသံယုတ်ကို ချဲ့အပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်ကို ချဲ့အပ်၏။]

ဆယ်ခုမြောက် ဩဃဝဂ် ပြီး၏။

သုံးခုမြောက် သတိပဋ္ဌာနသံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၄ - ဣန္ဒြိယသံယုတ်

=== ၁ - သုဒ္ဓိကဝဂ် ===

၁ - သုဒ္ဓိကသုတ်

၄၇၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ - ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂ - ပဌမ သောတာပန္နသုတ်

၄၇၂။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ အရိယာတပည့်သည် ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ထိုအခါ ဤအရိယာတပည့်ကို အပါယ်သို့ ကျခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃ - ဒုတိယ သောတာပန္နသုတ်

၄၇၃။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ အရိယာတပည့်သည် ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ထိုအခါ ဤအရိယာတပည့်ကို အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သုဒ္ဓိကဝဂ် ===

၄ - ပဌမ အရဟန္တသုတ်

၄၇၄။ ရဟန်းတို့ ကုဋေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ အရိယာတပည့်သည် ဤကုဋေငါးပါးတို့၏ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၍ မစွဲလမ်းဘဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်၏။ ထိုအခါ ဤရဟန်းကို ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော အာသဝကုန်ပြီးသော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးသော မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးသော ကောင်းစွာသိ၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန္တာဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သုဒ္ဓိကဝဂ် ===

၅ - ဒုတိယ အရဟန္တသုတ်

၄၇၅။ ရဟန်းတို့ ကုဋေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ဤကုဋေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၍ မစွဲလမ်းဘဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်၏။ ထိုအခါ ဤရဟန်းကို ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော အာသဝကုန်ပြီးသော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော ပြုဖွယ် ကိစ္စကို ပြုပြီးသော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးသော မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးသော ကောင်းစွာသိ၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန္တာဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သုဒ္ဓိကဝဂ် ===

၆ - ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၄၇၆။ ရဟန်းတို့ ကုဏ္ဍိတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤကုဏ္ဍိငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ ဤကုဏ္ဍိငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သုဒ္ဓိကဝဂ် ===

၇ - ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၄၇၇။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေကို မသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို မသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိသူ။ ဝီရိယိန္ဒြေကို မသိသူ။ပ။ သတိန္ဒြေကို မသိသူ။ပ။ သမာဓိန္ဒြေကို မသိသူ။ပ။ ပညိန္ဒြေကို မသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို မသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေကို သိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို သိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို သိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိသူ။ ဝီရိယိန္ဒြေကို သိသူ။ပ။ သတိန္ဒြေကို သိသူ။ပ။ သမာဓိန္ဒြေကို သိသူ။ပ။ ပညိန္ဒြေကို သိသူ ပညိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို သိသူ ပညိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို သိသူ

ပညိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင် လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုအသျှင် တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သုဒ္ဓိကဝင် ===

၈ - ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ်

၄၇၈။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အရာ၌ သဒ္ဓိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်သနည်း၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏ အကြောင်း တရားလေးပါးဟူသော ဤအရာတို့၌ သဒ္ဓိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အရာ၌ ဝီရိယိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်သနည်း၊ သမ္ပပုဓာန်လေးပါးဟူသော ဤအရာတို့၌ ဝီရိယိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အရာ၌ သတိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်သနည်း၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဟူသော ဤအရာတို့၌ သတိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အရာ၌ သမာဓိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်သနည်း၊ စျာန်လေးပါးဟူသော ဤအရာတို့၌ သမာဓိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အရာ၌ ပညိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်သနည်း၊ အရိယသစ္စာ လေးပါးဟူသော ဤအရာတို့၌ ပညိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သုဒ္ဓိကဝင် ===

၉ - ပဌမ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၄၇၉။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ တရားရှိ၏။ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံ တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပန္န’ မည်တော်မူ၏။ ကောင်းသော စကားကို

ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သုဂတ’ မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘လောကဝိဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည် ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သဒ္ဓါဖြင့် ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဝီရိယိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားအစွမ်းရှိ၏။ မြဲမြံစွာ အားထုတ်၏။ တာဝန်ကို ပစ်ချထားသူ မဟုတ်။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝီရိယိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် သတိရှိ၏။ လွန်ကဲသော ပညာနှင့် ယှဉ်သော သတိနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ကြာမြင့်စွာက ပြုအပ်သော အမှုကို လည်းကောင်း၊ ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သော စကားကို လည်းကောင်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အဖန်ဖန် အောက်မေ့နိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမာဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ရ၏။ စိတ်၏ အာရုံတစ်ခုတည်း၌ တည်ကြည်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ ကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သမာဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ပညိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ရုပ်နာမ်ကို ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ဆင်းရဲကုန် ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာ ရောက်စေတတ်သော မြတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သုဒ္ဓိကဝဂ် ===

၁၀ - ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၄၈၀။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ ပညိန္ဒြေတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ တရားရှိ၏။ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံ တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န’ မည်တော်မူ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သုဂတ’ မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘လောကဝိဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူ သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည် ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သဒ္ဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဝီရိယိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားအစွမ်းရှိ၏။ မြဲမြံစွာ အားထုတ်၏။ တာဝန်ကို ပစ်ချထားသူ မဟုတ်။ ထိုအရိယာတပည့်သည် မဖြစ်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ် စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီး သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားကို ဖြစ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ် တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက် ဖြစ်ပွားစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝီရိယိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် သတိရှိ၏။ လွန်ကဲသော ပညာနှင့် ယှဉ်သော သတိနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ကြာမြင့်စွာက ပြုအပ်သော အမှုကို လည်းကောင်း၊ ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သော စကားကို လည်းကောင်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အဖန်ဖန် အောက်မေ့နိုင်၏။ ထိုအရိယာ တပည့်သည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမာဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ရ၏။ စိတ်၏ အာရုံတစ်ခုတည်း၌ တည်ကြည်မှု

‘ဧကဂ္ဂတာ’ ကို ရ၏။ ထိုသူသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍ သာလျှင် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ နှင့်တကွဖြစ်သော နိဝရဏ ကင်းဆိတ်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဝိတက် ဝိစာရ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ မရှိသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ကိုလည်း မစွဲမက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှု၍ သာလျှင် နေ၏။ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင် တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူကို “လျစ်လျူရှုသူ၊ သတိ ရှိသူ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ” ဟု အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ချီးမွမ်း ပြောဆိုကုန်၏။ ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’ ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းသာခြင်း ‘သောမနဿ’ နှလုံးမသာခြင်း ‘ဒေါမနဿ’ တို့ ရှေးဦးကပင်လျှင် ချုပ်နှံခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲ ချမ်းသာကင်းသော လျစ်လျူရှုမှုကြောင့် ဖြစ်သော သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သမာဓိမြေ့ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ပညိမြေ့ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ရုပ်နာမ်ကို ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ဆင်းရဲ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာ ရောက်စေတတ်သော မြတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာ တပည့် သည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညိမြေ့ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ကုန်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော သုဒ္ဓိကဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မုဒုတရဂင် ===

၁ - ပဋိလာဘသုတ်

၄၈၁။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ တရားရှိ၏။ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံ တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န’ မည်တော်မူ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သုဂတ’ မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘လောကဝိဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူ သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည် ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သဒ္ဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဝီရိယိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ သမ္ပပုဇာန်လေးမျိုးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ ကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝီရိယိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမာဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ရ၏။ စိတ်၏ အာရုံတစ်ခုတည်း၌ တည်ကြည်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ ကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သမာဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ပညိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ရုပ်နာမ်ကို ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ဆင်းရဲ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာ ရောက်စေတတ်သော မြတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မုဒုတရဝဂ် ===

၂ - ပဌမ သံခိတ္တသုတ်

၄၈၂။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုန္တေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာ ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် အနာဂါမ် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သောတာပန် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီ မည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီ မည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မုဒုတရဝဂ် ===

၃ - ဒုတိယ သံခိတ္တသုတ်

၄၈၃။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုန္တေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာ ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် အနာဂါမ် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သောတာပန် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီ မည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီ မည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ကုန္တေ ထူးသောကြောင့် ဖိုလ်ထူး၏။ ဖိုလ်ထူး သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မုဒုတရဝဂ် ===

၄ - တတိယ သံခိတ္တသုတ်

၄၈၄။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုန္ဒေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာ ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် အနာဂါမ် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် သောတာပန် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီ မည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီ မည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အပြည့်အစုံ (အရဟတ္တမဂ်)ကို ပြုလေ့ရှိသူသည် အပြည့်အစုံ (အရဟတ္တဖိုလ်) ကို ပြီးစေနိုင်၏။ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ (အောက်မဂ်သုံးခု) ကို ပြုလေ့ရှိသူသည် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ (အောက်ဖိုလ်သုံးခု)ကို ပြီးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒေငါးပါးတို့သည် မမြိုကုန်ဟူ၍သာ ငါဆို၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မုဒုတရဝဂ် ===

၅ - ပဌမ ဝိတ္ထာရသုတ်

၄၈၅။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။

၁။ ရဟန်းတို့ ဤကုန္ဒေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏။

၂။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ် သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၃။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၄။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံ့လ မပါဘဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၅။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံ့လနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၆။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်း တက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥဒ္ဓံသောတ အကနိဋ္ဌဂါမီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်၏။

၇။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။

၈။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏။

၉။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။

၁၀။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မုဒုတရဝဂ် ===

၆ - ဒုတိယ ဝိတ္ထာရသုတ်

၄၈၆။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။

၁။ ရဟန်းတို့ ဤကုန္တေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏။

၂။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ် သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၃။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၄။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံ့လ မပါဘဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၅။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံ့လနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၆။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်း တက်၍ အက နိဗ္ဗာန်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥဒ္ဓံသောတ အကနိဗ္ဗာနီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်၏။

၇။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။

၈။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏။

၉။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။

၁၀။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ကုန္တေထူးသောကြောင့် ဖိုလ်ထူး၏၊ ဖိုလ်ထူးသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မုဒုတရဝဂ် ===

၇ - တတိယ ဝိတ္ထာရသုတ်

၄၈၇။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။

၁။ ရဟန်းတို့ ဤကုန္ဒေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏။

၂။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ် သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၃။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၄။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံ့လ မပါဘဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၅။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံ့လနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၆။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်း တက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၇။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် သက်ဒါဂါမ်ဖြစ်၏။

၈။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏။

၉။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။

၁၀။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္ဒေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အပြည့်အစုံ (အရဟတ္တမဂ်)ကို ပြုလေ့ရှိသူသည် အပြည့်အစုံ (အရဟတ္တဖိုလ်) ကို ပြီးစေနိုင်၏။ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ (အောက်မဂ်သုံးပါး) ကို ပြုလေ့ရှိသူသည် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ (အောက်ဖိုလ်သုံးပါး)ကို ပြီးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒေငါးပါးတို့သည် မမြိုကုန်ဟူ၍သာ ငါ ဆို၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မုဒုတရဂင် ===

၈ - ပဋိပန္နသုတ်

၄၈၈။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုန္တေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကျင့်သူ ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် အနာဂါမ် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် အနာဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကျင့်သူ ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကျင့်သူ ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သောတာပန် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကျင့်သူ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤကုန္တေငါးပါးတို့ အချင်းခပ်သိမ်း မရှိသော သူကို (ဤအရိယာရှစ်ယောက်တို့မှ) အပဖြစ်သူ ပုထုဇဉ်အဖို့၌ တည်သူဟု ငါ ဆို၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မုဒုတရဂင် ===

၉ - သမ္ပန္နသုတ်

၄၈၉။ ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား -

“အသျှင်ဘုရား ‘ကုန္တေတို့နှင့် ပြည့်စုံသူ ကုန္တေတို့နှင့် ပြည့်စုံသူ’ ဟု ဆိုပါ၏။ အဘယ်မျှဖြင့် ‘ကုန္တေတို့နှင့် ပြည့်စုံသူ’ ဖြစ်ပါသနည်း” ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ငြိမ်းအေးရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာ သိသော (အရဟတ္တမဂ်) ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ ငြိမ်းအေးရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာသိသော (အရဟတ္တမဂ်) ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော ဝီရိယိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ ငြိမ်းအေးရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာသိသော (အရဟတ္တမဂ်) ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော သတိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ ငြိမ်းအေးရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာသိသော (အရဟတ္တမဂ်) ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော တတ်၏သော သမာဓိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ ငြိမ်းအေးရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာ သိသော (အရဟတ္တမဂ်) ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော ပညိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ ရဟန်း ဤမျှဖြင့် ရဟန်းသည် “ကုန္တေတို့နှင့် ပြည့်စုံသူ” ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မုဒုတရဝဂ် ===

၁၀ - အာသဝက္ခယသုတ်

၄၉၀။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဤကုန္တေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း သော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် မုဒုတရဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ===

၁ - ပုနုပ္ပဝသုတ်

၄၉၁။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယပ။ ပညိန္ဒြိယတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ ငါသည် ဤကုန္တေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏ ဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ အတုမရှိသော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီဟု ဝန်မခံခဲ့။

ရဟန်းတို့ ငါသည် ဤကုန္တေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိပြီးသောအခါ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ အတုမရှိသော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီဟု ငါ ဝန်ခံခဲ့ပြီ။ ငါ့အား ဉာဏ်အမြင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ပြီ၊ ငါ၏ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု (အရဟတ္တဖိုလ်) သည် မပျက်စီးတော့ပြီ၊ ဤကား အဆုံးစွန်သော ဘဝတည်း၊ နောင်တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေမှု မရှိတော့ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ===

၂ - ဇိဝိတိန္ဒြိယသုတ်

၄၉၂။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကုတ္တိန္ဒြိယ၊ ပုရိသိန္ဒြိယ၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ===

၃ - အညိန္ဒြိယသုတ်

၄၉၃။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ အနညာတညဿာ မိတိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ၊ အညာတာဝိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ===

၄ - ဧကပီဇီသုတ်

၄၉၄။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ပ။ ပညိန္ဒြေတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။

၁။ ရဟန်းတို့ ဤကုန္တေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီး ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏။

၂။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ် သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၃။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၄။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံ့လ မပါဘဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၅။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံ့လနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၆။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်း တက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။

၇။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။

၈။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် တစ်ဘဝသာ ဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရသော ဧကပီဇီသောတာပန်ဖြစ်၏။

၉။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ကုန္တေတို့ကြောင့် နှစ်ဘဝ သုံးဘဝ စသည်ဖြစ်၍ အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ ရောက်ရသော ကောလံကောလ သောတာပန်ဖြစ်၏။

၁၀။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဘဝခုနစ်ကြိမ် ဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရသော သတ္တကုတ္တုပရမ သောတာပန်ဖြစ်၏။

၁၁။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။

၁၂။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ===

၅ - သုဒ္ဓကသုတ်

၄၉၅။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း၊ စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေ၊ ယာနိန္ဒြေ၊ ဇိဝှိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေ၊ မနိန္ဒြေ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါး တို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ===

၆ - သောတာပန္နသုတ်

၄၉၆။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း၊ စက္ခုန္ဒြေ၊ မနိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်သည် ဤဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသောကြောင့် ဤအရိယာတပည့်ကို အပါယ်သို့ ကျခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ===

၇ - အရဟန္တသုတ်

၄၉၇။ ရဟန်းတို့ ကုန္တုတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း၊ စက္ခုန္ဒြေ။ပ။ မနိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဤကုန္တုခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၍ မစွဲလမ်းဘဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သောကြောင့် ဤရဟန်းကို အာသဝကုန်ပြီးသူ၊ မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသူ၊ ပြုဖွယ် ကိစ္စကို ပြုပြီးသူ၊ ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးသူ၊ မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသူ၊ ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးသူ၊ ကောင်းစွာ သိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးသူ ရဟန္တာဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ===

၈ - သမ္ပဒ္ဒသုတ်

၄၉၈။ ရဟန်းတို့ ကုန္တုတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း၊ စက္ခုန္ဒြေ။ပ။ မနိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ဤကုန္တုခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ အတုမရှိသော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီဟု ဝန်မခံခဲ့။

ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ဤကုန္တုငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပြီးသောအခါ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများလူများနှင့် တကွသော လူ့လောက၌ အတုမရှိသော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီဟု ငါဝန်ခံခဲ့ပြီ။ ငါ့အား ဉာဏ်အမြင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ပြီ၊ ငါ၏ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု (အရဟတ္တဖိုလ်) သည် မပျက်စီးတော့ပြီ၊ ဤဘဝကား အဆုံးစွန်သော ဘဝတည်း၊ နောင်တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေမှု မရှိတော့ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ===

၉ - ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၄၉၉။ ရဟန်းတို့ ကုန္တုန္တုတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း၊ စက္ခုန္ဒြေ။ပ။ မနိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုန္တုန္တုခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏ ဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက် ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ ဤကုန္တုန္တုခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဆဠိန္ဒိယဝဂ် ===

၁၀ - ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၅၀၀။ ရဟန်းတို့ စက္ခုမြေ့ကို မသိသူ၊ စက္ခုမြေ့၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိသူ၊ စက္ခုမြေ့၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို မသိသူ၊ စက္ခုမြေ့၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ကို။ သောတိမြေ့။ပ။ ယာနိမြေ့။ပ။ ဇိဝိမြေ့။ပ။ ကာယိမြေ့။ပ။ မနိမြေ့ကို မသိသူ၊ မနိမြေ့၏ဖြစ် ကြောင်းကို မသိသူ၊ မနိမြေ့၏ ချုပ်ရာကို မသိသူ၊ မနိမြေ့၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ပ။ ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ စက္ခုမြေ့ကို သိသူ၊ စက္ခုမြေ့၏ ဖြစ်ကြောင်းကို သိသူ၊ စက္ခုမြေ့၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို သိသူ၊ စက္ခုမြေ့၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ ကို။ သောတိမြေ့။ပ။ ယာနိမြေ့။ပ။ ဇိဝိမြေ့။ပ။ ကာယိမြေ့။ပ။ မနိမြေ့ကို သိသူ၊ မနိမြေ့၏ ဖြစ်ကြောင်းကို သိသူ၊ မနိမြေ့၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို သိသူ၊ မနိမြေ့၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏတို့ တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက် ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် ဆဠိန္ဒိယဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သုခိန္ဒြိယဝဂ် ===

၁ - သုဒ္ဓိကသုတ်

၅၀၁။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂ - သောတာပန္နသုတ်

၅၀၂။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုန္တေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသောကြောင့် ဤအရိယာတပည့်ကို အပါယ်သို့ ကျခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန် ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃ - အရဟန္တသုတ်

၅၀၃။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုန္တေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၍ မစ္စလမ်းဘဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက် သောကြောင့် ဤရဟန်းကို အာသဝကုန်ပြီးသူ၊ မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်ပြီးသူ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသူ၊ ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးသူ၊ မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသူ၊ ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးသူ၊ ကောင်းစွာ သိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးသူ ရဟန္တာဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သုခိန္ဒြိယဝဂ် ===

၄ - ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၅၀၄။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနသိန္ဒြေ၊ ဒေါမနသိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့ တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏ ဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း ယခုဘဝ၌ ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ် ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏတို့တွင် လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သုခိန္ဒြိယဝဂ် ===

၅ - ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၅၀၅။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြေကို မသိကြသူ၊ သုခိန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကို မသိကြသူ၊ သုခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို မသိကြသူ၊ သုခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို။ ဒုက္ခိန္ဒြေကို မသိကြသူ။ပ။ သောမနဿိန္ဒြေကို မသိကြသူ။ပ။ ဒေါမနဿိန္ဒြေကို မသိကြသူ။ပ။ ဥပေက္ခိန္ဒြေကို မသိကြသူ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိကြသူ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို မသိကြသူ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြေကို သိကြသူ၊ သုခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို သိကြသူ၊ သုခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို သိကြသူ၊ သုခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိကြသူ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေကို သိကြသူ။ပ။

သောမနဿိန္ဒြေကို သိကြသူ။ပ။ ဒေါမနဿိန္ဒြေကို သိကြသူ။ပ။ ဥပေက္ခိန္ဒြေကို သိကြသူ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို သိကြသူ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို သိကြသူ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သုခိန္ဒြိယဝဂ် ===

၆ - ပဌမ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၅၀၆။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု ကိုယ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သုခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု ကိုယ်၌ ဖြစ်သော မသာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒုက္ခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သောမနဿိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု စိတ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သောမနဿိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု စိတ်၌ ဖြစ်သော မသာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒေါမနဿိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကို လည်းကောင်း၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကို လည်းကောင်း ဥပေက္ခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒြေတို့ သည် ဤငါးပါးတို့ ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သုခိန္ဒြိယဝဂ် ===

၇ - ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၅၀၇။ ရဟန်းတို့ ကုက္ကုဒ္ဓိတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြိယ၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယ၊ သောမနဿိန္ဒြိယ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြိယ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြိယတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြိယဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု ကိုယ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သုခိန္ဒြိယဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခိန္ဒြိယဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု ကိုယ်၌ ဖြစ်သော မသာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒုက္ခိန္ဒြိယဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သောမနဿိန္ဒြိယဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု စိတ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သောမနဿိန္ဒြိယဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿိန္ဒြိယဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု စိတ်၌ဖြစ်သော မသာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒေါမနဿိန္ဒြိယဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခိန္ဒြိယဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကို လည်းကောင်း၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကို လည်းကောင်း ဥပေက္ခိန္ဒြိယဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုကုက္ကုဒ္ဓိတို့တွင် သုခိန္ဒြိယကို လည်းကောင်း၊ သောမနဿိန္ဒြိယကို လည်းကောင်း သုခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ထိုကုက္ကုဒ္ဓိတို့တွင် ဒုက္ခိန္ဒြိယကို လည်းကောင်း၊ ဒေါမနဿိန္ဒြိယကို လည်းကောင်း ဒုက္ခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ထိုကုက္ကုဒ္ဓိတို့တွင် ဥပေက္ခိန္ဒြိယကို မဆင်းရဲ မချမ်းသာ (အလယ်အလတ်) ကို ခံစားမှု အဒုက္ခမသုခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ ကုက္ကုဒ္ဓိတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သုခိန္ဒြိယဝဂ် ===

၈ - တတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၅၀၈။ ရဟန်းတို့ ကုက္ကုဒ္ဓိတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြိယ၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယ၊ သောမနဿိန္ဒြိယ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြိယ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြိယတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြိယဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု ကိုယ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သုခိန္ဒြိယဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခိန္ဒြိယဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု ကိုယ်၌ ဖြစ်သော မသာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒုက္ခိန္ဒြိယဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သောမနဿိန္ဒြိယဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သောမနဿိန္ဒြိယဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿိန္ဒြိယဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု စိတ်၌ဖြစ်သော မသာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒေါမနဿိန္ဒြိယဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခိန္ဒြိယဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကို လည်းကောင်း၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကို လည်းကောင်း ဥပေက္ခိန္ဒြိယဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုကုက္ကုဒ္ဓိတို့တွင် သုခိန္ဒြိယကို လည်းကောင်း၊ သောမနဿိန္ဒြိယကို လည်းကောင်း သုခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ထိုကုက္ကုဒ္ဓိတို့တွင် ဒုက္ခိန္ဒြိယကို လည်းကောင်း၊ ဒေါမနဿိန္ဒြိယကို လည်းကောင်း ဒုက္ခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ထိုကုက္ကုဒ္ဓိတို့တွင် ဥပေက္ခိန္ဒြိယကို မဆင်းရဲ မချမ်းသာ (အလယ်အလတ်) ကို ခံစားမှု အဒုက္ခမသုခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ဤကုက္ကုဒ္ဓိငါးပါးတို့သည် အကြောင်း 'ပရိယာယ်' အားဖြင့် ငါးပါးတို့ဖြစ်လျက် သုံးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ သုံးပါးတို့ ဖြစ်လျက် ငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သုခိန္ဒြိယဝဂ် ===

၉ - ကဋ္ဌောပမသုတ်

၅၀၉။ ရဟန်းတို့ ကုန္တေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြိယ၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယ၊ သောမနဿိန္ဒြိယ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြိယ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြိယတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ သုခိန္ဒြိယ ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ချမ်းသာသည် ရှိသော် “ငါ ချမ်းသာ၏” ဟု သိ၏။ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်း အားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်း ဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော သုခိန္ဒြိယသည် ချုပ်၏။ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ ဒုက္ခိန္ဒြိယ ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ဆင်းရဲသည်ရှိသော် “ငါ ဆင်းရဲ၏” ဟု သိ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်း အားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်း ဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဒုက္ခိန္ဒြိယသည် ချုပ်၏။ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ သောမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ သောမနဿိန္ဒြိယ ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ဝမ်းမြောက်သည်ရှိသော် “ငါ ဝမ်းမြောက်၏” ဟု သိ၏။ သောမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်း အားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော သောမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော သောမနဿိန္ဒြိယသည် ချုပ်၏။ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ ဒေါမနဿိန္ဒြိယ ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် နှလုံးမသာသည် ရှိသော် “ငါ နှလုံးမသာဖြစ်၏” ဟု သိ၏။ ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်း အားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဒေါမနဿိန္ဒြိယသည် ချုပ်၏။ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ ဥပေက္ခိန္ဒြိယ ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် လျစ်လျူရှုသည်ရှိသော် “ငါ လျစ်လျူရှု၏” ဟု သိ၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်း အားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြိယသည် ချုပ်၏။ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ သစ်သားနှစ်ခုတို့၏ ထိခိုက် ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် အပူငွေ့ ဖြစ်၏။ မီး ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုသစ်သား နှစ်ခုတို့ကိုပင် တခြားစီ ခွဲ၍ ထားခြင်းကြောင့် ထိုသစ်သားနှစ်ခုတို့ ပွတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အပူငွေ့သည် ချုပ်ငြိမ်း သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းတို့ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ သုခိန္ဒြိယ ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ချမ်းသာသည်ရှိသော် “ငါ ချမ်းသာ၏” ဟု သိ၏။ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်း အားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော သုခိန္ဒြိယသည် ချုပ်၏။ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍

သောမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍။ပ။ ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍။ပ။ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် လျစ်လျူရှုသည် ရှိသော် “ငါ လျစ်လျူရှု၏” ဟု သိ၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်း အားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’ ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေသည် ချုပ်၏။ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သုခိန္ဒြေယဝဂ် ===

၁၀ - ဥပုဋ္ဌိပါဠိကသုတ်

၅၁၀။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒိန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား ဒုက္ခိန္ဒြေသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အား ဤဒုက္ခိန္ဒြေ သည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုဒုက္ခိန္ဒြေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အကြောင်းခံ နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ထိုဒုက္ခိန္ဒြေသည် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှု မရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့ မရှိလတ် သော် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ” ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဒုက္ခိန္ဒြေကို လည်း သိ၏။ ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ အကြောင်းမဲ့ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဒုက္ခိန္ဒြေသည် အဘယ်တရား၌ အကြောင်းမဲ့ချုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ နှင့် တကွ ဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခိန္ဒြေသည် ဤပဌမဈာန်၌ အကြောင်းမဲ့ ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ၊ ထိုဒုက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (ပဌမဈာန်) အကျိုးငှါ စိတ်ကို ကပ်၍ ဆောင်သူဟုဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား ဒေါမနဿိန္ဒြေသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အား ဤဒေါမနဿိန္ဒြေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုဒေါမနဿိန္ဒြေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ နှင့် တကွ ဖြစ်၏။ အကြောင်းခံနှင့် တကွဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ထိုဒေါမနဿိန္ဒြေသည် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှု မရှိ လတ်သော် အထောက်အပံ့ မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ” ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဒေါမနဿိန္ဒြေကိုလည်း သိ၏။ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း

သိ၏။ ဒေါမနသိန္ဓေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဒေါမနသိန္ဓေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဒေါမနသိန္ဓေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ တို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်း ‘သမာဓိ’ ကို ပွားစေတတ်သော ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ မရှိသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒေါမနသိန္ဓေသည် ဤဒုတိယဈာန်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို ဒေါမနသိန္ဓေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ၊ ထိုဒေါမနသိန္ဓေ၏ ချုပ်ရာ (ဒုတိယဈာန်) အကျိုးငှါ စိတ်ကို ကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား သုခိန္ဒေသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အား ဤသုခိန္ဒေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုသုခိန္ဒေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အကြောင်းခံနှင့် တကွ ဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ထိုသုခိန္ဒေသည် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှု မရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့ မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ” ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် သုခိန္ဒေကိုလည်း သိ၏။ သုခိန္ဒေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ သုခိန္ဒေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော သုခိန္ဒေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သုခိန္ဒေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုလျက်သာလျှင် နေ၏။ သတိသမ္ပဇင်နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင် တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူ့ကို “လျစ်လျူရှုသူ၊ သတိရှိသူ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ” ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ရဟန်းသည် ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော သုခိန္ဒေသည် ဤတတိယဈာန်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို သုခိန္ဒေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ၊ ထိုသုခိန္ဒေ၏ ချုပ်ရာ (တတိယဈာန်) အကျိုးငှါ စိတ်ကို ကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ် ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား သောမနသိန္ဓေသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အား ဤသောမနသိန္ဓေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုသောမနသိန္ဓေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အကြောင်းခံနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ထိုသောမနသိန္ဓေသည် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှု မရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့ မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ” ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် သောမနသိန္ဓေကိုလည်း သိ၏။ သောမနသိန္ဓေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ သောမနသိန္ဓေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော သောမနသိန္ဓေ၏ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သောမနသိန္ဓေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှံခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ဆင်းရဲချမ်းသာ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ဥပေက္ခာ’ ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်း ရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော သောမနသိန္ဓေသည် ဤစတုတ္ထဈာန်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို သောမနသိန္ဓေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ၊ ထိုသောမနသိန္ဓေ၏ ချုပ်ရာ (စတုတ္ထဈာန်) အကျိုးငှါ စိတ်ကို ကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သောစိတ် ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား ဥပေက္ခိန္ဒေသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အား ဤဥပေက္ခိန္ဒေ

သည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ထိုဥပေက္ခိန္ဒြေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အကြောင်းခံနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ထိုဥပေက္ခိန္ဒြေ သည် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှု မရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့ မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ” ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဥပေက္ခိန္ဒြေကိုလည်း သိ၏။ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ် လာသည့် ဥပေက္ခိန္ဒြေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလုံးစုံသော နေဝသညာ နာသညာယတနစုာန်ကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်လျက် သညာ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဥပေက္ခိန္ဒြေသည် ဤနိရောဓသမာပတ်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ၊ ထိုဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိရောဓသမာပတ်) အကျိုးငှါ စိတ်ကို ကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် သုခိန္ဒြေယဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဧရာဝတီ ===

၁ - ဧရာမေဇုတ်

၅၁၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း မိဂါရမာတာဝိသာခါ၏ ပြာသာဒ်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေချမ်းအချိန်၌ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူရာမှ ထခဲ့၍ ကျောင်းအနောက်ဘက် နေပူဆာ၌ ကျောက်ကုန်းကို နေစာလှုံလျက် နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ကို လက်ဖြင့် အဖန်ဖန် ဆုပ်နယ် သုံးသပ်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား အံ့ဩဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ယခု မြတ်စွာဘုရား၏ အရေအဆင်းတော်သည် ရှေးကကဲ့သို့ စင်ကြယ် ဖြူစင်ခြင်း မရှိတော့ပါ။ ခန္ဓာကိုယ်အားလုံးတို့သည် လျော့ပါးကုန်သည် ဖြစ်၍ အရေတွန့်လိပ် နေပါကုန်၏။ ခန္ဓာကိုယ်သည် ရှေ့သို့ ကိုင်းရှိုင်းပါ၏။ စကျွန်ြွေ၊ သောတိန်ြွေ၊ ယာနိန်ြွေ၊ ဇိဝှိန်ြွေ၊ ကာယိန်ြွေဟူသော ကုန်ြွေတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ထင်ပါ၏” ဟု လျှောက်၏။

အာနန္ဒာ ထိုစကားသည် မှန်၏။ ပျိုနုခြင်းသဘော ရှိခဲ့သော် အိုခြင်း သဘောရှိ၏။ ကျန်းမာခြင်း သဘော ရှိခဲ့သော် နာခြင်း သဘောရှိ၏။ အသက်ရှင်ခြင်း သဘော ရှိခဲ့သော် သေခြင်း သဘောရှိ၏။ အရေအဆင်းသည် ရှေးကကဲ့သို့ စင်ကြယ် ဖြူစင်ခြင်း မရှိတော့ပေ။ ခန္ဓာကိုယ် အားလုံးတို့သည် လျော့ပါးကုန်သည် ဖြစ်၍ အရေတွန့်လိပ် နေကုန်၏။ ခန္ဓာကိုယ်သည် ရှေ့သို့ ကိုင်းရှိုင်း၏။ စကျွန်ြွေ၊ သောတိန်ြွေ၊ ယာနိန်ြွေ၊ ဇိဝှိန်ြွေ၊ ကာယိန်ြွေဟူသော ကုန်ြွေတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ထင်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောကြားတော်မူပြီးနောက် ထိုမှတစ်ပါး ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏ -

“ယုတ်မာလှသော ဟယ်ဇရာတရား သင့်အား စက်ဆုပ်ဖွယ် ဖြစ်ပါစေ၊ အဆင်းပျက်အောင် ပြုလုပ်တတ်သော ဟယ်ဇရာတရား နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကို ဇရာတရားသည် ဖိစီး နှိပ်စက်လေစွ တကား။

အနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှည်သူသည်လည်း သေရခြင်းလျှင် လဲလျောင်းရာရှိ၏။ သေခြင်းတရားသည် တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ မရှောင်ကြဉ်၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါကိုပင် ဖိစီး နှိပ်စက်လေ၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဧရာဝတီ ===

၂ - ဥက္ကာဘဗြာဟ္မဏသုတ်

၅၁၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ဥက္ကာဘဗြာဟ္မဏသုတ် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

အသျှင်ဂေါတမ အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာ အမျိုးမျိုးရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို မခံစားကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပါတည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေ၊ ယာနိန္ဒြေ၊ ဇိဝိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေတို့ပါတည်း။ အသျှင်ဂေါတမ အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာ အမျိုးမျိုး ရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို မခံစားကုန်သော ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ မှီခိုရာကား အဘယ်ပါနည်း၊ ထိုဣန္ဒြေတို့၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို အဘယ်တရားက ခံစားပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာ အမျိုးမျိုး ရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို မခံစားကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေ၊ ယာနိန္ဒြေ၊ ဇိဝိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေတို့တည်း။ ပုဏ္ဏား အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာ အမျိုးမျိုး ရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို မခံစားကုန်သော ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ မှီခိုရာကား စိတ်တည်း။ ထိုဣန္ဒြေတို့၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို စိတ်ကပင် ခံစား၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဂေါတမ စိတ်၏ မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း။ ပုဏ္ဏား စိတ်၏ မှီခိုရာသည် အောက်မေ့မှု 'သတိ' တည်း။ အသျှင်ဂေါတမ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ၏ မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း။ ပုဏ္ဏား အောက်မေ့မှု 'သတိ' ၏ မှီခိုရာသည် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' တည်း။ အသျှင်ဂေါတမ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' ၏ မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း။ ပုဏ္ဏား (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' ၏ မှီခိုရာသည် နိဗ္ဗာန်တည်း။ အသျှင်ဂေါတမ နိဗ္ဗာန်၏ မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း။ ပုဏ္ဏား အမေးပြဿနာသည် လွန်သွားခဲ့ပြီ၊ အမေးပြဿနာ၏ အဆုံးကို ယူခြင်းငှါ သင် မတတ်နိုင်။ ပုဏ္ဏား မှန်၏၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သည် နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသည် နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံး ရှိသည် ဖြစ်၍ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ ဥက္ကာဘဗြာဟ္မဏသုတ် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို အလွန် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ကာ နေရာမှထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေ ပြုပြီးလျှင် ဖဲသွားလေ၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဥက္ကာဘဗြာဟ္မဏသုတ် ဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူ၏ - “ရဟန်းတို့ ဥပမာ သော်ကား အထွတ်တပ်သော အိမ်၌ဖြစ်စေ၊ အထွတ်တပ်သော ဇရပ်၌ ဖြစ်စေ အရှေ့ဘက် လေသောက် ပြုတင်းမှ နေတက်သည်ရှိသော် လေသောက် ပြုတင်းပေါက်ဖြင့် နေရောင်တို့သည် ဝင်၍ အဘယ် အရပ်၌ တည်ကြကုန်သနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား အနောက်နံရံ၌ တည်ပါကုန်၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဥက္ကာဘဗြာဟ္မဏသုတ်၏ ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' သည် (ငါ) ဘုရား၌ တည်၏၊ အမြစ် အရင်းကဲ့သို့ ဖြစ်၍ တည်၏၊ မြဲမြံ၏။ သမဏဖြစ်စေ၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်စေ၊ နတ်ဖြစ်စေ၊ မာရ်နတ်ဖြစ်စေ၊ ဗြဟ္မာဖြစ်စေ လောက၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူမျှ မရွှေ့ပြောင်းနိုင်။ ရဟန်းတို့ ဤအခါ၌ ဥက္ကာဘဗြာဟ္မဏသုတ် သေခဲ့မှု အကြင် သံယောဇဉ်နှင့် စပ်ယှဉ်သည် ဖြစ်၍ ဥက္ကာဘဗြာဟ္မဏသုတ် ဤလောကသို့ တစ်ဖန် ပြန်လာရာ၏။ ထိုသံယောဇဉ်မျိုးသည် (ဥက္ကာဘဗြာဟ္မဏသုတ်အား) မရှိတော့ချေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဧရာဝတီ ===

၃ - သာကေတသုတ်

၅၁၃။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာကေတ မြို့ဝယ် သားတို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာ အဉ္စနတော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား သည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ - “ရဟန်းတို့ အကြောင်း ပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကုန္ဒေဠိငါးပါးတို့သည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည် ကုန္ဒေဠိငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ယင်းအကြောင်း ပရိယာယ် သည် ရှိသလော” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းမူလ ရှိပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ ဤဟောအပ်သော တရား၏ အနက်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်၌သာလျှင် ထင်ပါစေလော့၊ မြတ်စွာ ဘုရား၏ အထံတော်မှ ကြားနာရ၍ ရဟန်းတို့သည် ဆောင်ထားရပါလိမ့်မည်။ပ။ ရဟန်းတို့ အကြောင်း ပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကုန္ဒေဠိငါးပါးတို့သည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည် ကုန္ဒေဠိငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ယင်းအကြောင်း ပရိယာယ်သည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကုန္ဒေဠိငါးပါးတို့သည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဗိုလ်ငါးပါး တို့သည် ကုန္ဒေဠိငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ယင်းအကြောင်း ပရိယာယ်သည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓါန္တေ သည် သဒ္ဓါဗိုလ်ဖြစ်၏။ သဒ္ဓါဗိုလ်သည် သဒ္ဓါန္တေဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္တေသည် ဝီရိယဗိုလ်ဖြစ်၏။ ဝီရိယဗိုလ် သည် ဝီရိယိန္တေဖြစ်၏။ သတိန္တေသည် သတိဗိုလ်ဖြစ်၏။ သတိဗိုလ်သည် သတိန္တေဖြစ်၏။ သမာဓိန္တေ သည် သမာဓိဗိုလ်ဖြစ်၏။ သမာဓိဗိုလ်သည် သမာဓိန္တေဖြစ်၏။ ပညိန္တေသည် ပညာဗိုလ်ဖြစ်၏။ ပညာဗိုလ် သည် ပညိန္တေဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏။ ထိုမြစ်၏ အလယ်၌ ကျွန်းရှိ၏။ ရဟန်းတို့ အကြောင်း ပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအလျှင် တစ်ခုတည်းသာဟု ရေတွက် ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ယင်းအကြောင်း ပရိယာယ်သည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအလျှင်နှစ်ခုတို့သာဟု ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ယင်းအကြောင်း ပရိယာယ်သည်လည်း ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအလျှင် တစ်ခုတည်းသာဟု ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ယင်းအကြောင်း ပရိယာယ်ကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုကျွန်း၏ အရှေ့ဘက်အစွန်၌ လည်း ရေရှိ၏။ အနောက်ဘက်အစွန်၌လည်း ရေရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအရှေ့ဘက်အစွန် အနောက်ဘက် အစွန်၌ ရေရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအလျှင် တစ်ခုတည်းသာဟု ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤသည်ကား အကြောင်းပရိယာယ်တည်း။

ရဟန်းတို့ အကြောင်း ပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအလျှင် နှစ်ခုတို့သာဟု ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ယင်းအကြောင်း ပရိယာယ်ကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုကျွန်း၏ မြောက်ဘက် အစွန်၌လည်း ရေရှိ၏။ တောင်ဘက်အစွန်၌လည်း ရေရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤမြောက်ဘက်အစွန် တောင် ဘက်အစွန်၌ ရေရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအလျှင် နှစ်ခုတို့ဟု ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဤသည်ကား အကြောင်းပရိယာယ်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် သဒ္ဓါန္တေသည် သဒ္ဓါဗိုလ်ဖြစ်၏။ သဒ္ဓါဗိုလ်သည် သဒ္ဓါန္တေဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္တေ သည် ဝီရိယဗိုလ်ဖြစ်၏။ ဝီရိယဗိုလ်သည် ဝီရိယိန္တေဖြစ်၏။ သတိန္တေသည် သတိဗိုလ်ဖြစ်၏။ သတိဗိုလ်

သည် သတိကြွေဖြစ်၏။ သမာဓိကြွေသည် သမာဓိဗိုလ်ဖြစ်၏။ သမာဓိဗိုလ်သည် သမာဓိကြွေဖြစ်၏။ ပညိ
ကြွေသည် ပညာဗိုလ်ဖြစ်၏။ ပညာဗိုလ်သည် ပညိကြွေဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ကြွေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း
ကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ရဟန်းသည် အာသဝကုန်သည် ဖြစ်၍ အာသဝမရှိသော
(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင်
ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဧရာဝင် ===

၄ - ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကသုတ်

၅၁၄။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိ
ပြည် ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကအရပ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်သာရိပုတြာ
အား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏- “သာရိပုတြာ သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်
သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင်
အဆုံးရှိ၏။ပ။ ပညိကြွေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့
သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟုသင် ယုံကြည်
သလော” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ ပညိကြွေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်
အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု
ဤကြွေ၌ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ယုံကြည်ရုံမျှဖြင့် ဆည်းကပ်သည် မဟုတ်ပါ။ အသျှင်
ဘုရား သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ ပညိကြွေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့
သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု ထိုကြွေငါးပါးကို
မသိကုန် မမြင်ကုန် မထင်ကုန် မျက်မှောက် မပြုကုန် ပညာဖြင့် မတွေ့ထိကုန်သော သူတို့သည်
ထိုကြွေတို့၌ သူတစ်ပါးတို့အား ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် ဆည်းကပ်ကုန်ရာ၏။ အသျှင်ဘုရား သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။
ပညိကြွေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်
နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု ဤကြွေငါးပါးကို သိကုန် မြင်ကုန်
ထင်ကုန် မျက်မှောက်ပြုကုန် ပညာဖြင့် တွေ့ထိကုန်သော သူတို့သည် ထိုကြွေတို့၌ ယုံမှားခြင်း မရှိကုန်၊
မဝေခွဲနိုင်ခြင်း မရှိကုန်။ အသျှင်ဘုရား သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ ပညိကြွေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်
အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်
လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု အကျွန်ုပ်သည် ထိုကြွေငါးပါးကို သိပါ၏။ မြင်ပါ၏။ ထင်ပါ၏။ မျက်မှောက် ပြုပါ၏။
ပညာဖြင့် တွေ့ထိပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ထိုကြွေတို့၌ ယုံမှားခြင်း မရှိပါ။ မဝေခွဲနိုင်ခြင်း မရှိပါဟု
လျှောက်၏။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ ပညိကြွေကို ပွားများအပ်
ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာ

ရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု ထိုကုဏ္ဍိယဝါဒီများကို မသိကုန် မမြင်ကုန် မထင်ကုန် မျက်မှောက် မပြုကုန် ပညာဖြင့် မတွေ့ထိကုန်သော သူတို့သည် ထိုကုဏ္ဍိယဝါဒီ သူတစ်ပါးတို့အား ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် ဆည်းကပ်ကုန်ရာ၏။ သာရိပုတြာ သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ ပညိန္ဒြေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု ထိုကုဏ္ဍိယဝါဒီများကို သိကုန် မြင်ကုန် ထင်ကုန် မျက်မှောက်ပြုကုန် ပညာဖြင့် တွေ့ထိကုန် သော သူတို့သည် ထိုကုဏ္ဍိယဝါဒီ ယုံမှားခြင်း မရှိကုန်၊ မဝေခွဲနိုင်ခြင်း မရှိကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဧရာဝင် ===

၅ - ပဌမ ပုဗ္ဗရာမသုတ်

၅၁၅။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဗ္ဗာရုံ ကျောင်း မိဂါရမာတာဝိသာခါ၏ ပြာသာဒ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်သာရိပုတြာအား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏- “ရဟန်းတို့ အဘယ်မျှသော ကုဏ္ဍိယဝါဒီ ပွားများ ခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် ‘ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ’ ဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ပ။ဟု လျှောက် ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ကုဏ္ဍိယဝါဒီကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝ ကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသောပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား ၏။ အဘယ်ကုဏ္ဍိယဝါဒီကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်နည်း၊ ပညိန္ဒြေကို ပွားများ ခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ပညာရှိသော အရိယာသာဝကအား ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ သည် ကောင်းစွာတည်၏။ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ သည် ကောင်းစွာတည်၏။ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ သည် ကောင်းစွာတည်၏။ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ သည် ကောင်းစွာ တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤကုဏ္ဍိယဝါဒီကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝ ကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ် ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ)အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဧရာဝင် ===

၆ - ဒုတိယ ပုဗ္ဗရာမသုတ်

၅၁၆။ ထိုသာဝတ္ထိနိဒါန်းပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်မျှသော ဣန္ဒြေတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့် မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ ဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား တရားတော် တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေနှစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။ အဘယ် နှစ်ပါးတို့နည်း၊ အရိယာပညာကို လည်းကောင်း၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာ သမာဓိကို လည်းကောင်း ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ မှန်၏၊ ထိုရဟန်း၏ အရိယာပညာသည် ပညိန္ဒြေဖြစ်၏၊ ထိုရဟန်း၏ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာသမာဓိသည် သမာဓိန္ဒြေဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေနှစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝ ကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေ နေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ)အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဧရာဝင် ===

၇ - တတိယ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်

၅၁၇။ ထိုသာဝတ္ထိနိဒါန်းပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်မျှသော ဣန္ဒြေတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့် မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ)အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား တရားတော်တို့ သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝ ကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသောပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား ၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဝိရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များ စွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝ ကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသောပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဧရာဝင် ===

၈ - စတုတ္ထ ပုဗ္ဗရာမသုတ်

၅၁၈။ ထိုသာဝတ္ထိနိဒါန်းပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်မျှသော ဣန္ဒြေတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့် မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား တရားတော်တို့ သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန် ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝ ကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဧရာဝင် ===

၉ - ပိဏ္ဏောလဘာရဒ္ဒါဇသုတ်

၅၁၉။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသမ္ဗိပြည် ယောသိတာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်ပိဏ္ဏောလဘာရဒ္ဒါဇသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။ ထိုအခါ များစွာ ကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏ -

အသျှင်ဘုရား အသျှင်ပိဏ္ဏောလဘာရဒ္ဒါဇသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ် ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ် အကျိုးထူးကို မြင်သဖြင့် အသျှင်ပိဏ္ဏောလဘာရဒ္ဒါဇသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားပါသနည်းဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ကုန်သုံးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ပိဏ္ဏောလဘာရဒ္ဒါဇရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ် ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ)အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုန်သုံးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ပိဏ္ဏောလဘာရဒ္ဒါဇရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။

ရဟန်းတို့ ဤကုန်သုံးပါးတို့သည် အဘယ်အဆုံး ရှိကုန်သနည်း၊ ကုန်ခြင်း အဆုံးရှိ၏။ အဘယ် တရား၏ ကုန်ခြင်းအဆုံး ရှိကုန်သနည်း၊ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု၏ ကုန်ခြင်းအဆုံး ရှိကုန်၏။ ရဟန်းတို့ “ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု ကုန်ပြီ” ဟု ကောင်းစွာ သိမြင်သဖြင့် ပိဏ္ဏောလဘာရဒ္ဒါဇရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ် ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဧရာဝင် ===

၁၀ - အာပဏသုတ်

၅၂၀။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အင်္ဂတိုင်း အာပဏမည်သော အင်္ဂတိုင်းသူတို့၏ နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုနိဂုံး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်သာရိပုတြာအား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏- “သာရိပုတြာ ငါဘုရား၌ စင်စစ် သက်ဝင်လျက် အလွန်ယုံကြည်သော အရိယာသာဝကသည် ငါဘုရား၌ လည်းကောင်း၊ ငါဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌ လည်းကောင်း ယုံမှားခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ၊ မဝေခွဲနိုင်ခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ် သက်ဝင်လျက် အလွန်ယုံကြည်သော အရိယာသာဝကသည် မြတ်စွာဘုရား၌ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌ လည်းကောင်း ယုံမှားခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ၊ မဝေခွဲနိုင်ခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ။ အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသော အရိယာသာဝကအား အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ ထက်သန်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ နေလိမ့်မည်။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားအစွမ်းရှိလျက် မြဲမြံစွာ အားထုတ်ကာ တာဝန်ကို ပစ်ချထားသူ မဟုတ်မှု၍ နေလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ ဝီရိယသည် ဝီရိယိန္ဒြေဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသော ထက်သန်သော လုံ့လရှိသော အရိယာတပည့်အား သတိရှိလိမ့်မည်။ လွန်ကဲသော ပညာနှင့် ယှဉ်သော သတိနှင့် ပြည့်စုံလိမ့်မည်။ ကြာမြင့်စွာက ပြုလုပ်အပ်သော အမှုကို လည်းကောင်း၊ ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သော စကားကို လည်းကောင်း အောက်မေ့နိုင် အဖန်ဖန် အောက်မေ့နိုင်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မျှော်လင့်အပ်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ သတိသည် သတိန္ဒြေဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိ၍ ထက်သန်သော လုံ့လရှိသော ထင်သော သတိရှိသော အရိယာတပည့်အား နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ရလိမ့်မည်။ စိတ်၏ အာရုံတစ်ခုတည်း၌ တည်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ ကို ရလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မျှော်လင့်အပ်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ သမာဓိသည် သမာဓိန္ဒြေဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိ၍ ထက်သန်သော လုံ့လရှိသော ထင်သော သတိရှိသောစိတ် တည်ကြည်သော အရိယာတပည့်အား “အဝိဇ္ဇာ ပိတ်ပင်ခံရကုန်သည် တဏှာနှောင်ကြီး ‘သံယောဇဉ်’ ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ ပြေးသွားကျင်လည်နေရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရုပ်နာမ်အစဉ် သံသရာသည် စင်စစ်အားဖြင့် အစကို မသိအပ်။ ရှေ့အစွန်းသည် မထင်။ အမှန်မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ဟူသော အမှောင်ထု၏ အကြွင်းမဲ့ ကင်းချုပ်ရာ အလုံးစုံသော ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့၏ ငြိမ်းရာ အလုံးစုံသော တည်ရာ ‘ဥပဓိ’ တို့ကို စွန့်ရာ တဏှာကုန်ရာ မစွဲမက်ရာချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်သက်၏။ မြတ်၏” ဟု ဤသို့ သိလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မျှော်လင့်အပ်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ ပညာသည် ပညိန္ဒြေဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ အားထုတ်၍ အားထုတ်၍ ဤသို့ အောက်မေ့၍ အောက်မေ့၍ ဤသို့ ဆောက်တည်၍ ဆောက်တည်၍ ဤသို့ သိ၍ သိ၍ “ငါ ရှေးက ကြားဖူးသော တရားတို့သည် ဤတရားတို့ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ငါသည် ယခု ကိုယ်ဖြင့်လည်း

တွေ့ထိ၍ နေရ၏။ ပညာဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍ မြင်ရ၏” ဟု ဤသို့ ယုံကြည်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ သဒ္ဓါသည် သဒ္ဓါန္တေဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ (ငါ) ဘုရား၌ စင်စစ် သက်ဝင်လျက် အလွန် ယုံကြည်သော အရိယာတပည့်သည် (ငါ) ဘုရား၌ လည်းကောင်း၊ (ငါ) ဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌ လည်းကောင်း ယုံမှားခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ၊ မဝေခွဲနိုင်ခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသော အရိယာတပည့်အား အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ ထက်သန်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ နေလိမ့်မည်။ ကုသိုလ်တရား တို့၌ အားအစွမ်းရှိလျက် မြဲမြံစွာ အားထုတ်ကာ တာဝန်ကို ပစ်ချထားသူ မဟုတ်မူ၍ နေလိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းကို မျှော်လင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ ဝီရိယသည် ဝီရိယိန္တေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသော ထက်သန်သော လုံ့လရှိသော အရိယာတပည့်သည် သတိ ရှိလိမ့်မည်။ လွန်ကဲသော ပညာနှင့် ယှဉ်သော သတိနှင့် ပြည့်စုံလိမ့်မည်။ ကြာမြင့်စွာက ပြုလုပ်အပ်သော အမှုကို လည်းကောင်း၊ ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သော စကားကို လည်းကောင်း အောက်မေ့နိုင် အဖန်ဖန် အောက်မေ့နိုင်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မျှော်လင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ထိုအရိယာ တပည့်၏ သတိသည် သတိန္တေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိ၍ ထက်သန်သော လုံ့လရှိသော ထင်သော သတိရှိသော အရိယာ တပည့်အား နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ရလိမ့်မည်။ စိတ်၏ အာရုံတစ်ခုတည်း၌ တည်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ကို ရလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မျှော်လင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ သမာဓိသည် သမာဓိန္တေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိ၍ ထက်သန်သော လုံ့လရှိသော ထင်သော သတိရှိသောစိတ် တည်ကြည်သော အရိယာတပည့်အား “အဝိဇ္ဇာ ပိတ်ပင်ခံရကုန်သည် တဏှာနှောင်ကြီး ‘သံယောဇဉ်’ ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ ပြေးသွားကျင်လည်နေရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရုပ်နာမ်အစဉ် ‘သံသရာ’သည် စင်စစ်အားဖြင့် အစကို မသိအပ်။ ရှေ့အစွန်းသည် မထင်။ အမှန်မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ဟူသော အမှောင်ထု၏ အကြွင်းမဲ့ ကင်းချုပ်ရာ အလုံးစုံသော ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့၏ ငြိမ်းရာ အလုံးစုံသော တည်ရာ ‘ဥပဓိ’ တို့ကို စွန့်ရာ တဏှာကုန်ရာ မစွဲမက်ရာ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်သက်၏။ မြတ်၏” ဟု ဤသို့ သိလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မျှော်လင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ ပညာသည် ပညာန္တေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ အားထုတ်၍ အားထုတ်၍ ဤသို့ အောက်မေ့၍ အောက်မေ့၍ ဤသို့ ဆောက်တည်၍ ဆောက်တည်၍ ဤသို့ သိ၍ သိ၍ “ငါ ရှေးက ကြားဖူးသော တရားတို့သည် ဤတရားတို့ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ငါသည် ယခု ကိုယ်ဖြင့်လည်း တွေ့ထိ၍ နေရ၏။ ပညာဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍ မြင်ရ၏” ဟု ဤသို့ ယုံကြည်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ သဒ္ဓါသည် သဒ္ဓါန္တေဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် ဇရာဝင် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူကရေတဝဂ် ===

၁ - သာလသုတ်

၅၂၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသလ တိုင်း သာလမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ ကို မိန့်တော်မူ၏- ရဟန်းတို့ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါ အားလုံးတို့တွင် သားတို့သနင်း ခြင်္သေ့မင်းကို အား အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ လျင်မြန်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရဲရင့်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း မြတ်၏ဟု ဆိုအပ် သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့တွင် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယ တရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုဝီရိယိန္ဒြေသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ သတိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသတိန္ဒြေသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ သမာဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသမာဓိန္ဒြေသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒြေသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါ အားလုံးတို့တွင် သားတို့သနင်း ခြင်္သေ့မင်းကို အားအစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ လျင်မြန် ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရဲရင့်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း မြတ်၏ဟု ဆိုအပ် သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယ တရားအားလုံး တို့တွင် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူကရခတဝဂ် ===

၂ - မလ္လိကသုတ်

၅၂၂။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မလ္လတိုင်း ဥရုဝေလကပ္ပမည်သော မလ္လတိုင်းသူတို့၏ နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား သည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏- ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်အား အရိယာဉာဏ် မဖြစ်သေးသမျှ ကာလ ပတ်လုံး ကုန္ဒြေ လေးပါးတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှု မဖြစ်သေး၊ ရဟန်းတို့ အရိယာ တပည့်အား အရိယာဉာဏ် ဖြစ်သောအခါ ကုန္ဒြေလေးပါးတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှု ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အထွတ်တပ်သော အိမ်၏ အထွတ်ကို မစိုက်ထူရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး အခြင်ရနယ် တို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှု မဖြစ်သေး။ ရဟန်းတို့ အထွတ်တပ်သော အိမ်၏ အထွတ်ကို စိုက်ထူပြီးသောအခါ အခြင်ရနယ်တို့၏ ကောင်းစွာတည်မှု စွဲမြဲစွာတည်မှု ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်အား အရိယာဉာဏ် မဖြစ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ကုန္ဒြေတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာတည်မှု မဖြစ်သေး၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်အား အရိယာဉာဏ် ဖြစ်သောအခါ ကုန္ဒြေတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာတည်မှု ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ပညာ ရှိသော အရိယာတပည့်အား ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ သည် ကောင်းစွာ တည်၏။ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ သည် ကောင်းစွာတည်၏။ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက် သော အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ သည် ကောင်းစွာ တည်၏။ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ သည် ကောင်းစွာ တည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူကရေတဝဂ် ===

၃ - သေခသုတ်

၅၂၃။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသမ္ဗိပြည် ယောသိတာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏- ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) “ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏” ဟု သိရာ၏။ ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ရဟန်းသည် ကျင့်ပြီး ‘အသေခ’ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) “ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ပုဂ္ဂိုလ်” ဟု သိရာ၏။ ယင်းအကြောင်း ပရိယာယ်သည် ရှိသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ အကြောင်း ပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) “ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏” ဟု သိရာ၏။ ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ရဟန်းသည် ကျင့်ပြီး ‘အသေခ’ ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) “ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ပုဂ္ဂိုလ်” ဟု သိရာ၏။ ယင်းအကြောင်း ပရိယာယ်သည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြောင်း ပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) “ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏” ဟု သိသော အကြောင်း ပရိယာယ်သည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ရဟန်းသည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်း ပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) “ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏” ဟု သိသောအကြောင်း ပရိယာယ်ပင်တည်း။

ရဟန်း နောက်တစ်မျိုးကား “ဤသာသနာတော်မှ အပ၌ မြတ်စွာဘုရားနည်းတူ အဟုတ်အမှန် မဖောက်ပြန်သော တရားတော်ကို ဟောကြားသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားတစ်ပါးသော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ပြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း ရှိသလော” ဟု ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ရဟန်းသည် အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်၏။ ထိုရဟန်းသည် ဤသာသနာတော်မှ အပ၌ မြတ်စွာဘုရားနည်းတူ အဟုတ်အမှန် မဖောက်ပြန်သော တရားတော်ကို ဟောကြားသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြား တစ်ပါးသော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ပြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း မရှိ” ဟု ဤသို့ သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်း ပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) “ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏” ဟု သိသော အကြောင်း ပရိယာယ်ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ရဟန်းသည် သဒ္ဓါရွှေ၊ ဝီရိယိရွှေ၊ သတိရွှေ၊ သမာဓိရွှေ၊ ပညိရွှေဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို သိ၏။ အလားအလာ ရှိကုန်သော လွန်မြတ်ကုန်သော အကျိုးရှိကုန်သော ပြီးဆုံးခြင်း ရှိကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ကိုယ်ဖြင့် တွေ့ထိ၍ မနေနိုင်၊ ပညာဖြင့်ကား ထိုးထွင်း၍ မြင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်း ပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) “ကျင့်ဆဲ ‘သေခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏” ဟု သိသော အကြောင်း ပရိယာယ်ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ အကြောင်း ပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်ပြီး ‘အသေခ’ ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) “ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏” ဟု သိသော အကြောင်း ပရိယာယ် သည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယံ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို သိ၏။ အလားအလာ ရှိကုန်သော လွန်မြတ်ကုန်သော အကျိုးရှိကုန်သော ပြီးဆုံးခြင်း ရှိကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ကိုယ်ဖြင့် လည်း တွေ့ထိ၍ နေ၏။ ပညာဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍ မြင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်း ပရိယာယ်ကို စွဲ၍ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်ပြီး ‘အသေခ’ ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) “ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏” ဟု သိသော အကြောင်း ပရိယာယ်ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ပုဂ္ဂိုလ်သည် စက္ခု၊ ဘောတိ၊ ယာနိ၊ ဇိဝိ၊ ကာယိ၊ မနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော ဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့ကို သိ၏။ ဤဣန္ဒြေခြောက်ပါး တို့သည် အချင်းခပ်သိမ်း အခါခပ်သိမ်း အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်လတ္တံ့၊ အခြားသော ဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့ သည်လည်း တစ်ခါတစ်ရံမျှ မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့ဟု သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်း ပရိယာယ် ကို စွဲ၍ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်ပြီး ‘အသေခ’ ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏” ဟု သိသော အကြောင်း ပရိယာယ်ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူကရခတဝဂ် ===

၄ - ပဒသုတ်

၅၂၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေ၌ နေကုန်သော အခြေရှိသော သတ္တဝါတို့၏ ခြေရာဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဆင်ခြေရာ၌ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ ဆင်ခြေရာကို ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုခြေရာ ဟူသမျှ အားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤအတူပင် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သော တရားအစု ဟူသမျှတို့ထက် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေအစုကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်တရားအစုတို့ သည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေအစုသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြေ အစုသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ သတိန္ဒြေ အစုသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ သမာဓိန္ဒြေအစုသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ပညိန္ဒြေအစုသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေ၌ နေကုန်သော အခြေရှိသော သတ္တဝါတို့၏ ခြေရာဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဆင်ခြေရာ၌ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ ဆင်ခြေရာကို ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုခြေရာ ဟူသမျှ အားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤအတူပင် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သော တရားအစု ဟူသမျှတို့ထက် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေအစုကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅ - သာရသုတ်

၅၂၅။ ရဟန်းတို့ စန္ဒကူးနီကို အနှစ်နံ့သာဟူသမျှ အားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေအစုကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း။ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။ သတိန္ဒြေ။ပ။ သမာဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိ ပက္ခိယတရားတည်း။ ထိုပညိန္ဒြေသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ စန္ဒကူးနီကို အနှစ်နံ့သာဟူသမျှ အားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူကရခတဝဂ် ===

၆ - ပတိဋ္ဌိတသုတ်

၅၂၆။ ရဟန်းတို့ တစ်ခုတည်းသော တရား၌ တည်သော ရဟန်းအား ပွားများအပ်သော ဣန္ဒြေငါးပါး တို့သည် ကောင်းစွာ ပွားများအပ်သည် မည်ကုန်၏။ အဘယ်တစ်ခုတည်းသော တရား၌နည်း၊ မမေ့မလျော့ မှုတည်း။

ရဟန်းတို့ မမေ့မလျော့မှုသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အာသဝ တရားတို့၌ လည်းကောင်း၊ အာသဝတို့၏ အာရုံတရားတို့၌ လည်းကောင်း စိတ်ကို စောင့်ရှောက်၏။ အာသဝတရားတို့၌ လည်းကောင်း၊ အာသဝတို့၏ အာရုံတရားတို့၌ လည်းကောင်း စိတ်ကို စောင့်ရှောက် သော ထိုရဟန်းအား သဒ္ဓါန္တေသလည်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဝီရိယိန္တေသလည်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ သတိန္တေသလည်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ သမာဓိန္တေ သလည်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ပညိန္တေသလည်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် တစ်ခုတည်းသော တရား၌ တည်သော ရဟန်းအား ပွားများအပ်သော ဣန္ဒြေ ငါးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ပွားများအပ်သည် မည်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူကရခတဝဂ် ===

၇ - သဟမ္ပတိဗြဟ္မသုတ်

၅၂၇။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူစ ဥရုဝေလတော နေရဇ္ဇရာမြစ်ကမ်းနား အပေါလပညောင်ပင်ရင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် တစ်ပါး တည်း ကိန်းအောင်း နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော စိတ်အကြံ ဖြစ်၏ - “ဣန္ဒြေငါးပါး တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံး ရှိကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓါန္တေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက် နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ ဝီရိယိန္တေကို။ပ။ သတိန္တေကို။ပ။

သမာဓိန္တေကို။ပ။ ပညိန္တေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန် သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ ဤဣန္ဒြေငါးပါး တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထိုအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် သိ၍ အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆန့်သော လက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထို့အတူပင် ဗြဟ္မာပြည်မှ ကွယ်ခဲ့၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့က၌ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ပခုံးတစ်ဖက်၌ အပေါ်ရုံကို စမ္ပယ်တင်လျက် မြတ်စွာဘုရား ရှိရာသို့ လက်အုပ်ချီ၍ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဤအကြံသည် ဤအတိုင်း မှန်ပါ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤအကြံသည် ဤအတိုင်း မှန်ပါ၏။ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိကုန်၏။ အမြိုက် နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓါန္တေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ ပ။ ပညိန္ဒြေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏။ အမြိုက် နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ရှေးက ဖြစ်ဖူးသည်ကား အကျွန်ုပ်သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား အထံ၌ အကျင့်မြတ် ကို ကျင့်ခဲ့ပါ၏။ ထိုအခါ၌ အကျွန်ုပ်ကို “သဟကရဟန်း သဟကရဟန်း” ဟု ဤသို့ သိကြပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကာမတို့၌ အလွန်လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ကင်းစေလျက် ကိုယ်ခန္ဓာ ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ ဗြဟ္မာပြည်၌ ဖြစ်ပါ၏။ ထိုဗြဟ္မာပြည်၌လည်း အကျွန်ုပ်ကို “သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ” ဟု ဤသို့ သိကြပါကုန်၏။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဤအကြံသည် ဤအတိုင်း မှန်ပါ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော် မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤအကြံသည် ဤအတိုင်း မှန်ပါ၏။ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏။ အမြိုက် နိဗ္ဗာန်လျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံး ရှိကုန်၏ဟု ဤအရာကို အကျွန်ုပ် သိပါ၏။ ဤအရာကို အကျွန်ုပ် မြင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူကရတဝဂ် ===

၈ - သူကရတသုတ်

၅၂၈။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင် သူကရတလိုဏ်ဂူ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်သာရိပုတြာကို မိန့်တော်မူ၏ - “သာရိပုတြာ အာသဝ ကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌ လည်းကောင်း လွန်ကဲသော ရိုသေတုတ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အဘယ်အကျိုးထူးကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်သနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌ လည်းကောင်း လွန်ကဲသော ရိုသေတုတ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော်

အတူ မရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်)ကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ။ သာရိပုတြာ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား ၌ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌ လည်းကောင်း လွန်ကဲသော ရိုသေတုတ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်) ကို ကောင်းစွာ မြင်၍ ဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌ လည်းကောင်း လွန်ကဲသော ရိုသေတုတ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်) ကို ကောင်းစွာ မြင်၍ ဖြစ်၏။ ယင်းအတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန် ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကား အဘယ်နည်း၊ အသျှင်ဘုရား ဤသာသနာတော်၌ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်း သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော သဒ္ဓါန္တေကို ပွားများ၏။ ဝီရိယိ န္တေကို ပွားများ၏။ပ။ သတိန္တေကို ပွားများ၏။ပ။ သမာဓိန္တေကို ပွားများ၏။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ် သော မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော ပညိန္တေကို ပွားများ၏။ အသျှင်ဘုရား အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌ လည်းကောင်း မြတ်သော ရိုသေတုတ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်)ကို ကောင်းစွာ မြင်၍ ဖြစ်ပါ၏။ ယင်းအတု မရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ(အရဟတ္တဖိုလ်)ကား ဤသည် ပင်တည်းဟု လျှောက်၏။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ။ သာရိပုတြာ အာသဝ ကုန်ပြီးသော (ရဟန္တာ) ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌ လည်း ကောင်း လွန်ကဲသော ရိုသေတုတ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်) ကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်၏။ ယင်းအတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်)ကား ဤသည်ပင် တည်း။

သာရိပုတြာ လွန်ကဲသော ရိုသေတုတ်ဝပ်မှု ဖြစ်သော အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာ ဘုရား၌ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌ လည်းကောင်း လွန်ကဲသော ရိုသေ တုတ်ဝပ်မှု ဖြစ်၏။ ယင်းလွန်ကဲသော ရိုသေတုတ်ဝပ်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊ အသျှင်ဘုရား ဤသာသနာ တော်၌ အာသဝ ကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ ရိုသေခြင်း တုတ်ဝပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၍ နေ၏။ တရားတော်၌ ရိုသေခြင်း တုတ်ဝပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၍ နေ၏။ သံဃာတော်၌ ရိုသေခြင်း တုတ်ဝပ် ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၍ နေ၏။ အကျင့် ‘သိက္ခာ’ ၌ ရိုသေခြင်း တုတ်ဝပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၍ နေ၏။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ၌ ရိုသေခြင်း တုတ်ဝပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၍ နေ၏။ အသျှင်ဘုရား လွန်ကဲသော ရိုသေတုတ်ဝပ်မှု ဖြစ်သော အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာ ဘုရား အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌ လည်းကောင်း လွန်ကဲသော ရိုသေတုတ်ဝပ်မှု ဖြစ်၏။ ယင်းလွန်ကဲသော ရိုသေတုတ်ဝပ်မှုကား ဤသည်ပင်တည်း။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ။ သာရိပုတြာ လွန်ကဲ သော ရိုသေတုတ်ဝပ်မှု ဖြစ်သော အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌ လည်းကောင်း လွန်ကဲသော ရိုသေတုတ်ဝပ်မှု ဖြစ်၏။ ယင်းလွန်ကဲသော ရိုသေတုတ်ဝပ်ခြင်းကား ဤသည်ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူကရခတဝဂ် ===

၉ - ပဌမ ဥပ္ပါဒသုတ်

၅၂၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်သော အခါ၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှား ပွင့်သောအခါ၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သူကရခတဝဂ် ===

၁၀ - ဒုတိယ ဥပ္ပါဒသုတ်

၅၃၀။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဖူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် သူကရခတဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ===

၁ - သံယောဇနသုတ်

၅၃၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုဏ္ဍိယမြို့နယ်တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် သံယောဇနတို့ကို ပယ်ရန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။

ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုဏ္ဍိယမြို့နယ်တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည် ရှိသော် သံယောဇနတို့ကို ပယ်ရန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂ - အနုသယသုတ်

၅၃၂။ ရဟန်းတို့ ဤကုဏ္ဍိယမြို့နယ်တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ပယ်ခွါခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုဏ္ဍိယမြို့နယ်တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ပယ်ခွါခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ===

၃ - ပရိညာသုတ်

၅၃၃။ ရဟန်းတို့ ဤကုဏ္ဍိယမြို့နယ်တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ရှည်လျားသော ‘သံသရာ’ ခရီးကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုဏ္ဍိယမြို့နယ်တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည် ရှိသော် ရှည်လျားသော ‘သံသရာ’ ခရီးကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ===

၄ - အာသဝက္ခယသုတ်

၅၃၄။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အာသဝတရားတို့ ကုန်ခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အာသဝတရား တို့ ကုန်ခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ပယ်ခွါခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ ရှည်လျားသော ‘သံသရာ’ ခရီးကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အာသဝ တရားတို့ ကုန်ခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သံယောဇဉ်တို့ ကို ပယ်ခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ပယ်ခွါခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ ရှည်လျားသော ‘သံသရာ’ ခရီးကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အာသဝတရားတို့ ကုန်ခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ===

၅ - ပဌမ ဖလသုတ်

၅၃၅။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ပ။

ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ယခုဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ===

၆ - ဒုတိယ ဖလသုတ်

၅၃၆။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။

ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ကုန္ဒေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုန္ဒေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည် ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။ ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း -

၁။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမိက အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။

၂။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမိက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။

၃။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမိက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (အသက်တမ်း၏) အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။

၄။ အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟတ္တပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။

၅။ ပယောဂလုံ့လ မပါဘဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။

၆။ ပယောဂ လုံ့လနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။

၇။ အထက်ဘုံ၌ ဖြစ်၍ အစဉ်အတိုင်း တက်ကာ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ဤကုန္ဒေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ===

၇ - ပဌမ ရုက္ခသုတ်

၅၃၇။ ရဟန်းတို့ ဇမ္ဗုဒိပ်ကျွန်း၌ ပေါက်ကုန်သော သစ်ပင်ဟူသမျှ အားလုံးတို့ထက် ဇမ္ဗုသပြေပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် သီရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း။

ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သီရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။ သတိန္ဒြေ။ သမာဓိန္ဒြေ။ ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒြေသည် သီရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဇမ္ဗုဒိပ်ကျွန်း၌ ပေါက်ကုန်သော သစ်ပင်ဟူသမျှ အားလုံးတို့ထက် ဇမ္ဗုသပြေပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယ တရားအားလုံးတို့ထက် သီရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ===

၈ - ဒုတိယ ရုက္ခသုတ်

၅၃၈။ ရဟန်းတို့ တာဝတိံသာနတ်တို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် ပင်လယ်က သစ်ပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် သီရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း။

ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သီရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။ သတိန္ဒြေ။ သမာဓိန္ဒြေ။ ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒြေသည် သီရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ တာဝတိံသာနတ်တို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် ပင်လယ်က သစ်ပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် သီရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ===

၉ - တတိယ ရုက္ခသုတ်

၅၃၉။ ရဟန်းတို့ အသုရာတို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် ဆန်းကြယ်သော သခွပ်ပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း။

ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။ သတိန္ဒြေ။ သမာဓိန္ဒြေ။ ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒြေသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အသုရာတို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် ဆန်းကြယ်သော သခွပ်ပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ် သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ===

၁၀ - စတုတ္ထ ရုက္ခသုတ်

၅၄၀။ ရဟန်းတို့ ဂဠုန်တို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် အထွတ်ကဲ့သို့ တက်သော လက်ပံပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း။

ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။ သတိန္ဒြေ။ သမာဓိန္ဒြေ။ ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒြေသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဂဠုန်တို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် အထွတ်ကဲ့သို့ တက်သော လက်ပံပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁-၁၂ - ပါဠိန စသော (၁၂)သုတ်

၅၄၁-၅၅၂။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများသည် ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သဒ္ဓါန္တေကို ပွားများ၏။ ဝီရိယိန္တေကို။ပ။

သတိန္တေကို။ သမာဓိန္တေကို။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပညိန္တေကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် သည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသသုတ်။

ရုစံခုမြောက် ဂင်္ဂါ ပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ်နှင့် ဧသနာဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၂ - ဩဃဝဂ် ===

၁-၁၀ - ဩဃ စသော ဆယ်သုတ်

၅၈၇-၅၉၆။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါး တို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သဒ္ဓါန္တို့ကို ပွားများ၏။ပ။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပညိန္ဒြေကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း ငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

[မဂ္ဂသံယုတ်ကို ချဲ့အပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ဣန္ဒြိယသံယုတ်ကို ချဲ့အပ်၏]။

တစ်ဆယ့်နှစ်ခုမြောက် ဩဃဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၃ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁-၁၂ - ပါဠိန စသော (၁၂)သုတ်

၅၉၇-၆၀၈။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ကုန္ဒေငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ကုန္ဒေငါးပါးတို့ကို ပွားများသည် ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော သဒ္ဓါန္တေကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပညိန္တေကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ကုန္ဒေငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသမသုတ်။

တစ်ဆယ့်သုံးခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ်နှင့် ဒေသနာဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၇ - ဩဃဝဂ် ===

၁-၁၀ - ဩဃ စသော ဆယ်သုတ်

၆၄၁-၆၅၀။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါး တို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား ၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း လျှင် အဆုံးရှိသော သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ ဝီရိယိန္ဒြေကို။ ပ။ သတိန္ဒြေကို။ သမာဓိန္ဒြေကို။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပညိန္ဒြေကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း ငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တစ်ဆယ့်ခုနစ်ခုမြောက် ဩဃဝဂ် ပြီး၏။

လေးခုမြောက် ဣန္ဒြိယသံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၅ - သမ္ပပ္ပဓာနသံယုတ်

=== ၁ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁-၁၂ - ပါစီန စသော (၁၂)သုတ်

၆၅၁-၆၆၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ သမ္ပပ္ပဓာနတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရား တို့ကို မဖြစ်ပေါ်စေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြောက် ၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက် ဖြစ်ပွားစေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ် ၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ သမ္ပပ္ပဓာနတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင် တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် သမ္ပပ္ပဓာနလေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သမ္ပပ္ပဓာနလေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရား တို့ကို မဖြစ်ပေါ်စေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြောက် ၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက် ဖြစ်ပွားစေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သမ္ပပ္ပဓာနလေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[သမ္ပပ္ပဓာနသံယုတ်၏ ဂင်္ဂါပေယျာလကို သမ္ပပ္ပဓာန၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏]။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - အပ္ပမာဒဝဂ် ===

[အပ္ပမာဒဝဂ်ကို သမ္ပပ္ပဓာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ဗလကရဏီယဝဂ် ===

၁-၁၂ - ဗလကရဏီယ စသော (၁၂)သုတ်

၆၇၃-၆၈၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများသနည်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ် ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို 'ဆန္ဒ' ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက် ဖြစ်ပွားစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို 'ဆန္ဒ' ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများ ၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

[ဤသို့ ဗလကရဏီယဝဂ်ကို သမ္ပပ္ပဓာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။]

ဒွါဒသသုတ်။

သုံးခုမြောက် ဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ဒေသနာဝဂ် ===

၁-၁၀ - ဒေသနာ စသော ဆယ်သုတ်

၆၈၅-၆၉၄။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း။ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း၊ ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း၊ အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်း သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ သမ္ပပုဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါး တို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရား တို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို 'ဆန္ဒ' ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြောက်၏။ ဗဆာက် တည်၏။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက် ဖြစ်ပွား စေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို 'ဆန္ဒ' ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီး ခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေ ခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသမ္ပပုဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ဒေသနာဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဩဃဝဂ် ===

၁-၁၀ - ဩဃ စသော ဆယ်သုတ်

၆၉၅-၇၀၄။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့ နည်း၊ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများ အပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရား တို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို 'ဆန္ဒ' ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြောက်၏။ ဆောက် တည်၏။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက် ဖြစ်ပွား စေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို 'ဆန္ဒ' ကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီမြောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း ငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် ဩဃဝဂ် ပြီး၏။

ငါးခုမြောက် သမ္ပပ္ပဓာန်သံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၆ - ဗလသံယုတ်

=== ၁ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁-၁၂ - ဗလ စသော (၁၂)သုတ်

၇၀၅-၇၁၆။ ရဟန်းတို့ ဗိုလ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗိုလ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယဗိုလ်ကို။ပ။ သတိဗိုလ်ကို။ သမာဓိဗိုလ်ကို။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပညာဗိုလ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ်နှင့် ဒေသနာဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဩဃဝဂ် ===

၁-၁၀ - ဩဃစသော (၁၀)သုတ်

၇၄၉-၇၅၈။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့ နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွားများ၏။

ဝီရိယဗိုလ်ကို။ပ။ သတိဗိုလ်ကို။ သမာဓိဗိုလ်ကို။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပညာဗိုလ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [ဤသို့ ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁-၁၂ - ပါဠိန စသော (၁၂)သုတ်

၇၅၉-၇၇၀။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်း သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်သည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်းသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း လျှင် အဆုံးရှိသော ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယဗိုလ်ကို။ ပ။ သတိဗိုလ်ကို။ သမာဓိဗိုလ်ကို။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပညာဗိုလ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် သည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ်နှင့် ဗလကရဏီယဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၉ - ဒေသနာဝဂ် ===

၁-၁၂ - ဒေသနာ စသော (၁၂)သုတ်

၇၉၂-၈၀၂။ ဤအတူပင် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပုဒ်အားဖြင့် ဒေသနာဝဂ် ပါဠိတော်ကို ချဲ့အပ်၏။

ကိုးခုမြောက် ဒေသနာဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ဩဃဝဂ် ===

၁-၁၀ - ဩဃ စသော ဆယ်သုတ်

၈၀၃-၈၁၂။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယဗိုလ်ကို။ပ။ သတိဗိုလ်ကို။ သမာဓိဗိုလ်ကို။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပညာဗိုလ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ဆယ်ခုမြောက် ဩဃဝဂ် ပြီး၏။

ခြောက်ခုမြောက် ဗလသံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၇ - ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ်

=== ၁ - စာပါလဝဂ် ===

၁ - အပါရသုတ်

၈၁၃။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ^၁လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သံသရာဟူသော ဤဘက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ထိုဘက်ကမ်းသို့ သွားရောက်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့ နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် (သံသရာဟူသော) ဤဘက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ထိုဘက်ကမ်းသို့ သွားရောက်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၁။ ဣဒ္ဓိ - ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်း၊ ပါဒ - အခြေခံအကြောင်း - ဣဒ္ဓိပါဒ - ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်း၏ အခြေခံ အကြောင်း များဟူလို။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - စာပါလဝဂ် ===

၂ - ဝိရဒ္ဓသုတ်

၈၁၄။ ရဟန်းတို့ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လ တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - စာပါလဝဂ် ===

၃ - အရိယသုတ်

၈၁၅။ ရဟန်းတို့ ဖြူစင် ကောင်းမြတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော ဤကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လ တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဖြူစင် ကောင်းမြတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော ဤကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - စာပါလဝဂ် ===

၄ - နိဗ္ဗိဒါသုတ်

၈၁၆။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြိယလေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ အထူးသိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣန္ဒြိယကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣန္ဒြိယကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြိယလေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ အထူးသိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - စာပါလဝဂ် ===

၅ - ဣန္ဒြိယပဒေသသုတ်

၈၁၇။ ရဟန်းတို့ အတိတ်ကာလ၌ ဣန္ဒြိယတစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ပြီးစီးစေခဲ့ကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣန္ဒြိယလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣန္ဒြိယတစ်စိတ် တစ်ဒေသကို ပြီးစီးစေခဲ့ကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်ကာလ၌ ဣန္ဒြိယ တစ်စိတ် တစ်ဒေသကို ပြီးစီးစေလတ္တံ့သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣန္ဒြိယလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣန္ဒြိယ တစ်စိတ် တစ်ဒေသကို ပြီးစီးစေကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဣန္ဒြိယ တစ်စိတ် တစ်ဒေသကို ပြီးစီးစေသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣန္ဒြိယလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣန္ဒြိယ တစ်စိတ် တစ်ဒေသကို ပြီးစီးစေကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣန္ဒြိယကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။

စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣန္ဒြိယကို ပွားများ၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - စာပါလဝဂ် ===

၈ - ဗုဒ္ဓသုတ်

၈၂၀။ ရဟန်းတို့ ကုဋ္ဌိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဋ္ဌိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဋ္ဌိပါဒ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤကုဋ္ဌိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် စင်စစ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သူ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူပြီးသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - စာပါလဝဂ် ===

၉ - ဉာဏသုတ်

၈၂၁။ ရဟန်းတို့ “ဤသည်ကား ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဋ္ဌိပါဒ်တည်း” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာ မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ “ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုကုဋ္ဌိပါဒ်ကို ပွားများအပ်၏” ဟူ၍။ပ။ ပွားများအပ်ပြီ” ဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိ ဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ “ဤသည်ကား ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဋ္ဌိပါဒ်တည်း” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာ အလင်း ရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ “ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုကုဋ္ဌိပါဒ်ကို ပွားများအပ်၏” ဟူ၍။ပ။ ပွားများအပ်ပြီ” ဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိ

ဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ ပြီ။

ရဟန်းတို့ “ဤသည်ကား စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်တည်း” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာ အလင်း ရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ “စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများအပ်၏” ဟူ၍။ပ။ ပွားများအပ်ပြီ” ဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ “ဤသည်ကား ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်တည်း” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်း ရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ “ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများအပ်၏” ဟူ၍။ပ။ ပွားများအပ်ပြီ” ဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိ ဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - စာပါလဝဂ် ===

၁၀ - စေတီယသုတ်

၈၂၂။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီ ပြည် မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သော ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူလျက် ဝေသာလီပြည်သို့ ဆွမ်းခံ ဝင်တော်မူ၏။ ဝေသာလီပြည်၌ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ပြီး၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းခံရွာမှ ဖဲခဲ၍ “အာနန္ဒာ ထိုင်စရာ အခင်းကို ယူခဲ့လော့၊ စာပါလစေတီ သို့ နေ့သန့်စင်ရန် အလို့ငှါ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာ ဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ထိုင်စရာ အခင်းကို ယူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်မှ အစဉ်လိုက်လေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် စာပါလစေတီသို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ -

အာနန္ဒာ ဝေသာလီပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ ဥဒေနစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ ဂေါတမဂဏစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ သတ္တမ္မစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ ဗဟုပုတ္တ စေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ သာရန္တဒစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ စာပါလစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများထား ၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ထား၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထား၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထား၏။ ဗဆာက တည်ထား၏။ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏။ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ၊ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ရာ၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ကား ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများထားပြီး ဖြစ်၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ထားပြီး ဖြစ်၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားပြီး ဖြစ်၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားပြီး ဖြစ်၏။ ဆောက်တည်ထားပြီး ဖြစ်၏။ ဆည်းပူး ထားပြီး ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီး ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့ သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ၊ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ ဖြစ်စေတည်နိုင်ရာ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ် အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပင်ပြသော်လည်း အသျှင် အာနန္ဒာသည်ကား သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ချေ။ (ထို့ကြောင့်) “အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာ အလိုငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာ အလိုငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့” ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန်မိချေ။ မာရ်နတ် နှောင့်ယှက်ခံရသော စိတ် ရှိသူကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ချေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်း အသျှင် အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏- “အာနန္ဒာ ဝေသာလီပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ ဥဒေနစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ ဂေါတမဂဏစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ သတ္တမ္မစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ ဗဟုပုတ္တစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ သာရန္တဒစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ စာပါလစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါးတို့ကို ပွားများထား၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ထား၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထား၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထား၏။ ဆောက်တည်ထား၏။ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏။ ထိုသူ သည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ၊ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ရာ၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများထားပြီး ဖြစ်၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် ထားပြီး ဖြစ်၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားပြီး ဖြစ်၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားပြီး ဖြစ်၏။ ဆောက်တည် ထားပြီး ဖြစ်၏။ ဆည်းပူးထားပြီး ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီး ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ် ပတ်လုံးဖြစ်စေ၊ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ရာ၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ် အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပင်ပြသော်လည်း အသျှင် အာနန္ဒာသည်ကား သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ချေ။ (ထို့ကြောင့်) “အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာ အလိုငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာ အလိုငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့” ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန်မိချေ။ မာရ်နတ် နှောင့်ယှက်ခံရသော စိတ် ရှိသူကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ချေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “အာနန္ဒာ သင် သွားလော့၊ ယခုအခါ၌ သွားရန် အချိန်ကို သင် သိ၏” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေ ပြုပြီးလျှင် မနီးမဝေး တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်း၌ ထိုင်နေ၏။ ထိုအခါ ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် အသျှင်အာနန္ဒာ ဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရား အား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခု အချိန်တန်ပါ ပြီ။”

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည် - ‘မာရ်နတ် ငါ၏ တပည့် ရဟန်းတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြ သေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါး ဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိပ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည် မဟုတ်’ ဟု (မိန့်တော်မူဖူးပါသည်။)

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ရဟန်းတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး ဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင် များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကို ဆောင်နိုင်ကြ ပါပြီ၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ လျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ ဆရာဝါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင် ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ဖွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါး ဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိပ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို ဟောပြနိုင်ကြပါကုန်ပြီ။ အသျှင် ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင် ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခု အချိန်တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည် - ‘မာရ်နတ် ငါ၏ တပည့် ရဟန်းမတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြ သေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါး ဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိပ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလိမ့်မည် မဟုတ်’ ဟု (မိန့်တော်မူဖူးပါသည်။)

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ရဟန်းမတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး ဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင် များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကို ဆောင်နိုင်ကြ ပါပြီ၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ ဗလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်နိုင် ကြပါပြီ၊ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ ဆရာဝါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင် ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ဖွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင် စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါး ဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိပ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို ဟောပြနိုင်ကြပါကုန်ပြီ။ အသျှင်

ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင် ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခု အချိန်တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည် - ‘မာရ်နတ် ငါ၏ တပည့် ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြကုန်သေး၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိပ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလိမ့်မည် မဟုတ်’ ဟု (မိန့်တော်မူဖူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး ဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင် များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကို ဆောင်နိုင်ကြပါပြီ၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ ဆရာဝါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင် ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ဖွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိပ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို ဟောပြနိုင်ကြပါ ကုန်ပြီ။ အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါ လော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခု အချိန်တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည် - ‘မာရ်နတ် ငါ၏ မြတ်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော ဤသာသနာတော်သည် (ပညာရှိ) နတ်လူတို့ ကောင်းစွာ ပြုနိုင်သည့် တိုင်အောင် မပြည့်စုံသေး၊ မစည်ပင်သေး၊ မပြန့်ပွားသေး၊ လူအများ မသိသေး၊ များစွာ မဖြစ်ထွန်းသေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူမည် မဟုတ်’ ဟု (မိန့်တော်မူဖူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော အကျင့်ဟုဆိုအပ်သော ဤသာသနာတော် သည် (ပညာရှိ) နတ်လူတို့ ကောင်းစွာ ပြုနိုင်သည့် တိုင်အောင် ပြည့်စုံပါပြီ၊ စည်ပင်ပါပြီ၊ ပြန့်ပွားပါပြီ၊ လူအများ သိပါပြီ၊ များစွာ ဖြစ်ထွန်းပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား သည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခု အချိန် တန်ပါပြီ” ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့ လျှောက်သော် မြတ်စွာဘုရားသည် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်အား ဤစကားကို မိန့်တော် မူ၏ - ‘မာရ်နတ် သင် မကြောင့်ကြလင့်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် မကြာမီ ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဤနေ့မှ သုံးလလွန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလိမ့်မည်” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် စာပါလစေတီ၌ (နေ့စဉ်) သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု ‘အာယုသင်္ခါရ’ ကို စွန့်လွှတ်တော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု ‘အာယုသင်္ခါရ’ ကို စွန့်လွှတ်သောအခါ ကြက်သီးမွေးညင်း ထလျက် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ကြီးစွာသော မြေငလျင်လှုပ်ခြင်း သည် ဖြစ်လေ၏၊ တော်လည်းသံ (နတ်စည်)တို့သည်လည်း တခြံမြံခြံ မြည်ဟီးကုန်၏။ ထိုအခါ

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအကြောင်းအရာကို သိတော်မူ၍ ထိုအခိုက်ဝယ် ဤဥဒါန်းစကားကို ကျူးရင့်တော်မူ၏ -

“မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမဲ့ နိဗ္ဗာန်နှင့် အဖန်ဖန်ဖြစ်မှု ဘဝကို နှိုင်းချိန်လျက် ဘဝဖြစ်ရန် ပြုပြင်တတ်သော ကံကို စွန့်ပယ်ခဲ့လေပြီ။ အဇ္ဈတ္တတရား၌ မွေ့လျော်ကာ ကောင်းစွာ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ချုပ်ဝတ်နှင့် တူသော မိမိသန္တာန်ရှိ ကိလေသာ ကွန်ရက်ကို ဖျက်ဆီးခဲ့လေပြီ” ဟု (ကျူးရင့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော စာပါလဝဂ် ပြီး၏။

၁။ စာပါလစေတီယ = စာပါလ - စာပါလ မည်သော နတ်ဘီလူး၏၊ စေတီယ - ပူဇော်ပသရာ အရပ် ဟူလို (အဋ္ဌကထာ)။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် များပြားသော တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွား၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာ၏။ ကိုယ်ကို ထင်ရှားဖြစ်စေ၏။ ကိုယ်ကို ပျောက်ကွယ်စေ၏။ နံရံတစ်ဖက် တံတိုင်းတစ်ဖက် တောင်တစ်ဖက်သို့ မထိမငြိဘဲ ‘ကောင်းကင်၌ ကဲ့သို့’ သွားနိုင်၏။ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်းပေါ်ခြင်းကို ‘ရေ၌ကဲ့သို့’ ပြုနိုင်၏။ ရေ၌လည်း မကွဲစေဘဲ ‘မြေ၌ကဲ့သို့’ သွားနိုင်၏။ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလျက် ‘အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့’ သွားနိုင်၏။ ဤသို့ တန်ခိုးကြီးကုန်သော ဤသို့ အာနုဘော် ကြီးကုန်သော ဤလနေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်၏။ ဆုပ်ကိုင်နိုင်၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိ သော် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ နားကို လွန်သော နတ်တို့၏ နားနှင့် တူသော နား ‘ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်’ ဖြင့် နတ်၌လည်း ဖြစ်ကုန် လူ၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော ဝေးသည်လည်း ဖြစ်ကုန် နီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နှစ်မျိုးသော အသံတို့ကို ကြားနိုင်၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိ သော် တစ်ပါးသော သတ္တဝါ တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ တပ်မက်ခြင်း ‘ရာဂ’ နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း “တပ်မက်ခြင်း ‘ရာဂ’ နှင့်တကွသော စိတ်” ဟု သိ၏။ တပ်မက်ခြင်း ‘ရာဂ’ ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း “တပ်မက်ခြင်း ‘ရာဂ’ ကင်းသော စိတ်” ဟု သိ၏။ အမျက်ထွက်ခြင်း ‘ဒေါသ’ နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း “အမျက်ထွက်ခြင်း ‘ဒေါသ’ နှင့်တကွသော စိတ်” ဟု သိ၏။ အမျက်ထွက်ခြင်း ‘ဒေါသ’ ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း “အမျက်ထွက်ခြင်း ‘ဒေါသ’ ကင်းသော စိတ်” ဟု သိ၏။ တွေဝေခြင်း ‘မောဟ’ နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း “တွေဝေခြင်း ‘မောဟ’ နှင့်တကွသော စိတ်” ဟု သိ၏။ တွေဝေခြင်း ‘မောဟ’ ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း “တွေဝေခြင်း ‘မောဟ’ ကင်းသော စိတ်” ဟု သိ၏။ ကျွံ့သော ‘သံခိတ္တ’ စိတ်ကိုလည်း “ကျွံ့သော ‘သံခိတ္တ’ စိတ်” ဟု သိ၏။ ပျံ့သော ‘ဝိက္ခိတ္တ’ စိတ်ကိုလည်း “ပျံ့သော ‘ဝိက္ခိတ္တ’ စိတ်” ဟု သိ၏။ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော ‘မဟဂ္ဂုတ်’ စိတ်ကိုလည်း “မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော ‘မဟဂ္ဂုတ်’ စိတ်” ဟု သိ၏။ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သော ‘အမဟဂ္ဂုတ်’ စိတ်ကိုလည်း “မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သော ‘အမဟဂ္ဂုတ်’ စိတ်” ဟု သိ၏။ သာလွန်သော တရားရှိသော ‘သဉ္စတ္တရ’ စိတ်ကိုလည်း “သာလွန်သော တရားရှိသော ‘သဉ္စတ္တရ’ စိတ်” ဟု သိ၏။ သာလွန်သော တရားမရှိသော ‘အနုတ္တရ’ စိတ် ကိုလည်း “သာလွန်သော တရားမရှိသော ‘အနုတ္တရ’ စိတ်” ဟု သိ၏။ တည်ကြည်သော ‘သမာဟိတ’ စိတ်ကိုလည်း “တည်ကြည်သော ‘သမာဟိတ’ စိတ်” ဟု သိ၏။ မတည်ကြည်သော ‘အသမာဟိတ’ စိတ်ကိုလည်း “မတည်ကြည်သော ‘အသမာဟိတ’ စိတ်” ဟု သိ၏။ လွတ်မြောက်သော ‘ဝိမုတ္တ’ စိတ်ကို လည်း “လွတ်မြောက်သော ‘ဝိမုတ္တ’ စိတ်” ဟု သိ၏။ မလွတ်မြောက်သော ‘အဝိမုတ္တ’ စိတ်ကို လည်း “မလွတ်မြောက်သော ‘အဝိမုတ္တ’ စိတ်” ဟု သိ၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိ သော် များပြားသော ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ တစ်ဘဝကို လည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ သုံးဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ လေးဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ ငါးဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဆယ်ဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကို လည်း ကောင်း၊ ဘဝသုံးဆယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝလေးဆယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝငါးဆယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ရာကို လည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ထောင်ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်သိန်းကို လည်းကောင်း၊ များပြားသော ပျက်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ များပြားသော ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်း ကောင်း၊ များပြားသော ပျက်ကပ် ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း “ဤမည်သော ဘဝ၌ (ငါသည်) ဤသို့ သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။

ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက် အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤမည်သော ဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုဘဝ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက် အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏” ဟု ညွှန်းပြဖွယ် အမည်အနွယ်နှင့်တကွ များပြားသော ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်မျက်စိနှင့်တူသော မျက်စိ ‘ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်’ ဖြင့် သေဆဲ သတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ သတ္တဝါ၊ ယုတ်သော သတ္တဝါ မြတ်သော သတ္တဝါ၊ အဆင်းလှသော သတ္တဝါ အဆင်းမလှသော သတ္တဝါ၊ ကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါ မကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၏။ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ကို သိ၏ - “အချင်းတို့ ဤသတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် ‘ကာယဒုစရိုက်’ နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့် ပြုသော မကောင်းသောအကျင့် ‘ဝစီဒုစရိုက်’ နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ စိတ်ဖြင့် ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် ‘မနောဒုစရိုက်’ နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ အရိယာတို့ကို စွပ်စွဲကုန်၏။ မှားသော အယူရှိကုန်၏။ မှားသောအယူဖြင့် ပြုသော ကံရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာ ကင်းသော မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အချင်းတို့ ဤသတ္တဝါတို့သည်ကား ကိုယ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် ‘ကာယသုစရိုက်’ နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် ‘ဝစီသုစရိုက်’ နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ စိတ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် ‘မနောသုစရိုက်’ နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ အရိယာတို့ကို မစွပ်စွဲကုန်၊ မှန်သော အယူရှိကုန်၏။ မှန်သော အယူဖြင့် ပြုသော ကံရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ် ပြည်၌ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏” ဟု သိနိုင်၏။ ဤသို့လျှင် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်မျက်စိနှင့် တူသော မျက်စိ ‘ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်’ ဖြင့် သေဆဲ သတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ သတ္တဝါ၊ ယုတ်သော သတ္တဝါ မြတ်သော သတ္တဝါ၊ အဆင်းလှသော သတ္တဝါ အဆင်းမလှသော သတ္တဝါ၊ ကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါ မကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၏။ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ကို သိ၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော ‘အရဟတ္တဖိုလ်’ စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော ‘အရဟတ္တဖိုလ်’ ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေ၏ဟု ငါ့အား ဤအကြံ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ပါသာဒကမ္မနဝဂ် ===

၂ - မဟာပုလသုတ်

၈၂၄။ ရဟန်းတို့ ဤကုဒ္ဒိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်၏။ အာနိသင်ကြီးကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဒိပါဒ်လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်သနည်း၊ အာနိသင်ကြီးကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဒိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ ဆန္ဒသည် အလွန်လည်း မတွန့် ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့။ ရှေ့ကအဖို့၌ ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ ရှေ့ကအဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ ညဉ့်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ညဉ့်အဖို့၌ ကဲ့သို့ နေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ရှေ့အဖို့ နောက် အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤသို့ မြွေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဒိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည် ရှိသော် ငါ၏ ပညာ သည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့။ ရှေ့ကအဖို့၌ ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ ရှေ့ကအဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ ညဉ့်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ညဉ့်အဖို့၌ ကဲ့သို့ နေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ရှေ့အဖို့ နောက် အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤသို့ မြွေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ကုဒ္ဒိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး ကုန်၏။ အာနိသင်ကြီးကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ကုဒ္ဒိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည် ရှိသော် များပြားသော တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက် အများ ဖြစ်သွား၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ကုဒ္ဒိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည် ရှိသော် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော ‘အရဟတ္တဖိုလ်’ စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော ‘အရဟတ္တဖိုလ်’ ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

ဤတရားတို့ကို အားထုတ်မှုတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသည်ကား ပညာတည်း၊ ဤသည်ကား ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိတည်း၊ ဤသည်တို့ကား အားထုတ်မှုတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ပါသာဒကမ္မနဝဂ် ===

၄ - မောဂ္ဂလ္လာနသုတ်

၈၂၆။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း မိဂါရမာတာဝိသာခါ ဆောက်လုပ်အပ်သော ပြာသာဒ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် စိတ်ပျံ့လွင့်ကုန် အချည်းနှီး ထောင်လွှားကုန် လျှပ်ပေါ်ကုန် နှုတ်ကြမ်းကုန် ပြန့်ကြဲသော စကားရှိကုန် သတိလွတ်ကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် မရှိကုန် မတည်ကြည်ကုန် စိတ်တုန်လှုပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ဣန္ဒြေကို မစောင့်စည်းကုန်ဘဲ မိဂါရမာတာဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်အောက်၌ နေကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်အား - “မောဂ္ဂလာန် ဤသီတင်းသုံးဖော်တို့သည် စိတ်ပျံ့လွင့်ကုန် အချည်းနှီး ထောင်လွှားကုန် လျှပ်ပေါ်ကုန် နှုတ်ကြမ်းကုန် ပြန့်ကြဲသော စကားရှိကုန် သတိလွတ်ကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် မရှိကုန် မတည်ကြည်ကုန် စိတ်တုန်လှုပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ဣန္ဒြေကို မစောင့်စည်းကုန်ဘဲ မိဂါရမာတာဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်အောက်၌ နေကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့ကို ထိတ်လန့်စေလော့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၍ ခြေမဖြင့် မိဂါရမာတာဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်ကို အထက်မှ အောက်သို့ လှုပ်စေနိုင်သော အောက်မှ အထက်သို့ လှုပ်စေနိုင်သော ဘေးတိုက် လှုပ်စေနိုင်သော အဘိညာဉ်တန်ခိုးကို ဖန်ဆင်းလေ၏။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့သည် ထိတ်လန့်ကုန် ကြက်သီးမွေးညင်း ထကုန်သည် ဖြစ်၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည်ကုန်၏။ အသျှင်တို့ အံ့ဖွယ် ရှိစွတကား၊ အသျှင်တို့ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်စွတကား၊ လေလည်း မတိုက်၊ ဤမိဂါရမာတာဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်သည်လည်း နက်သော တွင်းရှိ၏၊ ကောင်းစွာ စိုက်ထူထား၏၊ မလှုပ်ရှားနိုင်၊ မတုန်လှုပ်နိုင်၊ သို့ဖြစ်ပါလျက်လည်း အထက်မှ အောက်သို့ လှုပ်၏၊ အောက်မှ အထက်သို့ လှုပ်၏၊ ဘေးတိုက် လှုပ်၏ဟု ပြောဆိုကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၍ ထိုရဟန်းတို့အား “ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အဘယ်ကြောင့် ထိတ်လန့်ကုန်သည်၊ ကြက်သီးမွေးညင်း ထကုန်သည် ဖြစ်၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည် ကုန်သနည်း” ဟု ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ၊ လေလည်း မတိုက်၊ ဤမိဂါရမာတာဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်သည်လည်း နက်သော တွင်းရှိ၏၊ ကောင်းစွာ စိုက်ထူထား၏၊ မလှုပ်ရှားနိုင်ပါ၊ မတုန်လှုပ်နိုင်ပါ၊ သို့ဖြစ်ပါလျက်လည်း အထက်မှ အောက်သို့ လှုပ်ပါ၏၊ အောက်မှ အထက်သို့ လှုပ်ပါ၏၊ ဘေးတိုက် လှုပ်ပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် သင်တို့ကို ထိတ်လန့် စေလိုသောကြောင့် ခြေမဖြင့် မိဂါရမာတာဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်ကို အထက်မှ အောက်သို့ လှုပ်စေ၏။ အောက်မှ အထက်သို့ လှုပ်စေ၏။ ဘေးတိုက် လှုပ်စေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီးသနည်း၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီးသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရားတပည့်တော် တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ ဤဟောအပ်သော တရားတော်၏ အနက်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်၌သာလျှင် ထင်ပါစေလော့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်မှ ကြားနာရသည်ရှိသော် ရဟန်းတို့သည် ဆောင်ထားရပါကုန်လတ္တံ့ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် နာကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏။ ဤသို့ အာနုဘော် ကြီး၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ ပညာသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့် လတ္တံ့။ ရှေ့ကအဖို့၌ ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ ရှေ့ကအဖို့၌ လည်း ကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ ည၌အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ည၌အဖို့၌ ကဲ့သို့ နေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်း သော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏။ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန် မည်သော ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက် လည်း အများဖြစ်သွား၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာ၏။ပ။

ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင် လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန် မည်သော ရဟန်းသည် အာသဝ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော ‘အရဟတ္တဖိုလ်’ စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော ‘အရဟတ္တဖိုလ်’ ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ပါသာဒကမ္မနဝဂ် ===

၅ - ဥဏ္ဍာဘဗြာဟ္မဏသုတ်

၈၂၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ကောသမ္မိ ပြည် ယောသိတာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဥဏ္ဍာဘဗြာဟ္မဏသည် အသျှင် အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား - “အသျှင် အာနန္ဒာ ရဟန်း ဂေါတမထံ၌ အဘယ် အကျိုးငှါ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပါသနည်း” ဟု မေးလျှောက် ၏။ ပုဏ္ဏားဆန္ဒကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရားထံ၌ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံး၏ဟု (ဆို၏)။

အသျှင်အာနန္ဒာ ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်သည် ရှိပါသလော၊ ကျင့်စဉ်သည် ရှိပါသလောဟု (လျှောက်၏)။ ပုဏ္ဏား ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်သည် ရှိ၏။ ကျင့်စဉ်သည် ရှိ၏ဟု (ဆို၏)။ အသျှင် အာနန္ဒာ ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ကျင့်စဉ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ ပုဏ္ဏား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့ နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ပုဏ္ဏား ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်သည်ကား ဤသည်ပင်တည်း၊ ကျင့်စဉ်သည်ကား ဤသည်ပင်တည်း ဟု (ဆို၏)။

အသျှင်အာနန္ဒာ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့သော် အဆုံးရှိသော (ဗြဟ္မစရိယ) အကျင့် ဖြစ်ပါတော့မည်လော၊ အဆုံး မရှိသော (ဗြဟ္မစရိယ) အကျင့် မဟုတ်ဘဲ ရှိပါတော့မည်လော၊ အလို ‘ဆန္ဒ’ ဖြင့်ပင် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို ပယ်အံ့ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိနိုင်ပါ။ ပုဏ္ဏား သို့ဖြစ်လျှင် ဤအရာ၌ သင့်ကိုပင် တစ်ဖန် ပြန်၍ မေးဦးအံ့၊ သင် နှစ်သက်သည့်အတိုင်း ထိုအမေးကို ဖြေဆိုလော့။ ပုဏ္ဏား ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ သင့်အား “အရံသို့ သွားအံ့” ဟူသော အလို ‘ဆန္ဒ’သည် ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်လော၊ အရံသို့ ရောက်ပြီးသော် ထိုသင့်အား ထိုအားလျော်သော အလို ‘ဆန္ဒ’ ငြိမ်းသည် မဟုတ် လော ဟု (ဆို၏)။ အသျှင် ငြိမ်းပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ သင့်အား “အရံသို့ သွားအံ့” ဟု အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ သည် ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်လော၊ အရံသို့ ရောက်ပြီးသော် ထိုသင့်အား ထိုအားလျော်သော အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ ငြိမ်းသည် မဟုတ်လောဟု (ဆို၏)။ အသျှင် ငြိမ်းပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ သင့်အား “အရံသို့ သွားအံ့” ဟု စိတ်သည် ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်လော၊ အရံသို့ ရောက်ပြီးသော် ထိုသင့်အား ထိုအားလျော်သောစိတ် ငြိမ်းသည် မဟုတ်လောဟု (ဆို၏)။ အသျှင်ငြိမ်းပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ သင့်အား “အရံသို့ သွားအံ့” ဟု ပညာသည် ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်လော၊ အရံသို့ ရောက်ပြီးသော် ထိုသင့်အား ထိုအားလျော်သော ပညာ ငြိမ်းသည် မဟုတ်လောဟု (ဆို၏)။

အသျှင် ငြိမ်းပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား ဤအတူပင် ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော အာသဝကုန်ပြီးသော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီး သော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသော ဝန်ကို ချထားပြီးသော မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်)သို့ ရောက်ပြီးသော ဘဝ သံယောဇဉ် ကုန်ပြီးသော ကောင်းစွာ သိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန်းအား အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက် ရန် အကျိုးငှါ ရှေး၌ အလို ‘ဆန္ဒ’ သည် ဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည် ရှိသော် ထိုဖြစ်သော အလို ‘ဆန္ဒ’ ငြိမ်း၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရန် အကျိုးငှါ ရှေး၌ အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ သည် ဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ထိုဖြစ်သော အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ ငြိမ်း၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့

ရောက်ရန် အကျိုးငှါ ရှေး၌ စိတ်သည် ဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည် ရှိသော် ထိုဖြစ်သော စိတ် ငြိမ်း၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရန် အကျိုးငှါ ရှေး၌ ပညာသည် ဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည် ရှိသော် ထိုဖြစ်သော ပညာသည် ငြိမ်း၏။ ပုဏ္ဏား ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ဤသို့ ဖြစ်သည် ရှိသော် အဆုံးရှိသော (ဗြဟ္မစရိယ) အကျင့် ဖြစ်ပါ၏လော၊ အဆုံးမရှိသော (ဗြဟ္မစရိယ) အကျင့် မဟုတ်ဘဲ ရှိပါ၏လောဟု မေးတော်မူ၏။

အသျှင်အာနန္ဒာ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော် မချွတ်ပင် အဆုံးရှိသော (ဗြဟ္မစရိယ) အကျင့် ဖြစ်ပါတော့ ၏။ အဆုံးမရှိသော (ဗြဟ္မစရိယ) အကျင့် မဟုတ်နိုင်တော့ပါ။ အသျှင်အာနန္ဒာ (တရားတော်သည်) အလွန် နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်အာနန္ဒာ (တရားတော်သည်) အလွန် နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ အသျှင်အာနန္ဒာ မှောက်ထားသော အိုးကို လှန်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသော ဝတ္ထုကို ဖွင့်လှစ်ပြဘိ သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သော သူ့အား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိ သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ “မျက်စိရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်” ဟု အမှိုက်မှောင်၌ ဆီမီး တန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဤအတူသာလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာသည် အကြောင်း အမျိုးမျိုးဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော်ကို လည်းကောင်း၊ ရဟန်း သံဃာတော်ကို လည်းကောင်း ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှ စ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါဟု (လျှောက်၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ပါသာဒကမ္မနဝဂ် ===

၆ - ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၈၂၈။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုး အာနုဘော် ကြီးခဲ့ကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ တန်ခိုး အာနုဘော်ကြီးကုန်သော ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်း ကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုအခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့ သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွားများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနု

ဘော် ကြီးကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤကုဒ္ဒိပါဒ်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွားများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်း ကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤကုဒ္ဒိပါဒ်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွားများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ပါသာဒကမ္မနဝဂ် ===

၇ - ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၈၂၉။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါက များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေသော သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်နိုင်ခဲ့ကုန်၏။ အများ ဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်နိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ကိုယ်ထင်ရှား ဖြစ်စေနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ကိုယ်ကို ပျောက်ကွယ် စေနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ နံရံတစ်ဖက် တံတိုင်းတစ်ဖက် တောင်တစ်ဖက်သို့ မထိမငြိဘဲ ‘ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့’ သွားလာနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်းပေါ်ခြင်းကို ‘ရေ၌ကဲ့သို့’ ပြုနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ရေ၌လည်း မကွဲစေဘဲ ‘မြေ၌ကဲ့သို့’ သွားလာနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလျက် ‘အတောင်ရှိသောငှက်ကဲ့သို့’ သွားလာနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ကြီးသော အာနုဘော် ရှိကုန်သော ဤလနေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ဆုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ကုဒ္ဒိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးခဲ့ကြကုန်ပြီ။

ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံလတ္တံ့ ဖြစ်ကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။ အများ ဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ကိုယ်ထင်ရှား ဖြစ်စေနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ကိုယ်ကို ပျောက်ကွယ်စေနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ နံရံတစ်ဖက် တံတိုင်းတစ်ဖက် တောင်တစ်ဖက်ကို မထိမငြိဘဲ ‘ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့’ သွားလာနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်းပေါ်ခြင်းကို ‘ရေ၌ကဲ့သို့’ ပြုနိုင်ကုန် လတ္တံ့။ ရေ၌လည်း မကွဲစေဘဲ ‘မြေ၌ကဲ့သို့’ သွားလာနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေလျက် ‘အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့’ သွားလာနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ကြီးသော အာနုဘော်ရှိကုန်သော ဤလနေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ဆုပ်ကိုင်နိုင် ကုန်လတ္တံ့။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ကုဒ္ဒိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်လတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ အများ ဖြစ်လျက်

လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ ကိုယ်ထင်ရှား ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ ကိုယ်ကို ပျောက်ကွယ် စေနိုင်ကုန်၏။ နံရံတစ်ဖက် တံတိုင်းတစ်ဖက် တောင်တစ်ဖက်သို့ မထိမငြိဘဲ ‘ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့’ သွားလာနိုင်ကုန်၏။ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်းပေါ်ခြင်းကို ‘ရေ၌ကဲ့သို့’ ပြုနိုင်ကုန်၏။ ရေ၌လည်း မကွဲစေဘဲ ‘မြေ၌ကဲ့သို့’ သွားလာနိုင်ကုန်၏။ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလျက် ‘အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့’ သွားလာနိုင်ကုန်၏။ ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ကြီးသောအာနုဘော် ရှိကုန်သော ဤလ နေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်ကုန်၏။ ဆုပ်ကိုင်နိုင်ကုန်၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ များပြားသော တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန် သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင် ခဲ့ကုန်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင် လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးခဲ့ကြကုန်ပြီ။

ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ များပြားသော တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်ကုန် လတ္တံ့။ အများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်လတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်ကုန်၏။ အများဖြစ် လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်ကုန်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလို အတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ပါသာဒကမ္မနဝဂ် ===

၈ - ဘိက္ခုသုတ်

၈၃၀။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ကုဋ္ဌိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဋ္ဌိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဋ္ဌိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဤကုဋ္ဌိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ပါသာဒကမ္မနဝဂ် ===

၉ - ကုဋ္ဌိပါဒ်ဒေသနာသုတ်

၈၃၁။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ကုဋ္ဌိကို လည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌိပါဒ်ကို လည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌိပါဒ် ပွားများခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို လည်းကောင်း ဟောကြားပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ ကုဋ္ဌိဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများ ဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ကုဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကုဋ္ဌိပါဒ် ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကုဋ္ဌိကို ရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ် အကျင့် ကိုကုဋ္ဌိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကုဋ္ဌိပါဒ် ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဋ္ဌိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍

ဖြစ်သော သမာဓိ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့ နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’၊ မှန်ကန် သောအကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’၊ မှန်ကန်သော စကား ‘သမ္မာဝါစာ’၊ မှန်ကန်သောအလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’၊ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’၊ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’၊ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’၊ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ပါသာဒကမ္မနဝဂ် ===

၁၀ - ဝိဘင်္ဂသုတ်

၈၃၂။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိ သော် အကျိုးကြီးကုန်၏။ အာနိသင်ကြီးကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်သနည်း၊ အာနိသင် ကြီးကုန် သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ အလို ‘ဆန္ဒ’ သည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့် လတ္တံ့။ ရှေးအဖို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ ရှေးအဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ ည၌အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ည၌အဖို့၌ ကဲ့သို့ နေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ ပညာ သည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့။ ရှေးအဖို့၌ ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ ရှေးအဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ ည၌အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ည၌အဖို့၌ ကဲ့သို့ နေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာ ရှိလျက်နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ အလွန် တွန့်ဆုတ်သောအလို ‘ဆန္ဒ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ပျင်းရိခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သော ပျင်းရိခြင်းနှင့် ယှဉ်သောအလို ‘ဆန္ဒ’ကို အလွန်တွန့်ဆုတ်သော အလို ‘ဆန္ဒ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အလွန်တက်ကြွသော အလို ‘ဆန္ဒ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’နှင့် ယှဉ်သောအလို ‘ဆန္ဒ’ ကို အလွန်တက်ကြွသော အလို ‘ဆန္ဒ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်း၌ ကျုံ့သော အလို ‘ဆန္ဒ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ နှင့် ယှဉ်သော အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို အတွင်း၌ ကျုံ့သောအလို ‘ဆန္ဒ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အပ၌ ပျံ့လွင့်သော အလို ‘ဆန္ဒ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ အပ၌ ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပျံ့လွင့် ကျယ်ပြန့်သော အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို အပ၌ ပျံ့လွင့်သော အလို ‘ဆန္ဒ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ရှေ့ကအဖို့၌ ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နောက် အဖို့၌ ကဲ့သို့ ရှေးအဖို့၌ လည်းကောင်း ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည် ဖြစ်၍ နေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့တို့၌ ဖြစ်သော အမှတ် သညာကို ကောင်းစွာ သင်ယူ၏။ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်း၏။ ကောင်းစွာ ဆောင်၏။ ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ရှေ့ကအဖို့၌ ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ ရှေးအဖို့၌ လည်းကောင်း ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် အောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း အမှတ်သညာ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ခြေဖဝါးမှ အထက် ဆံပင်ဖျားမှ အောက် အရေပါး အဆုံးရှိသော အမျိုးမျိုးသော အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ပြည့်သော ဤကိုယ်ကိုပင် “ဤကိုယ်၌ ဆံပင် မွေးညင်း ခြေသည်း လက်သည်း သွား အရေ အသား အကြော အရိုး ရိုးတွင်းခြင်ဆီ အညှို့၊ နှလုံး အသည်း အမြှေး အဖျဉ်းအဆုတ်၊ အူမ အူသိမ် အစာသစ် အစာဟောင်း၊ သည်းခြေ သလိပ် ပြည် သွေး ခွေး အဆီခဲ၊ မျက်ရည် ဆီကြည် တံတွေး နှပ် အစေး ကျင်ငယ်သည် ရှိ၏” ဟု ရှုဆင်ခြင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း အမှတ်သညာရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် နေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ ညဉ့်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ညဉ့်အဖို့၌ ကဲ့သို့ နေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း အမှတ်သညာရှိသည် ဖြစ်၍ နေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အကြင် အခြင်းအရာ အသွင်သဏ္ဍာန် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ တို့ဖြင့် နေ့အခါ၌ အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုအခြင်းအရာ အသွင်သဏ္ဍာန် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ တို့ဖြင့်ပင် ညဉ့်အခါ၌ အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ အကြင် အခြင်းအရာ အသွင် သဏ္ဍာန် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ တို့ဖြင့် ညဉ့်အခါ၌ အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုအခြင်းအရာ အသွင် သဏ္ဍာန်အကြောင်း ‘နိမိတ်’ တို့ဖြင့်ပင် နေ့အခါ၌ အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် နေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ ညဉ့်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ညဉ့်အဖို့၌ ကဲ့သို့ နေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း အမှတ်သညာရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယုက်ခြင်း မရှိဘဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင် အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလင်း

ရဟန်းတို့ အတွင်း၌ ကျွဲသော ပညာဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ နှင့် ယှဉ်သော ပညာကို အတွင်း၌ ကျွဲသော ပညာဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အပ၌ ပျံ့လွင့်သော ပညာဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ အပ၌ ကာမဂုဏ်ငါးပါး တို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပျံ့လွင့် ကျယ်ပြန့်သော ပညာကို အပ၌ ပျံ့လွင့်သော ပညာဟု ဆိုအပ်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယုက်ခြင်း မရှိဘဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်၏။ အာနိသင်ကြီးကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် များပြားသော တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများ ဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် ပါသာဒကမ္မနဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - အယောဂုဋ္ဌဝဂ် ===

၁ - မဂ္ဂသုတ်

၈၃၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ (သစ္စာလေးပါးကိုမသိမီ) ဘုရား မဖြစ်သေး၍ ဘုရားလောင်းသာ ဖြစ်သော ငါ့အား “ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများရန် လမ်းသည် အဘယ်နည်း၊ ကျင့်စဉ်သည် အဘယ်နည်း” ဟု အကြံ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ ရဟန်းတို့ ထိုငါ့အား ဤအကြံ ဖြစ်၏ - ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများ သည် ရှိသော် ငါ၏ အလို ‘ဆန္ဒ’ သည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျွံလတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့။ ရှေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌ လည်း ကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ ရှေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌ လည်း ကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ ည၌အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ည၌အဖို့၌ ကဲ့သို့ နေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ ၏။

ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ ပညာသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျွံ လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့။ ရှေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ ရှေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ ည၌အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ည၌အဖို့၌ ကဲ့သို့ နေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာ ရှိလျက်နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်း မရှိဘဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် များပြားသော တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင် အောင် လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရ ဟတ္ထဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္ထဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (ဤသို့ အကြံ ဖြစ်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

[အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးတို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - အယောဂုဋ္ဌဝဂ် ===

၂ - အယောဂုဋ္ဌသုတ်

၈၃၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် စိတ်ဖြင့် ပြီးသော နာမကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်တော်မူဖူးသည်ကို အမှတ်ရတော် မူပါ၏လော” ဟု (လျှောက်၏)။ အာနန္ဒာ စိတ်ဖြင့် ပြီးသော နာမကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်ဖူးသည်ကို ငါ အမှတ်ရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤမဟာဘုတ်လေးပါးဖြင့် ပြီးသော ရူပကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်တော်မူဖူးသည်ကို အမှတ်ရပါ၏လော” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ မဟာဘုတ်လေးပါးဖြင့် ပြီးသော ရူပကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်ဖူးသည်ကို ငါ အမှတ်ရ၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်ဖြင့် ပြီးသော နာမကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်ရန် စွမ်းနိုင်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဤမဟာဘုတ်လေးပါးဖြင့် ပြီးသော ရူပကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်တော်မူဖူးသည်ကို အမှတ်ရခြင်းသည် လည်းကောင်း အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွဟု လျှောက်၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် အံ့ဖွယ်လည်း ရှိကုန်၏၊ အံ့ဖွယ်တရားနှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် မဖြစ်ဖူးမြဲလည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်သော တရားတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌ တင်ထား၏၊ စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌ တင်ထား၏။ ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကို လည်းကောင်း၊ ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကို လည်းကောင်း ကိုယ်၌ သက်ဝင်စေ၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ငါဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် ပို၍လည်း ပေါ့ပါး၏၊ ပို၍လည်း နူးညံ့၏၊ ပို၍လည်း အမှု၌ ခွဲ၏၊ ပို၍လည်း ပြီးပြီးပြတ် တောက်ပ၏။

အာနန္ဒာ ဥပမာသော်ကား တစ်နေ့လုံး ပူစေအပ်သော သံတွေခဲသည် ပို၍လည်း ပေါ့ပါး၏၊ ပို၍လည်း နူးညံ့၏၊ ပို၍လည်း အမှု၌ ခွဲ၏၊ ပို၍လည်း ပြီးပြီးပြတ် တောက်ပ၏။ အာနန္ဒာ ဤအတူပင် အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌ တင်ထား၏၊ စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌ တင်ထား၏။ ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကို လည်းကောင်း၊ ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကို လည်းကောင်း ကိုယ်၌ သက်ဝင်စေ၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် ပို၍လည်း ပေါ့ပါး၏၊ ပို၍လည်း နူးညံ့၏၊ ပို၍လည်း အမှု၌ ခွဲ၏၊ ပို၍လည်း ပြီးပြီးပြတ် တောက်ပ၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌ တင်ထား၏၊ စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌ တင်ထား၏။ ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကို လည်းကောင်း၊ ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကို လည်းကောင်း ကိုယ်၌ သက်ဝင်စေ၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်သည် မပင်ပန်းဘဲသာလျှင် မြေမှ ကောင်းကင်သို့ တက်နိုင်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ပါးတည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ပါးတည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်တော်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

အာနန္ဒာ ပေါ့ပါးသော လဲမှု့စိုင်သည် လည်းကောင်း၊ ဝါဂွမ်းစိုင်သည် လည်းကောင်း လေဆောင်ယူအပ်သည်ရှိသော် အလွယ်တကူသာလျှင် မြေမှ ကောင်းကင်သို့ တက်သကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူပင်

အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌ တင်ထား၏။ စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌ တင်ထား၏။ ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကို လည်းကောင်း၊ ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကို လည်းကောင်း ကိုယ်၌ သက်ဝင်စေ၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် မပင်ပန်းဘဲ သာလျှင် မြေမှ ကောင်းကင်သို့ တက်နိုင်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် များပြားသော တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ပါးတည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ပါးတည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ ပြုဟောပြုည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်တော်ကို စိတ်အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - အယောဂုဠဝဂ် ===

၃ - ဘိက္ခုသုတ်

၈၃၅။ ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄ - သုဒ္ဓိကသုတ်

၈၃၆။ ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - အယောဂုဠဝဂ် ===

၅ - ပဌမ ဖလသုတ်

၈၃၇။ ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါး တို့တည်း။ အဘယ် လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို 'ဆန္ဒ' ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်း တို့ ကုဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ရဟန်းသည် ယခုဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း၊ (ဥပါဒါန်) အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ် အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်း ဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ် ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - အယောဂုဋ္ဌဝဂ် ===

၆ - ဒုတိယ ဖလသုတ်

၈၃၈။ ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို 'ဆန္ဒ' ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။ အကျိုး အာနိသင် ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း - ၁။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင်လျှင် အရဟတ္တ ဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။

၂။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တ ဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။

၃။ အကယ်၍ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။

၄။ အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။

၅။ ပယောဂလုံ့လ မပါဘဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။

၆။ ပယောဂလုံ့လနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။

၇။ အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်း တက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံသို့ ရောက်လျက် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုရသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ဤကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤခုနစ်ပါး သော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - အယောဂုဠဝဂ် ===

၇ - ပဌမ အာနန္ဒသုတ်

၈၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- အသျှင်ဘုရား ကုဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်း ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ကုဒ္ဓိပါဒ်ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ် ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများ ဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ အာနန္ဒာ ဤသည်ကို ကုဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ အာနန္ဒာ ကုဒ္ဓိကို ရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ် အကျင့်ကို ကုဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ‘ဆန္ဒ’ ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ အာနန္ဒာ ဤသည်ကို ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟု ဆိုအပ် ၏။

အာနန္ဒာ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန် သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ အာနန္ဒာ ဤအရိယမဂ်ကို ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - အယောဂုဠဝဂ် ===

၈ - ဒုတိယ အာနန္ဒသုတ်

၈၄၀။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏- “အာနန္ဒာ ကုဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကုဒ္ဓိပါဒ် ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဟူသည် အဘယ် နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ပ။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ အာနန္ဒာ ဤသည်ကို ကုဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ အာနန္ဒာ ကုဒ္ဓိကို ရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ကုဒ္ဓိပါဒ်ဟုဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏၊ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ အာနန္ဒာ ဤသည်ကို ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်း ဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ အာနန္ဒာ ဤအရိယမဂ်ကို ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - အယောဂုဠဝဂ် ===

၉ - ပဌမ ဘိက္ခုသုတ်

၈၄၁။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏- “အသျှင်ဘုရား ကုဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်း ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ကုဒ္ဓိပါဒ်ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း” ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများ ဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ကုဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိကို ရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ် အကျင့်ကို ကုဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအရိယမဂ်ကို ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - အယောဂုဋ္ဌဝဂ် ===

၁၀ - ဒုတိယ ဘိက္ခုသုတ်

၈၄၂။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍။ပ။ တစ်ခု သော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော ထိုရဟန်းတို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ - “ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း” ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိ ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများ ဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ကုဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ် ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိကို ရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ် အကျင့်ကို ကုဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်း ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန် သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအရိယမဂ်ကို ကုဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - အယောဂုဋ္ဌဝဂ် ===

၁၁ - မောဂ္ဂလ္လာနသုတ်

၈၄၃။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလ္လာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီးသနည်း၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီးသနည်း” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလ္လာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏။ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မောဂ္ဂလ္လာန်မည်သော ရဟန်းသည် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ အလို ‘ဆန္ဒ’ သည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျွံလတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့။ ရှေးအဖို့၌ ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ ရှေးအဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ ည၌အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ည၌အဖို့၌ ကဲ့သို့ နေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာ ရှိလျက် နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ ပညာသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျွံလတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့။ပ။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤကုဒ္ဓိပါဒ် လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလ္လာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏။ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ဤကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလ္လာန် မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ များပြားသော တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများ ဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ဤကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလ္လာန် မည်သော ရဟန်းသည် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်ဖြင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော ပညာကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ် ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဧကောဒသမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - အယောဂုဠဝဂ် ===

၁၂ - တထာဂတသုတ်

၈၄၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏- “ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ အဘယ်တရားကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီးသနည်း၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီးသနည်း” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်ပါး လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏။ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။

အဘယ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အလို ‘ဆန္ဒ’ ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အား ထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုသိုလ်ပါးကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည် ရှိသော် ငါ၏ အလို ‘ဆန္ဒ’ သည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျွံလတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့။ ရှေးအဖို့၌ ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ ရှေးအဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ ည၌အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ည၌အဖို့၌ ကဲ့သို့ နေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာ ရှိလျက် နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိသော စိတ်ကို ပွားများ၏။

ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုသိုလ်ပါးကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည် ရှိသော် ငါ၏ ပညာသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကျွံလတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့။ ရှေးအဖို့၌ ကဲ့သို့ နောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ ရှေးအဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အောက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အထက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ အထက်အဖို့၌ ကဲ့သို့ အောက်အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ နေ့အဖို့၌ ကဲ့သို့ ည၌အဖို့၌ လည်းကောင်း၊ ည၌အဖို့၌ ကဲ့သို့ နေ့အဖို့၌ လည်းကောင်း ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤကုသိုလ်ပါးလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား သည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏။ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ဤကုသိုလ်ပါးလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား သည် ဤသို့ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစီးစေ၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများ ဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ဤကုသိုလ်ပါးလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား သည် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသမသုတ်။

[အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးတို့ကိုလည်း ချဲ့အပ်ကုန်၏။
သုံးခုမြောက် အယောဂုဠဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁-၁၂ - ဂင်္ဂါနဒီစသော (၁၂)သုတ်

၈၄၅-၈၅၆။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို 'ဆန္ဒ' ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသသုတ်။

လေးခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ်နှင့် ဧသနာဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဩဃဝဂ် ===

၁-၁၀ - ဩယာဒိသုတ်

၈၈၉-၈၉၈။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို 'ဆန္ဒ' ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ၊ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ၊ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ် ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း ငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

[မဂ္ဂသံယုတ်ကဲ့သို့ ထို့အတူ ချဲ့အပ်၏။]

ရှစ်ခုမြောက် ဩဃဝဂ် ပြီး၏။

ခုနစ်ခုမြောက် ဣဒ္ဓိပါဒ်သံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

ဂ - အနုရုဒ္ဓသံယုတ်

=== ၁ - ရဟောဂတဝဂ် ===

၁ - ပဌမ ရဟောဂတသုတ်

၈၉၉။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် ဤသို့သော စိတ်အကြံ ဖြစ်၏ - “သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏” ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် သိ၍ အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးသော လက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆန့်သော လက်ကို ကွေးသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထို့အတူပင် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ မျက်မှောက်၌ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား “ငါ့သျှင် အနုရုဒ္ဓါ ရဟန်းသည် အဘယ်မျှ ဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်ကုန်သနည်း” ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိ ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိရုပ်အပေါင်း၌ ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သူတစ်ပါး ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်း သဘော ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတစ်ပါး ရုပ်အပေါင်း၌ ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ် ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတစ်ပါး ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိသူတစ်ပါး ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိသူတစ်ပါး ရုပ်အပေါင်း၌ ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိသူတစ်ပါး ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ထိုရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်” ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထို အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိလျက် နေ၏။ “စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်” ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိလျက် နေ၏။ “စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်” ဟု အမှတ် ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိလျက် နေ၏။ “စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်” ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိလျက် နေ၏။ “စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံကို လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံကို လည်းကောင်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြည့်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍

ထိုသူသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်” ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေ၏။ပ။ ထိုအာရုံ၌ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ အညီအမျှ ရှုလျက်နေ၏။ ငါ့သျှင် ဤမျှဖြင့်ပင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်အပ် သည် မည်ကုန်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ရဟောဂတဝဂ် ===

၂ - ဒုတိယ ရဟောဂတသုတ်

၉၀၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် ဤသို့သော စိတ်အကြံ ဖြစ်၏- “သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှ တို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်သည် မည်၏” ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် သိ၍ အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးသော လက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆန့်သော လက်ကို ကွေးသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထို့အတူပင် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ မျက်မှောက်၌ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား “ငါ့သျှင် အနုရုဒ္ဓါ ရဟန်းသည် အဘယ်မျှဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်ကုန်သနည်း” ဟု (မိန့်ဆို၏)။ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်း ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတစ်ပါး ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိ သူတစ်ပါးတို့၏ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ် အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သူတစ်ပါး ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကိုပယ် ဖျောက်လျက် မိမိသူတစ်ပါးတို့၏ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိစိတ်၌။ပ။ သူတစ်ပါးစိတ်၌။ပ။ မိမိ သူတစ်ပါးတို့၏ စိတ်၌

စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိသဘောတရားတို့ ၌။ပ။ သူတစ်ပါး သဘောတရားတို့၌။ပ။ မိမိ သူတစ်ပါးတို့၏ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင် ဤမျှဖြင့်ပင် ရဟန်းသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်ကုန်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ရဟောဂတဝဂ် ===

၃ - သုတနုသုတ်

၉၀၁။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိပြည် သုတနုမြစ်ကမ်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော် မူ၏။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးလျှင် တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် အသျှင် အနုရုဒ္ဓါအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏ - “အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ပါသနည်း” ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာ တော်၌ ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကိုပင် ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အယုတ်တရားကို အယုတ်တရား အားဖြင့် သိ၏။ အလတ်တရားကို အလတ်တရားအားဖြင့် သိ၏။ အမြတ်တရားကို အမြတ်တရားအားဖြင့် သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ရဟောဂတဝဂ် ===

၄ - ပဌမ ကဏ္ဍကီသုတ်

၉၀၂။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်တို့သည် သာကေတမြို့ ကဏ္ဍကီတော၌ (သီတင်းသုံး) နေကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်တို့သည် ညနေချမ်းအချိန်၌ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထွဲကုန်၍ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ ထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးလျှင် တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား “ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ရဟန်းသည် အဘယ်တရားတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်သနည်း” ဟု (မေး၏)။

ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ရဟန်းသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅ - ဒုတိယ ကဏ္ဍကီသုတ်

၉၀၃။ သာကေတနိဒါန်း။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား “ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ ကျင့်ပြီး ‘အသေက္ခ’ ရဟန်းသည် အဘယ်တရားတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်သနည်း” ဟု (မေး၏)။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ကျင့်ပြီး ‘အသေက္ခ’ ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ကျင့်ပြီး ‘အသေက္ခ’ ရဟန်းသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ရဟောဂတဝဂ် ===

၆ - တတိယ ကဏ္ဍကီသုတ်

၉၀၄။ သာကေတနိဒါန်း။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင် အနုရုဒ္ဓါအား “အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်း ကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ် ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သနည်း” ဟု (မေး၏)။ ငါ့သျှင် ငါသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ် ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင် ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ငါ့သျှင် ထို့ပြင်လည်း ငါသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် လောကတစ်ထောင်ကို သိနိုင်ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇ - တဏှာက္ခယသုတ်

၉၀၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် “ငါ့သျှင်ရဟန်းတို့” ဟု ရဟန်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “ငါ့သျှင်” ဟု အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ပြန်ကြား လျှောက်ကြကုန်၏။ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ငါ့သျှင်တို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများကုန် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကုန်သည် ရှိသော် တဏှာကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ် သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကုန်သည် ရှိသော် တဏှာ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ရဟောဂတဝဂ် ===

၈ - သလဋ္ဌာဂါရသုတ်

၉၀၆။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိပြည် ထင်ရှူးပင်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ရဟန်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၏။ပ။ ငါ့သျှင်တို့ လူ့အပေါင်းသည် အရှေ့သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်းသော ဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်းအောင် ပြုကုန်အံ့ဟု ပေါက်တူး ခြင်းတောင်းကို ယူလျက် လာရာ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ထိုလူ့အပေါင်းသည် ဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွတ်ကိုင် ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်အံ့လောဟု မေးလေ၏။ ငါ့သျှင် မပြုလုပ်နိုင်ပါ။ ထိုမပြုလုပ်နိုင်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ငါ့သျှင် ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်ရန် မလွယ်ပါ။ ပြုလုပ်သမျှ ကာလပတ်လုံး လူ့အပေါင်းအား ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း ဖြစ်ရာ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤအတူပင် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းကို မင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ မင်းအမတ်ကြီးတို့သည် လည်းကောင်း၊ မိတ်ဆွေတို့သည် လည်းကောင်း၊ ခင်ပွန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဆွေမျိုးတို့သည်လည်းကောင်း၊ သားချင်းတို့သည် လည်းကောင်း “အမောင်ယောက်ျား လာလော့၊ ဤဖန်ရည်ဆိုးထားသော သင်္ကန်းကို ဝတ်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ ခေါင်းတုံးရိတ်လျက် ခွက်လက်စွဲကာ လှည့်လည်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ လာလော့ လူထွက်၍ သုံးဆောင်ခံစားဖွယ် စည်းစိမ်တို့ကို သုံးဆောင်ခံစားပါလော့၊ ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း ပြုလုပ်ပါလော့” ဟု စည်းစိမ်တို့ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်၍ ဖိတ်ကြားကုန်ငြားအံ့။

ငါ့သျှင်တို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများပြီးသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ပြီးသော ထိုရဟန်းသည် သိက္ခာချ၍ လူထွက်အံ့ဟူသော ဤအကြောင်းသည် မရှိ။ ထိုသို့ မရှိခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ စိတ်သည် ရှည်ကြာသော ကာလပတ်လုံး (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်း၌ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်း၏။ ထို့ကြောင့် လူထွက်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းသည် မရှိနိုင်။ ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများသနည်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။

စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ရဟောဂတဝဂ် ===

၉ - အဗ္ဗပါလိဝနသုတ်

၉၀၇။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့် အသျှင်သာရိပုတြာတို့သည် ဝေသာလီပြည် အဗ္ဗပါလိ ဥယျာဉ်၌ (သီတင်းသုံး) နေကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ညနေချမ်းအချိန် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍။ပ။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား - ငါ့သျှင် အနုရုဒ္ဓါ သင်၏ ဣန္ဒြေတို့သည် အလွန် ကြည်လင်ကုန်၏။ မျက်နှာအဆင်းသည် စင်ကြယ်၏။ ဖြူစင်၏။ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် အဘယ်နေခြင်း မျိုးဖြင့် ယခု အနေများပါသနည်းဟု မေး၏။ ငါ့သျှင် ငါသည် ယခုအခါ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ အနေများ၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင် ငါသည် ယခု ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ အနေ များ၏။ ငါ့သျှင် ရဟန္တာဖြစ်သော အာသဝကုန်ပြီးသော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသော ဝန်ကို ချပြီးသော မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီး သော ကောင်းစွာ သိ၍ လွတ်မြောက်ပြီး ဖြစ်သော ရဟန်းသည်လည်း ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ အနေများ၏ဟု ဖြေဆို၏။

ငါ့သျှင် ငါတို့သည် အရတော်ပေစွ၊ ငါ့သျှင် ငါတို့သည် ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွ၊ ဟောကြားသော အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ အထံမှသာ (ကိုယ်တိုင်ရဟန္တာအဖြစ်ကိုပြုသည့်) မြတ်သော စကားကို ကြားရကုန်၏ ဟု (မိန့်ဆို၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ရဟောဂတဝဂ် ===

၁၀ - ဗာဠုဂိလာနသုတ်

၉၀၈။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိပြည် အန္ဓဝန်တော၌ အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်လျက် နေ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား အဘယ်နေခြင်းမျိုးဖြင့် နေသော အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ကိုယ်၌ စွဲကပ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် သိမ်းယူ၍ မတည်နိုင်ကုန်သနည်းဟု လျှောက်ကုန်၏။

ငါ့သျှင်တို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ငါ၏ စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ကိုယ်၌ စွဲကပ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် သိမ်းယူ၍ မတည်နိုင်ကုန်။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသော ငါ၏ စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ကိုယ်၌ စွဲကပ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် သိမ်းယူ၍ မတည်နိုင်ကုန်ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ရဟောဂတဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၁ - ကပ္ပသဟဿသုတ်

၉၀၉။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် အသျှင် အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့် အတူ။ပ။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား- အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ပါသနည်းဟု လျှောက်ကုန်၏။ ငါ့သျှင် ငါသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ် ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘော တရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာတစ်ထောင် တိုင်အောင် အောက်မေ့နိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၂ - ဣဒ္ဓိဝိဓသုတ်

၉၁၀။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၃ - ဒိဗ္ဗသောတသုတ်

၉၁၁။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ နားကို လွန်သော နတ်တို့၏ နားနှင့်တူသော ‘ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်’ ဖြင့် နတ်၌လည်း ဖြစ်ကုန် လူ၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော ဝေးသည်လည်း ဖြစ်ကုန် နီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နှစ်မျိုးသော အသံတို့ကို ကြားနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

တတိယသုတ်။

၄ - စေတောပရိယသုတ်

၉၁၂။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် တစ်ပါးသော သတ္တဝါ တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ကို(မိမိ)စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်၏။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ နှင့်တကွသော စိတ်ဟု သိ၏။ပ။

မလွတ်မြောက်သော စိတ်ကိုလည်း မလွတ်မြောက်သော စိတ်ဟု သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၅ - ဌာနသုတ်

၉၁၃။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အကြောင်း ဟုတ်သည်ကိုလည်း အကြောင်း ဟုတ်သောအားဖြင့် အကြောင်း မဟုတ်သည်ကိုလည်း အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၆ - ကမ္မသမာဒါနသုတ်

၉၁၄။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော ဆောက်တည်အပ်ကုန်သော ကံတို့၏ အကျိုးတရားကို အရာအားလျော်စွာ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇ - သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိသုတ်

၉၁၅။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အလုံးစုံသော ဘဝသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၈ - နာနာဓာတုသုတ်

၉၁၆။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် များစွာသော ဓာတ် အမျိုးမျိုးသော ဓာတ်ရှိသော လောကကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ ဟု (မိန့်ဆို၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၉ - နာနာမိမုတ္တိသုတ်

၉၁၇။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ အမျိုးမျိုးသော နှလုံးသွင်းခြင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀ - ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တသုတ်

၉၁၈။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် တစ်ပါးသော သတ္တဝါ တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဣန္ဒြိယ အနုအရင့်ကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒသမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၁၁ - ဈာနာဒိသုတ်

၉၁၉။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဈာန် ဝိမောက္ခ သမာဓိ သမာပတ်တို့၏ ညစ်နွမ်းခြင်း ဖြူစင်ခြင်း ထမြောက်ခြင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဧကဒသမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၁၂ - ပုဗ္ဗေနိဝါသသုတ်

၉၂၀။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝများစွာကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ တစ်ဘဝကို လည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝကို လည်းကောင်း ။ပ။ အခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်းပြဖွယ် အမည် အနွယ်နှင့်တကွ ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝများစွာကို အောက်မေ့နိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒွါဒသမသုတ်။

၁၃ - ဒိဗ္ဗစက္ခုသုတ်

၉၂၁။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ အမြင်ကို လွန်သော နတ်မျက်စိနှင့်တူသော မျက်စိ 'ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်' ဖြင့် သေဆဲ သတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ သတ္တဝါတို့ကို မြင်နိုင်၏။ပ။ ဤသို့ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ အမြင်ကို လွန်သော နတ်မျက်စိနှင့် တူသော မျက်စိ 'ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်' ဖြင့် ကံ အားလျော်စွာ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို သိနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

တေရသမသုတ်။

၁၄ - အာသဝက္ခယသုတ်

၉၂၂။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

စုဒ္ဓသမသုတ်။

ဒုတိယဝဂ် ပြီး၏။

ရှစ်ခုမြောက် အနုရုဒ္ဓသံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၉ - ဈာနသံယုတ်

=== ၁ - ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ===

၁-၁၂ - ဈာန်စသော (၁၂)သုတ်

၉၂၃-၉၃၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ။ပ။ ရဟန်းတို့ ဈာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော နီဝရဏ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဝိတက် ဝိစာရ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ပွားစေတတ်သော ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ မရှိသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သတိ၊ သမ္ပဇဉ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင် တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူ့ကို “လျစ်လျူရှုသူ၊ သတိရှိသူ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ” ဟု အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ရဟန်းသည် ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှောင်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ချမ်းသာဆင်းရဲ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ဥပေက္ခာ’ ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဈာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့သို့ ညွတ်ကင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဈာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဈာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်းသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော နီဝရဏ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဝိတက် ဝိစာရတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ပ။ ဒုတိယဈာန်သို့။ တတိယဈာန်သို့။ စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဈာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒွါဒသသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ် ဒေသနာဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဩဃဝဂ် ===

၁-၁၀ - ဩဃစသော (၁၀)သုတ်

၉၆၇-၉၇၆။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဈာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါး တို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ် တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ နှင့် တကွ ဖြစ်သော နီဝရဏ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဝိတက် ဝိစာရတို့ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင် စေတတ်သော စိတ်၏ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ မရှိသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ပ။ တတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ပ။ စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဈာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

[မဂ္ဂသံယုတ်ကိုကဲ့သို့ ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

ကိုးခုမြောက် ဈာန်သံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁၀ - အာနာပါနသံယုတ်

=== ၁ - ဧကမ္မေဝဂ် ===

၁ - ဧကမ္မေသုတ်

၉၇၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ။ပ။ ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ - ရဟန်းတို့ တစ်ခုသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏။ တစ်ခုသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို အောက်မေ့မှု ‘အာနာပါနဿတိ’ ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် အာနာပါနဿတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏၊ သတိရှိလျက် သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏၊ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ တိုတို ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “တိုတို ထွက်သက် လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏၊ တိုတို ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “တိုတို ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ထွက်လေအပေါင်းကို “ထင်ရှား သိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်မည်” ဟု ကျင့်၏၊ အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ဝင်လေ အပေါင်းကို “ထင်ရှားသိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူမည်” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်မည်” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ ရုန့်ရင်းသော ဝင်သက်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူမည်” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

(ဝေဒနာ၊သညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ (ဝေဒနာ၊သညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ (ဝေဒနာ၊သညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ (ဝေဒနာ၊သညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ်ကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်စေလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ်ကို လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်စေလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားလျက် “ဝင်သက်လေကိုရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို လွတ်စေလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ်ကို လွတ်စေလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

အနိစ္စဟု အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အနိစ္စဟု အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရာဂကင်းမှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရာဂကင်းမှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အာနာပါနဿတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဧကဓမ္မဝဂ် ===

၂ - ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ်

၉၇၈။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အာနာပါနဿတိနှင့်တကွ ဖြစ်သော (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ အာနာပါနဿတိနှင့်တကွ ဖြစ်သော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ။ပ။

အာနာပါနဿတိနှင့်တကွ ဖြစ်သော (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဧကဓမ္မဝဂ် ===

၃ - သုဒ္ဓိကသုတ်

၉၇၉။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄ - ပဌမ ဖလသုတ်

၉၈၀။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှု ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက် သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ယခုဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ် အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဧကဓမ္မဝဂ် ===

၅ - ဒုတိယ ဖလသုတ်

၉၈၁။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှု ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှူလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှူလျက်ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏။ ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း-

- (၁) မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမီ စောစောက အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။
- (၂) မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမီ စောစောက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။
- (၃) မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမီ စောစောက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။
- (၄) အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်လျက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။
- (၅) ပယောဂ လုံ့လ မပါဘဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။
- (၆) ပယောဂ လုံ့လနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။
- (၇) အထက် အထက်ဘုံသို့ အဆင့်ဆင့် တက်၍ (အကနိဋ္ဌဘုံသို့ရောက်လျက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော) ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီ မည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ဤခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မျှော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဧကဓမ္မဝဂ် ===

၆ - အရိဋ္ဌသုတ်

၉၈၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ “ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အာနာပါနဿတိကို ပွားများကြကုန်၏လော” ဟု ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသည်ရှိသော် အသျှင်အရိဋ္ဌသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အာနာပါနဿတိကို ပွားများပါ၏” ဟု ဤစကားကို လျှောက်၏။ အရိဋ္ဌ သင်သည် အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့ ပွားများသနည်း။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် လွန်ပြီး ‘အတိတ်’ ကာမဂုဏ်တို့၌ ကာမကို လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကိုပယ်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်အား အနာဂတ် ကာမဂုဏ်တို့၌ ကာမကို လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည် ကင်းပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် အတွင်းအပ အာယတနတရားတို့၌ ထိပါးမှု ‘ပဋိယ’ နှင့် ယှဉ်သော မှတ်သားမှု ‘သညာ’ ကို ကင်းစွာ ပယ်ဖျောက်ပါ၏။ ထိုအကျွန်ုပ်သည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်ပါ၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ပင် ပွားများပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

အရိဋ္ဌ အာနာပါနဿတိသည် ရှိ၏။ ဤအာနာပါနဿတိသည် မရှိသည် မဟုတ်ဟု (ငါ) ဆို၏။ အရိဋ္ဌ စင်စစ်အားဖြင့် အာနာပါနဿတိကို အကျယ်အားဖြင့် အပြည့်အစုံ ကြားနာလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူလတ်သော် “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အရိဋ္ဌသည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထား၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏ -

အရိဋ္ဌ အဘယ်သို့လျှင် အာနာပါနဿတိသည် အကျယ်အားဖြင့် အပြည့်အစုံ ဖြစ်သနည်း။ အရိဋ္ဌ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ပ။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အရိဋ္ဌ ဤသို့လျှင် အာနာပါနဿတိသည် အကျယ်အားဖြင့် အပြည့်အစုံ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဧကဓမ္မဝဂ် ===

၇ - မဟာကပ္ပိနသုတ်

၉၈၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာကပ္ပိနသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မနီးမဝေး၌ တင်ပလွင် ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှု ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှု ဖြစ်စေလျက် အနီး၌ ထိုင်နေသော အသျှင်မဟာကပ္ပိနကို မြင်တော်မူလေ၏။ မြင်တော်မူပြီး လတ်သော် ရဟန်းတို့ကို - ရဟန်းတို့ ဤရဟန်း၏ ကိုယ်တုန်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ လှုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း သင်တို့ မြင်ကုန်သလောဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား သံဃာ့အလယ်၌ လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ လည်းကောင်း ထိုအသျှင် ထိုင်နေသည်ကို မြင်ကြရသောအခါ ထိုအသျှင်၏ ကိုယ်တုန် ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ လှုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း အကျွန်ုပ်တို့ မမြင်ရပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ အကြင် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တုန်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ လှုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း မဖြစ်။ စိတ်၏ တုန်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ လှုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း မဖြစ်။ ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်းသည် ထိုသမာဓိကို အလိုရှိ တိုင်းရ၏။ မဆင်းရဲဘဲ ရ၏။ မပင်ပန်းဘဲ ရ၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ် သမာဓိကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များ စွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တုန်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ လှုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း မဖြစ်သနည်း။ စိတ်၏ တုန်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ လှုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း မဖြစ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်း ကြောင့် ကိုယ်တုန်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ လှုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း မဖြစ်။ စိတ်၏ တုန်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ လှုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း မဖြစ်။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကိုယ်တုန်ခြင်းသည် လည်း ကောင်း၊ လှုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း မဖြစ်သနည်း။ စိတ်၏ တုန်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ လှုပ်ခြင်း သည် လည်းကောင်း မဖြစ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ် စွာ ထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှု ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက် သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ပ။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန် တစ်လဲလဲ ရှုလျက်ဝင် သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် ကိုယ်တုန်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ လှုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း မဖြစ်။ စိတ်၏ တုန်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ လှုပ်ခြင်း သည် လည်းကောင်း မဖြစ်ဟု (မိန့် တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဧကဓမ္မဝဂ် ===

၈ - ပဒီပေါပမသုတ်

၉၈၄။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီး သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ် စွာ ထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှု ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ ရှည်ရှည် ထွက်သက် လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ပ။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ငါသည် ဘုရားမဖြစ်မီ ရှေးအခါက သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော ဘုရားလောင်း ဖြစ်စဉ် ဤနေခြင်းမျိုးဖြင့် အနေများခဲ့၏။ ရဟန်းတို့ ဤနေခြင်းမျိုးဖြင့် အနေများခဲ့သော ငါ့အား ကိုယ် သည် မပင်ပန်း၊ မျက်စိတို့သည် မပင်ပန်းကုန်၊ ငါ၏ စိတ်သည်လည်း မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “ငါ၏ ကိုယ်သည် မပင်ပန်းရာ၊ မျက်စိတို့သည် မပင်ပန်းကုန်ရာ၊ ငါ၏ စိတ်သည်လည်း မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ၏” ဟု အလိုရှိခဲ့မှု အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “ငါသည် အိမ်၌ နေသူ လူတို့၏ ကာမဂုဏ်ကို မှီသော အောက်မေ့မှု ကြံစည်မှုတို့ကို ပယ်ကုန်ရာ၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု အာနာပါန ဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလို၏” ဟု လည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်း အပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံကို လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံကို လည်းကောင်း ထိုနှစ်မျိုးစုံကို ကြည့်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ အညီအမျှ ရှုလျက် နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “ကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်ဆင်ခြင်မှု ‘ဝိစာရ’ နှင့်တကွ ဖြစ်သော နီဝရဏ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်း အပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သော ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်ဆင်ခြင်မှု ‘ဝိစာရ’ မရှိသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ကိုလည်း မတပ်မက် ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုလျက် နေလို၏။ သတိ ‘သမ္မဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာ ‘သုခ’ ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစားလို၏။ အကြင် တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူ့ကို ‘လျစ်လျူရှုသူ၊ သတိရှိသူ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ’ ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်း အပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှံခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ဆင်းရဲချမ်းသာ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ဥပေက္ခာ’ ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “အလုံးစုံသော ရူပသညာတို့ကို လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့် ထိခိုက်မှု ‘ပဋိယသညာ’ တို့၏ ချုပ်နှံခြင်းကြောင့် အမျိုးမျိုးသော မှတ်သားမှု ‘နာနတ္ထသညာ’ တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် ‘ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ’ ဟု (စီးဖြန်းကာ) အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “အလုံးစုံသော အာကာသာနဉ္စာယတန ဈာန်ကို လွန်မြောက်၍ ‘ဝိညာဏ်သည် အဆုံး မရှိ’ ဟု (စီးဖြန်းကာ) ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “အလုံးစုံသော ဝိညာဏဉာယတနဈာန်ကို လွန်မြောက်၍ ‘တစ်စုံတစ်ရာမျှ မရှိ’ ဟု (စီးဖြန်းကာ) အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏” ဟု လည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “အလုံးစုံသော အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို လွန်မြောက်၍ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “အလုံးစုံသော နေဝသညာနာ သညာယတနဈာန်ကို လွန်မြောက်၍ သညာ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်သို့ ရောက်၍ နေလို၏” ဟု လည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ်သည် ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် သုခဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မှု ထိုသုခ ဝေဒနာသည် “မမြဲ” ဟု သိ၏။ “လွမ်းမိုး၍ မတည်နိုင်” ဟု သိ၏။ “မနှစ်သက်အပ်” ဟု သိ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မှု ထိုဒုက္ခဝေဒနာသည် “မမြဲ” ဟု သိ၏။ “လွမ်းမိုး၍ မတည်နိုင်” ဟု သိ၏။ “မနှစ်သက်အပ်” ဟု သိ၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မှု ထိုဥပေက္ခာဝေဒနာသည် “မမြဲ” ဟု သိ၏။ “လွမ်းမိုး၍ မတည်နိုင်” ဟု သိ၏။ “မနှစ်သက်အပ်” ဟု သိ၏။

သုခဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မှု မယှဉ်သည် ဖြစ်၍ ထိုဝေဒနာကို ခံစား၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မှု မယှဉ်သည် ဖြစ်၍ ထိုဝေဒနာကို ခံစား၏။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မှု မယှဉ်သည် ဖြစ်၍ ထိုဝေဒနာကို ခံစား၏။ ထိုသူသည် ကိုယ်အပိုင်းအခြား ရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည် ရှိသော် “ကိုယ်အပိုင်းအခြား ရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏” ဟု သိ၏။ အသက် အပိုင်းအခြား ရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် “အသက် အပိုင်းအခြား ရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏” ဟု သိ၏။ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးသည်မှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ အသက်ဆုံးသည် တိုင်အောင် “ဤဘဝ၌ ပင် အလုံးစုံသော ခံစားခြင်းတို့ကို မနှစ်သက်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးကုန်လတ္တံ့” ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဆီကို စွဲ၍လည်းကောင်း၊ မီးစာကို စွဲ၍ လည်းကောင်း ဆီမီးသည် တောက်လောင်ရာ၏။ ထိုဆီကုန်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ မီးစာကုန်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း မီးစာ မရှိသည် ဖြစ်၍ ငြိမ်းရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် “ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏” ဟု သိ၏။ အသက်အပိုင်းအခြား ရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် “အသက်အပိုင်းအခြား ရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏” ဟု သိ၏။ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးသည်မှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ အသက်ဆုံးသည် တိုင်အောင် “ဤဘဝ၌ ပင်လျှင် အလုံးစုံသော ခံစားခြင်းတို့ကို မနှစ်သက်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးကုန်လတ္တံ့” ဟု သိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဧကဓမ္မဝဂ် ===

၉ - ဝေသာလီသုတ်

၉၈၅။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် - အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ် ဆောင်ပေါက်သော ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား များစွာသော အကြောင်းဖြင့် အသုဘတရားကို ဟောကြားတော်မူ၏။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများခြင်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် လဝက်ပတ်လုံး (လထက်ဝက်ဆယ့် ငါးရက်တိုင်တိုင်) တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေလို၏။ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းမှတစ်ပါး ငါ၏ထံသို့ မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်ရ” ဟု ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ဆွမ်းပို့သော ရဟန်းမှတစ်ပါး မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်ကုန်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “များစွာသော အကြောင်းဖြင့် အသုဘတရားကို ဟောကြားတော်မူ၏။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများခြင်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် များစွာသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြွမ်းသော အသုဘဘာဝနာ၌ အားထုတ်ခြင်းကို အစဉ်ကြိုးစား အားထုတ်လျက် နေကြကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မိမိခန္ဓာကိုယ်၌ ငြီးငွေ့ကုန် ရှက်နိုးကုန် စက်ဆုပ်ကုန်ရကား အသက်ကို ဆောင်တတ်သော ဓားလက်နက်ကို ရှာမှီးကြကုန်၏။ ရဟန်းဆယ်ပါးတို့သည်လည်း တစ်နေ့ချင်းဖြင့် ဓားကို ဆောင်ကြကုန်၏။ (ဓားဖြင့်သတ်သေကြကုန်၏)။ ရဟန်း နှစ်ဆယ်တို့သည်လည်း။ပ။ ရဟန်း သုံးဆယ်တို့သည်လည်း တစ်နေ့ချင်းဖြင့် ဓားကို ဆောင်ကြကုန်၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုလဝက်ကုန်သဖြင့် (တစ်ပါးတည်း) ကိန်းအောင်းနေရာမှ ထတော်မူခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာကို “အာနန္ဒာ အဘယ့်ကြောင့် ရဟန်းအပေါင်းသည် နည်းပါး သကဲ့သို့ ဖြစ်သနည်း” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား များစွာသော အကြောင်းဖြင့် အသုဘတရားကို ဟောကြားတော်မူ၏။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများခြင်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏” ဟု များစွာသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြွမ်းသော အသုဘဘာဝနာ၌ အားထုတ်မှုကို အစဉ်ကြိုးစားအားထုတ်လျက်နေကြကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ဤခန္ဓာကိုယ်၌ ငြီးငွေ့ကုန် ရှက်နိုးကုန် စက်ဆုပ်ကုန်ရကား အသက်ကို ဆောင်တတ်သော ဓားလက်နက်ကို ရှာမှီးကုန်ပါ၏။ ရဟန်း ဆယ်ပါးတို့သည်လည်း တစ်နေ့ချင်းဖြင့် ဓားကို ဆောင်ကြကုန်၏ (ဓားဖြင့် သတ်သေကြကုန်၏)။ ရဟန်း နှစ်ဆယ်တို့သည်လည်း။ပ။

ရဟန်း သုံးဆယ်တို့သည်လည်း တစ်နေ့ချင်းဖြင့် ဓားကို ဆောင်ကြကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် (အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းမှ) တစ်ပါးသော တရားဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူပါ။ (ယင်းတရားဒေသနာတော်ကြောင့်) ဤရဟန်းအပေါင်းသည် အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်လျှင် ဝေသာလီပြည်ကို အမှီပြု၍ နေကုန်သော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို စည်းဝေးရာ ဇရပ်၌ စုဝေးစေလော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံလျှောက်ထား၍ ဝေသာလီပြည်ကို အမှီပြု၍ နေကုန်သော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို စည်းဝေးရာ ဇရပ်၌ စုဝေးစေပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား

ရဟန်းအပေါင်းသည် စုဝေးနေကြပါပြီ၊ ယခုအခါ၌ ကြွရန် အချိန်ကို အသျှင်ဘုရား သိပါ၏။ (ကြွရန်မှာ အသျှင်ဘုရား၏ အလိုအတိုင်း ဖြစ်ပါ၏။) ဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် စည်းဝေးရာဇရပ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော် မူပြီးသော် ရဟန်းတို့ကို ရဟန်းတို့ ဤအာနာပါနဿတိသမာဓိသည် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်သည် ရှိသော် ငြိမ်လည်း ငြိမ်သက်၏။ မွန်လည်း မွန်မြတ်၏။ ထပ်လောင်း (ဖြည့်စွက်)စရာလည်း မလို၊ ချမ်းသာသော နေရာလည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသော အကုသိုလ် အယုတ်တရားတို့ကိုလည်း တစ်ခဏချင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏။

ရဟန်းတို့ နွေလတို့၏ နောက်ဆုံးလ၌ အထက်သို့ လွင့်တက်သော မြူမှုန်ကို အခါမဲ့ သည်းထန်စွာ (ရွာသွန်းသော)မိုးကြီးသည် တစ်ခဏချင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင် သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိသည် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ငြိမ်လည်း ငြိမ်သက် ၏။ မွန်လည်း မွန်မြတ်၏။ ထပ်လောင်း (ဖြည့်စွက်) စရာလည်း မလို၊ ချမ်းသာသော နေရာလည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော အကုသိုလ် အယုတ်တရားတို့ကိုလည်း တစ်ခဏချင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေး စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိသည် အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် ငြိမ်လည်း ငြိမ်သက် မွန်လည်း မွန်မြတ်သနည်း၊ ထပ်လောင်း (ဖြည့်စွက်) စရာလည်း မလို၊ ချမ်းသာသော နေရာလည်း ဖြစ်၍ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော အကုသိုလ် အယုတ်တရားတို့ကို တစ်ခဏ ချင်း ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ် စွာ ထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှု ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက် လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ။ပ။

တစ်ဖန်စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်ဖန် ရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ တစ်ဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်ဖန် ရှုလျက် “ဝင်သက် လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဤအာနာပါနဿတိသမာဓိသည် ငြိမ်လည်း ငြိမ်သက်၏။ မွန်လည်း မွန်မြတ်၏။ ထပ်လောင်း (ဖြည့်စွက်) စရာလည်း မလို၊ ချမ်းသာသော နေရာလည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော အကုသိုလ်အယုတ်တရားတို့ကို တစ်ခဏချင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤထွက်သက် ဝင်သက်ကို (ပထဝီစသော) ကာယတို့တွင် တစ်ပါး ပါဝင်သော (ဝါယော) ကာယဟု ငါ ဆို၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်အကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၁)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် “နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍ ထွက်သက် လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “(ဝေဒနာသညာ ဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤထွက်သက် ဝင်သက်လေတို့ကို ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို ဝေဒနာတို့တွင် တစ်ပါး ပါဝင်သော ဝေဒနာ ဟု ငါဆို၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၂)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် “စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ် အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို အလွန်ဝမ်းမြောက်စေလျက်။။။။ စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်ကြည်စေလျက်။ “စိတ်ကို (နိဝရဏစသည်မှ) လွတ်မြောက်စေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စိတ်ကို (နိဝရဏစသည်မှ) လွတ်မြောက်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ သတိလွတ်သော ဆင်ခြင်ဉာဏ် မရှိသော သူအား အာနာပါနဿတိသမာဓိ ပွားများခြင်းကို ငါ မဆို။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၃)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် “မမြဲဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။။။။ စွဲမက်ခြင်း ကင်းမှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်။။။။ ချုပ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်။ “တစ်ဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “တစ်ဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’

ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတို့ ကင်းပျောက်သည်ကို ပညာဖြင့် မြင်၍ ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ် သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၄)

အာနန္ဒာ လမ်းလေးခွ၌ ရှိသော မြေမှုန့်ပုံကြီးကို အရှေ့အရပ်မှ လာသော လှည်းသည် လည်း ကောင်း၊ ရထားသည် လည်းကောင်း ဖျက်ဆီး သကဲ့သို့ အနောက်အရပ်မှ လာသော၊ မြောက်အရပ်မှ လာသော။

တောင်အရပ်မှ လာသော လှည်းသည် လည်းကောင်း၊ ရထားသည် လည်းကောင်း ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုသည် ဖြစ်၍နေသော် လည်း အကုသိုလ် အယုတ်တရားတို့ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သည် သာတည်း။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။

သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုသည် ဖြစ်၍ နေသော်လည်း အကုသိုလ် အယုတ်တရား တို့ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သည်သာတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ဧကဓမ္မဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၁ - ဣစ္ဆာနင်္ဂလသုတ်

၉၈၇။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဣစ္ဆာနင်္ဂလရွာ ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို - “ရဟန်းတို့ ငါသည် သုံးလပတ်လုံး (တစ်ပါးတည်း) ကိန်းအောင်း နေလို၏။ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းမှတစ်ပါး ငါ၏ ထံသို့ မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်ရ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ဆွမ်းပို့သော ရဟန်းမှတစ်ပါး မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်ကုန်။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသုံးလလွန်သဖြင့် (တစ်ပါးတည်း) ကိန်းအောင်းရာမှ ထတော်မူ၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ - ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့က “ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် မိုးလပတ်လုံး အဘယ်နေခြင်းမျိုးဖြင့် အနေများသနည်း” ဟု အကယ်၍ မေးကုန် ငြားအံ့။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ အမေးခံရကုန်သော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့ အား “ငါ့သျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိုးလပတ်လုံး အာနာပါနဿတိသမာဓိဖြင့် အနေများ၏” ဟု ဖြေကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် သတိရှိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေ ကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ တိုတို ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “တိုတို ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ တိုတို ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “တိုတို ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ “အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ထွက်သက်လေ အပေါင်းကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု သိ၏။ပ။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု သိ၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြင် နေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်း ကောင်း၊ မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရာ ၏။ ထိုနေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ဖြစ်ကုန်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို တောင့်တ၍ နေကုန်သော ရဟန်းတို့အား အာနာပါန ဿတိ သမာဓိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အာသဝကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်ကုန်သော အာသဝကုန်ပြီးကုန်သော (မဂ်အကျင့်ကို) ကျင့်သုံးပြီးကုန် သော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးကုန်သော မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်)သို့ ရောက်ပြီး ကုန်သော ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးကုန်သော ကောင်းစွာ သိ၍ လွတ်မြောက်ပြီး ကုန်သော ရဟန်းတို့ အား အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် မျက်မှောက် ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ လည်းကောင်း၊ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံခြင်းငှါ လည်းကောင်း ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင် နေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်း ကောင်း၊ မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရာ၏။ ထိုနေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အရိယာတို့၏ နေခြင်း

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၂ - ကင်္ခေယျသုတ်

၉၈၈။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်လောမသကံဘိယသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံ ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည် အသျှင်လောမသကံဘိယ ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်လောမသကံဘိယအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “အသျှင်ဘုရား ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည်ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြား ဖြစ်ပါသလော” ဟု လျှောက်၏။

ဒါယကာမဟာနာမ် ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုး မဟုတ် သည်သာတည်း။ ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားသာ ဖြစ်၏။ ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက် သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို တောင့်တ၍ နေကုန်သော ရဟန်းတို့ သည် နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ နေကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏကို ပယ်၍ နေကုန်၏။ ဗျာပါဒနီဝရဏကို။ ပ။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏကို။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏကို။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏကို ပယ်၍ နေကုန်၏။

ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခဖြစ်ကုန်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို တောင့်တ၍ နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ဤနီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ နေကုန်၏။

ဒါယကာမဟာနာမ် ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်ကုန်သော အာသဝကုန်ပြီးကုန်သော (မဂ်အကျင့်ကို) ကျင့်သုံးပြီးကုန်သော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးကုန်သော မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်) သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးကုန်သော ကောင်းစွာ သိ၍ လွတ်မြောက်ပြီး ကုန်သော ရဟန္တာ ရဟန်းတို့သည် နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်ပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ (အဝိဇ္ဇာတဏှာ) အမြစ်ရင်းကို အကြွင်း မဲ့ဖြတ်ပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာ ကဲ့သို့ ပြုပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ နောင်တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်း သဘော မရှိကုန်။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏကို ပယ်ပြီး ဖြစ်၏။ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီး ဖြစ်၏။ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာ ကဲ့သို့ ပြုပြီး ဖြစ်၏။ နောင်တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီး ဖြစ်၏။ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိ။ ဗျာပါဒနီဝရဏကို ပယ်ပြီး ဖြစ်၏။ ပ။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏကို။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏကို။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏကို ပယ်ပြီး ဖြစ်၏။ အမြစ်ရင်း ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီး ဖြစ်၏။ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီး ဖြစ်၏။ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်း သဘောမရှိ။

ဒါယကာမဟာနာမ် ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်ကုန်သော အာသဝကုန်ပြီးကုန်သော (မဂ်အကျင့်ကို) ကျင့်သုံးပြီးကုန်သော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးကုန်သော မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်) သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးကုန်သော ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးကုန်သော ရဟန္တာ ရဟန်းတို့သည် ဤနိဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်ပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ နှုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ နောင်တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်။ ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားသာတည်း။ ထိုတခြားတစ်ပါး ဖြစ်ပုံကို ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။

ဒါယကာမဟာနာမ် အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ဒါယကာမဟာနာမ် ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့ ငါသည် သုံးလပတ်လုံး တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေလို၏။ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းမှတစ်ပါး ငါ့ထံသို့ မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်ရ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ လျှောက်ထားကြပြီးလျှင် ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းမှတစ်ပါး မည်သူမျှ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ မချဉ်းကပ် ကုန်။

ငါ့သျှင်တို့ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသုံးလလွန်သဖြင့် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထတော်မူ၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏- ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကြကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့က “ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်နေခြင်းမျိုးဖြင့် ရဟန်းဂေါတမသည် မိုးလပတ်လုံး အနေများသနည်း” ဟု ဤသို့ မေးလာကြကုန်မှု ဤသို့ အမေးခံ ရကုန်သော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့ အား “ငါ့သျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိုးလပတ်လုံး အာနာပါနဿတိ သမာဓိဖြင့် အနေများ၏” ဟု ဤသို့ ပြောကြားကုန်ရာ၏ဟု ဖြေကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် သတိရှိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင် လည်း “ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ပ။ “တစ်ဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု သိ၏။ “တစ်ဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တစ်လဲလဲ ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်နေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်း ကောင်း၊ မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း ပြောဆို ရာ၏။ ထိုနေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အရိယာတို့၏ နေခြင်း ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်း ကောင်း ပြောဆို ရာ၏။

ရဟန်းတို့ သေက္ခဖြစ်ကုန်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို တောင့်တ၍ နေကုန်သော ရဟန်းတို့အား အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အာသဝကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်ကုန်သော အာသဝကုန်ပြီးကုန်သော (မဂ်အကျင့်ကို) ကျင့်သုံးပြီး ကုန်သော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးကုန်သော မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်) သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးကုန်သော ကောင်းစွာ သိ၍ လွတ်မြောက်ပြီး ကုန်သော ရဟန္တာ ရဟန်းတို့အား အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ယခုဘဝ၌ပင် ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ လည်းကောင်း၊ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံခြင်းငှါ လည်းကောင်း ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်နေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရာ၏။

ထိုနေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရာ၏။ ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားသာတည်း။ ထိုတခြားတစ်ပါး ဖြစ်ပုံကို ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူ၏ဟု (ဆို၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၃ - ပဌမ အာနန္ဒသုတ်

၉၈၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “အသျှင်ဘုရား တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိပါ၏လော” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသည်သာတည်း။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါသနည်း။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါကုန်သနည်း။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါကုန်သနည်းဟု လျှောက်၏။

အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိတည်းဟူသော တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စေကုန်၏။

အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ် စွာထားလျက် သတိကို ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု ဖြစ်စေ၍ ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက်လေကိုထုတ်၏။ သတိရှိလျက် သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင် လည်း “ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ပ။ “တစ်ဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “တစ်ဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ထွက် သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ တိုတို။ပ။ “ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်လေကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “ရုန့်ရင်းသော ဝင်သက်လေကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်နေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေကို (ပထဝီစသော) ကာယတို့တွင် တစ်ပါး ပါဝင်သော (ဝါယောကာယ)ဟု ငါဆို၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၁)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် “နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍ ထွက်သက် လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍။ပ။

(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍။ပ။ (ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တ သင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက် လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ (ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက် လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေ တို့ကို ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို ဝေဒနာတို့တွင် ဝေဒနာတစ်ပါးဟု ငါ ဆို၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၂)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် “စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို အလွန်ဝမ်းမြောက်စေလျက်။ပ။ စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်စေလျက်။ပ။ “စိတ်ကို နီဝရဏစသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စိတ်ကို နီဝရဏစသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ

ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ သတိလွတ်သော ဆင်ခြင်ဉာဏ် မရှိသော သူအား အာနာပါနဿတိသမာဓိ ပွားများခြင်းကို ငါ မဆို။ အာနန္ဒာ ထိုကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၃)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် မမြဲဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်။ပ။ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်။ ချုပ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ထွက်သက် လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတို့ ကင်းပျောက်သည်ကို ပညာဖြင့် မြင်၍ ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ အာနန္ဒာ ထိုကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ် ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၄)

အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ဤသို့ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏။

အာနန္ဒာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား သတိ မလွတ်။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းအား ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ သတိ မလွတ်။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၁)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ လှည့်လည် ကျက်စား၏။ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ လှည့်လည် ကျက်စား၏။ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်း အား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၂)

ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည် ကျက်စားသော အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက် သော ရဟန်းအား မတွန့်မဆုတ် ကြိုးစား အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ သည် ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည် ကျက်စားသော အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအား မတွန့်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ သည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၃)

ကြိုးစားအားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ သည် ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ကြိုးစားအားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ ရှိသော ရဟန်း

အား (ကိလေသာဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ သည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၄)

နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၅)

ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ အာနန္ဒာ အကြင် အခါ၌ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၆)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ အာနန္ဒာ အကြင် အခါ၌ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဌိအခါ၌ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၇)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် (ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍) ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။

သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုအခါ၌ ထင်သော သတိရှိသော ရဟန်းအား သတိမလွတ်။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းအား ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ သတိမလွတ်။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ [ပဌမသတိပဋ္ဌာန် နည်းတူ ချဲ့အပ်၏။]

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ အာနန္ဒာ အကြင် အခါ၌ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဌိအခါ၌ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

အာနန္ဒာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ဤသို့ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ နှင့် လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စုံစေကုန်သနည်း။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

အာနန္ဒာ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ဤသို့ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ နှင့် လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စုံစေကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၄ - ဒုတိယ အာနန္ဒသုတ်

၉၉၀။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရား သည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏- “အာနန္ဒာ တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသလော” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါ ကုန်၏။။။ အာနန္ဒာ တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသည်သာတည်း။

အာနန္ဒာ အဘယ်တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။

အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိတည်း ဟူသော တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’နှင့် လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စေကုန်၏။

အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိ သော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း။။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ။။။ အာနန္ဒာ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ နှင့် လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (မိန့်တော် မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၅ - ပဌမ ဘိက္ခုသုတ်

၉၉၁။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏- “အသျှင်ဘုရား တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရား လေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရား ခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရား ခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည် ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိပါသလော” ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် တရား ခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရား ခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသည်သာတည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါသနည်း၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါကုန်သနည်း၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါကုန်သနည်းဟု လျှောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိဟူသော တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ နှင့် လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စေကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ။ပ။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ နှင့် လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၆ - ဒုတိယ ဘိက္ခုသုတ်

၉၉၂။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်သော ထိုရဟန်းတို့ အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ - “ရဟန်းတို့ တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသလော” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ပ။ မြတ်စွာဘုရားထံမှ ကြားနာရကုန်သည်ရှိသော် ရဟန်းတို့သည် ဆောင်ထားရပါကုန်လတ္တံ့ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသည်သာတည်း။

ရဟန်းတို့ အဘယ်တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိဟူသော တစ်မျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ နှင့် လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စေကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်သို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထားလျက် သတိကို ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု ဖြစ်စေ၍ ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိ ရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှုလျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ တို့တို့ ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း။ပ။ အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ထွက်သက်လေ အပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက်။ပ။ “ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်လေကို ငြိမ်းစေလျက်

ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရန်ရင်းသော ဝင်သက်လေကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေကို (ပထဝီစသော) ကာယတို့တွင် တစ်ပါး ပါဝင်သော ဝါယောကာယဟု ငါ ဆို၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၁)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍။ပ။ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍။ပ။ (ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှား သိသည်ဖြစ်၏။ပ။

(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လေ ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ (ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့ကို ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို ဝေဒနာတို့တွင် ဝေဒနာ တစ်ပါးဟု ငါ ဆို၏။ ရဟန်း တို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်နေ၏။ (၂)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ပ။ စိတ်ကို ဝမ်းမြောက်စေ လျက်။ပ။ “စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်ကြည်စေလျက် ထွက်သက်လေ ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်ကြည်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စိတ်ကို နီဝရဏစသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စိတ်ကို နီဝရဏစသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သတိလွတ်သော ဆင်ခြင်ဉာဏ် မရှိသော သူအား အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ပွားများခြင်းကို ငါ မဆို။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၃)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် မမြဲဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်။ပ။ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်။ပ။ ချုပ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်။ပ။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ဝင်သက် လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက် လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ ကင်းပျောက်သည်ကို ပညာဖြင့် မြင်၍ ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍

လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ် ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၄)

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်း ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား သတိ မလွတ်။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းအား ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ သတိ မလွတ်သော အခါ၌ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်း အား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၁)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ လှည့်လည် ကျက်စား၏။ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ လှည့်လည် ကျက်စား၏။ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်း အား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၂)

ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသော အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက် သော ထိုရဟန်းအား မတွန့်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ သည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည် ကျက်စားသော အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်သော ထိုရဟန်းအား မတွန့်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ သည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၃)

ကြိုးစားအားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာဟူသော) အာမိသ ကင်းသော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ သည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ကြိုးစားအားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ဖြစ်သောအခါ ရဟန်းအား ပီတိ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ပီတိ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၄)

နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး ၏။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၅)

ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ရဟန်းတို့ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်သော အခါ၌ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၆)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှုသောအခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဌိအခါ၌ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၇)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေသောအခါ၌ ရဟန်းအား သတိမလွတ်။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းအား ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ သတိ မလွတ်သော အခါ၌ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ပ။

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှုသောအခါ၌ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ နှင့် လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။

(ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ နှင့် လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၇ - သံယောဇနပုဟာနသုတ်

၉၉၃။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနသတိသမာဓိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သံယောဇနကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ပ။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၈ - အနုသယသမုဂ္ဂါတသုတ်

၉၉၄။ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ခွဲခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉ - အဒ္ဓါနပရိညာသုတ်

၉၉၅။ အဓွန့် 'ကာလ' ကို ပိုင်းခြား သိခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဒုတိယဝဂ် ===

၁၀ - အာသဝက္ခယသုတ်

၉၉၆။ အာသဝတို့ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများ အပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သံယောဇဉ်ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ခွဲခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။ အဓွန့် 'ကာလ' ကို ပိုင်းခြား သိခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။ အာသဝတို့ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ။ပ။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် သံယောဇဉ်ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ပ။ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ခွဲခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ပ။ အဓွန့် 'ကာလ' ကို ပိုင်းခြား သိခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ပ။ အာသဝတို့ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ဒုတိယဝဂ် ပြီး၏။

ဆယ်ခုမြောက် အာနာပါနသံယုတ်ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁၁ - သောတာပတ္တိသံယုတ်

=== ၁ - ဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ် ===

၁ - စက္ကဝတ္တိရာဇသုတ်

၉၉၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ - ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်းသည် လေးကျွန်းတို့ကို အစိုးရခြင်း ကြီးမျိုးခြင်းဟူသော မင်းအဖြစ်ကို ပြုစေပြီး၍ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးလျက် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရာ နတ်ပြည်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အသင်းဝင် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုစကြဝတေးမင်းသည် ထိုနတ်ပြည်ဝယ် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌ နတ်သမီးအပေါင်း ခြံရံလျက် နတ်တို့၏ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့နှင့် ကုံလုံ ပြည့်စုံစွာ စံမွယ် ခံစားရငြားသော်လည်း ထိုစကြဝတေးမင်းသည် တရားလေးမျိုးတို့နှင့် မပြည့်စုံသောကြောင့် ငရဲမှ မလွတ်နိုင်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ မလွတ်နိုင်၊ ပြိတ္တာဘုံမှ မလွတ်နိုင်၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ မလွတ်နိုင်။

ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်သည် ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ရသော ဆွမ်းဖြင့် မျှတလျက် ပုဆိုးပိုင်းကို စပ်ထားသော သင်္ကန်းကို ဆောင်ငြားသော်လည်း ထိုရဟန်းသည် တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကြောင့် ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန် ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘုံမှ လွတ်၏၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

အဘယ်လေးမျိုးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရား သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ (အလုံးစုံ သောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’ မည်တော် မူ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပန္န’ မည်တော် မူ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သုဂတ’ မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘လောကဝိဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္ပသာရထိ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

“တရားတော်သည် မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားတော်ပါပေတည်း၊ ကိုယ်တိုင် သိမြင်နိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ အခါမလင့် အကျိုးပေးတတ်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ လာလှည့် ရှုလှည့်ဟု ပြုထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ မိမိ၏ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌ ဆောင်ယူထား ထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီ ကိုယ်င သိနိုင် ခံစားနိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း” ဟု တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

“မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိတော် မူပါပေ၏။ မြတ်စွာ ဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ဖြောင့်မတ်သော အကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် သားသံဃာတော်သည် မှန်ကန်သော အကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် လျော်ကန်သော အကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ အစုံအားဖြင့် လေးစုံပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်

ရှစ်ပါး အရေအတွက်ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် (အရပ်ဝေးမှ) ဆောင်ယူလာသော ဝတ္ထုကိုသော်လည်း ပေးလှူပူဇော်ရန် ထိုက်တန်တော် မူပါပေ၏။ ဧည့်သည်တို့ အလို့ငှါ စီမံထားသော ဝတ္ထုကိုသော်လည်း ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏။ တမလွန်အတွက် ရည်မျှော်သော အလှူကို ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏။ လက်အုပ် ချီခြင်းငှါ ထိုက်ပါပေ၏။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏” ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော တဏှာကျွန် အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်စေကုန်သော ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်အပ်ကုန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤလေးပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းတို့ လေးကျွန်းတို့ကို ရခြင်း၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ရခြင်း နှစ်မျိုးတို့တွင် လေးကျွန်းတို့ကို ရခြင်းသည် တရားလေးမျိုးတို့ကို ရခြင်း၏ တစ်ဆယ့်ခြောက်စိတ်တွင် တစ်စိတ်ကိုမျှ မမှီနိုင်ပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ် ===

၂ - ဗြဟ္မစရိယောဂဓသုတ်

၉၉၈။ ရဟန်းတို့ တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရား သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ (အလုံးစုံ သောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’ မည်တော် မူ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပန္န’ မည်တော် မူ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သုဂတ’ မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘လောကဝိဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးကုန် သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့ နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော် မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော် မူပြန်၏ - “ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’၊ ကျင့်သုံးမှု ‘သီလ’၊ ကြည်ညိုမှု ‘ပဿာဒ’နှင့် တရားတော်ကို သိမြင်မှု ‘မဗ္ဗဒဿနာ’ ရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကျင့်မြတ်၏ အတွင်းသို့ ဝင်၍ တည်သော (အထက်မဂ်နှင့် ယှဉ်သော) ချမ်းသာသို့ သင့်လျော်သောအခါ၌ စင်စစ် အားဖြင့် ရောက်နိုင်ကုန်၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဝေဠုဒ္ဒါရဝဂ် ===

၃ - ဒီဃာဝု ဥပါသကသုတ်

၉၉၉။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာကျွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် အဖဖြစ်သော ဇောတိကသူကြွယ်ကို “ဖခင်သူကြွယ် လာလော့၊ ဖခင်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်ဘုရား ‘ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေပါ၏။ ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးလိုက်ပါ၏’ ဟု အကျွန်ုပ်စကားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးပါလော့၊ ထို့ပြင်လည်း ‘အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဒီဃာဝုဥပါသကာ၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ’ ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်ပါလော့” ဟု ပြောဆို၏။

“ချစ်သား ကောင်းပြီ” ဟု ဇောတိကသူကြွယ်သည် ဒီဃာဝုဥပါသကာအား ဝန်ခံပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေပါ၏။ ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးလိုက်ပါ၏။ ‘အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဒီဃာဝုဥပါသကာ၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ’ ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်ပါ၏” ဟု လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူလျက် ဒီဃာဝုဥပါသကာ၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူပြီးလျှင် ဒီဃာဝုဥပါသကာအား “ဒီဃာဝု သင် ခန့်ကျန်း၏လော၊ မျှတ၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏လော၊ မတိုးပွားဘဲ ရှိပါကုန်၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်၏ဟု ထင်ပါ၏လော၊ တိုးပွား၏ဟု မထင်ဘဲ ရှိပါ၏လော” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွားပါကုန်၏။ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွား၏ဟုသာထင်ပါ၏။ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါဟု လျှောက်၏။

ဒီဃာဝု သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ ကျင့်ရမည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သုဂတ’ မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘လောကဝိဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ပေအံ့။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

မကျိုးကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ် ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ပေအံ့။ ဒီဃာဝု ဤသို့လျှင် သင်သည် ကျင့်ရမည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့သည် တပည့်တော်၌ ရှိပါကုန်၏။ တပည့်တော်သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ထင်မြင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န’ မည်တော်မူ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သုဂတ’ မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘လောကဝိဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူ သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးကုန်သော။ပ။

တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံပါ၏ဟု လျှောက်၏။

ဒီဃာဝု သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသောတာပန် အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ တည်ပြီး၍ ဝိဇ္ဇာ (မဂ်ဉာဏ်) လျှင် အဖို့ရှိသော တရားခြောက်ပါးတို့ကို တစ်ဆင့်တက်၍ ပွားများရာ၏။ “ဒီဃာဝု ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့၌ မမြဲဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် နေလော့၊ မမြဲသော သင်္ခါရတရား၌ ဆင်းရဲ၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲသော သင်္ခါရတရား၌ အတ္တ မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ပယ်စွန့်အံ့ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ စွဲမက်မှု ကင်းစေအံ့ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ချုပ်ငြိမ်းစေအံ့ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ လည်းကောင်း နေလော့”။ ဒီဃာဝု သင်သည် ဤသို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော ဝိဇ္ဇာ (မဂ်ဉာဏ်) လျှင် အဖို့ရှိသော တရား ခြောက်ပါးတို့သည် အကျွန်ုပ်၌ ရှိပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ထင်မြင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့၌ မမြဲဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် နေပါ၏။ မမြဲသော သင်္ခါရ တရား၌ ဆင်းရဲ၏ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲသော သင်္ခါရ တရား၌ အတ္တမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ပယ်စွန့်အံ့ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ စွဲမက်မှု ကင်းစေအံ့ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ချုပ်ငြိမ်းစေအံ့ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ လည်းကောင်း နေပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤဖခင်ဖြစ်သော ဇောတိကသူကြွယ်သည် တပည့်တော် ကွယ်လွန်သဖြင့် ဆင်းရဲခြင်းသို့ မရောက်ပါစေလင့်ဟု တပည့်တော်အား ဤအကြံ ဖြစ်ပါ၏ ဟု လျှောက်၏။ ချစ်သား ဒီဃာဝု “သင်သည် ဤသို့ နှလုံးမသွင်းလင့်၊ ချစ်သား ဒီဃာဝု တိုက်တွန်း၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသည်ကိုသာ သင် ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့” ဟု (ဇောတိကသူကြွယ်) က ဆို၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒီဃာဝုဥပါသကာကို ဤအဆုံးအမဖြင့် ဆုံးမပြီးလျှင် နေရာမှထကာ ဖဲသွားတော်မူလေ၏။ ထို့နောက် ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် မြတ်စွာဘုရား ဖဲသွား၍ မကြာမီ ကွယ်လွန်လေ ၏။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏ -

“အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းမျှသော အဆုံးအမဖြင့် ဆုံးမတော် မူအပ်သော ဒီဃာဝုဠပါသကာသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ ထိုဥပါသကာ၏ လားရောက်ရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ လဲလျောင်းရာကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ပညာရှိသော ဒီဃာဝုဠပါသကာသည် နိဗ္ဗာန်အား လျော်သော မဂ်ဖိုလ်တရားကို ရရောက်ခဲ့ပြီ။ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သော ငါ့ကို မပင်ပန်းစေ၊ ရဟန်းတို့ ပညာရှိသော ဒီဃာဝုဠပါသကာသည် အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်ပြီးလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုမည့်သူ ဖြစ်၍ ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်း သဘော မရှိတော့ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ် ===

၄ - ပဌမ သာရိပုတ္တသုတ်

၁၀၀၀။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်အာနန္ဒာတို့သည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ် သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ညနေချမ်းအချိန် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့ကာ။ပ။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်သာရိပုတြာအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ အဘယ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေ မြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်’ ဟု ဟောကြားတော် မူပါသနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

ငါ့သျှင် တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် “ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်’ ဟု ဟောကြားတော်မူ၏။

အဘယ်လေးမျိုးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ငါ့သျှင် ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် “ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်” ဟု ဟောကြားတော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ် ===

၅ - ဒုတိယ သာရိပုတ္တသုတ်

၁၀၀၁။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်သာရိပုတြာအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ - “သာရိပုတြာ သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်း သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းဟု ဆိုအပ်၏။ သာရိပုတြာ သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

- (၁) အသျှင်ဘုရား သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။
- (၂) သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို ကြားနာခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။
- (၃) သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။
- (၄) လောကုတ္တရာအား လျော်သော တရားကို ကျင့်ခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်းဟု လျှောက်၏။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို ကြားနာခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ လောကုတ္တရာ အားလျော်သော တရားကို ကျင့်ခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

သာရိပုတြာ “သောတ သောတ” ဟု ဤစကားကို ဆိုအပ်၏။ သာရိပုတြာ သောတဟူသည် အဘယ်နည်း။ အသျှင်ဘုရား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယာမဂ်သည်ပင် သောတမည်ပါ၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’၊ မှန်ကန်သောအကြံအစည် ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’၊ မှန်ကန်သောစကား ‘သမ္မာဝါစာ’၊ မှန်ကန်သောအလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’၊ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’၊ မှန်ကန်သော လုံ့လ ‘သမ္မာဝါယာမ’၊ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’၊ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့ပါတည်း။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယာမဂ်သည်ပင် သောတမည်၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။

သာရိပုတြာ “သောတာပန် သောတာပန်” ဟု ဤစကားကို ဆိုအပ်၏။ သာရိပုတြာ သောတာပန်ဟူသည် အဘယ်နည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယာမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူကို သောတာပန်ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ ထိုအသျှင်သည် ဤသို့သော အမည် ဤသို့သော အနွယ် ရှိပါ၏ဟု လျှောက်၏။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယာမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို သောတာပန်ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုအသျှင်သည် ဤသို့သောအမည် ဤသို့သော အနွယ်ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ် ===

၆ - ထပတိသုတ်

၁၀၀၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ “ဝါတွင်းသုံးလ လွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဟု များစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းကို ချုပ်ဆုံးကြကုန်၏။ ထိုအခါ ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏမည်သော လက်သမားတို့သည် တစ်စုံတစ်ခုသော ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့် သာဓုကရွာ၌ နေကုန်၏။ “ဝါတွင်းသုံးလ လွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဟု များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းချုပ်ဆုံးခြင်းကို ပြုလုပ်ကုန်သတဲ့ဟု ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏမည်သော လက်သမားတို့ ကြားကုန်၏။

ထိုအခါ ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏလက်သမားတို့သည် ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို “အချင်းယောက်ျား သင်သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ကြွလာတော်မူသည်ကို မြင်သောအခါ ငါတို့အား ပြောကြား လှည့်လော့” ဟု မှာထား၍ လမ်း၌ (အစောင့်) ထားကုန်၏။ စောင့်နေသော ထိုယောက်ျားသည် နှစ်ရက်သုံးရက်ရှိသော အခါ မြတ်စွာဘုရား အဝေးမှ ကြွလာသည်ကို မြင်ရ၍ ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏလက်သမားတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် “အသျှင်တို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဤမြတ်စွာဘုရားသည် ကြွလာတော်မူ၏။ ယခု သွားရန် အချိန်ကို သိပါကုန်၏။ (သွားရန်မှာ အသျှင်တို့၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)” ဟု ပြောလေ၏။

ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏလက်သမားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လမ်းမှ ဖဲခွါခွဲ၍ သစ်ပင်တစ်ပင်ရင်းသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏလက်သမားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏-

အသျှင်ဘုရား “မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်မှ ကောသလတိုင်းအတွင်းရှိ ဇနပုဒ်တို့သို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဟု တပည့်တော်တို့ ကြားရသောအခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးတော့မည်” ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား “မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်မှ ကောသလတိုင်း အတွင်းရှိ ဇနပုဒ်တို့သို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏” ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးခဲ့ပြီ” ဟု တပည့်တော်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား “မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသလတိုင်းမှ မလ္လတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးတော့မည်” ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား “မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသလတိုင်းမှ မလ္လတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏” ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးခဲ့ပြီ” ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား “မြတ်စွာဘုရားသည် မလ္လတိုင်းမှ ဝဇ္ဇီတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးတော့မည်” ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား “မြတ်စွာဘုရားသည် မလ္လတိုင်းမှ ဝဇ္ဇီတိုင်းသို့

လက်သမားတို့ ထို့ကြောင့်ပင် အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်၌ နေခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်း၏။ ကိလေသာမြို့ ထရာ ခရီးနှင့်တူ၏။ ရဟန်းအဖြစ်သည် လွင်ပြင်နှင့် တူ၏။ လက်သမားတို့ သင်တို့သည် မမေ့လျော့ခြင်းငှါ သင့်လျော်သည်သာတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား ဤကျဉ်းမြောင်းခြင်း ထက် ပို၍လည်း ကျဉ်းမြောင်းသော ပို၍ ကျဉ်းမြောင်းသည်ဟုလည်း ဆိုအပ်သော ကျဉ်းမြောင်းခြင်း တစ်မျိုးရှိပါသေး၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ လက်သမားတို့ ဤကျဉ်းမြောင်းခြင်းထက် ပို၍လည်း ကျဉ်းမြောင်းသော ပို၍ ကျဉ်းမြောင်းသည်ဟုလည်း ဆိုအပ်သော ကျဉ်းမြောင်းခြင်း တစ်မျိုးဟူသည် အဘယ်နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့သည် ပသေနဒီကောသလမင်း ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်သွားလိုသော အခါ ပသေနဒီကောသလမင်း၏ စီးတော်ဆင်တို့ကို တန်ဆာဆင်ပြီး၍ ပသေနဒီကောသလမင်း၏ ချစ်ခင်ဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ် ရှိကုန်သော မိဖုရားတို့ကို ရှေ့တစ်ယောက် နောက်တစ်ယောက် ထိုင်စေကုန် ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုမိဖုရားတို့၏ အနံ့သည် နံ့သာကြုတ်မှ ဖွင့်ထုတ်ခါစ နံ့သာဖြင့် လိမ်းခြယ်ကုန် သော မင်းသမီးငယ်တို့၏ အနံ့ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုမိဖုရားတို့၏ ကိုယ်အတွေ့သည် ချမ်းသာစွာ ကြီးပြင်းလာကုန်သော မင်းသမီးငယ်တို့၏ လဲစိုင်ဝါဝွမ်းစိုင်နှင့် တူသော ကိုယ်အတွေ့ ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ၌ ဆင်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရပါ၏။ ထိုမိဖုရားတို့ကိုလည်း စောင့် ရှောက်ရပါကုန်၏။ မိမိကိုယ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုမိဖုရားတို့ အပေါ်၌ စိတ်ယုတ်စိတ်ညံ့ ဖြစ်စေဖူးသည်ကို မသိစဖူးပါ။ အသျှင်ဘုရား ဤအဖြစ်သည် ထိုမြတ်စွာ ဘုရား မိန့်တော်မူသော ကျဉ်းမြောင်းခြင်းထက် ပို၍လည်း ကျဉ်းမြောင်းသော ပို၍ ကျဉ်းမြောင်းသည်ဟု လည်း ဆိုအပ်သော ကျဉ်းမြောင်းခြင်းတစ်မျိုး ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

လက်သမားတို့ ထို့ကြောင့်ပင် အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်၌ နေခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်း၏။ ကိလေသာ မြို့ထရာ ခရီးနှင့် တူ၏။ ရဟန်းအဖြစ်သည် လွင်ပြင်နှင့် တူ၏။ လက်သမားတို့ သင်တို့သည် မမေ့လျော့ခြင်းငှါ သင့်လျော်သည်သာတည်း။ လက်သမားတို့ တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာ တပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ လက်သမားတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။

နတ် လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော် မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်း နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဝန်တို့မူ ‘မစ္ဆေရ’ အညစ်အကြေးကင်းသော စိတ်ဖြင့် အိမ်၌ ဦးစီးကာနေ၏။ လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲတတ်၏။ (လျှူဒါန်းရန်) ဆေးကြောထားသော လက်ရှိ၏။ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဖုန်းတောင်း ယာစကာတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏။ ပေးကမ်းခြင်း ဝေခြမ်းခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။

လက်သမားတို့ ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။

လက်သမားတို့ သင်တို့သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန် ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း

‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။

သံဃာတော်၌။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ အိမ်၌ ရှိသော လှူဖွယ်ဝတ္ထု ဟူသမျှ အားလုံးကို သီလရှိကုန်သော ကောင်းသော သဘောရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မခွဲခြားအပ်။ လက်သမားတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ပေးကမ်းခြင်း ဝေခြမ်းခြင်း၌ သင်တို့နှင့် တူမျှကုန်သော လူတို့သည် ကောသလတိုင်း၌ အဘယ်မျှ ရှိကုန်အံ့နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား အရတော်ပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့၏ အကြောင်းကို သိတော်မူ၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ် ===

၇ - ဝေဠုဒ္ဓါရေယုသုတ်

၁၀၀၃။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူသည်ရှိသော် ကောသလတိုင်းတို့၌ ဝေဠုဒ္ဓါရ မည်သော ပုဏ္ဏားရွာသို့ ရောက်တော်မူ၏။ ထိုဝေဠုဒ္ဓါရရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် (ဤသို့) ကြားသိကုန်၏- “အချင်းတို့ သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုသည့် သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဂေါတမသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်းတို့၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူရာ ဝေဠုဒ္ဓါရရွာသို့ ရောက်လာ၏” ဟု ကြားကုန်၏။

ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပြန့်နှံ့၍ ထွက်၏- “မြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ဗန္ဓ’ မည်တော် မူပါပေ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သုဂတ’ မည်တော် မူပါပေ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘လောကဝိဒ္ဓ’ မည်တော် မူပါပေ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်တို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော် မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော် မူပါပေ၏” ဟု ပြန့်နှံ့၍ ထွက်၏။

“ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောကကို ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ ကောင်းခြင်း အလယ်၏ ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏။ အလုံးစုံ

ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံသော ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဖူးမြင်ခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း” ဟု ကြားသိလေကုန်၏။

ထို့နောက် ထိုဝေဠုဒွါရရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အချို့သော သူတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ အချို့တို့ သည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အောက်မေ့ဖွယ် နတ်ဆက် စကားကို ပြောဆိုပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ အချို့တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ရှိရာသို့ လက်အုပ်ချီကုန်လျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ အချို့တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အနီး၌ အမည်အနွယ်ကို လျှောက် ကြား၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ အချို့တို့သည် တစ်ခုသော နေရာ၌ ဆိတ်ဆိတ် ထိုင်နေ ကုန်၏။

ထိုဝေဠုဒွါရရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏ - “အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤသို့သော အလို ‘ဆန္ဒ’၊ အဓိပ္ပါယ် ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ သားမယားတို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းသော အိမ်ရာ၌ နေလိုကြပါ ကုန်၏။ ကာသိတိုင်းထွက် စန္ဒကူးကို သုံးဆောင် ခံစားလိုကြပါကုန်၏။ ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်း လိမ်းခြင်းကို ပြုလိုကြပါကုန်၏။ ရွှေငွေကို လက်ခံ သာယာလိုကြပါကုန်၏။ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်လိုကြပါ ကုန်၏။ အသျှင်ဂေါတမသည် ဤသို့ အလို ‘ဆန္ဒ’၊ အဓိပ္ပါယ် ရှိကုန်သော ထိုအကျွန်ုပ်တို့အား အလို အတိုင်း ဖြစ်နိုင်ရောက်နိုင်လောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် တရားကို ဟောတော်မူပါ” ဟု (လျှောက် ကုန်၏)။

အမျိုးသားတို့ သင်တို့အား မိမိကိုယ်၌ ဆောင်ထားထိုက်သော တရားဒေသနာကို ဟောကြားပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင် ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုဝေဠုဒွါရရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် မြတ်စွာဘုရား အား ပြန်လျှောက်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ -

အမျိုးသားတို့ မိမိကိုယ်၌ ဆောင်ထားထိုက်သော တရားဒေသနာဟူသည် အဘယ်နည်း။ အမျိုးသား တို့ “ငါသည် အသက်ရှင်လို မသေလို ချမ်းသာလို၏။ ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်၏။ အကြင်သူသည် အသက်ရှင်လို မသေလို ချမ်းသာလိုသော ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်သော ငါ့အား ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချဉ်းအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ထိုသတ်မှုကို မချစ်မနှစ်သက်။ ငါကလည်း အသက်ရှင်လို မသေလို ချမ်းသာလိုသော ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်သော သူတစ်ပါးကို ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချဉ်းအံ့၊ သူတစ်ပါးကလည်း ထိုသတ်မှုကို မချစ် မနှစ်သက်။ ငါ မချစ်မနှစ်သက်သော တရားကို သူတစ်ပါးသည်လည်း မချစ်မနှစ်သက်။ ငါမချစ်မနှစ် သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတစ်ပါးကို အဘယ်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း” ဟု အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း သူ့အသက် သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။ သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏။ ဤသို့ ထိုသူ၏ ကိုယ်ကျင့် ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

အမျိုးသားတို့ နောက်တစ်မျိုးကား “အကြင်သူသည် ငါ မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့် ခိုးယူငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ခိုးယူမှုကို မချစ်မနှစ်သက်။ ငါကလည်း (သူတစ်ပါး) မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့် ခိုးယူငြားအံ့၊ သူတစ်ပါးကလည်း ထိုခိုးယူမှုကို မချစ်မနှစ်သက်။ ငါ မချစ်မနှစ်သက် သော တရားကို သူတစ်ပါးသည်လည်း မချစ်မနှစ်သက်။ ငါ မချစ်မနှစ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတစ်ပါးကို အဘယ်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း” ဟု အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိ ကိုယ်တိုင်လည်း မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း မပေးသော ဥစ္စာကို

ထိုအရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိတော်မူ၏။ လူအပေါင်း၌ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံးလယ် မြေဖြစ်၏” ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မကျိုးကုန်သော။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

အမျိုးသားတို့ အရိယာတပည့်သည် ဤသူတော်ကောင်းတရား ခုနစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် အလိုရှိခဲ့သော် ဤလိုလားအပ်သော အကြောင်းလေးမျိုးတို့ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ကိုယ်တိုင်ပင် (ငါ့အား) “ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန် ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာ ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီး ကျရောက်ရာ ချမ်းသာကင်းရာ အပါယ် ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေ မြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏” ဟု ပြောကြား နိုင်ရာ၏။

ဤသို့ မိန့်တော်မူလတ်သော် ဝေဠုဒွါရရွာသားပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏- “အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန် နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။”

အကျွန်ုပ်တို့သည် အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ တရားတော်ကို လည်းကောင်း၊ ရဟန်း သံဃာတော်ကို လည်းကောင်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်သော ဥပါသကာ” ဟု မှတ်တော်မူပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဝေဠုဒွါရဝဂ် ===

၈ - ပဌမ ဂိဇ္ဇကာဝသထသုတ်

၁၀၀၄။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဉာတိကရွာ အုတ်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

အသျှင်ဘုရား သာဠမည်သော ရဟန်းသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ထိုသာဠ၏ လားရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်နည်း။ အသျှင်ဘုရား နန္ဒာမည်သော ရဟန်းမသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ထိုရဟန်းမ၏ လားရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန် ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။ အသျှင်ဘုရား သုဒတ္တမည်သော ဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ထိုဥပါသကာ၏ လားရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။ အသျှင်ဘုရား သုဇာတာမည်သော

ဥပါသိကာမသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ ထိုဥပါသိကာမ၏ လားရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန် ဘဝကား အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော သာဠရဟန်းသည် အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေသော ရဟန္တာ ပေတည်း။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော နန္ဒာရဟန်းမသည် အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်၍ ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်းသဘော မရှိဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ် ပေတည်း။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော သုဒတ္တဥပါသကာသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်သည့် အပြင် တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ တို့၏ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာ လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုမည့် သကဒါဂါမ်ပေတည်း။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော သုဇာတာဥပါသိကာမသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်သို့ ကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ပေတည်း။

အာနန္ဒာ ဤအရာသည် အံ့ဖွယ် မဟုတ်၊ အာနန္ဒာ လူသားဖြစ်သူ သေတိုင်းပင် ငါဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤအကြောင်းအရာကို မေးမြန်းနေကြလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ပင်ပန်းခြင်းသာ ဖြစ်ရာ၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ကြေးမုံ (တရား) မည်သော ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားပေအံ့၊ ယင်းကြေးမုံ တရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာသာဝကသည် ပြောကြားလိုပါမူ “ငါ့အား ငရဲပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန် ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာ ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ချမ်းသာကင်းရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ပေ၏။

ယင်းကြေးမုံတရားကား အဘယ်နည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော် မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား ၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံယာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ်ကြည်ညို ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။

မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤသည်ပင် ကြေးမုံတရားတည်း။

ယင်းကြေးမုံတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုခဲ့မူ “ငါ့အား ငရဲ ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန် ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

[ဤသုံးသုတ်တို့သည် နိဒါန်းတူကုန်၏။]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ် ===

၉ - ဒုတိယ ဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်

၁၀၀၅။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား အသောကမည်သော ရဟန်းသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ ထိုရဟန်း၏ လားရာ ‘ဂတိ’ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။ အသျှင်ဘုရား အသောကာ မည်သော ရဟန်းမသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ အသျှင်ဘုရား အသောကမည်သော ဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ အသျှင်ဘုရား အသောကာမည်သော ဥပါသိကာမသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ ထိုဥပါသိ ကာမ၏ လားရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော အသောကရဟန်းသည် အာသဝတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေသော ရဟန္တာပေတည်း။ [ရှေးစကားပြင်တရားနှင့် နိဒါန်းတူ၏]။

အာနန္ဒာ ဤသည်ပင် ကြေးမုံတရားတည်း။ အာနန္ဒာ ယင်းတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုခဲ့မှု “ငါ့အား ငရဲပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီးဖြစ်၏။ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀ - တတိယ ဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်

၁၀၀၆။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကိုလျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ ကတ္တဋ္ဌမည်သော ဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ ထိုဥပါသကာ၏ လားရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ ကဋိဘမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ နိကတမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ ကဋိဿဟမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ တုဋ္ဌမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ သန္တုဋ္ဌမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ ဘဒ္ဒမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ သုဘဒ္ဒမည်သော ဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ ထိုဥပါသကာ၏ လားရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော ကတ္တဋ္ဌဥပါသကာသည် အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်၍ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ပြန်မလာဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ပေတည်း။ အာနန္ဒာ

ကဋိဘသည်။ အာနန္ဒာ နိကတသည်။ အာနန္ဒာ ကဋိဿဟသည်။ အာနန္ဒာ တုဋ္ဌသည်။ အာနန္ဒာ သန္တုဋ္ဌသည်။ အာနန္ဒာ ဘဒ္ဒသည်။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော သုဘဒ္ဒသည် အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်၍ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ပြန်လာခြင်း သဘောမရှိဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုမည့် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ပေတည်း။ [အလုံးစုံသော သူတို့ကို အလားတူ ပြုအပ်ကုန်၏။]

အာနန္ဒာ ဉာတိကရွာ၌ ကွယ်လွန်သွားကုန်သော ဥပါသကာ ငါးဆယ်ကျော်တို့သည် အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်၍ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ပြန်လာခြင်း သဘော မရှိဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကြမည့် အနာဂါမ်တို့တည်း။ အာနန္ဒာ ဉာတိကရွာ၌ ကွယ်လွန်သွားကုန်သော ဥပါသကာ ကိုးဆယ့်ခြောက်ယောက်တို့သည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်သည့်ပြင် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် တစ်ကြိမ်သာ ဤ (ကာမ) ဘုံသို့လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုကြမည့် သကဒါဂါမ်တို့တည်း။ အာနန္ဒာ ဉာတိကရွာ၌ ကွယ်လွန်သွားကုန်သော ဥပါသကာ ငါးရာ့ခြောက်ယောက်တို့သည် သံယောဇဉ် သုံးပါးတို့ကုန်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်တို့တည်း။

အာနန္ဒာ ဤအရာသည် အံ့ဖွယ် မဟုတ်၊ အာနန္ဒာ လူသားဖြစ်သူ သေတိုင်းပင် ငါဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤအကြောင်းအရာကို မေးမြန်းနေကြလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ပင်ပန်းခြင်းသာ ဖြစ်ရာ၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ကြေးမုံတရားမည်သော ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားပေအံ့၊ ယင်းကြေးမုံတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုမှု “ငါ့အား ငရဲပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန် ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာ ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ် ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏။

ယင်းကြေးမုံတရားကား အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော် မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား ၌ မတုန်မလှုပ်ကြည် ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤသည်ပင် ကြေးမုံတရားတည်း။

အာနန္ဒာ ယင်းကြေးမုံတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုမှု “ငါ့အား ငရဲ ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန် ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာ ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု မိမိ ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ရာဇကာရာမဝဂ် ===

၁ - သဟဿဘိက္ခုနီသံဃသုတ်

၁၀၀၇။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် မင်းကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ တစ်ထောင်သော ဘိက္ခုနီသံဃာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ တည်နေကုန်၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ တည်နေကုန်ပြီးသော ထိုရဟန်းမတို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

ရဟန်းမတို့ လေးမျိုးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းမတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းမတို့ ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ရာဇကာရာမဝဂ် ===

၂ - ဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၀၀၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းမည်သော အကျင့်ကို ပညတ်ကုန်၏။ ထိုဗြာဟ္မဏတို့သည် တပည့်ကို ဤသို့ ဆောက်တည်စေကုန်၏ - “အချင်း ယောက်ျား လာလော့၊ သင်သည် စောစောထ၍ အရှေ့သို့ ရှေးရှုသွားလော့၊ သင်သည် ချောက်ကို မရှောင်လင့်၊ ကမ်းပါးပြတ်ကို မရှောင်လင့်၊ သစ်ငှက်ကို မရှောင်လင့်၊ ဆူးရှိရာကို မရှောင်လင့်၊ တန်ဖီး အိုင်ကို မရှောင်လင့်၊ တန်ဖီးတွင်းကို မရှောင်လင့်၊ ကျရာအရပ်မှာပင် သေခြင်းကိုလိုလား (တောင့်တ) ရာ၏။ အချင်းယောက်ျား ဤ (အကျင့်) ဖြင့် သင်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု (ဆောက်တည်စေကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤအကျင့်သည် ဗြာဟ္မဏတို့၏ မိုက်မဲမှုမျှသာတည်း၊ တွေဝေမှုမျှသာတည်း၊ ငြီးငွေ့ခြင်း ငှါမဖြစ်၊ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းငှါ မဖြစ်၊ ချုပ်ခြင်းငှါ မဖြစ်၊ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်၊ ထိုထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မဖြစ်၊ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ မဖြစ်၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ မဖြစ်။ ရဟန်းတို့ ငါသည်ကား အရိယာ၏ ဝိနည်း၌ ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိစေအံ့၊ ယင်းအကျင့်သည် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။။ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ ဖြစ်သော ထိုအရိယာ၏ ဝိနည်း၌ ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည် တော် မူ၏။။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော် မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော် မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။။

သံဃာတော်၌။။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)၊ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျား ကုန်သော။။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။။ နိဗ္ဗာန် အလို့ငှါ ဖြစ်သော ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ရာဇကာရာမဝဂ် ===

၃ - အာနန္ဒတ္ထေရသုတ်

၁၀၀၉။ အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် အသျှင်သာရိပုတြာတို့သည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ် သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ညနေချမ်းအချိန်၌ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင် အာနန္ဒာနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆို၏။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြောဆို ပြီးဆုံးစေပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို ဆို၏ - “ငါ့သျှင် အာနန္ဒာ အဘယ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် အဘယ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏’ ဟု ဟောကြားတော် မူအပ်ပါသနည်း” ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် တရားလေးပါးတို့ကို ပယ်၍ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ပျက်စီးကျ ရောက်ခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက် မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏’ ဟု ဟောကြားတော်မူပါ၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ငါ့သျှင် မြတ်စွာဘုရား၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်း နှင့်ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ မြတ်စွာဘုရား၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား မဖြစ်။ ငါ့သျှင် မြတ်စွာဘုရား၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏။ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည် တော် မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓံ’ မည်တော် မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား ၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင် တရား၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ တရား၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား မဖြစ်။ ငါ့သျှင် တရား၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်း နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏။ “တရားတော်သည် မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားတော် ဖြစ်၏။ပ။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီ ကိုယ်င သိနိုင် ခံစားနိုင်သော တရားတော် ဖြစ်၏” ဟု တရားတော်၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင် သံဃာ၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လား ရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ သံဃာ၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာ တပည့်အား မဖြစ်။ ငါ့သျှင် သံဃာ၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညို

ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏။ “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်ပါပေ၏” ဟု သံဃာ၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင် အကြင်သို့ သဘောရှိသော သီလမရှိခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ် သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျ ရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော သီလမရှိခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား မဖြစ်။ ငါ့သျှင် အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော အကြင်သို့ သဘောရှိသော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြား အမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော ထိုသို့ သဘောရှိသော သီလတို့သည် ထိုအရိယာတပည့်အား ဖြစ်ကုန်၏။

ငါ့သျှင် ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပယ်၍ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် “ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါး လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု ဟောကြားတော်မူပါ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ရာဇကာရာမဝဂ် ===

၄ - ဒုဂ္ဂတိဘယသုတ်

၁၀၁၀။ ရဟန်းတို့ တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ‘ဒုဂ္ဂတိ’ ဘေးဟူသမျှ အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့် နည်း၊

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ‘ဒုဂ္ဂတိ’ ဘေးဟူသမျှ အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ရာဇကာရာမဝဂ် ===

၅ - ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတဘယသုတ်

၁၀၁၁။ ရဟန်းတို့ တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဘေးဟူသမျှ အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်၏။ အဘယ် လေးပါးတို့နှင့်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဘေးဟူသမျှ အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ရာဇကာရာမဝဂ် ===

၆ - ပဌမ မိတ္တာမစ္စသုတ်

၁၀၁၂။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား (စောင့်ရှောက်) ထိုက်ကုန်သော သူတို့ကို လည်းကောင်း၊ မိမိစကား ကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေ၊ ခင်ပွန်း၊ ဆွေမျိုး၊ သားချင်းတို့ကို လည်းကောင်း သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန် ၏။ အဘယ်လေးပါးတို့၌နည်း။

“ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော် မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော် မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်း၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။

တည်စေအပ်ကုန်၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ် ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား (စောင့်ရှောက်) ထိုက်ကုန်သော သူတို့ကို လည်းကောင်း၊ မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေ၊ ခင်ပွန်း၊ ဆွေမျိုး၊ သားချင်းတို့ကို လည်းကောင်း သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ် ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ရာဇကာရာမဝဂ် ===

၇ - ဒုတိယ မိတ္တာမစ္စသုတ်

၁၀၁၃။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား (စောင့်ရှောက်) ထိုက်ကုန်သော သူတို့ကို လည်းကောင်း၊ မိမိစကား ကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေ၊ ခင်ပွန်း၊ ဆွေမျိုး၊ သားချင်းတို့ကို လည်းကောင်း သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန် ၏။ အဘယ်လေးပါးတို့၌နည်း။

“ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော် မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား ၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်း၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်ဟူသော မဟာဘုတ် လေးပါးတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ဖြစ်ရာသေး၏။ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် မဖြစ်ရာ။ ထိုအရာ၌ ဤကား ဖောက်ပြန်ပုံတည်း။ မြတ်စွာဘုရား ၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုအရိယာတပည့်သည် စင်စစ်အားဖြင့် ငရဲ၌ လည်း ကောင်း၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ လည်းကောင်း၊ ပြိတ္တာဘဝ၌ လည်းကောင်း ဖြစ်လတ္တံ့ဟူသော ဤအကြောင်း မျိုးသည် မရှိ။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်ဟူသော မဟာ ဘုတ်လေးပါးတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ဖြစ်ရာသေး၏။ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် မဖြစ်ရာ။ ထိုအရာ၌ ဤကား ဖောက်ပြန်ပုံတည်း။ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုအရိယာတပည့်သည် စင်စစ်အားဖြင့်

ငရဲ၌ လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ လည်းကောင်း၊ ပြိတ္တာဘဝ၌ လည်းကောင်း ဖြစ်လတ္တံ့ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ။

ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား (စောင့်ရှောက်) ထိုက်ကုန်သော သူတို့ကို လည်းကောင်း၊ မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေ၊ ခင်ပွန်း၊ ဆွေမျိုး၊ သားချင်းတို့ကို လည်းကောင်း သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန် ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ရာဇကာရာမဝဂ် ===

၈ - ပဌမ ဒေဝစာရိကသုတ်

၁၀၁၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးသော လက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆန့်သော လက်ကို ကွေးသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဤအတူပင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ ကွယ်ခဲ့၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ထင်ရှား ဖြစ်လေ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန်ကို ရှိခိုးကုန်လျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည်နေကုန်၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည် နေကုန်သော ထိုနတ်တို့အား အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ -

နတ်သားတို့ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ဤသို့ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောသူတို့ ၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏။

နတ်သားတို့ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ နတ်သားတို့ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ် ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏လား ရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်မောဂ္ဂလာန် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း

ကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာ တည်း။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ဤသို့ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏။

အသျှင်မောဂ္ဂလာန် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ် ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်း ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ရာဇကာရာမဝဂ် ===

၉ - ဒုတိယ ဒေဝစာရိကသုတ်

၁၀၁၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးသော လက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆန့်သော လက်ကို ကွေးသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဤအတူပင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ ကွယ်ခဲ့၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ထင်ရှား ဖြစ်လေ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန်ကို ရှိခိုးကုန်လျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည်နေကုန်၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည် နေကုန်သော ထိုနတ်တို့အား အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ - နတ်သားတို့ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’မည်တော် မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော် မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ဤသို့ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရဖူးကုန်ပြီ။

နတ်သားတို့ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ နတ်သားတို့ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန် သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော

သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ခဲ့ရဖူးကုန်ပြီ။

အသျှင်မောဂ္ဂလာန် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာ တည်း။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လား ရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရဖူးကုန်ပြီ။

အသျှင်မောဂ္ဂလာန် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။

အသျှင်မောဂ္ဂလာန် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည် သာတည်း။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ အရိယာတို့ နှစ်သက် အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရဖူးကုန်ပြီဟု (လျှောက်ထားကုန်၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ရာဇကာရာမဝဂ် ===

၁၀ - တတိယ ဒေဝစာရိကသုတ်

၁၀၁၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးသော လက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆန့်သော လက်ကို ကွေးသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထို့အတူပင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ ကွယ်ခဲ့၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ထင်ရှား ဖြစ်တော်မူလေ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော တာဝတိံသာနတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည်နေကုန်၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည်နေကြပြီးသော ထိုနတ်တို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏- နတ်သားတို့ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

နတ်သားတို့ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။
နတ်သားတို့ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်
သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည် သာတည်း။
နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော
သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေ
မြဲသော အထက်မဂ်သုံး ပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်တို့ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်
လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာ
ဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း
‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု
မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်ဘုရား
ဤသတ္တဝါ အပေါင်းသည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ဟူသော
အကြောင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင်
လဲလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အသျှင်ဘုရား မကျိုး မပေါက် မပြောက်
မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော
သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်ဘုရား ဤသတ္တဝါ အပေါင်းသည် ဤသို့
အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပျက်စီးကျ
ရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော
သောတာပန် ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်ထားကုန်၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် ရာဇကာရာမဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သရဏာနိဝဂ် ===

၁ - ပဌမ မဟာနာမသုတ်

၁၀၁၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မဟာနာမ သာကီဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား ဤကပိလဝတ်ပြည်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝပါ၏။ စည်ပင်ပြောပါ၏။ များသော လူဦးရေရှိပါ၏။ လူမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပြွမ်းပါ၏။ လမ်းတို့ လမ်းကျဉ်းလည်း ရှိပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေနိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို လည်းကောင်း ဆည်းကပ်ခစားပြီး၍ ညနေချမ်းအချိန်၌ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ဝင်သည် ရှိသော် လှည့်လည် ပြေးသွားသော ဆင်နှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော မြင်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ရထားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော လှည်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ယောက်ျားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း၊ တရားကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း၊ သံဃာကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း၊ အသျှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်အား ‘ငါသည် ဤအချိန်၌ သေမူ ငါ၏ လားရောက်ရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်နည်း၊ ငါ၏ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်နည်း’ ဟု ဤသို့ အကြံဖြစ်ပါ၏” ဟု (လျှောက်ထား၏)။

မဟာနာမ မကြောက်လင့်၊ မဟာနာမ မကြောက်လင့်၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော သေခြင်းဖြစ်လတ္တံ့၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော ကွယ်လွန်ခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့။ မဟာနာမ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ်၊ သီလဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ်၊ အကြားအမြင်ဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ်၊ စွန့်ကြဲခြင်းဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ်၊ ပညာဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ်ရှိသူ တစ်စုံတစ်ယောက်၏ ကိုယ်သည် ရုပ်ရှိ၏။ မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေး ဖြစ်၏။ မိဖတို့မှ ပေါက်ဖွား၏။ ထမင်းမုန့်တို့ဖြင့် ကြီးပွားရ၏။ မမြဲခြင်း ပွတ်သပ်ပေးရခြင်း ဆုပ်နယ်ပေးရခြင်း ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏။ ဤအရပ်၌ပင် ထိုကိုယ်ကို ကျီးတို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏။ လင်းတတို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏။ သိန်းစွန်တို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏။ အိမ်ခွေးတို့လည်း ခဲစားကုန်၏။ တောခွေးတို့လည်း ခဲစားကုန်၏။ အမျိုးမျိုးသော ပိုးသတ္တဝါတို့လည်း ခဲစားကုန်၏။ ထိုသူ၏ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့် ထုံအပ်သော။ပ။ ပညာဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်သည် အထက်သို့သာ တက်လေ့ရှိ၏။ ထူးခြားစွာ သွားလေ့ရှိ၏။

မဟာနာမ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် ထောပတ်အိုးကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဆီအိုးကိုသော် လည်းကောင်း နက်သော ရေအိုင်၌ ဆင်း၍ ခွဲငြားအံ့။ ထိုရေအိုင်၌ ထိုအိုး၏ အိုးခြမ်းကွဲ ကြီးငယ်သည် အောက်သို့ ကျဆင်း၍ ထောပတ်သည် လည်းကောင်း၊ ဆီသည် လည်းကောင်း အထက်သို့သာ တက်ရာ၏။ ထူးခြားစွာ သွားရာ၏။

မဟာနာမ ဤအတူပင် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ်။ပ။ ပညာဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ်ရှိသူ တစ်စုံတစ်ယောက်၏ ကိုယ်သည် ရုပ်ရှိ၏။ မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေး ဖြစ်၏။ မိဖတို့မှ ပေါက်ဖွား၏။ ထမင်းမုန့်တို့ဖြင့် ကြီးပွားရ၏။ မမြဲခြင်း ပွတ်သပ်ပေးရခြင်း ဆုပ်နယ်ပေးရခြင်း ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏။ ဤအရပ်၌ပင် ထိုကိုယ်ကို ကျီးတို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏။ လင်းတတို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏။ သိန်းစွန်တို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏။ အိမ်ခွေးတို့လည်း ခဲစားကုန်၏။ တောခွေးတို့လည်း ခဲစားကုန်၏။ အမျိုးမျိုးသော ပိုးသတ္တဝါတို့လည်း ခဲစားကုန်၏။ ထိုသူ၏ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလ

ပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့် ထုံအပ်သော။ပ။ ပညာဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်သည် အထက်သို့သာ တက်လေ့ရှိ၏။ ထူးခြားစွာ သွားလေ့ရှိ၏။

မဟာနာမ် သင်သည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်။ပ။ ပညာဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်ရှိ၏။ မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော သေခြင်းဖြစ်လတ္တံ့၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော ကွယ်လွန်ခြင်းဖြစ်လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သရဏာနိဝဂ် ===

၂ - ဒုတိယ မဟာနာမသုတ်

၁၀၁၈။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား ဤကပိလဝတ်ပြည်သည် ပြည့်စုံ ကြွယ်ဝပါ၏။ စည်ပင်ပြောပါ၏။ များသော လူဦးရေရှိပါ၏။ လူမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပြွမ်းပါ၏။ လမ်းတို လမ်းကျဉ်းလည်း ရှိပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေနိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို လည်းကောင်း ဆည်းကပ်ခစားပြီး၍ ညနေချမ်းအချိန်၌ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ဝင်သည် ရှိသော် လှည့်လည်ပြေးသွားသော ဆင်နှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော မြင်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ရထားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော လှည်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ယောက်ျားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ အကျွန်ုပ် အား မြတ်စွာဘုရားကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း၊ တရားကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း၊ သံဃာကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း၊ အသျှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်အား ‘ငါသည် ဤအချိန်၌ သေမူ ငါ၏ လားရောက်ရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်နည်း၊ ငါ၏ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်နည်း’ ဟု ဤသို့ အကြံဖြစ်ပါ၏” ဟု (လျှောက်ထား၏)။

မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော သေခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော ကွယ်လွန်ခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့။ မဟာနာမ် တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်း၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။

တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

မဟာနာမ် ဥပမာသော်ကား အရှေ့သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသော သစ်ပင်သည် အမြစ်ကို ဖြတ်သည် ရှိသော် အဘယ်အရပ်၌ လဲကျရာသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းရာ အရပ်၌ လဲကျရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် ဤအတူပင် ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာ တပည့်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သရဏာနိဝဂ် ===

၃ - ဂေါဓသက္ကသုတ်

၁၀၁၉။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည် ဂေါဓသာကီဝင်ထံသို့ ချဉ်းကပ် ပြီးလျှင် ဂေါဓသာကီဝင်အား- “ဂေါဓ အဘယ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဟု သင် သိပါသနည်း” ဟု ဤစကားကို ပြောကြား၏။

မဟာနာမ် တရားသုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါ သိ၏။ အဘယ်သုံးပါးတို့နှင့်နည်း။

မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော် မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော် ၌။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိ၏။ပ။

သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်၏ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

မဟာနာမ် ဤတရားသုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါ သိ၏။

မဟာနာမ် အဘယ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သင် သိပါသနည်း ဟု (ဆို၏)။

ဂေါမ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေ မြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါ သိပါ၏။ အဘယ် လေးပါးတို့နှင့်နည်း။

ဂေါမ ဤသာသနာတော်၌ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာ တော်၌။ပ။

(မတုန် မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။

တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ဂေါမ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိပါ၏ဟု ပြောကြား၏။

မဟာနာမ် သင် ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ မဟာနာမ် သင် ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ မြတ်စွာဘုရားသာ ဤတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို လည်းကောင်း၊ မပြည့်စုံသူကို လည်းကောင်း ဤအရာကို သိတော်မူရာ၏။ ဂေါမ လာ သွားကုန်အံ့၊ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြောင်းကို လျှောက်ကြားကုန်အံ့ ဟု (ပြောဆိုလေ၏)။ ထို့နောက် မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းနှင့် ဂေါမသာကီဝင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ မဟာနာမ် သာကီဝင်မင်းသည် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက် ထား၏- အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဂေါမသာကီဝင်ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဂေါမသာကီဝင်အား ဤစကားကို ဆိုပါ၏- “ဂေါမ အဘယ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သင် သိပါသနည်း။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ ဆိုသည်ရှိသော် ဂေါမသာကီဝင်သည် အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို ဆိုပါ၏- မဟာနာမ် တရားသုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါ သိ၏။ အဘယ်သုံးပါးတို့နှင့်နည်း။

မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု အရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ ၏။ပ။ တရားတော်၌။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေဖြစ်၏ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညို ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

မဟာနာမ် ဤတရားသုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါ သိ၏။

မဟာနာမ် အဘယ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သင် သိပါသနည်း ဟု (ဤစကားကို ပြောဆိုပါ၏)။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဆိုသော် အကျွန်ုပ်သည် ဂေါဓသာကီဝင်အား- “ဂေါဓ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါ သိ၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း။

ဂေါဓ ဤသာသနာတော်၌ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု အရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။

သံဃာတော်၌။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန် သော။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလ တို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ဂေါဓ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲ သော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါ သိ၏” ဟု ဤစကားကို ဆိုပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ ပြောဆိုသည်ရှိသော် ဂေါဓသာကီဝင်သည် တပည့်တော်အား-“မဟာနာမ် သင် ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ မဟာနာမ် သင် ဆိုင်းငံ့ပါဦး။ မြတ်စွာဘုရားသာ ဤတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို လည်းကောင်း၊ မပြည့်စုံသူကို လည်းကောင်း ဤအရာကို သိတော်မူရာ၏” ဟု ဤစကားကို ပြောဆိုပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှုအကြောင်း တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားက တစ်ဖက် ဘိက္ခုသံဃာ က တစ်ဖက် ဖြစ်ခဲ့မှု အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား သည် အကျွန်ုပ်ကို ‘ဤသို့ ကြည်ညိုသူ’ ဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှု အကြောင်း တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားက တစ်ဖက် ဘိက္ခုသံဃာနှင့် ဘိက္ခုနီသံဃာက တစ်ဖက် ဖြစ်ခဲ့မှု အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ‘ဤသို့ ကြည်ညိုသူ’ ဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှုအကြောင်း တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားက တစ်ဖက်ဘိက္ခုသံဃာ ဘိက္ခုနီသံဃာနှင့် ဥပါသကာတို့က တစ်ဖက် ဖြစ်ခဲ့မှု အကျွန်ုပ် သည် မြတ်စွာဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ‘ဤသို့ ကြည်ညိုသူ’ ဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှုအကြောင်း တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာ ဘုရားက တစ်ဖက် ဘိက္ခုသံဃာ ဘိက္ခုနီသံဃာ ဥပါသကာနှင့် ဥပါသကာမတို့က တစ်ဖက်ဖြစ်ခဲ့မှု အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ‘ဤသို့ ကြည်ညိုသူ’ ဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှုအကြောင်း တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားက တစ်ဖက် ဘိက္ခုသံဃာ ဘိက္ခုနီသံဃာ ဥပါသကာ ဥပါသကာမတို့နှင့် နတ်မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက က တစ်ဖက် ဖြစ်ကြလျှင် တပည့်တော်သည် မြတ်စွာဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာ ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ‘ဤသို့ ကြည်ညိုသူ’ ဟု မှတ်တော်မူပါဟု လျှောက်၏။

ဂေါဓ ဤသို့ အယူဝါဒရှိသော သင်သည် မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းကို အဘယ်သို့ ပြောလိုသနည်း။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ အယူဝါဒရှိသော တပည့်တော်သည် မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းကို ကောင်းမြတ်လိမ္မာ သည်မှ တစ်ပါး တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ မဆိုလိုပါဟု (လျှောက်၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သရဏာနိဝဂ် ===

၄ - ပဌမ သရဏာနိသက္ကသုတ်

၁၀၂၀။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ ထိုအခါ သရဏာနိသာကီဝင်သည် ကွယ်လွန်ခဲ့၏။ ကွယ်လွန်ခဲ့သော ထိုသရဏာနိသာကီဝင်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် “ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲ သော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်” ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော သာကီဝင်တို့သည် ပေါင်းဆုံစုဝေး၍ “အချင်းတို့ အံ့ဖွယ်ဖြစ်စွတကား၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်စွတကား၊ အကျင့်၌ အားနည်း၍ သေရည်သေရက်ကို သောက်လေ့ရှိသော ကွယ်လွန် ပြီးသော ထိုသရဏာနိသာကီဝင်ကိုပင် မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်’ ဟု မိန့်ကြားတော်မူ ဘိသေး၏။ ယခု အဘယ်သူသည် သောတာပန် မဖြစ်ဘဲရှိအံ့နည်း” ဟု ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချ ပြစ်တင် ပြောဆိုကြ ကုန်၏။

ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- အသျှင်ဘုရားကွယ် လွန်ခဲ့ပြီးသော ထိုသရဏာနိသာကီဝင်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်’ ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ များစွာကုန်သော သာကီဝင်တို့သည် ပေါင်းဆုံစုဝေး၍ “အချင်းတို့ အံ့ဖွယ်ဖြစ်စွ တကား၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်စွတကား၊ အကျင့်၌ အားနည်း၍ သေရည်သေရက်ကို သောက်လေ့ရှိ သော ကွယ်လွန်ပြီးသော ထိုသရဏာနိသာကီဝင်ကိုပင် မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်’ ဟု မိန့်ကြားတော်မူ ဘိသေး၏။ ယခု အဘယ်သူသည် သောတာပန် မဖြစ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း” ဟု ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချ ပြစ်တင် ပြောဆိုကြကုန်၏ဟု လျှောက်၏။

မဟာနာမ် အကြင် ဥပါသကာသည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် ၏။ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ ထိုသူသည် အဘယ်မှာ ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရာအံ့နည်း။ မဟာနာမ် ကောင်းစွာ ပြောဆိုလိုသူသည် “ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဥပါသကာသည် ဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏” ဟု ပြောဆိုငြားအံ့။ သရဏာနိသာကီဝင်ကိုသာ ပြောဆိုရာ၏။ မဟာနာမ် သရဏာနိသာကီဝင်သည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။

တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ ထိုသရဏာနိသာကီဝင်သည် အဘယ်မှာ ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ပါအံ့နည်း။

မဟာနာမ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော် မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ ရှင်သော ပညာရှိ၏။ လျင်မြန်သော ပညာ ရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေသော ရဟန္တာဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏။ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏။ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ လွတ် ၏။

မဟာနာမ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော် မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ ရှင်သော ပညာရှိ၏။ လျင်မြန်သော ပညာ ရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်ကား မပြည့်စုံ။ ထိုသူသည် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေနေ၍ ထိုဘုံမှ ပြန်လာခြင်း သဘော မရှိသော ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏။ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏။ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျ ရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော် မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ ရှင်သော ပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သော ပညာ မရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း မပြည့်စုံ။ ထိုသူသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်သည့်ပြင် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် ဤကာမဘုံသို့ တစ်ကြိမ်သာ ပြန်လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုမည့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏။ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏။ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျ ရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှလွတ်၏။

မဟာနာမ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း

‘ဘဝဝါ’ မည်တော် မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ ရွှင်သော ပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သော ပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း မပြည့်စုံ။ ထိုသူသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှလွတ်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏။ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏။ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် မပြည့်စုံ၊ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် မပြည့်စုံ)။ ရွှင်သော ပညာ မရှိ၊ လျင်မြန်သော ပညာ မရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း မပြည့်စုံ။ သို့ရာတွင် ထိုသူအား သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေဟူသော ဤတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူသည် မြတ်စွာဘုရား သိစေတော်မူသော တရားတို့ကိုလည်း ပညာဖြင့် နှိုင်းဆ ရှုကြည့်နိုင်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲသို့ မရောက်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ မရောက်၊ ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ မရောက်။

မဟာနာမ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် မပြည့်စုံ၊ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် မပြည့်စုံ)။ ရွှင်သော ပညာ မရှိ၊ လျင်မြန်သော ပညာ မရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း မပြည့်စုံ။ သို့ရာတွင် ထိုသူအား သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေဟူသော ဤတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူအား မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်ခြင်းမျှ ချစ်ခြင်းမျှသည်သာ ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲသို့ မရောက်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ မရောက်၊ ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ မရောက်။

မဟာနာမ် အကယ်၍ ဤအနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးတို့သည် ကောင်းသော စကား မကောင်းသော စကားကို သိနိုင်ကုန်ငြားအံ့၊ ငါသည် ဤအနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးတို့ကို ‘ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်တို့’ ဟု ပြောကြား ရာ၏။ သရဏာနိသာကီဝင်ကိုကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း၊ မဟာနာမ် သရဏာနိသာကီဝင်သည် သေခါနီး၌ အကျင့် ‘သိက္ခာ’ ကို ဆောက်တည်ပြီးသူ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သရဏာနိဝဂ် ===

၅ - ဒုတိယ သရဏာနိသက္ကသုတ်

၁၀၂၁။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ ထိုအခါ သရဏာနိသာကီဝင်သည် ကွယ်လွန်၏။ ကွယ်လွန်ပြီးသော ထိုသရဏာနိသာကီဝင်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် “ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်” ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော သာကီဝင်တို့သည် ပေါင်းဆုံစုဝေး၍ “အချင်းတို့ အံ့ဖွယ်ဖြစ်စွတကား၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်စွတကား၊ အကျင့်သိက္ခာ၌ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်လေ့ မရှိသော ကွယ်လွန်ပြီးသော သရဏာနိသာကီဝင်ကိုပင် မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်’ ဟု မိန့်ကြားတော်မူဘိသေး၏။ ယခုအခါ အဘယ်သူသည် သောတာပန် မဖြစ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း” ဟု ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချ ပြစ်တင်ပြောဆိုကြကုန်၏။

ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- အသျှင်ဘုရားကွယ်လွန်ခဲ့ပြီးသော သရဏာနိသာကီဝင်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်’ ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ များစွာကုန်သော သာကီဝင်တို့သည် ပေါင်းဆုံစုဝေး၍ “အချင်းတို့အံ့ဖွယ် ဖြစ်စွတကား၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်စွတကား၊ အကျင့်သိက္ခာ၌ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်လေ့ မရှိသော ကွယ်လွန်ပြီးသော ထိုသရဏာနိသာကီဝင်ကိုပင် မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်’ ဟု မိန့်ကြားတော်မူဘိသေး၏။ ယခုအခါ၌ အဘယ်သူသည် သောတာပန် မဖြစ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း” ဟု ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချ ပြစ်တင် ပြောဆိုကြပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာနာမ် အကြင်ဥပါသကာသည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်၏။ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ ထိုသူသည် အဘယ်မှာ ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရာအံ့နည်း။ မဟာနာမ် ကောင်းစွာ ပြောဆိုလိုသူသည် “ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဥပါသကာသည် ဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ ဖြစ်၏။ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ ဖြစ်၏။ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ ဖြစ်၏’ ဟု ပြောဆိုလိုငြားအံ့။ သရဏာနိသာကီဝင်ကိုသာ ပြောဆိုရာ၏။ မဟာနာမ် သရဏာနိသာကီဝင်သည် “ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ ဖြစ်၏။ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ ဖြစ်၏။ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ ဖြစ်၏။ ထိုသရဏာနိသာကီဝင်သည် အဘယ်မှာ ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရာအံ့နည်း”။

မဟာနာမ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော် မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အလွန်ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်၏။ ရွှင်သော ပညာရှိ၏။ လျင်မြန်သော ပညာရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း၍ (ကိလေသာ မှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်

သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေသော ရဟန္တာဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှလွတ်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏။ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏။ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အလွန်ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်၏။ ရွှင်သော ပညာရှိ၏။ လျင်မြန် သော ပညာရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်ကား မပြည့်စုံ၊ ထိုသူသည် အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမ် ဖြစ်၏။ အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ (အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမ် ဖြစ်၏။ အားထုတ်မှု ‘ပယောဂ’ မပါဘဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမ် ဖြစ်၏။ အားထုတ်မှု ‘ပယောဂ’ နှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရ ပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမ် ဖြစ်၏။ အထက်သို့ အစဉ်အတိုင်း တက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်စံမည့် ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီအနာဂါမ် ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် လည်း ငရဲမှ လွတ်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏။ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏။ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အလွန်ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်၏။ ရွှင်သော ပညာမရှိ၊ လျင်မြန် သော ပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ ထိုသူသည် သံယောဇဉ် သုံးပါးတို့ကုန်သည့်ပြင် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ တို့ ခေါင်းပါးခြင်း ကြောင့် ဤ (ကာမ) ဘုံသို့ တစ်ကြိမ်သာ ပြန်လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုမည့် သကဒါဂါမ် ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏။ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏။ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အလွန်ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်၏။ ရွှင်သော ပညာမရှိ၊ လျင်မြန် သော ပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးကျ ရောက်ခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏။ တိရစ္ဆာန်

ဘဝမှ လွတ်၏။ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏။ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော အလွန် ကြည်ညိုခြင်း မဖြစ်ပေ။ တရားတော်၌ပေ။ သံဃာတော်၌ပေ။ (မဖြစ်)။ ရွှင်သော ပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သော ပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' နှင့်လည်း မပြည့်စုံ။ သို့ရာတွင် ထိုသူအား သဒ္ဓါန္တေ၊ ဝီရိယိန္တေ၊ သတိန္တေ၊ သမာဓိန္တေ၊ ပညိန္တေဟူသော ဤတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူသည် မြတ်စွာ ဘုရား သိစေတော်မူသော တရားတို့ကိုလည်း ပညာဖြင့် နှိုင်းဆကြည့်နိုင်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် လည်း ငရဲသို့ မရောက်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ မရောက်၊ ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်သို့ မရောက်။

မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်း မဖြစ်၊ တရားတော်၌ပေ။ သံဃာတော်၌ပေ။ (မဖြစ်)။ ရွှင်သော ပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သော ပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' နှင့်လည်း မပြည့်စုံ။ သို့ရာတွင် ထိုသူအား သဒ္ဓါန္တေပေ။ ပညိန္တေ ဟူသော ဤတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူအား မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်ခြင်းမျှ ချစ်ခြင်းမျှသည်သာ ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲသို့ မရောက်၊ တိရစ္ဆာန် ဘဝသို့ မရောက်၊ ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်သို့ မရောက်။

မဟာနာမ် ဥပမာသော်ကား မြေမကောင်းသော သစ်ငုတ်ကို မနုတ်ထွင်ရသေးသော လယ်ညှံ၌ မျိုးစေ့တို့သည်လည်း ကျိုးပျက်ကုန်၏။ ပုပ်ကုန်၏။ လေနေပူ နှိပ်စက်ကုန်၏။ အနှစ် မရှိကုန်။ ကောင်းစွာ သိုလှောင် မထားခဲ့ရကုန်။ မိုးသည်လည်း ကောင်းစွာ မရွာသွန်းရာ၊ ထိုမျိုးစေ့တို့သည် ကြီးပွားစည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ရာသလော။ အသျှင်ဘုရား မရောက်ကုန်ရာပါ။ မဟာနာမ် ဤအတူပင် ဤလောက၌ တရားကို မကောင်းသဖြင့် ဟောကြားအပ်၏။ မကောင်းသဖြင့် သိစေအပ်၏။ (ဝဋ်ဆင်းရဲမှ) လွတ်မြောက်ကြောင်းလည်း မဟုတ်၊ အေးငြိမ်းခြင်းကိုလည်း မဖြစ်စေနိုင်၊ မြတ်စွာဘုရားတို့ ဟောကြား အပ်သော တရားမျိုးလည်း မဟုတ်၊ ဤတရားမျိုးကို လယ်ညှံ (နှင့်တူ၏)ဟု ငါ ဆို၏။ ထိုတရားမျိုး၌ တပည့်သည် တရားအား လျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်နေ၏။ ရိုသေစွာကျင့်၏။ တရားအားလျော်စွာ ကျင့် ၏။ ဤကျင့်ခြင်းမျိုးကို မျိုးစေ့ညှံ (နှင့်တူ၏)ဟု ငါ ဆို၏။

မဟာနာမ် ဥပမာသော်ကား မြေကောင်းသော သစ်ငုတ်ကို နုတ်ထွင်ပြီးသော လယ်ကောင်း၌ မျိုးစေ့တို့သည်လည်း မကျိုးပျက်ကုန်၊ မပုပ်ကုန်၊ လေနေပူ မနှိပ်စက်ကုန်၊ အနှစ်ရှိကုန်၏။ ကောင်းစွာ သိုလှောင်ထားခဲ့ရကုန်၏။ မိုးသည် လည်းကောင်းစွာ ရွာသွန်းရာ၏။ ထိုမျိုးစေ့တို့သည် ကြီးပွားစည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ရာသလော။ အသျှင်ဘုရား ရောက်ကုန်ရာပါ၏။ မဟာနာမ် ဤအတူပင် ဤလောက၌ တရားကို ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်၏။ ကောင်းစွာ သိစေအပ်၏။ (ဝဋ်ဆင်းရဲမှ) လွတ်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်၏။ အေးငြိမ်းခြင်းကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ မြတ်စွာဘုရားတို့ ဟောကြားအပ် သော တရားမျိုးဖြစ်၏။ ဤတရားမျိုးကို လယ်ကောင်း (နှင့်တူ၏)ဟု ငါ ဆို၏။ ထိုတရား၌ တပည့်သည် တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်နေ၏။ ရိုသေစွာကျင့်၏။ တရားအားလျော်စွာ ကျင့်၏။ ဤကျင့်ခြင်းမျိုးကို မျိုးစေ့ကောင်း (နှင့်တူ၏)ဟု ငါ ဆို၏။ သရဏာနိသာကီဝင်ကို အဘယ်ဆိုဖွယ် ရှိအံ့နည်း။ မဟာနာမ် သရဏာနိသာကီဝင်သည် သေခါနီးအခါ၌ အကျင့်ကို အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်သော သူဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သရဏာနိဝဂ် ===

၆ - ပဌမ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ်

၁၀၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေသည် အနာနိပိဏ္ဍိကရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေသည် ယောက်ျား တစ်ယောက်ကို “အမောင်ယောက်ျား လာဦး၊ သင်သည် အသျှင်သာရိပုတြာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင် ဘုရား အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေသည် အနာနိပိဏ္ဍိကရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်း မမာ ဖြစ်နေပါ၏။ ထိုသုဋ္ဌေသည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လိုက်ပါ၏” ဟု ငါ၏ စကားဖြင့် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးလော့၊ “အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ ၏။ အသျှင်သာရိပုတြာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေ၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ” ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လေလော့ဟု ပြောဆိုလေ၏။

“အသျှင် ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုယောက်ျားသည် အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေအား ဝန်ခံပြီးလျှင် အသျှင် သာရိပုတြာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်သာရိပုတြာကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်သာရိပုတြာအား ဤစကားကို လျှောက်၏- အသျှင်ဘုရား အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေသည် အနာ နိပိဏ္ဍိကရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေပါ၏။ ထိုသုဋ္ဌေသည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လိုက်ပါ၏။ “အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင် သာရိပုတြာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေ၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော် မူပါ” ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လိုက်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဆိတ်ဆိတ် နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထို့နောက် အသျှင်သာရိပုတြာသည် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူလျက် နောက်လိုက်ရဟန်း အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေ၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူပြီးလျှင် အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေအား “သုဋ္ဌေ သင် ခန့်ကျန်း၏လော၊ မျှတ၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် မတိုးမူ၍ ဆုတ်ကုန်၏လော၊ ဆုတ်သော အခြင်းအရာ မတိုးသော အခြင်းအရာ သည် ထင်ပါ၏လော” ဟု မေးလေ၏။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ပြင်းထန်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် မဆုတ်မူ၍ တိုးပါကုန်၏။ တိုးသော အခြင်းအရာ မဆုတ်သော အခြင်းအရာသည် ထင်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။

သုဋ္ဌေ မြတ်စွာဘုရား၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ မြတ်စွာဘုရား၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား မရှိ။ သုဋ္ဌေ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား ရှိသည် သာတည်း။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏချင်းပင် ပြိုမီးရာ၏။

သူဌေး တရားတော်၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ တရားတော်၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး “မြတ်စွာဘုရားသည် တရားတော်ကို ကောင်းစွာ ဟောကြား တော်မူ၏။။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်င သိနိုင်ခံစားနိုင်သော တရားဖြစ်၏” ဟု တရား တော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညို ခြင်းသည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုတရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏချင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး သံဃာတော်၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ သံဃာတော်၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့် ရှိတော်မူပါ၏။။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်၏” ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုသံဃာတော် ၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏချင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့သဘောရှိသော သီလပျက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ် သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျ ရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော သီလပျက်ခြင်းသည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သီလတို့သည် သင့်အား ရှိကုန်သည်သာတည်း။ ထိုအရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏချင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့သဘောရှိသော မှားယွင်းသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ သည် သင့်အား ရှိသည်သာ တည်း။ ထိုမှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာ သည် ခဏချင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော ကြံစည်မှု ‘မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ’ နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်း သော ကြံစည်မှု ‘မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ’ သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော ကြံစည်မှု ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမှန်ကန်သော ကြံစည်မှု ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏချင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော ပြောဆိုမှု ‘မိစ္ဆာဝါစာ’ နှင့် ပြည့်စုံသော အကြား အမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော ပြောဆိုမှု ‘မိစ္ဆာဝါစာ’ သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော ပြောဆိုမှု ‘သမ္မာဝါစာ’ သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမှန်ကန်သော ပြောဆိုမှု ‘သမ္မာဝါစာ’ ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏချင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

လွတ်မြောက်မှုသည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော လွတ်မြောက်မှုသည် သင့်အားရှိသည် သာတည်း။ ထိုမှန်ကန်သော လွတ်မြောက်မှုကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏချင်းပင် ငြိမ်းရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ အနာထပိဏ်သူဌေးအား ဝေဒနာတို့သည် ခဏချင်းပင် ငြိမ်းကုန်၏။ ထိုအခါ အနာထပိဏ် သူဌေးသည် အသျှင်သာရိပုတြာကို လည်းကောင်း၊ အသျှင်အာနန္ဒာကို လည်းကောင်း မိမိအဖို့ ချက်ပြီး ဖြစ်သော ထမင်းအိုးမှ ထမင်းဖြင့်ပင် လုပ်ကျွေးလေ၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှ လက်ကို ဖယ်ပြီးသော် အနာထပိဏ်သူဌေးသည် နိမ့်သော နေရာတစ်ခု၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခု သော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အနာထပိဏ်သူဌေးအား အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဤဂါထာတို့ဖြင့် အနုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏-

“အကြင်သူအား မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကောင်းစွာ တည်သော ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ လည်း ရှိ၏။ ကောင်းသော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော ချီးမွမ်းထိုက်သော သီလလည်း ရှိ၏။

သံဃာတော်၌ ကြည်ညိုခြင်းလည်း ရှိ၏။ ဖြောင့်မတ်သော အမြင်လည်း ရှိ၏။ ထိုသူ့ကို သူဆင်းရဲ မဟုတ်ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုသူ၏ အသက်ရှင်ခြင်းသည် အချည်းနှီး မဖြစ်။

ထို့ကြောင့် ယုံကြည်မှုကို လည်းကောင်း၊ သီလကို လည်းကောင်း၊ ကြည်ညိုခြင်းကို လည်းကောင်း၊ တရားတော်ကို ရှုမြင်ခြင်းကို လည်းကောင်း အောက်မေ့သော ပညာရှိသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ တော်ကို အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်ရာ၏” ဟု (အနုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏)။

ထို့နောက် အသျှင်သာရိပုတြာသည် အနာထပိဏ်သူဌေးကို ဤဂါထာတို့ဖြင့် အနုမောဒနာပြုပြီးလျှင် နေရာမှ ထ၍ ဖဲကြွလေ၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရား သည် “အာနန္ဒာ ယခု နေ့မွန်းတည့်အချိန်၌ သင် အဘယ်က လာသနည်း” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား “အသျှင်သာရိပုတြာသည် အနာထပိဏ်သူဌေးကို ဤသို့ ဤသို့သော ဆုံးမခြင်းဖြင့် ဆုံးမ တော်မူ၏” ဟု လျှောက်၏။ အာနန္ဒာ သာရိပုတြာသည် ပညာရှိ၏။ အာနန္ဒာ သာရိပုတြာသည် ပညာကြီး၏။ ယင်း(သာရိပုတြာ)သည် သောတာပန် အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို အခြင်းအရာ ဆယ်ပါးတို့ဖြင့် ဝေဖန်နိုင်ဘိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သရဏာနိဝဂ် ===

၇ - ဒုတိယ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ်

၁၀၂၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးသည် အနာနိပိဏ္ဍိကရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးသည် ယောက်ျား တစ်ယောက်ကို “အမောင်ယောက်ျား လာဦး၊ သင်သည် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ‘အသျှင် ဘုရား အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးသည် အနာနိပိဏ္ဍိကရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေပါ၏။ ထိုသုဋ္ဌေးသည် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လိုက်ပါ၏ဟု ငါ၏ စကား ဖြင့် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးလော့၊ ‘အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင် အာနန္ဒာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေး၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ’ ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လေလော့” ဟု ပြောဆိုလေ၏။

“အသျှင် ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုယောက်ျားသည် အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးအား ဝန်ခံပြီးလျှင် အသျှင် အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်အာနန္ဒာကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးသည် အနာ နိပိဏ္ဍိကရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုသုဋ္ဌေးသည် အသျှင် အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လိုက်ပါ၏။ ‘အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေး၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ’ ဟု ဤသို့ လည်း လျှောက်လိုက်ပါ၏” ဟု လျှောက်၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော် မူ၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူ ပြီးလျှင် အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူပြီးလျှင် အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးကို “သုဋ္ဌေး သင် ခန့်ကျန်း၏လော၊ မျှတ၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် မတိုးမူ၍ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏လော၊ ဆုတ်ယုတ်သော အခြင်းအရာ မတိုးသော အခြင်းအရာသည် ထင်ပါ၏လော” ဟု မေးတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော် မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ပြင်းထန်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့ သည် မဆုတ်ယုတ်မူ၍ တိုးပါကုန်၏။ တိုးသော အခြင်းအရာ မဆုတ်ယုတ်သော အခြင်းအရာသည် ထင်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။

သုဋ္ဌေး တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်အား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မူသည် ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါး တို့နှင့်နည်း၊ သုဋ္ဌေး ဤလောက၌ အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၌ မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုဘုရား၌ မကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသုဋ္ဌေးအား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မူသည် ဖြစ်၏။

သုဋ္ဌေး နောက်တစ်မျိုးကား အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် တရားတော်၌ မကြည်ညိုခြင်း နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုတရားတော်၌ မကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသုဋ္ဌေးအား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မူသည် ဖြစ်၏။

သုဋ္ဌေး နောက်တစ်မျိုးကား အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် သံဃာတော်၌ မကြည်ညိုခြင်း နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ထိုသံဃာတော်၌ မကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသုဋ္ဌေးအား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မူသည် ဖြစ်၏။

သူဌေး နောက်တစ်မျိုးကား အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် သီလပျက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသီလ ပျက်ခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့အား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန် ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် ဖြစ်၏။ သူဌေး ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်အား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် ဖြစ်၏။

သူဌေး တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်အား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါး တို့နှင့်နည်း။ သူဌေး ဤသာသနာတော်၌ အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရား သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့အား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်။

သူဌေး နောက်တစ်မျိုးကား အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် “မြတ်စွာဘုရား ဟောထား သော တရားတော်သည် ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားဖြစ်၏။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီ ကိုယ်င သိနိုင်ခံစားနိုင်သော တရားဖြစ်၏” ဟု တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုတရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့အား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်။

သူဌေး နောက်တစ်မျိုးကား အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်၏” ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသံဃာတော် ၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့အား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်။

သူဌေး နောက်တစ်မျိုးကား အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန် သော သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော ထိုသီလတို့ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့အား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်။ သူဌေး ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာ တပည့်အား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား အာနန္ဒာ အကျွန်ုပ်သည် မကြောက်ပါ။ အကျွန်ုပ်သည် အဘယ့်ကြောင့် ကြောက်ရ မည်နည်း။ အသျှင်ဘုရား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပါ၏။ “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ သတ္တဝါ

အပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်၏” ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညို ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတော်မူသော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင် မိမိကိုယ်၌ လူတို့နှင့် သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော သိက္ခာပုဒ်တစ်ပါးပါး ကျိုးပျက်ခြင်းကို တပည့်တော် မမြင်ပါဟု လျှောက်၏။ သူဌေး သင့်အား အရတော်ပေစွ၊ သူဌေး သင့်အား ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွ၊ သူဌေး သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို သင် ဖြေကြားပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သရဏာနိဝဂ် ===

၈ - ပဌမ ဘယဝေရူပသန္တသုတ်

၁၀၂၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အနာထပိဏ်သူဌေးအား မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏- သူဌေး အကြင်ကြောင့် အရိယာတပည့်အား ဘေးရန် ငါးပါးတို့လည်း ငြိမ်းကုန်၏။ သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာတပည့် သည် မြတ်သော အသိဉာဏ်ကိုလည်း ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ မြင်၏။ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ (ထို့ကြောင့်) ထိုအရိယာတပည့်သည် အလိုရှိခဲ့သော် ငရဲပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျ ရောက်ခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်ပြီဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏။

အဘယ်ဘေးရန်ငါးပါးတို့ ငြိမ်းကုန်သနည်း။ သူဌေး သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသူသည် သူ့အသက် ကို သတ်ခြင်း အကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဖြစ်သော ဘေးရန်ကိုလည်း တိုးပွားစေ၏။ တမလွန် ဘဝ၌ ဖြစ်သော ဘေးရန်ကိုလည်း တိုးပွားစေ၏။ စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်း ကိုလည်း ခံစားရ၏။ သူ့အသက် သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သူအား ဤသို့သော ဘေးရန်သည် ငြိမ်း၏။ သူဌေး မပေးသည်ကို ယူလေ့ရှိသူသည်။။ သူဌေး ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်လေ့ရှိသူသည်။။

သူဌေး မမှန်စကား ပြောကြားလေ့ရှိသူသည်။။ သူဌေး မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည် သေရက်ကို သောက်လေ့ရှိ သူသည် မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်ခြင်း ကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဖြစ်သော ဘေးရန်ကိုလည်း တိုးပွားစေ၏။ တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သော ဘေးရန် ကိုလည်း တိုးပွားစေ၏။ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏။ မေ့လျော့ ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သူအား ဤသို့သော ဘေးရန်သည် ငြိမ်း၏။ ဤဘေးရန်ငါးပါးတို့သည် ငြိမ်းကုန်၏။

အဘယ် သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသနည်း။ သူဌေး ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ တပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု

ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤသောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ထိုအရိယာတပည့်သည် အဘယ် မြတ်သော အသိဉာဏ်ကို ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ မြင်သနည်း၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိသနည်း။ သူဌေး ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပင် ကောင်းစွာ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၏- “ဤသို့ ဤအကြောင်း ဖြစ်သည်ရှိသော် ဤအကျိုး ဖြစ်၏။ ဤအကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုး ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဤအကြောင်း မဖြစ်သည် ရှိသော် ဤအကျိုး ချုပ်၏။ ဤအကြောင်း ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုး ချုပ်၏။ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ အကြောင်းခံကြောင့် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ အကြောင်းခံကြောင့် သိမှု ‘ဝိညာဉ်’ ဖြစ်၏။ပ။

ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဤဆင်းရဲအစု ဖြစ်၏။ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ၏သာလျှင် အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ ချုပ်၏။ပ။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု ချုပ်ပျောက်၏” ဟု ကောင်းစွာ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် ဤမြတ်သော အသိဉာဏ်ကို ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ မြင်၏။ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။

သူဌေး အကြွင်းကြောင့် အရိယာတပည့်အား ဘေးရန်ငါးပါးတို့လည်း ငြိမ်းကုန်၏။ ဤသောတာပန် ၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် ဤမြတ်သော အသိဉာဏ်ကိုလည်း ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ မြင်၏။ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ (ထို့ကြောင့်) ထိုအရိယာတပည့်သည် အလို ရှိခဲ့သော် “ငရဲပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သရဏာနိဝဂ် ===

၉ - ဒုတိယ ဘယဝေရူပသန္တသုတ်

၁၀၂၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ပ။ ရဟန်းတို့ အကြင်ကြောင့် အရိယာတပည့်အား ဤဘေးရန်ငါးပါးတို့ သည် ငြိမ်းကုန်၏။ ဤသောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် ဤမြတ်သော အသိဉာဏ်ကိုလည်း ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ မြင်၏။ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ (ထို့ကြောင့်) ထိုအရိယာတပည့်သည် အလိုရှိခဲ့သော် “ငရဲပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - သရဏာနိဝဂ် ===

၁၀ - နန္ဒကလိစ္ဆဝိသုတ်

၁၀၂၆။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက် သော ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ နန္ဒကမည်သော လိစ္ဆဝိအမတ်ကြီးသည် မြတ်စွာ ဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော နန္ဒကမည်သော လိစ္ဆဝိအမတ်ကြီးအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ -

နန္ဒက တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိ သောကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။ အဘယ် လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ နန္ဒက ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရား တို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။

တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ နန္ဒက ဤတရားလေးပါးတို့ နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက် မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

နန္ဒက ထို့ပြင် ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် နတ်၌ဖြစ်သော အသက်နှင့် လည်းကောင်း၊ လူ၌ဖြစ်သော အသက်နှင့် လည်းကောင်း ယှဉ်၏။ နတ်၌ဖြစ်သော အဆင်းနှင့် လည်းကောင်း၊ လူ၌ဖြစ်သော အဆင်းနှင့် လည်းကောင်း ယှဉ်၏။ နတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာနှင့် လည်းကောင်း၊ လူ၌ဖြစ်သော ချမ်းသာနှင့် လည်းကောင်း ယှဉ်၏။ နတ်၌ဖြစ်သော အခြံအရံနှင့် လည်းကောင်း၊ လူ၌ဖြစ်သော အခြံအရံနှင့် လည်းကောင်း ယှဉ်၏။ နတ်၏ အစိုးရခြင်းနှင့် လည်းကောင်း၊ လူ၏ အစိုးရခြင်းနှင့် လည်းကောင်း ယှဉ်၏။ နန္ဒက ထိုစကားကို အခြားသော သမဏထံမှ လည်းကောင်း၊ အခြားသော ပြာဟူဏထံမှ လည်းကောင်း ကြားရ၍ ငါ ပြောဆိုခြင်း မဟုတ်။ စင်စစ်မူကား ငါကိုယ်တိုင် သိသော ငါကိုယ်တိုင် မြင်သော ငါကိုယ်တိုင် ထင်သောအရာကိုသာလျှင် ငါ ပြောဆို၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီးသော် ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် လိစ္ဆဝီအမတ်ကြီး နန္ဒကအား “အသျှင် ရေချိုးချိန်ပါတည်း” ဟု ပြောလေ၏။ အချင်း ယခု ဤအပဖြစ်သော ရေချိုးခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိ၊ မြတ်စွာ ဘုရား၌ ကြည်ညိုခြင်းဟူသော အတွင်းဖြစ်သော ဤရေချိုးခြင်းသာ သင့်မြတ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့ဟု (ပြောဆိုလေ၏)။

ဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် သရဏာနိဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၁ - ပဌမ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၂၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ် တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အလျဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် “တရားတော်သည် မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာ ဟောတော်မူသော တရားတော်ပါပေတည်း။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်စီ သိနိုင်ခံစားနိုင် သော တရားတော်ပါပေတည်း” ဟု တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဒုတိယ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော် သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏” ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော တတိယ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။

တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တို့သည် ဤလေးပါး တို့ပင် တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၂ - ဒုတိယ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၂၈။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ် တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အလျဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် ဝန်တို့မှ ‘မစ္ဆေရ’ အညစ်အကြေး ကင်းသော စိတ်ဖြင့် အိမ်၌ နေ၏။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် စွန့်ကြဲတတ်၏။ (လှူဒါန်းရန်) ဆေးကြောထားသော လက် ရှိ၏။ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏။ ပေးကမ်း ဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အလျဉ် တည်း ။

ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တို့သည် ဤလေးပါး တို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၃ - တတိယ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၂၉။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ် တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး

တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အလျဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို သိသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဖောက်ထွင်း၍ သိနိုင်သော ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော မြတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အလျဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တို့သည် ဤလေးပါး တို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပုညာဘိသန္ဓဝင် ===

၄ - ပဌမ ဒေဝဒသုတ်

၁၀၃၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင် သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော ပဌမ တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။

တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော စတုတ္ထ တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၅ - ဒုတိယ ဒေဝပဒသုတ်

၁၀၃၁။ ရဟန်းတို့ မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် “နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း” ဟု ဆင်ခြင်၏။ “ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု မရှိကြကုန်ဟု နတ်တို့၏ အကြောင်းကို ယခု ငါ ကြားရ၏။ ငါသည် ထိတ်လန့်တတ်သော သူကိုဖြစ်စေ၊ (ထိတ်လန့်မှုမရှိ) ခိုင်မြဲသော သူကိုဖြစ်စေ တစ်ဦး တစ်ယောက်ကိုမျှ မညှဉ်းဆဲ မနှိပ်စက်။ ငါသည် နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားနှင့် ပြည့်စုံ၍ နေ၏” ဟု ထိုသူသည် ဤသို့ သိ၏။ ဤကား မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော ပဌမ တရား တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။

တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် “နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း” ဟု ဤသို့ ဆင်ခြင်၏။ “ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု မရှိကြကုန်ဟု နတ်တို့၏ အကြောင်းကို ယခု ငါ ကြားရ၏။ ငါသည် ထိတ်လန့်တတ်သော သူကိုဖြစ်စေ၊ (ထိတ်လန့်မှုမရှိ) ခိုင်မြဲသော သူကိုဖြစ်စေ တစ်ဦးတစ် ယောက်ကိုမျှ မညှဉ်းဆဲ မနှိပ်စက်။ ငါသည် နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားနှင့် ပြည့်စုံ၍ နေ၏” ဟု ထိုသူသည် ဤသို့ သိ၏။ ဤကား မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ် စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော စတုတ္ထ တရား တည်း။

ရဟန်းတို့ မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၆ - ဒေဝ သဘာဂသုတ်

၁၀၃၂။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို နတ်တို့ နှစ်သက်ကုန်သည် ဖြစ်၍ သဘောတူသူ၏ အဖြစ်ကို ပြောဆိုကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၍ ဤဘုံမှ စုတေပြီး ထိုဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော ဘုရားတို့အား ဤအကြံသည် ဖြစ်၏။ “ငါတို့သည် အကြင်သို့ သဘောရှိသော ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၍ ထိုလူ့ဘုံမှ စုတေပြီး ဤနတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည်လည်း နတ်တို့ထံသို့ ရောက်လာလတ္တံ့” ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။

တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံကြ၍ ဤလူ့ဘုံမှ စုတေပြီး ထိုနတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော နတ်တို့အား ဤအကြံသည် ဖြစ်၏။ “ငါတို့သည် အကြင်သို့ သဘောရှိသော အရိယာတို့နှစ် သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံကြ၍ ထိုလူ့ဘုံမှ စုတေပြီး ဤနတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့် သည်လည်း နတ်တို့ထံသို့ ရောက်လာလတ္တံ့” ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို နတ်တို့ နှစ်သက်ကုန်သည် ဖြစ်၍ သဘောတူသူ၏ အဖြစ်ကို ပြောဆိုကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၇ - မဟာနာမသုတ်

၁၀၃၃။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား-

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာဖြစ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် အကြွင့်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာသည် သီလနှင့် ပြည့်စုံပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် အကြွင့်ကြောင့် ဥပါသကာသည် သူ့အသက် သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏။ မပေးသည်ကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏။ ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏။ မမှန်ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏။ မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏။ မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာသည် သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာသည် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ နှင့် ပြည့်စုံပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ ဥပါသကာသည် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိ၏။ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ပ။

နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည်၏။ မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာသည် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ နှင့် ပြည့်စုံ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာသည် စွန့်ကြဲမှု ‘စာဂ’ နှင့် ပြည့်စုံပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ ဥပါသကာသည် ဝန်တိုမှု ‘မစ္ဆေရ’ ကင်းသော စိတ်ဖြင့် အိမ်၌ နေ၏။ လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲတတ်၏။ (လှူဒါန်းရန်) ဆေးကြောထားသော လက်ရှိ၏။ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဖုန်းတောင်းယာစကားတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏။ ပေးကမ်းခြင်း ဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာသည် စွန့်ကြဲမှု ‘စာဂ’ နှင့် ပြည့်စုံ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာသည် ပညာနှင့် ပြည့်စုံပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ ဥပါသကာသည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို သိသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဖောက်ထွင်း၍ သိသော ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မြတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာသည် ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၈ - ဝဿသုတ်

၁၀၃၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား တောင်ထိပ်၌ မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသည်ရှိသော် ထိုရေသည် ချိုင့်ဝှမ်းရာ အရပ်သို့ စီးဆင်း၍ တောင်ချောက်ကြား ပပ်ကြားကွဲ မြောင်းငယ် မြောင်းကြီးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တောင်ချောက်ကြား ပပ်ကြားကွဲ မြောင်းငယ် မြောင်းကြီးတို့ ပြည့်သည် ရှိသော် အိုင်ငယ်တို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ အိုင်ငယ်တို့ ပြည့်သည်ရှိသော် အိုင်ကြီးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ အိုင်ကြီးတို့ ပြည့်သည် ရှိသော် မြစ်ငယ်တို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ မြစ်ငယ်တို့ ပြည့်သည် ရှိသော် မြစ်ကြီးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ မြစ်ကြီးတို့ ပြည့်သည် ရှိသော် မဟာသမုဒ္ဒရာတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်အား ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့သည် လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။ ဤတရားတို့သည် စီးဆင်းကုန်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်ဟူသော တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၍ အာသဝတို့ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၉ - ကာဠိဂေါဓာသုတ်

၁၀၃၅။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် ကာဠိဂေါဓာမည်သော သာကီဝင်မင်းသမီးအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ကာဠိဂေါဓာမည်သော သာကီဝင်မင်းသမီးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ကာဠိဂေါဓာသာကီဝင်မင်းသမီးအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

ဂေါဓာ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်မသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း -

ဂေါဓာ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်မသည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို)

သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်း နှင့် ပြည့်စုံ၏။

တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ ဝန်တို့မူ ‘မစ္ဆေရ’ အညစ်အကြေးကင်းသော စိတ်ဖြင့် အိမ်၌ နေ၏။ လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲတတ်၏။ (လှူဒါန်းရန်) ဆေးကြောထားသော လက်ရှိ၏။ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မေ့လျော့၏။ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏။ ပေးကမ်းဝေဖန်ခြင်း၌ မေ့လျော့၏။

ဂေါဓာ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်မသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတရားတို့ သည် အကျွန်ုပ်၌ ရှိပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထင်မြင်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့် လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အိမ်၌ (ရှိသော) လှူဒါန်းဖွယ်ဟူသမျှ အားလုံးကို သီလ ရှိကုန် သော ကောင်းသော တရားရှိသူတို့နှင့် မခွဲခြားပါဟု လျှောက်၏။

ဂေါဓာ သင်သည် အရတော်ပေစွ၊ ဂေါဓာ သင်သည် ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွ၊ ဂေါဓာ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်ကို သင် ပြောကြားအပ်ပေပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၁၀ - နန္ဒိယသက္ကသုတ်

၁၀၃၆။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ နန္ဒိယသာကီဝင်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာ ဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့ အချင်းခပ်သိမ်း အခါခပ်သိမ်း မရှိသော အရိယာတပည့်သည် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေလေ့ရှိသူ ဖြစ်ပါသလော” ဟု (လျှောက်၏)။

နန္ဒိယ သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့ အချင်းခပ်သိမ်း အခါခပ်သိမ်း မရှိသော သူကို အပဖြစ် သော ပုထုဇဉ်အဖို့၌ တည်သူဟု ငါ ဆို၏။ နန္ဒိယ စင်စစ်သော်ကား မေ့မေ့လျော့လျော့ နေလေ့ရှိသော အရိယာတပည့်လည်း ရှိ၏။ မမေ့မလျော့ နေလေ့ရှိသော အရိယာတပည့်လည်း ရှိ၏။ ထိုတရားကို

ကိုယ်သည် ငြိမ်းအေး၏။ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော သူသည် ချမ်းသာကို ခံစားရ၏။ ချမ်းသာသော သူ၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ စိတ်တည်ကြည်သည်ရှိသော် (သမထဝိပဿနာ) တရားတို့သည် ထင်စွာ ဖြစ်ကုန်၏။ (သမထဝိပဿနာ) တရားတို့ ထင်စွာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မမေ့မလျော့ နေလေ့ရှိသူဟု ခေါ်ဆို အပ်၏။

နန္ဒိယ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ် ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် ထိုအရိယာတို့ နှစ်သက်အပ် ကုန်သော သီလတို့ဖြင့် မတင်းတိမ်မရောင့်ရဲ။ နေ၌ ဆိတ်ငြိမ်စွာနေခြင်း အကျိုးငှါ လည်းကောင်း၊ ည၌၌ (တစ်ဦးတည်း) ကိန်းအောင်းခြင်း အကျိုးငှါ လည်းကောင်း တစ်ဆင့်တက်၍ အားထုတ်၏။ ဤသို့ မမေ့မလျော့နေသော ထိုအရိယာတပည့်အား ဝမ်းမြောက်မှု ဖြစ်၏။ ဝမ်းမြောက်သူအား နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ဖြစ်၏။ နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ရှိသူ၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းအေး၏။ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော သူသည် ချမ်းသာကို ခံစားရ၏။ ချမ်းသာသော သူ၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ စိတ်တည်ကြည်သည် ရှိသော် (သမထဝိပဿနာ) တရားတို့သည် ထင်စွာဖြစ်ကုန်၏။ (သမထဝိပဿနာ) တရားတို့ ထင်စွာ ဖြစ်ခြင်း ကြောင့် မမေ့မလျော့ နေလေ့ရှိသူဟု ခေါ်ဆိုအပ်၏။ နန္ဒိယ ဤသို့လျှင် အရိယာတပည့်သည် မမေ့မလျော့ နေလေ့ရှိသူ ဖြစ်၏ဟု (မိန့် တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ပြီး၏။

ရေကို ဆောင်တတ်ကုန်သော မြစ်တို့သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ကပ်ရောက်ကုန် သကဲ့သို့ ဤအတူ ထမင်း အဖျော် အဝတ်တို့ကို ပေးလှူတတ်သော၊ ကျောင်း အိပ်ရာနေရာတို့ကို လည်းကောင်း၊ အခင်းကို လည်းကောင်း ပေးလှူတတ်သော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သို့ ကောင်းမှုအလျဉ်တို့သည် ကပ်ရောက်ကုန်၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၂ - ဒုတိယ အဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၃၈။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ် တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အလျဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် “တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် ဝန်တိုမှု ‘မစ္ဆေရ’ အညစ်အကြေး ကင်းစင် သော စိတ်ဖြင့် အိမ်၌ နေ၏။ လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲတတ်၏။ (လှူဒါန်းရန်) ဆေးကြောထားသော လက်ရှိ၏။ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏။ ပေးကမ်း ဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဤကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ် လေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှု အတိုင်းအရှည်ကို “ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်သည် ဤမျှလောက် ရှိ၏” ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်သော်ကား မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ကောင်းမှု အစုကြီးဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူကုန်သော ဤမြစ်ကြီးတို့ စီးဆင်းပေါင်းဆုံရာ အရပ်၌ “ဤမျှလောက် ရေကွန်းစားပမာဏ ရှိကုန်၏” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဤမျှလောက် ရေကွန်းစား အရာပမာဏ ရှိကုန်၏” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “ဤမျှလောက် ရေကွန်းစား အထောင်ပမာဏ ရှိကုန်၏” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “ဤမျှလောက် ရေကွန်းစား အသိန်းပမာဏ ရှိကုန်၏” ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့

ရေ အတိုင်းအရှည်ကို ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်သော်ကား “မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ရေအစုကြီး” ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရသကဲ့သို့- ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျှင် လေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှု အတိုင်းအရှည်ကို “ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျှင်သည် ဤမျှလောက် ရှိ၏” ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်သော်ကား “မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းယှဉ် နိုင်သော ကောင်းမှုအစု” ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏- “များစွာ ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်း၍ မတိုင်းတာနိုင်သည့် အိုင်ကြီးဖြစ်သော ရတနာအပေါင်းတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ လူအပေါင်းတို့ မှီဝဲရာ များစွာသော မြစ်တို့သည် စီးဝင်ကပ်ရောက် ကုန်၏။

ရေကို ဆောင်တတ်ကုန်သော မြစ်တို့သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ကပ်ရောက်ကုန် သကဲ့သို့ ဤအတူ ထမင်းအဖျော် အဝတ်တို့ကို ပေးလှူတတ်သော၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာတို့ကို လည်းကောင်း၊ အခင်းကို လည်းကောင်း ပေးလှူတတ်သော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သို့ ကောင်းမှုအလျှင်တို့သည် ကပ်ရောက်ကုန်၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၃ - တတိယ အဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၃၉။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျှင်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျှင်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို သိသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဖောက်ထွင်း၍ သိနိုင်သော ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော မြတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျှင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ် လေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှု အတိုင်းအရှည်ကို “ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အလျဉ်သည် ဤမျှလောက် ရှိ၏” ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်သော်ကား “မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ကောင်းမှုအစုကြီး” ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏-

“ကောင်းမှုကို လိုလားသူသည် မဂ်ကုသိုလ်၌ တည်၍ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ခြင်း အကျိုးငှါ အရဟတ္တမဂ်ကို ပွားများ၏။ တရားအနှစ် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရသည် ဖြစ်၍ ကိလေသာ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်သော သူသည် သေမင်းလာခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မတုန်မလှုပ်တော့ပေ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၄ - ပဌမ မဟဒ္ဒနသုတ်

၁၀၄၀။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်ကို ကြွယ်ဝသူ၊ များသော ဥစ္စာစည်းစိမ်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်ကို ကြွယ်ဝသူ၊ များသော ဥစ္စာ စည်းစိမ်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝင် ===

၅ - ဒုတိယ မဟာဒ္ဒနသုတ်

၁၀၄၁။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်ကို ကြွယ်ဝသူ၊ များသော ဥစ္စာစည်းစိမ် ရှိသူ၊ အခြံအရံများသူဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ် တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်ကို ကြွယ်ဝသူ၊ များသော ဥစ္စာ စည်းစိမ်ရှိသူ၊ အခြံအရံများသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝင် ===

၆ - သုဒ္ဓကသုတ်

၁၀၄၂။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မင်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၇ - နန္ဒိယသုတ်

၁၀၄၃။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော နန္ဒိယသာကီဝင်အား မြတ်စွာဘုရား သည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏- နန္ဒိယ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း-

နန္ဒိယ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရား တို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူ သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

နန္ဒိယ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၈ - ဘဒ္ဒိယသုတ်

၁၀၄၄။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ဘဒ္ဒိယသာကီဝင်အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏- ဘဒ္ဒိယ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း-

ဘဒ္ဒိယ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ဘဒ္ဒိယ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉ - မဟာနာမသုတ်

၁၀၄၅။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော မဟာနာမသာကီဝင်မင်းအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏- မဟာနာမ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည်။ပ။ အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း-

မဟာနာမ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌။ပ။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

မဟာနာမ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ===

၁၀ - အင်္ဂသုတ်

၁၀၄၆။ ရဟန်းတို့ သောတာပန် (ဖြစ်ကြောင်း) အင်္ဂါတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း-

သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲပေါင်းသင်းခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း၊ ဥင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ တရားအား လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သပ္ပညဝဂ် ===

၁ - သဂါထကသုတ်

၁၀၄၇။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ် တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏ -

“အကြင်သူအား မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကောင်းစွာ တည်သော ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ လည်း ရှိ၏။ ကောင်းသော အရိယာတို့ နှစ်သက်သော ချီးမွမ်းထိုက်သော သီလလည်း ရှိ၏။

သံဃာတော်၌ ကြည်ညိုခြင်းလည်း ရှိ၏။ ဖြောင့်မတ်သော အမြင်လည်းရှိ၏။ ထိုသူ့ကို သူဆင်းရဲ မဟုတ်ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုသူ၏ အသက်ရှင်ခြင်းသည် အချည်းနှီး မဖြစ်။

ထို့ကြောင့် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ကို လည်းကောင်း၊ သီလကို လည်းကောင်း၊ ကြည်ညိုခြင်းကို လည်း ကောင်း၊ တရားတော်ကို ရှုမြင်ခြင်းကို လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ကို အောက်မေ့ သော ပညာရှိသည် အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်ရာ၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သပ္ပညဝဂ် ===

၂ - ဝသံဝုတ္တသုတ်

၁၀၄၈။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ ဝါကျွတ်ခဲ့၍ တစ်စုံတစ်ခုသော ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့် ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ရောက်လာ၏။ “ရဟန်းတစ်ပါးသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ ဝါကျွတ်ခဲ့၍ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ရောက်လာသတတ်” ဟု ကပိလဝတ်ပြည်သား သာကီ ဝင်တို့သည် ကြားကုန်၏။

ထိုအခါ ကပိလဝတ်ပြည်သား သာကီဝင်တို့သည် ထိုရဟန်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ ထိုရဟန်းကို ရှိခိုး လျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် ထိုရဟန်းအား “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ကျန်းမာ တော်မူပါ၏လော၊ အားရှိတော် မူပါ၏လော” ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ဒါယကာတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ကျန်းမာတော် မူပါ၏။ အားရှိတော် မူပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန်တို့သည်လည်း ကျန်းမာတော် မူပါ၏လော၊ အားရှိတော် မူပါ၏လော။ ဒါယကာတို့ အသျှင် သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့သည်လည်း ကျန်းမာပါကုန်၏။ အားရှိပါကုန်၏။ အသျှင် ဘုရား ရဟန်း သံဃာသည်လည်း ကျန်းမာတော် မူပါ၏လော၊ အားရှိတော် မူပါ၏လော။ ဒါယကာတို့ ရဟန်း သံဃာသည်လည်း ကျန်းမာပါ၏။ အားရှိပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အသျှင်သည် ဤဝါတွင်း၌ မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ နာကြားသင်ယူခဲ့သော တရားတော် တစ်စုံတစ်ခု ရှိပါသလော။ ဒါယကာတို့ ငါသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်မှ ဤဆိုလတ္တံ့သော တရားကို နာကြားသင်ယူခဲ့ရ၏ -

“ရဟန်းတို့ အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တ ဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည် နည်းကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်း သဘော မရှိဘဲ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ရဟန်းတို့သာ ပို၍ များကုန်၏” ဟူသော တရားတော်ကို နာကြား သင်ယူ ခဲ့ရ၏။

ဒါယကာတို့ ထို့ပြင်လည်း “ရဟန်းတို့ အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ ဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်းသဘော မရှိဘဲ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ရဟန်းတို့သည် နည်းကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်သည့်ပြင် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’၊ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် တစ်ကြိမ်သာ ဤကာမဘုံသို့ လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုကြမည့် သကဒါဂါမ်ရဟန်းတို့သာ ပို၍ များကုန်၏” ဟူသော တရားတော်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ နာကြားသင်ယူခဲ့ရ၏။

ဒါယကာတို့ ထို့ပြင်လည်း “ရဟန်းတို့ သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်သည့်ပြင် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’၊ အမျက် ထွက်မှု ‘ဒေါသ’၊ တွေဝေမှု ‘မောဟ’တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် တစ်ကြိမ်သာ ဤကာမဘုံသို့ လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုကြမည့် သကဒါဂါမ်ရဟန်းတို့သည် နည်းကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် သံယောဇဉ် သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ရဟန်းတို့သာ ပို၍ များကုန်၏” ဟူသော ဤတရားကို လည်း ငါသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ နာကြားသင်ယူခဲ့ရ၏ဟု (မိန့်ဆိုလေ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သပ္ပညဝဂ် ===

၃ - ဓမ္မဒိန္နသုတ်

၁၀၄၉။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဓမ္မဒိန္နဥပါသကာသည် ဥပါသကာ ငါးရာတို့နှင့်အတူ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-“အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို သွန်သင်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ဆုံးမတော်မူပါ။ ယင်းသို့ သွန်သင်ဆုံးမခြင်းသည် အကျွန်ုပ်တို့အား ကြာရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး အစီးအပွား ရှိခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်ရာပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

ဓမ္မဒိန္န သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ ကျင့်ရမည် “နက်နဲကုန်သော နက်နဲသော အနက်ရှိုက်ကုန်သော လောကမှ လွန်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော ဆိတ်သုဉ်းမှု ‘သုညတ’ နှင့် စပ်ကုန်သော ဘုရားဟော သုတ္တန်တို့ကို အခါခပ်သိမ်း ရရောက်၍ နေကုန်အံ့” ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား သားသမီးတို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းသော နေရာ၌ နေကြရကုန်သော ကာသီတိုင်းထွက် စန္ဒကူးကို အစဉ်သုံးဆောင်ကုန်သော ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်း လိမ်းခြင်းကို ဆောင်ကုန်သော ရွှေငွေကို သာယာကုန်သော တပည့်တို့သည် နက်နဲကုန်သော နက်နဲသော အနက်ရှိုက်ကုန်သော လောကမှ လွန်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော ဆိတ်သုဉ်းမှု ‘သုညတ’ နှင့် စပ်ကုန်သော ဘုရားဟော သုတ္တန်တို့ကို အခါခပ်သိမ်း ရရောက်၍ နေခြင်းငှါ မလွယ်ပါ။ အသျှင်ဘုရား သိက္ခာပုဒ် ငါးပါးတို့၌ တည်ကြသော တပည့်တော်တို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် အထက်ဖြစ်သော တရားကို ဟောတော်မူပါဟု (လျှောက်၏)။

ဓမ္မဒိန္န သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ ကျင့်ရမည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်အံ့” ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော ထိုသောတာပန် အင်္ဂါလေးပါးတို့သည် အကျွန်ုပ်တို့၌ ရှိပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထင်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝ မနုဿာနံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု မြတ် စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံပါကုန်၏ဟု လျှောက်၏။

ဓမ္မဒိန္နံ သင် အရတော်ပေစွ၊ ဓမ္မဒိန္နံ သင် ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွ၊ သင်တို့သည် သောတာပတ္တိဖိုလ် ကို ပြောကြားအပ်ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သပ္ပညဝဂ် ===

၄ - ဂိလာနသုတ်

၁၀၅၀။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ဝါတွင်းသုံးလလွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးသော အခါ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဟု များစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းကို ချုပ်ဆိုးကြကုန်၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ဝါတွင်းသုံးလလွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးသောအခါ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဟု များစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းကို ချုပ်ဆိုးကြကုန်သတတ် ဟု မဟာနာမ်သာကီဝင်သည် ကြားလေ၏။

ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- အသျှင်ဘုရား ‘မြတ်စွာဘုရားသည် ဝါတွင်းသုံးလ လွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးသောအခါ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့’ ဟု များစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းကို ချုပ်ဆိုးကြကုန်သတတ်ဟု ဤသတင်းကို အကျွန်ုပ် ကြားရပါသည်။

အသျှင်ဘုရား ‘ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ခံနေရသော၊ ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်နေသော၊ ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေသော၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာကို ဆုံးမထိုက်၏’ ဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ မကြားရဖူးပါ။ မနာယူရဖူးပါဟု (လျှောက်၏)။

မဟာနာမ် ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ခံနေရသော၊ ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်နေသော၊ ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေသော၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာကို သက်သာ ရာ ရစေသော တရားလေးပါးတို့ဖြင့် သက်သာစေရမည်-

“ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော် မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား ၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် အသျှင်မှာ ရှိ၏။ အသျှင်သည် နှစ်သိမ့်ပါလော့။

တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည်) အသျှင်မှာ ရှိ၏။ အသျှင်သည် နှစ်သိမ့်ပါလော့။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့သည် အသျှင်မှာ ရှိ၏။ အသျှင်သည် နှစ်သိမ့်ပါလော့။

မဟာနာမ် ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ခံနေရသော၊ ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်နေသော၊ ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေသော၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာကို ဤသက်သာရာ ရစေတတ်သော တရားလေးပါးတို့ဖြင့် သက်သာစေပြီးလျှင် “မိဘတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အသျှင်မှာ ရှိသလော” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။ “မိဘတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အကျွန်ုပ်မှာ ရှိပါ၏” ဟု အကယ်၍ ပြောဆိုခဲ့မှု “အသျှင်သည် သေခြင်းနှင့်စပ်၏။ သေခြင်းသဘောရှိ၏။ အသျှင်သည် မိဘတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို ပြုစေကာမူ သေရမည်သာတည်း။ အသျှင်သည် မိဘတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို မပြုစေကာမူ သေရမည်သာတည်း။ တောင်းပန်ပါ၏။ မိဘတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို အသျှင် စွန့်လွှတ်ပါ” ဟု ထိုသူ့ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

“မိဘတို့၌ ငါ၏ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို စွန့်ပါပြီ” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု “သားမယားတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အသျှင်မှာ ရှိပါသလော” ဟု ထိုသူ့ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။ “သားမယားတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အကျွန်ုပ်မှာ ရှိပါ၏” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု “အသျှင်သည် သေခြင်းနှင့် စပ်၏။ သေခြင်း သဘောရှိ၏။ အသျှင်သည် သားမယားတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို ပြုစေကာမူ သေရမည်သာတည်း။ အသျှင်သည် သားမယားတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို မပြုစေကာမူ သေရမည်သာတည်း။ တောင်းပန်ပါ၏။ သားမယားတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို အသျှင် စွန့်လွှတ်ပါ” ဟု ထိုသူ့ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

“သားမယားတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို စွန့်ပါပြီ” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု “လူတို့၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အသျှင်မှာ ရှိပါသလော” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။ “လူတို့၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အကျွန်ုပ်မှာ ရှိပါ၏” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု “အသျှင် လူတို့၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ထက် နတ်၌ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့သည် ပို၍ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ရှိကုန်၏။ ပို၍လည်း မြတ်ကုန်၏။ တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင်သည် လူတို့၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့မှ စိတ်ကို ထစေ၍ စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၌ စိတ်ကို ထားပါ” ဟု ထိုသူ့ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

“လူတို့၌ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့မှ ငါ၏ စိတ်ကို ထစေခဲ့ပြီ၊ စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၌ စိတ်ကို ထားပြီးပြီ” ဟု ထိုသူသည် ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု “အသျှင် စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့ထက် တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ပို၍ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ရှိကုန်၏။ ပို၍လည်း မြတ်ကုန်၏။ တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင်သည် စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့မှ စိတ်ကို ထစေ၍ တာဝတိံသာနတ်တို့၌ စိတ်ကို ထားပါ” ဟု ထိုသူ့ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။ “စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့မှ ငါ၏ စိတ်ကို ထစေခဲ့ပြီ၊ တာဝတိံသာနတ်တို့၌ စိတ်ကိုထားပြီးပြီ” ဟု ထိုသူသည် ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု “အသျှင် တာဝတိံသာနတ်တို့ထက် ယာမာနတ်တို့သည်။ပ။ တုသိတာနတ်တို့သည်။ပ။ နိမ္မာနရတီနတ်တို့သည်။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်တို့သည်။ပ။ အသျှင် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်တို့ထက် ဗြဟ္မာ့ဘုံသည် ပို၍ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ရှိ၏။ ပို၍လည်း မြတ်၏။ တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင်သည် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်တို့မှ စိတ်ကို ထစေ၍ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ စိတ်ကို ထားပါ” ဟု ထိုသူ့ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

“ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်တို့မှ ငါ၏ စိတ်ကို ထစေခဲ့ပြီ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ စိတ်ကို ထားပြီးပြီ” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု “အသျှင် ဗြဟ္မာ့ဘုံသည်လည်း မမြဲပါ။ မခိုင်မြဲပါ။ သက္ကာယ၌ အကျိုးဝင်၏။ တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင်သည် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ စိတ်ကို ထစေ၍ သက္ကာယ (ထင်ရှားရှိသောခန္ဓာ)၏ ချုပ်ရာ၌ စိတ်ကို ဆောင်ပါလော့” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

“ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ငါ၏ စိတ်ကို ထစေခဲ့ပြီ၊ သက္ကာယ၏ ချုပ်ရာ၌ စိတ်ကို ဆောင်ပါ၏” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု “မဟာနာမ် ဤသို့ လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသော ဥပါသကာအား အာသဝမှ လွတ်မြောက် ပြီးသော စိတ်ရှိသော ရဟန်းနှင့် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်အားဖြင့် ထူးခြားမှု တစ်စုံတစ်ရာ မရှိ” ဟု ငါ ဆို၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သပ္ပညဝဂ် ===

၅ - သောတာပတ္တိဖလသုတ်

၁၀၅၁။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း-

သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း၊ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သပ္ပညဝဂ် ===

၆ - သကဒါဂါမိဖလသုတ်

၁၀၅၂။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ပ။ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - သပ္ပညဝဂ် ===

၇ - အနာဂါမိဖလသုတ်

၁၀၅၃။ အနာဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။
သတ္တမသုတ်။

၈ - အရဟတ္တဖလသုတ်

၁၀၅၄။ အရဟတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။
အဋ္ဌမသုတ်။

၉ - ပညာပဋိလာဘသုတ်

၁၀၅၅။ ပညာကို ရခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။
နဝမသုတ်။

၁၀ - ပညာဝုဒ္ဓိသုတ်

၁၀၅၆။ ပညာတိုးပွားခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။
ဒသမသုတ်။

၁၁ - ပညာဝေပုလ္လသုတ်

၁၀၅၇။ ပညာပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။
ဧကဒသမသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် သပ္ပညဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - မဟာပညာဝဂ် ===

၁ - မဟာပညာသုတ်

၁၀၅၈။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ပညာကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း-

သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း၊ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ တရားအား လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ပညာကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂ - ပုထုပညာသုတ်

၁၀၅၉။ ပညာ များခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒုတိယသုတ်။

၃ - ဝိပုလပညာသုတ်

၁၀၆၀။ ပညာ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

တတိယသုတ်။

၄ - ဂမ္ဘီရပညာသုတ်

၁၀၆၁။ ပညာ နက်နဲခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - မဟာပညဝဂ် ===

၅ - အပ္ပမတ္တပညာသုတ်

၁၀၆၂။ ပညာ အတိုင်းအရှည် မရှိခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။
ပဉ္စမသုတ်။

၆ - ဘူရိပညာသုတ်

၁၀၆၃။ မြေအထုနှင့် တူသော ပညာရှိခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။
ဆဋ္ဌသုတ်။

၇ - ပညာဗဟုလ္လသုတ်

၁၀၆၄။ ပညာ ပေါများခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။
သတ္တမသုတ်။

၈ - သီယပညာသုတ်

၁၀၆၅။ ပညာ လျင်မြန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။
အဋ္ဌမသုတ်။

၉ - လဟုပညာသုတ်

၁၀၆၆။ ပညာ ပေါ့ပါးခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။
နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - မဟာပညဝဂ် ===

၁၀ - ဟာသပညာသုတ်

၁၀၆၇။ ပညာ ရွှင်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒသမသုတ်။

၁၁ - ဇေနပညာသုတ်

၁၀၆၈။ ပညာ လျင်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ဧကာဒသမသုတ်။

၁၂ - တိက္ခပညာသုတ်

၁၀၆၉။ ပညာ ထက်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒွါဒသမသုတ်။

၁၃ - နိဗ္ဗေဓိကပညာသုတ်

၁၀၇၀။ ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ပညာရှိခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း-

သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း၊ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံး
သွင်းခြင်း၊ တရားအား လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော်
ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ပညာရှိခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တေရသမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် မဟာပညဝဂ် ပြီး၏။

တစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက် သောတာပတ္တိသံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

၁၂ - သစ္စသံယုတ်

=== ၁ - သမာဓိဝဂ် ===

၁ - သမာဓိသုတ်

၁၀၇၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ပ။ ရဟန်းတို့ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ပွားများကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ တည်ကြည်သော ရဟန်းသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ အဘယ်သို့လျှင် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသနည်း-

“ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ပွားများကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ တည်ကြည်သော ရဟန်း သည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂ - ပဋိသန္ဓာနသုတ်

၁၀၇၂။ ရဟန်းတို့ (တစ်ပါးတည်း) ကိန်းအောင်းနေခြင်း၌ အားထုတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေသော ရဟန်းသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ အဘယ်သို့လျှင် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသနည်း-

“ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ (တစ်ပါးတည်း) ကိန်းအောင်းနေခြင်း၌ အားထုတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်လော့၊ ရဟန်း တို့ (တစ်ပါးတည်း) ကိန်းအောင်းသော ရဟန်းသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သမာဓိဝဂ် ===

၃ - ပဌမ ကုလပုတ္တသုတ်

၁၀၇၃။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုကြသော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်း အကျိုးငှါ ဝင်ရောက်ကြကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုကြသော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်း အကျိုးငှါ ဝင်ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုကြသော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်း အကျိုးငှါ ဝင်ရောက်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ရှေးအခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက်ကုန်ပြီ။ပ။ ဝင်ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ပ။ အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယာတို့၏ အမှန်တရား(သစ္စာ) လေးပါးတို့ကို သိခြင်း အကျိုးငှါသာ ဝင်ရောက်ကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သမာဓိဝဂ် ===

၄ - ဒုတိယ ကုလပုတ္တသုတ်

၁၀၇၄။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် မှန်စွာ သိကုန်၏။ ထိုအမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက်ကြမည့် အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်း

ဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက်ကြသော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်ပြီ။ပ။ သိကုန်လတ္တံ့။ပ။ သိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သမာဓိဝဂ် ===

၅ - ပဌမ သမဏ ဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၀၇၅။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်သည့် သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်ပြီ။ပ။ သိကုန်လတ္တံ့။ပ။ သိကုန်၏။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤအရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သမာဓိဝဂ် ===

၆ - ဒုတိယ သမဏ ဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၀၇၆။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်ကြမည့် သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိခြင်းကို ပြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်ပြီ။ပ။ ပြကုန်လတ္တံ့။ပ။ ပြကုန်၏။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤအရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သမာဓိဝဂ် ===

၇ - ဝိတက္ကသုတ်

၁၀၇၇။ ရဟန်းတို့ ယုတ်မာသော အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့ကို မကြံစည်ကုန်ရာ၊ ဤအကြံအစည် ကား အဘယ်နည်း-

ကာမ၌ ကြံစည်မှု ‘ကာမဝိတက်’၊ ပျက်စီးစေရန် ကြံစည်မှု ‘ဗျာပါဒဝိတက်’၊ ညှဉ်းဆဲရန် ကြံစည်မှု ‘ဝိဟိသာဝိတက်’ တို့တည်း။ ထိုသို့ မကြံစည်သင့်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအကြံအစည်တို့သည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်ကုန်၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစ မဟုတ်ကုန်၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင် သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်ကုန်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ကြံစည်လိုကြကုန်သော် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း”

ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ကြံစည်သင့်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း။

ရဟန်းတို့ အကြံအစည်တို့သည် အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်ကုန်၏။ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစ ဖြစ်ကုန်၏။ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင် သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သမာဓိဝဂ် ===

၈ - စိန္တသုတ်

၁၀၇၈။ ရဟန်းတို့ ‘လောကသည် မြဲ၏’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘လောကသည် မမြဲ’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘လောကသည် အဆုံးရှိ၏’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘လောကသည် အဆုံးမရှိ’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘ထိုအသက်သည်ပင် ထိုကိုယ်ဖြစ်၏’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘အသက်သည် တခြား ကိုယ်သည် တခြား’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်၏’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မဖြစ်’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်လည်းဖြစ် မဖြစ်လည်း မဖြစ်’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်’ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်စိတ်ကို မကြံစည်ကုန်ရာ။ ထိုသို့ မကြံစည်သင့်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအကြံအစည်သည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်။ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစ မဟုတ်။ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ကြံစည်လိုကြကုန်သော် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ကြံစည်သင့်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအကြံအစည်သည် အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်၏။ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစ ဖြစ်၏။ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင် သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သမာဓိဝဂ် ===

၉ - ဝိဂ္ဂါဟိကကထာသုတ်

၁၀၇၉။ ရဟန်းတို့ “သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယကို မသိ၊ ငါသည် ဤဓမ္မဝိနယကို သိ၏။ သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယကို အသို့ သိနိုင်အံ့နည်း။ သင်သည် မှားသော အကျင့်ရှိသူ ဖြစ်၏။ ငါသည် မှန်သော အကျင့်ရှိသူ ဖြစ်၏။ ငါ၏ စကားသည် စေ့စပ်၏။ သင်၏ စကားသည် မစေ့စပ်။ သင်သည် ရှေးဦး ဆိုသင့်သည်ကို နောက်မှဆို၏။ နောက်မှ ဆိုသင့်သည်ကို ရှေးဦးဆို၏။ သင်၏ ကြာမြင့်စွာ လေ့လာ ထားသော စကားသည် (သင့်ထံသို့) ပြန်လှည့်၍ တည်လေပြီ။ သင့်အယူ၌ ရှိသော အပြစ်ကို ငါ တင်ပြပြီးပြီ။ သင် အရေးနိမ့်ပြီ။ (ငါ တင်ပြသော) အပြစ်မှ လွတ်မြောက်ရန် ရှာကြံချေဦးလော့၊ အကယ် ၍ စွမ်းနိုင်လျှင်လည်း (ယခုပင်) ဖြေရှင်းလော့” ဟု အချင်းချင်း အငြင်းစကားကို မပြောဆိုကုန်ရာ။ ထိုသို့ မပြောဆိုသင့်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤစကားသည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစ မဟုတ်၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ပြောဆိုလိုကုန်သည်ရှိသော် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ပြောဆိုကုန် ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ပ။ သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - သမာဓိဝဂ် ===

၁၀ - တိရစ္ဆာန်ကထာသုတ်

၁၀၈၀။ ရဟန်းတို့ များပြားသော ဖီလာစကားကို မပြောကုန်ရာ။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း -

(၁) မင်းနှင့် စပ်သောစကား	(၁၄) ယာဉ်နှင့် စပ်သောစကား
(၂) ခိုးသူနှင့် စပ်သောစကား	(၁၅) ရွာနှင့် စပ်သောစကား
(၃) အမတ်ကြီးနှင့် စပ်သောစကား	(၁၆) နိဂုံးနှင့် စပ်သောစကား
(၄) စစ်သည်နှင့် စပ်သောစကား	(၁၇) မြို့နှင့် စပ်သောစကား
(၅) ကြောက်မက်ဖွယ်နှင့် စပ်သောစကား	(၁၈) နယ်နှင့် စပ်သောစကား
(၆) စစ်ထိုးခြင်းနှင့် စပ်သောစကား	(၁၉) မိန်းမနှင့် စပ်သောစကား
(၇) စားဖွယ်နှင့် စပ်သောစကား	(၂၀) သူရဲကောင်းနှင့် စပ်သောစကား
(၈) သောက်ဖွယ်နှင့် စပ်သောစကား	(၂၁) လမ်းနှင့် စပ်သောစကား
(၉) အဝတ်နှင့် စပ်သောစကား	(၂၂) ရေခပ်ဆိပ်နှင့် စပ်သောစကား
(၁၀) အိပ်ရာနှင့် စပ်သောစကား	(၂၃) သေလွန်သူနှင့် စပ်သောစကား
(၁၁) ပန်းနှင့် စပ်သောစကား	(၂၄) အထွေထွေနှင့် စပ်သောစကား
(၁၂) နံ့သာနှင့် စပ်သောစကား	(၂၅) လောက (အကြောင်း) နှင့် စပ်သောစကား
(၁၃) ဆွေမျိုးနှင့် စပ်သောစကား	(၂၆) သမုဒ္ဒရာ (အကြောင်း) နှင့် စပ်သောစကား

(၂၇) ကြီးပွားခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်းနှင့် စပ်သော စကားတို့တည်း။

ထိုသို့ မပြောသင့်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း -

ရဟန်းတို့ ဤစကားသည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစ မဟုတ်၊ ပြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့ ပြောဆိုလိုကုန်သည် ရှိသော် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ပြောဆိုသင့်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤစကားသည် အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်၏။ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစ ဖြစ်၏။ ပြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော သမာဓိဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဝဂ် ===

၁ - ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်

၁၀၈၁။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏- ရဟန်းတို့ ရဟန်းဖြစ်သူသည် အစွန်းနှစ်ပါးတို့ကို မမှီဝဲအပ်ကုန်၊ အဘယ်နှစ်ပါးတို့နည်း -

ယုတ်ညံ့၍ ရွာသူတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်တို့၏ အလေ့အကျင့်သာ ဖြစ်၍ အရိယာတို့၏ အလေ့အကျင့် မဟုတ်သော အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်သော ကာမဂုဏ်တို့၌ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ကပ်ငြိသောအားဖြင့် အဖန်တလဲလဲ လိုက်စား အားထုတ်ခြင်း လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့၏ အကျင့် မဟုတ်သော အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်သော ကိုယ်ပင်ပန်းမှုကို အားထုတ်ခြင်း လည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအစွန်းနှစ်ပါးတို့သို့ မကပ်ရောက်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးသဖြင့် သိတော်မူအပ်သော ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော ဉာဏ်အမြင်ကို ပြုတတ်သော အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အကျင့်သည် ကိလေသာ ငြိမ်းရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ သစ္စာလေးပါးကို သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးသဖြင့် သိတော်မူအပ်သော ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော ဉာဏ် အမြင်ကို ပြုတတ်သော ကိလေသာ ငြိမ်းခြင်းငှါ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်သော ထိုအလယ်အလတ် ဖြစ်သော မြတ်သော အကျင့်ကား အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း -

မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’၊ မှန်ကန်သော ကြံစည်မှု ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’၊ မှန်ကန်သော စကား ‘သမ္မာဝါစာ’၊ မှန်ကန်သောအလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’၊ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’၊ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’၊ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’၊ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးသဖြင့် သိတော်မူအပ်သော ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော ဉာဏ်အမြင်ကို ပြုတတ်သော အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ဤမြတ်သော အကျင့်သည် ကိလေသာ ငြိမ်းရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အိုရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ နာရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ သေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ မချစ်သော သူတို့နှင့် အတူနေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ချစ်သော သူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ လိုချင်ရာကို မရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် စွဲလမ်းရာ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်လည်း ဆင်းရဲကုန်၏။ (၁)

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။ အကြင် တဏှာသည် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်စေတတ်၏။ နှစ်သက်ခြင်း တပ်မက်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ထိုထိုအာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်တတ်၏။ ထိုတပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကာမ၌ တပ်မက်မှု

‘ကာမတဏှာ’၊ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်သော တပ်မက်မှု ‘ဘဝတဏှာ’၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်သော တပ်မက်မှု ‘ဝိဘဝတဏှာ’ တို့တည်း။ (၂)

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။ ယင်းဆင်းရဲ၏ ချုပ်ငြိမ်းရာဟူသည် ထိုတပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ၏သာလျှင် အကြွင်းမဲ့ စွဲမက်မှု ကင်းပျောက် ချုပ်ငြိမ်းရာ စွန့်လွှတ်ရာ တစ်ဖန် စွန့်ပယ်ရာ လွတ်မြောက်ရာ မကပ်ငြိရာပင် ဖြစ်၏။ (၃)

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။ ဤအရိယမဂ်သည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးဟူသောကား မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ (၄)

ရဟန်းတို့ “ဤတရားသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏” ဟု (ဘုရား မဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော (ဒုက္ခသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါဘုရားအား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက (မကြားဖူးကုန်သော ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့၌) ငါဘုရားအား။ပ။ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပိုင်းခြား၍ သိခဲ့ပြီ” ဟု (ဘုရား မဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော (ဒုက္ခသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါဘုရားအား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ (၁)

ရဟန်းတို့ “ဤတရားသည် ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား မည်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော (သမုဒယသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါဘုရားအား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပယ်အပ်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက (မကြားဖူးကုန်သောသမုဒယသစ္စာတရားတို့၌) ငါဘုရားအား။ပ။ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပယ်ပြီးပြီ” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော (သမုဒယသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါဘုရားအား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ (၂)

ရဟန်းတို့ “ဤတရားသည် ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော (နိရောဓသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါဘုရားအား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို မျက်မှောက် ပြုအပ်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက (မကြားဖူးကုန်သော နိရောဓသစ္စာတရားတို့၌) ငါဘုရားအား။ပ။ ထင်ရှား ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို မျက်မှောက်ပြုပြီးပြီ” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော (နိရောဓသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါဘုရားအား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည်

ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ (၃)

ရဟန်းတို့ “ဤတရားသည် ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာ တို့၏ အမှန်တရားမည်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော (မဂ္ဂသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါဘုရားအား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပွားများအပ်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက (မကြားဖူး ကုန်သော မဂ္ဂသစ္စာ တရားတို့၌) ငါဘုရားအား။ပ။ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပွားများပြီးပြီ” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော (မဂ္ဂသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါဘုရားအား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ (၄)

ရဟန်းတို့ “ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့၌ ဤသို့ သုံးပါးသော အပြန် တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး သော အခြင်းအရာရှိသော မှန်ကန်သော ဉာဏ်အမြင် မစင်ကြယ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ငါသည် နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြဟ္မာဏမင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ အတုမရှိသော အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိသော (အရဟတ္တမဂ်) ဉာဏ် ကို သိပြီဟု ဝန်ခံခဲ့ချေ။

ရဟန်းတို့ “ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့၌ ဤသို့ သုံးပါးသော အပြန် တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး သော အခြင်းအရာရှိသော မှန်ကန်သော ဉာဏ်အမြင်သည် စင်ကြယ်လာသော အခါ၌သာလျှင် ငါသည် နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြဟ္မာဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ အတုမရှိသော အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိသော (အရဟတ္တမဂ်) ဉာဏ်ကို သိပြီဟု ဝန်ခံခဲ့၏။ ငါ၏ (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်မှုသည် မပျက်စီးနိုင်ပြီ။ ဤကား အဆုံးစွန်သော ဘဝတည်း။ ယခုအခါ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ပြီဟု ငါ့အား ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်အမြင်သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ပဉ္စဝဂ္ဂါးပါး ရဟန်း တို့သည် နှစ်လိုကုန်သည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူကြလေကုန်၏။

ဤဂါထာမဖက် သက်သက်သော ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် အသျှင်ကောဏ္ဍည အား “ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသော တရားအလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်း သဘောရှိ၏” ဟု (ကိလေသာ) မြူ အညစ်အကြေး ကင်းသော တရားမျက်စိ ‘သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်’ သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် “ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တောဝယ် လောက၌ သမဏ ဗြဟ္မာဏ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာ တစ်ဦးတစ်ယောက် မျှ မဟောနိုင်သော အတုမရှိသော ဤဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏” ဟု ဘုမ္မစိုးနတ်တို့သည် ကောင်းချီးပေးသံကို အဆင့်ဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။ ဘုမ္မစိုးနတ်တို့၏ ကောင်းချီးပေးသံကို ကြား၍ “မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တောဝယ် လောက၌ သမဏဗြဟ္မာဏ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မဟောနိုင်သော အတုမရှိသော ဤဓမ္မစကြာ တရားတော်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏” ဟု စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့သည် အဆင့်ဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။

စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ ကောင်းချီးပေးသံကို ကြား၍ တာဝတိံသာနတ်တို့သည်။ပ။ ယာမာနတ်တို့ သည်။ပ။ တုသိတာနတ်တို့သည်။ပ။ နိမ္မာနရတီနတ်တို့သည်။ပ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်တို့သည်။ပ။

“မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တောဝယ် လောက၌ သမဏ ဗြာဟ္မဏ နတ်မာရ်နတ် ဗြဟ္မာ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မဟောနိုင်သော အတုမရှိသော ဤဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏” ဟု ဗြဟ္မာတို့သည် ကောင်းချီးပေးသံကို အဆင့်ဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ထိုအချိန် ထိုအခါ ထိုကာလတွင် အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင် ကောင်းချီးသံသည် ပြန့်နှံ့၍ တက်၏။ ဤတစ်သောင်းသော လောကဓာတ်သည်လည်း တုန်လှုပ်၏။ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်၏။ ထက်ဝန်းကျင် တုန်လှုပ်၏။ အတိုင်းအရှည်မရှိ ကြီးမားသော အရောင်အလင်းသည်လည်း လောက၌ နတ်တို့၏ အာနုဘော်ကို ကျော်လွန်၍ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ ကောဏ္ဍညသည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိလေပြီ တကား၊ ရဟန်းတို့ ကောဏ္ဍညသည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိလေပြီတကား” ဟု ဤဥဒါန်းကို ကျူးရင့် တော်မူ၏။ ဤဥဒါန်းကို ကျူးရင့်တော်မူသော ကြောင့်သာလျှင် အသျှင်ကောဏ္ဍညအား ‘အညာသိ ကောဏ္ဍည’ ဟူ၍သာ အမည်တွင်၏။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ် ===

၂ - တထာဂတသုတ်

၁၀၈၂။ ရဟန်းတို့ “ဤတရားသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့၌ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ပညာမျက်စိ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အမှန်တရား (ဒုက္ခသစ္စာ) ကို ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက (မကြားဖူးကုန်သော ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့၌) မြတ်စွာဘုရားတို့အား။ပ။ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား (ဒုက္ခသစ္စာ) ကို ပိုင်းခြား၍ သိခဲ့ပြီးပြီ” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့၌ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင် သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ (၁)

ရဟန်းတို့ “ဤတရားသည် ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော သမုဒယသစ္စာတရားတို့၌ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ပညာ မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင် သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပယ်အပ်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက (မကြားဖူးကုန်သော သမုဒယသစ္စာတရားတို့၌) မြတ်စွာဘုရား တို့အား။ပ။ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်

တရားကို ပယ်ပြီးပြီ” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော သမုဒယသစ္စာတရားတို့၌ မြတ်စွာ ဘုရားတို့အား ပညာ မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ (၂)

ရဟန်းတို့ “ဤတရားသည် ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား မည်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော (နိရောဓသစ္စာ) တရားတို့၌ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင် သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက (မကြားဖူးကုန်သော နိရောဓသစ္စာတရားတို့၌) မြတ်စွာဘုရားတို့အား။ပ။ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို မျက်မှောက်ပြု ပြီးပြီ” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော (နိရောဓသစ္စာ) တရားတို့၌ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ (၃)

ရဟန်းတို့ “ဤတရားသည် ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာ တို့၏ အမှန်တရားတည်း” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော (မဂ္ဂသစ္စာ) တရားတို့၌ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအား ဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက် ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပွားများအပ်၏” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက (မကြားဖူးကုန်သော မဂ္ဂသစ္စာတရားတို့၌) မြတ်စွာဘုရားတို့အား။ပ။ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပွားများ ပြီးပြီ” ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဖူးကုန်သော (မဂ္ဂသစ္စာ) တရားတို့၌ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ပညာ မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ (မိန့်တော်မူ၏)။ (၄)

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ် ===

၃ - ခန္ဓသုတ်

၁၀၈၃။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ‘အရိယသစ္စာ’ တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

- (၁) ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊
- (၂) ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊
- (၃) ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊
- (၄) ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့ တည်း။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ “ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့တည်း” ဟု ပြောဆိုရာ၏။ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရုပ်ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ။ပ။

ဝိညာဏ်ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်စေတတ်သော နှစ်သက်ခြင်း တပ်မက်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော ထိုထိုအာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်တတ်သော တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ ကာမ၌ တပ်မက်မှု ‘ကာမတဏှာ’၊ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်သော ‘ဘဝတဏှာ’၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်သော ‘ဝိဘဝ တဏှာ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန် တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ ထိုတပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ၏သာလျှင် အကြွင်းမဲ့ စွဲမက်မှု ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းရာ စွန့်လွှတ်ရာ တစ်ဖန် စွန့်ပယ်ရာ လွတ်မြောက်ရာ မကပ်ငြိရာ ဖြစ်သော (နိဗ္ဗာန်) ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဟူသည် အဘယ်နည်း။ အင်္ဂါရုပ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

- ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။
- ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။
- “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ် ===

၄ - အဇ္ဈတ္တိကာယတနသုတ်

၁၀၈၄။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့ နည်း -

(၁) ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊

(၂) ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊

(၃) ဆင်းရဲချုပ်ရာ ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊

(၄) ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့ တည်း။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ “အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်သော (အာယတန) ခြောက်ပါးတို့တည်း” ဟု ပြောဆိုရာ၏။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း။ စက္ခာယတန ။ပ။ မနာယတနတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်စေတတ်သော နှစ်သက်ခြင်း တပ်မက်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော ထိုထိုအာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်တတ်သော တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ ကာမတို့၌ တပ်မက်မှု ‘ကာမတဏှာ’၊ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်သော ‘ဘဝတဏှာ’၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်သော ‘ဝိဘဝ တဏှာ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ ထိုတပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ၏သာလျှင် အကြွင်းမဲ့ စွဲမက်မှု ကင်းပျောက် ချုပ်ငြိမ်းရာ စွန့်လွှတ်ရာ တစ်ဖန် စွန့်ပယ်ရာ လွတ်မြောက်ရာ မကပ်ငြိရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲချုပ်ရာ ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဟူသည် အဘယ်နည်း။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မေဗ္ဗစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ် ===

၅ - ပဌမ ဓာရဏသုတ်

၁၀၈၅။ ရဟန်းတို့ “ငါ ဟောကြားအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို သင်တို့ ဆောင်ထားကြကုန်၏လော” ဟု ဤသို့ မိန့်တော်မူလတ်သော် ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏” ဟု (လျှောက်ထား၏)။ ရဟန်း “ငါ ဟောကြားအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့လျှင် သင် ဆောင်ထားသနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပဌမ ဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဒုတိယ ဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား တတိယ ဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား စတုတ္ထ ဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။

အသျှင်ဘုရား “မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို ဤသို့ အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏” ဟု လျှောက်၏။

ရဟန်း ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ရဟန်း ငါ ဟောကြားအပ်ကုန်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာပင် သင် ဆောင်ထားပေ၏။ ရဟန်း ပဌမ ငါ ဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင် ဆောင်ထားလော့။ ရဟန်း ဒုတိယငါ ဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင်ဆောင်ထားလော့။ ရဟန်း တတိယ ငါ ဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင် ဆောင်ထားလော့။ ရဟန်း စတုတ္ထ ငါဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင် ဆောင်ထားလော့။ ရဟန်း “ငါ ဟောကြားအပ်ကုန်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပင် သင် ဆောင်ထားလော့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်း ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။
“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ် ===

၆ - ဒုတိယ ဓာရဏသုတ်

၁၀၈၆။ ရဟန်းတို့ “ငါ ဟောကြားအပ်ကုန်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို သင်တို့ ဆောင်ထားကြကုန်၏လော” ဟု ဤသို့ မိန့်တော်မူလတ်သော် ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏” ဟု (လျှောက်ထား၏)။ ရဟန်း “ငါ ဟောကြားအပ် ကုန်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့လျှင် သင် ဆောင်ထားသနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပဌမ ဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား “ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်သော ပဌမ အရိယသစ္စာတရားသည် မဟုတ်မမှန်သေး၊ ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော ပဌမ အရိယသစ္စာတရားကို ပယ်စွန့်၍ အခြားသော ဒုက္ခဖြစ်သော ပဌမ အရိယသစ္စာတရားကို ပညတ်အံ့” ဟု တစ်ဦးဦးသော သမဏကဖြစ်စေ၊ ဗြာဟ္မဏကဖြစ်စေ ပြောဆိုရာသော အကြောင်း မရှိပါ။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဒုတိယ ဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယသစ္စာတရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား စတုတ္ထ ဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယသစ္စာတရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား “ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထအရိယ သစ္စာတရားသည် မဟုတ်မမှန်သေး၊ ငါသည် ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် ဖြစ်သော စတုတ္ထ အရိယသစ္စာတရားကို ပယ်စွန့်၍ အခြားသော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထ အရိယသစ္စာတရားကို ပညတ်အံ့” ဟု တစ်ဦးဦးသော သမဏကဖြစ်စေ၊ ဗြာဟ္မဏကဖြစ်စေ ပြောဆိုရာသော အကြောင်း မရှိပါ။

အသျှင်ဘုရား “မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်ကုန်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို ဤသို့လျှင် အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ရဟန်း ငါ ဟောကြားအပ်ကုန်သော အရိယာသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာပင် သင် ဆောင်ထားပေ၏။ ရဟန်း ပဌမ ငါ ဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင် ဆောင်ထားလော့၊ ရဟန်း “ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားသော ဆင်းရဲဖြစ်သော ပဌမ အရိယသစ္စာတရားသည် မဟုတ်မမှန်သေး၊ ငါသည် ထိုဆင်းရဲဟု ဆိုအပ်သော ပဌမ ဒုက္ခအရိယသစ္စာတရားကို ပယ်စွန့်၍ အခြားသော ဆင်းရဲဖြစ်သော ပဌမဒုက္ခ အရိယသစ္စာတရားကို ပညတ်အံ့” ဟု တစ်ဦးဦးသော သမဏကဖြစ်စေ၊ ဗြာဟ္မဏကဖြစ်စေ ပြောဆိုရာသော အကြောင်း မရှိ။ ရဟန်း ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို။ ပ။ ရဟန်း ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို။ ပ။ ရဟန်း ငါ ဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထ အရိယသစ္စာတရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင် ဆောင်ထားလော့၊ ရဟန်း “ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထ အရိယသစ္စာတရားသည် မဟုတ်မမှန်သေး၊ ငါသည် ထိုဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထ အရိယသစ္စာတရားကို ပယ်စွန့်၍ အခြားသော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထ အရိယသစ္စာတရားကို ပညတ်အံ့” ဟု တစ်ဦးဦးသော သမဏကဖြစ်စေ၊ ဗြာဟ္မဏကဖြစ်စေ ပြောဆိုရာသော အကြောင်း မရှိ။ ရဟန်း “ငါဟောကြားအပ်ကုန်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပင် သင် ဆောင်ထားလော့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်း ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ် ===

၇ - အဝိဇ္ဇာသုတ်

၁၀၈၇။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား အမှန် မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်မျှဖြင့် အမှန်မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ သို့ ရောက်သူ ဖြစ်ပါသနည်း” ဟု လျှောက်ထား၏။

ရဟန်း ဆင်းရဲကို မသိခြင်း၊ ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို မသိခြင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို မသိခြင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိခြင်းကို အမှန်မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤမျှဖြင့်လည်း အမှန်မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ သို့ ရောက်သူ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်း ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ် ===

၈ - ဝိဇ္ဇာသုတ်

၁၀၈၈။ ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား ထိုးထွင်း၍ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ ထိုးထွင်း၍ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုးထွင်း၍ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်မျှဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ သို့ ရောက်သူ ဖြစ်ပါသနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း ဆင်းရဲကို သိခြင်း၊ ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို သိခြင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို သိခြင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိခြင်းကို ထိုးထွင်း၍ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤမျှဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ သို့ ရောက်သူ ဖြစ်၏။

ရဟန်း ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဝဂ် ===

၉ - သင်္ကာသနသုတ်

၁၀၈၉။ ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယသစ္စာ” ဟု ငါ ပညတ်သော တရား၌ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ဤဆင်းရဲသည် အရိယသစ္စာမည်၏ဟု (ချဲ့အပ်သည်ရှိသော်) အက္ခရာတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်၊ ဗျည်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်၊ ဝေဖန်ခြင်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်။ ဤကား ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော။ပ။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယသစ္စာ” ဟု ငါ ပညတ်သော တရား၌ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ဤဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်သည် အရိယသစ္စာမည်၏ဟု (ချဲ့အပ်သည်ရှိသော်) အက္ခရာတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်၊ ဗျည်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်၊ ဝေဖန်ခြင်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ် ===

၁၀ - တထသုတ်

၁၀၉၀။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့သည် မှန်ကုန်၏။ မချွတ်ယွင်းကုန်၊ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ရဟန်းတို့ ဤဆင်းရဲတရားသည် မှန်၏။ မချွတ်မယွင်း၊ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ ဤဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း တရားသည် မှန်၏။ မချွတ်မယွင်း၊ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ ဤဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တရားသည် မှန်၏။ မချွတ်မယွင်း၊ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ ဤဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တရားသည် မှန်၏။ မချွတ်မယွင်း၊ တစ်ပါးသော အခြင်း အရာအားဖြင့် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့သည် မှန်ကုန်၏။ မချွတ်မယွင်းကုန်၊ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် မဖြစ်ကုန်။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ကောဋိဂါမဝဂ် ===

၁ - ပဌမ ကောဋိဂါမသုတ်

၁၀၉၁။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝဇ္ဇီတိုင်း ကောဋိရွာ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-“ရဟန်းတို့ အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို လျော်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည် လည်းကောင်း၊ သင်တို့သည် လည်းကောင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ(သံသရာ)ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။ အဘယ်လေးပါးတို့ကို (မသိခြင်းကြောင့်) နည်း။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည် လည်းကောင်း၊ သင်တို့သည် လည်းကောင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။ ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည် လည်းကောင်း၊ သင်တို့သည် လည်းကောင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

ရဟန်းတို့ ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာ သိပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။

ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာ သိပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာ သိပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။ ဘဝတို့၌ တပ်မက်ခြင်း ‘ဘဝတဏှာ’ ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီးပြီ၊ ဘဝသစ်သို့ ဆွဲဆောင်တတ်သော ကြိုးနှင့် တူစွာ ဘဝတဏှာသည် ကုန်လေပြီ၊ ယခုအခါ တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ပြီ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏-

“အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်ခြင်းကြောင့် ထိုထို ဘဝတို့၌ ရှည်လျားစွာသော (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

ထိုအရိယာသစ္စာတို့ကို (ငါ) သိမြင်ပေပြီ၊ ဘဝသစ်သို့ ဆွဲဆောင်တတ်သော ကြိုးနှင့်တူစွာ ဘဝတဏှာကို ကောင်းစွာ နှုတ်ပယ်ပြီးပေပြီ၊ ဆင်းရဲ၏ အမြစ်ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီးပေပြီ၊ ယခုအခါ တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ပြီ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ကောဋိဂါမဝဂ် ===

၂ - ဒုတိယ ကောဋိဂါမသုတ်

၁၀၉၂။ ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲ” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ၊ “ဤကား ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ၊ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ၊ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေကြရကုန်။

ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲ” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ၊ “ဤကား ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ၊ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ၊ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို လည်းကောင်း မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေကြရကုန်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏-

“ဆင်းရဲကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ အချင်းခပ်သိမ်း အကြွင်းမဲ့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲငြိမ်းအေးရာသို့ ရောက်ကြောင်း မဂ်ကို လည်းကောင်း မသိကြသူတို့သည် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့်(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာမှ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ဘဝ၏ အဆုံးကို ပြုလုပ်ရန် မထိုက်တန်ကုန်၊ အမှန်စင်စစ် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်းသို့ ကပ်ရောက်ရကုန်၏။

“ဆင်းရဲကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ အချင်းခပ်သိမ်း အကြွင်းမဲ့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲငြိမ်းအေးရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း မဂ်ကို လည်းကောင်း သိကြသူတို့သည် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ဘဝ၏ အဆုံးကို ပြုလုပ်ရန် ထိုက်တန်ကုန်၏။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်းသို့ မကပ်ရောက်ရကုန်” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ကောဋိဂါမဝဂ် ===

၃ - သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသုတ်

၁၀၉၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော မြတ်စွာဘုရားကို “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ” ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ကောဋိဂါမဝဂ် ===

၄ - အရဟန္တသုတ်

၁၀၉၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ရှေးအတိတ်အခါက ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာတရား လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်မည့် မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယာသစ္စာတရား လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက် ကုန်သော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာတရား လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ရှေးအတိတ်အခါက ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည်။ပ။ သိတော်မူကုန် မည့် မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည်။ပ။ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှ အားလုံးတို့

သည် ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ကောဋီဂါမဝဂ် ===

၅ - အာသဝက္ခယသုတ်

၁၀၉၅။ ရဟန်းတို့ သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်ခြင်းကို ငါဆို၏။ မသိသူ မမြင်သူအား အာသဝ ကုန်ခြင်းကို ငါ မဆို။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့ သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်ခြင်းသည် ဖြစ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်၏။ “ဤကား ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ သိသူ မြင်သူအား အာသဝ ကုန်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ကောဋိဂါမဝဂ် ===

၆ - မိတ္တသုတ်

၁၀၉၆။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား (စောင့်ရှောက်) ထိုက်သူ ဟူသမျှတို့ကို လည်းကောင်း၊ မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်း ဟူသမျှတို့ကို လည်းကောင်း အရိယသစ္စာ တရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်း အကျိုးငှါ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထား အပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။

ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန် တရား၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား (စောင့်ရှောက်) ထိုက်သူ ဟူသမျှတို့ကို လည်းကောင်း၊ မိမိ စကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်း ဟူသမျှတို့ကို လည်းကောင်း ဤအရိယသစ္စာ တရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်း အကျိုးငှါ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ကောဋိဂါမဝဂ် ===

၇ - တထသုတ်

၁၀၉၇။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့ နည်း -

(၁) ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊

(၁) ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊

(၂) ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊

(၄) ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့ တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအရိယသစ္စာ လေးပါးတို့သည် မှန်ကုန်၏၊ မချွတ်ယွင်းကုန်၊ တစ်ပါးသော အခြင်း အရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် “အရိယသစ္စာ’ ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ကောဋီဂါမဝဂ် ===

၈ - လောကသုတ်

၁၀၉၈။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့ နည်း -

(၁) ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊

(၂) ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊

(၃) ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊

(၄) ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့ တည်း။

နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွ သော လူ့လောက၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အရိယမည်၏၊ ထို့ကြောင့် “အရိယသစ္စာတို့” ဟုခေါ်ဆိုအပ် ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ကောဋိဂါမဝဂ် ===

၉ - ပရိညေယျသုတ်

၁၀၉၉။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့ နည်း -

(၁) ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊

(၂) ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊

(၃) ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊

(၄) ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့တွင် ပိုင်းခြားသိအပ်သော အရိယသစ္စာသည် ရှိ၏။ ပယ်အပ်သော အရိယသစ္စာသည် ရှိ၏။ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော အရိယသစ္စာသည် ရှိ၏။ ပွားများ အပ်သော အရိယသစ္စာသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ် အရိယသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိအပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယ သစ္စာကို ပိုင်းခြားသိအပ်၏။ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို ပယ်အပ်၏။ ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက် ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို ပွားများအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - ကောဋိဂါမဝဂ် ===

၁၀ - ဂဝမ္ပတိသုတ်

၁၁၀၀။ အခါတစ်ပါး၌ များစွာသော မထေရ်ရဟန်းတို့သည် စေတတိုင်း သဟဉ္စနိကမြို့၌ (သီတင်းသုံး) နေကုန်၏။ ထိုအခါ များစွာသော မထေရ်ရဟန်းတို့သည် ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းခံရွာမှ ဖဲခွဲကြ၍ တန်ဆောင်းဝန်း၌ စုဝေးထိုင်နေကြစဉ် “ငါ့သျှင်တို့ ဆင်းရဲကို မြင်သော သူသည် ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်သလော၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကိုလည်း မြင်သလော၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း မြင်သလော” ဟု ဤသို့သော အကြား၌ ဖြစ်သော စကားသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဤသို့ ပြောဆိုကြသည်ရှိသော် အသျှင်ဂဝမ္ပတိမထေရ်သည် ရဟန်းတို့အား ဤစကားကို ဆို၏ - “ငါ့သျှင်တို့ ဤတရားစကားကို မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ ကြားနာ သင်ယူခဲ့ရ၏။ ‘ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲကိုမြင်သော သူသည် ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်၏။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကိုလည်း မြင်၏။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း မြင်၏။ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို မြင်သော သူသည် ဆင်းရဲကိုလည်း မြင်၏။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကိုလည်း မြင်၏။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း မြင်၏။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို မြင်သော သူသည် ဆင်းရဲကိုလည်း မြင်၏။ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်၏။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း မြင်၏။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မြင်သော သူသည် ဆင်းရဲကိုလည်း မြင်၏။ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်၏။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကိုလည်း မြင်၏’ ဟု ဤတရားစကားကို မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ ကြားနာသင်ယူခဲ့ရ၏” ဟု ပြောဆိုလေ၏။

ဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် ကောဋိဂါမဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သီသပါဝနဝဂ် ===

၁ - သီသပါဝနသုတ်

၁၁၀၁။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသမ္ဗိပြည် ယင်းတိုက်တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အနည်းငယ်သော ယင်းတိုက်ရွက်တို့ကို လက်ဖြင့်ကိုင်၍ “ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း၊ ငါ လက်ဖြင့် ကိုင်ထားအပ်ကုန်သော အနည်းငယ်သော ယင်းတိုက်ရွက်တို့နှင့် ယင်းတိုက်တော အတွင်းရှိ ယင်းတိုက်ရွက်တို့သည် အဘယ်က များပြားသနည်း” ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားလက်ဖြင့် ကိုင်ထားအပ် ကုန်သော ယင်းတိုက်ရွက်တို့သည် နည်းလှပါကုန်၏။ စင်စစ်သော်ကား ယင်းတိုက်တောအတွင်းရှိ ယင်းတိုက်ရွက်တို့သာ များလှပါ ကုန်၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ငါသည် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မဟောအပ်သော တရားသည်သာ များပြား၏။ အဘယ်ကြောင့် ထိုတရားကို ငါ မဟောသနည်းဟူမူ- ရဟန်းတို့ ထိုတရားသည် အကျိုး စီးပွားနှင့်မစပ်၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစမဟုတ်၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်မက်မှု ကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားကို ငါ မဟောအပ်။

ရဟန်းတို့ အဘယ်တရားမျိုးကို ငါ ဟောအပ်သနည်းဟူမူ-ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ငါဟောအပ်၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ငါ ဟောအပ်၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း” ဟု ငါ ဟောအပ်၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် တည်း” ဟု ငါ ဟောအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်ကြောင့် ထိုတရားကို ဟောသနည်းဟူမူ- ရဟန်းတို့ ထိုတရားသည် အကျိုးစီးပွား နှင့်စပ်၏။ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်၏။ ထိုတရားသည် ငြီးငွေ့ရန် တပ်မက်မှု ကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားကို ဟောအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သီသပါဝနဝဂ် ===

၂ - ဒဒိရပတ္တသုတ်

၁၁၀၂။ “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း မသိမူ၍ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း မသိမူ၍ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း မသိမူ၍ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်မြတ်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းမသိမူ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုလိမ့်မည်” ဟု ဤသို့ ပြောရာသော အကြောင်းသည် မရှိ။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား “ငါသည် ရှားရွက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ထင်းရှူးရွက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သျှစ်သျှားရွက်တို့ကို လည်းကောင်း ဖက်ခွက် ပြုလုပ်၍ ရေကိုမူလည်း ဆောင်အံ့၊ (ဖက်လိပ်) နားတောင်း ပြုလုပ်၍မူလည်း ပန်အံ့” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းသည် မရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းတို့ “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း မသိမူ၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း မသိမူ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်လိမ့်မည်” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာသောအကြောင်းသည် မရှိ။

ရဟန်းတို့ “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း သိသည် ဖြစ်၍ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိသည် ဖြစ်၍ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိသည် ဖြစ်၍ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိသည် ဖြစ်၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်လိမ့်မည်” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား “ငါသည် ပဒုမာကြာရွက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ပေါက်ရွက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ခွေးတောက် (မာလော) ရွက်တို့ကို လည်းကောင်း ဖက်ခွက် ပြုလုပ်၍ ရေကိုမူလည်း ဆောင်အံ့၊ (ဖက်လိပ်) နားတောင်း ပြုလုပ်၍မူလည်း ပန်အံ့” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာသော အကြောင်း ရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းတို့ “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိသည် ဖြစ်၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိသည် ဖြစ်၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်လိမ့်မည်” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သီသပါဝနဝဂ် ===

၃ - ဒဏ္ဍသုတ်

၁၁၀၃။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကောင်းကင်ထက်သို့ ပစ်လွှင့်သော တုတ်သည် တစ်ခါတစ်ရံ လည်း အရင်းဖြင့် ကျ၍ တစ်ခါတစ်ရံလည်း အဖျားဖြင့် ကျသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် အဝိဇ္ဇာ ပိတ်ဆို့ ခံရကုန်သည် ဖြစ်၍ တဏှာဖြင့် ချည်နှောင်ခံရကုန်သည် ဖြစ်၍ ပြေးသွားကြရ ကျင်လည်ကြရ ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် တစ်ခါတစ်ရံလည်း ဤလောကမှ တမလွန် လောကသို့ သွားရကုန်၏။ တစ်ခါ တစ်ရံလည်း တမလွန် လောကမှ ဤလောကသို့ လာရကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့် နည်း၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို မမြင်ကြခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါး တို့ နည်း -

ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သီသပါဝနဝဂ် ===

၄ - စေလသုတ်

၁၁၀၄။ ရဟန်းတို့ အဝတ်ပုဆိုး၌သော် လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်း၌သော် လည်းကောင်း မီးလောင် သည်ရှိသော် အဘယ်သို့ ပြုလုပ်ရာသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အဝတ်ပုဆိုး၌သော် လည်း ကောင်း၊ ဦးခေါင်း၌သော် လည်းကောင်း မီးလောင်သည်ရှိသော် ထိုအဝတ်ပုဆိုးကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းကိုသော် လည်းကောင်း ငြိမ်းအေးစေခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အလို ‘ဆန္ဒ’ လုံ့လ အားထုတ်မှု အပြင်းအထန် အားထုတ်မှု မဆုတ်နစ်မှု အောက်မေ့မှု ဆင်ခြင်ဉာဏ်ကို ပြုလုပ်ရပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန် ၏)။

ရဟန်းတို့ မီးလောင်သော အဝတ်ပုဆိုးကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းကိုသော် လည်းကောင်း လျစ်လျူရှု၍ နှလုံးမသွင်းမူ၍ ထိုးထွင်း မသိရသေးသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိခြင်း အကျိုးငှါ အလို ‘ဆန္ဒ’ လုံ့လ အားထုတ်မှု အပြင်းအထန် အားထုတ်မှု မဆုတ်နစ်မှု အောက်မေ့မှု ဆင်ခြင်ဉာဏ်ကို ပြုလုပ်ရမည်။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း-

ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သီသပါဝနဝဂ် ===

၅ - သတ္တိသတသုတ်

၁၁၀၅။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် အသက် အနှစ်တစ်ရာရှိ၏။ အနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှည်၏။ ထိုသူ့ကို “အမောင်ယောက်ျား လာလော့၊ နံနက်အခါ၌ သင့်ကို လှံချက်တစ်ရာဖြင့် ညှဉ်းပန်းကုန်လတ္တံ့၊ မွန်းတည့်အခါ၌ လှံချက်တစ်ရာဖြင့် ညှဉ်းပန်းကုန်လတ္တံ့၊ ညနေချမ်းအခါ၌ လှံချက်တစ်ရာဖြင့် ညှဉ်းပန်းကုန်လတ္တံ့၊ အမောင်ယောက်ျား နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း လှံချက် သုံးရာသုံးရာတို့ ဖြင့် ညှဉ်းပန်းခံရသော သင်သည် အသက် အနှစ်တစ်ရာရှိသည် ဖြစ်၍ အနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှည်သည် ဖြစ်၍ အနှစ်တစ်ရာ ကုန်လွန်သောအခါ ထိုးထွင်းမသိရသေးသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါး တို့ကိုထိုးထွင်း သိရလိမ့်မည်” ဟု ဤသို့ ပြောရာ၏။

ရဟန်းတို့ အကျိုးလိုလားသော အမျိုးကောင်းသားသည် အညှဉ်းပန်းခံရန် ကပ်ရောက်ထိုက်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသံသရာ၏ အစကို မသိနိုင်ရကား လှံထိုးခံရသူ သန်လျက်ဖြတ်ခံရသူ မြားပစ်ခံရသူ ပုဆိန်ပေါက်ခံရသူတို့၏ ရှေးအစွန်းသည် မထင်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ လှံထိုး သန်လျက်ဖြတ် မြားပစ် ပုဆိန်ပေါက် ခံရ၍ သစ္စာလေးပါးကို သိခဲ့မှု အရိယသစ္စာလေးပါး သိမှုကို ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟု ငါ မဆို၊ ရဟန်းတို့ စင်စစ် သော်ကား အရိယသစ္စာလေးပါး သိမှုကို ချမ်းသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းနှင့်တကွသာ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း-

ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သီသပါဝနဝဂ် ===

၆ - ပါဏသုတ်

၁၁၀၆။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌ မြက် သစ်သား သစ်ခက် သစ်ရွက်တို့ကို ဖြတ်တောက် ခုတ်ရွှေ၍ တပေါင်းတည်း စုပုံရာ၏။ တပေါင်းတည်း စုပုံ၍ တံစို့လုပ်ရာ၏။ တံစို့ လုပ်၍ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရှိသော သတ္တဝါကြီးတို့ကို တံစို့ကြီးတို့၌ သီရာ၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရှိသော သတ္တဝါလတ်တို့ကို တံစို့လတ်တို့၌ သီရာ၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရှိသော သတ္တဝါငယ်တို့ကို တံစို့ငယ်တို့၌ သီရာ၏။ ရဟန်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌ မြက်သစ်သား သစ်ခက် သစ်ရွက်သည် ကုန်သော် ကုန်ရာ၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ (တံစို့သီနိုင်လောက်အောင်) ကြီးသော သတ္တဝါတို့သည်ကား မကုန်နိုင်ရာ၊ ရဟန်းတို့ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ တံစို့ မသီနိုင်လောက်အောင်ပင် သေးမွှားသော သတ္တဝါတို့သည် ထို့ထက်ပင် များပြားကုန်သေး၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အတ္တဘော၏ သိမ်မွေ့ခြင်းကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အပါယ်သတ္တဝါသည် များပြား၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ များပြားသော အပါယ် သတ္တဝါမှ လွတ်မြောက်ပြီးသော အမြင်မှန် (မဂ်ပညာ) နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇ - ပဌမ သူရိယသုတ်

၁၁၀၇။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်ခြင်း၏ ရှေ့ပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’သည် အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိခြင်းငှါ ရှေ့ပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိလိမ့်မည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သီသပါဝနဝဂ် ===

၈ - ဒုတိယ သူရိယသုတ်

၁၁၀၈။ ရဟန်းတို့ လနေတို့သည် လောက၌ မဖြစ်ကြသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ကြီးစွာသော အလင်းရောင်၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် မဖြစ်သေး၊ ထိုအခါ၌ အမှိုက်ထု အမှောင်ထုသည် ဖြစ်၏။ ညဉ့်နေ့တို့သည်လည်း မထင်ရှားသေးကုန်၊ လ လခွဲတို့သည်လည်း မထင်ရှားသေးကုန်၊ ဥတု နှစ်တို့သည်လည်း မထင်ရှားသေးကုန်။

ရဟန်းတို့ လနေတို့သည် လောက၌ ဖြစ်ပေါ်ကြသောအခါမှ စ၍ ကြီးစွာသော အလင်းရောင်၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ အမှိုက်ထု အမှောင်ထုသည် မဖြစ်၊ ထိုအခါ၌ ညဉ့် နေ့တို့သည် ထင်ရှားကုန်၏။ လ လခွဲတို့သည်လည်း ထင်ရှားကုန်၏။ ဥတု နှစ်တို့သည်လည်း ထင်ရှား ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော် မမူသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ကြီးစွာသော အလင်းရောင် ထင်ရှားမဖြစ်ပေါ်လာသေး၊ ထိုအခါ၌ အမှိုက်ထု အမှောင်ထုသာ ဖြစ်၏။ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို ပြောကြားခြင်း ဟောခြင်း သိစေခြင်း ဖြစ်စေခြင်း ဖွင့်လှစ်ခြင်း ဝေဖန်ခြင်းနှင့် ပေါ်လွင်အောင် ပြုခြင်းတို့သည် မဖြစ်ကုန်။

ရဟန်းတို့ လောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသော အခါမှ စ၍ ကြီးစွာသော အလင်းရောင် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ၌ အမှိုက်ထု အမှောင်ထုသည် မဖြစ်၊ ထိုအခါ၌ မြတ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို ပြောကြားခြင်း ဟောကြားခြင်း သိစေခြင်း ဖြစ်စေခြင်း ဖွင့်လှစ်ခြင်း ဝေဖန်ခြင်း ပေါ်လွင်အောင် ပြုခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သီသပါဝနဝဂ် ===

၉ - ဣန္ဒြိယသုတ်

၁၁၀၉။ ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏ ဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့သည် “ဤအသျှင်သည် သိသင့်သည်ကို သိယောင်တကား၊ မြင်သင့်သည်ကို မြင်ယောင်တကား” ဟု အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့၏ မျက်နှာကို မော်ကြည့်ကြရကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား လေဆောင်ယူနိုင်လောက်အောင် ပေါ့ပါး၍ မြေညီရာ၌ ချထားသော လဲစိုင် ဝါဂွမ်းစိုင်ကို အရှေ့မှ တိုက်ခတ်သော လေသည် အနောက်သို့ ဆောင်ယူသွားရာ၏။ အနောက်မှ တိုက်ခတ်သော လေသည် အရှေ့သို့ ဆောင်ယူသွားရာ၏။ မြောက်မှ တိုက်ခတ်သော လေသည် တောင်သို့ ဆောင်ယူသွားရာ၏။ တောင်မှ တိုက်ခတ်သော လေသည် မြောက်သို့ ဆောင်ယူသွားရာ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ လဲ ဝါဂွမ်းစိုင်၏ ပေါ့ခြင်းကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏ ဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့သည် “ဤအသျှင်သည် သိသင့်သည်ကို သိယောင်တကား၊ မြင်သင့်သည်ကို မြင်ယောင်တကား” ဟု အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့၏ မျက်နှာကို မော်ကြည့်ကြရကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ သည် “ဤအသျှင်သည် သိသင့်သည်ကို သိယောင်တကား၊ မြင်သင့်သည်ကို မြင်ယောင်တကား” ဟု အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့၏ မျက်နှာကို မော်မကြည့်ကြရကုန်။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေဝင်နက်၍ ကောင်းစွာ စိုက်ထားသော သံတိုင်သည် လည်းကောင်း၊ တံခါးတိုင်သည် လည်းကောင်း မတုန်မလှုပ်၊ အရှေ့အရပ်မှ လေပြင်းမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်လာစေကာမူ မတုန် မလှုပ် မယိမ်းမယိုင်နိုင်ရာ။ အနောက်အရပ်မှ တိုက်ခတ်လာစေကာမူ။ပ။ မြောက်အရပ်မှ တိုက်ခတ်လာစေ ကာမူ။ပ။ တောင်အရပ်မှ လေပြင်းမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်လာစေကာမူ မတုန်မလှုပ် မယိမ်းမယိုင်နိုင်ရာ။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ မြေဝင်နက်၍ တံခါးတိုင်ကို ကောင်းစွာ စိုက်ထားခြင်းကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ သမဏ ဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့သည် “ဤအသျှင်သည် သိသင့်သည်ကို သိယောင်တကား၊ မြင်သင့်သည်ကို မြင်ယောင်တကား” ဟု အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ မျက်နှာကို မော်မကြည့်ကြရကုန်။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာ မြင်ခြင်းကြောင့် တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - သီသပါဝနဝဂ် ===

၁၀ - ဝါဒတ္ထိကသုတ်

၁၁၁၀။ ရဟန်းတို့ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ အယူ (ဝါဒ)ကို အလိုရှိ၍ အယူဝါဒကို ရှာလေ့ရှိသော သမဏဗြာဟ္မဏသည် “ထိုရဟန်းအား အယူ (ဝါဒ)ကို တင်အံ့” ဟု အရှေ့အရပ်မှ လည်းကောင်း၊ အနောက်အရပ်မှ လည်းကောင်း၊ မြောက်အရပ်မှ လည်းကောင်း၊ တောင်အရပ်မှလည်းကောင်း လာစေကာမူ ထိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသော ရဟန်းကို အကြောင်းယုတ္တိနှင့်တကွ တုန်လှုပ်စေလတ္တံ့၊ ယိမ်းယိုင်စေ လတ္တံ့ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိ။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေဝင် ရှစ်တောင် မြေပေါ် ရှစ်တောင်ရှိ၍ တစ်ဆယ့်ခြောက်တောင်ရှိ ကျောက်တိုင်သည် အရှေ့အရပ်မှ လည်းကောင်း ။ပ။ အနောက်အရပ်မှ လည်းကောင်း၊ မြောက်အရပ်မှ လည်းကောင်း၊ တောင်အရပ်မှ လည်းကောင်း လေပြင်းမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်လာစေကာမူ မတုန်မလှုပ် မယိမ်းမယိုင်နိုင်ရာ။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မြေဝင်နက်၍ ကျောက်တိုင်ကို ကောင်းစွာ စိုက်ထားခြင်းကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အကြင်ရဟန်းသည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ အယူ(ဝါဒ)ကို အလိုရှိ၍ အယူဝါဒကို ရှာလေ့ရှိသော သမဏဗြာဟ္မဏသည် “ထိုရဟန်းအား အယူ (ဝါဒ) ကိုတင်အံ့” ဟု အရှေ့အရပ်မှ လည်းကောင်း၊ အနောက်အရပ်မှ လည်းကောင်း၊ မြောက်အရပ် မှလည်းကောင်း၊ တောင်အရပ်မှ လည်းကောင်း အကယ်၍ လာရာ၏။ ထိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသော ရဟန်းကို အကြောင်းနှင့်တကွ တုန်လှုပ်ယိမ်းယိုင် စေနိုင်လတ္တံ့ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိ။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာ မြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့ကိုနည်း၊

ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် သီသပါဝနဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပပါတဝဂ် ===

၁ - လောကစိန္တာသုတ်

၁၁၁၁။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာကျွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏- “ရဟန်းတို့ ရှေးက ဖြစ်ဖူးသည်ကား ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် ‘ကြံစည်ဖွယ်ရာ လောကရေးရာ ‘လောကစိန္တာ’ကို ကြံအံ့’ ဟု ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ထွက်၍ သုမာဂဓရေကန်ရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် သုမာဂဓရေကန် ကမ်းနား၌ လောကစိန္တာကို ကြံလျက် ထိုင်နေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုယောက်ျားသည် သုမာဂဓရေကန် ကမ်းနား၌ ကြာစွယ်ကြာရင်းသို့ ဝင်သွားသော အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်သည်ကို မြင်ရ၍ ‘ငါသည်ကား ရူးလေယောင်တကား၊ ငါသည်ကား စိတ်ပျံ့လွင့် လေယောင်တကား၊ လောက၌ မရှိသော အရာကို ငါ မြင်၏’ ဟု ဤသို့ အကြံ ဖြစ်လေ၏။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ထိုယောက်ျားသည် မြို့သို့ ဝင်၍ ‘အသျှင်တို့ ငါသည်ကား ရူးလေယောင်တကား၊ အသျှင်တို့ငါသည်ကား စိတ်ပျံ့လွင့်လေ ယောင်တကား၊ လောက၌ မရှိသော အရာကို ငါ မြင်၏’ ဟု များစွာသော လူအပေါင်းအား ပြောကြား လေ၏။

အမောင်ယောက်ျား အဘယ်သို့လျှင် သင် ရူးသနည်း၊ အမောင်ယောက်ျား အဘယ်သို့လျှင် သင် စိတ်ပျံ့လွင့်သနည်း၊ ဥင်မြင်သော အရာသည် လောက၌ စိုးစဉ်းမျှ မရှိသလောဟု မေးကြ၏။ အသျှင်တို့ ဤအရပ်၌ ငါသည် လောကစိန္တာကို ကြံအံ့ဟု ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ထွက်ခဲ့၍ သုမာဂဓရေကန်ရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် သုမာဂဓရေကန် ကမ်းနား၌ လောကစိန္တာကို ကြံလျက် ထိုင်နေပါ၏။ အရှင်တို့ ငါသည် သုမာဂဓရေကန် ကမ်းနား၌ ကြာစွယ်ကြာရင်းသို့ ဝင်သွားသော အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်သည်ကို မြင်ရပါ၏။ အရှင်တို့ ငါသည် ဤသို့လျှင် ရူးပါ၏။ ဤသို့လျှင် စိတ်ပျံ့လွင့်ပါ၏။ ငါ မြင်သော ဤအရာ သည်လည်း လောက၌ မရှိဟု ပြောကြား၏။ အမောင်ယောက်ျား သင်သည် အမှန်ရူးလေပြီ၊ အမှန် စိတ်ပျံ့လွင့်လေပြီ၊ သင် မြင်သော ဤအရာသည်လည်း လောက၌ မရှိ” ဟု ပြောကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုယောက်ျားသည် အမှန်ကိုသာ မြင်၏။ မမှန်ကို မြင်သည် မဟုတ်။ ရဟန်းတို့ ရှေးက ဖြစ်ဖူးသည်ကား နတ်နှင့် အသုရာတို့ စစ်ပွဲသည် ရင်ဆိုင် ချီတက်ခဲ့ဖူး၏။ ရဟန်းတို့ ထိုစစ်ပွဲ၌ နတ်တို့ အောင်မြင်ကုန်၏။ အသုရာတို့ ရှုံးနိမ့်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ရှုံးနိမ့်သော အသုရာတို့သည် ကြောက်လန့် ကုန်သည် ဖြစ်၍ နတ်တို့ကို မိန်းမောတွေဝေစေလျက် ကြာစွယ်ကြာရင်းဖြင့် အသုရာပြည်သို့ ဝင်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “လောကသည် မြဲ၏” ဟု လည်းကောင်း၊ “လောကသည် မမြဲ” ဟု လည်း ကောင်း၊ “လောကသည် အဆုံးရှိ၏” ဟု လည်းကောင်း၊ “လောကသည် အဆုံးမရှိ” ဟု လည်းကောင်း၊ “ထိုအသက်သည်ပင် ထိုကိုယ်ဖြစ်၏” ဟုလည်းကောင်း၊ “အသက်သည် တခြားကိုယ်သည် တခြား” ဟု လည်းကောင်း၊ “သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်၏” ဟု လည်းကောင်း၊ “သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မဖြစ်” ဟု လည်းကောင်း၊ “သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်လည်း ဖြစ် မဖြစ်လည်း မဖြစ်” ဟု လည်းကောင်း၊ “သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်” ဟု လည်းကောင်း လောကစိန္တာကို မကြံကန်ရာ။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤအကြံသည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်၊ မဂ်ဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစ မဟုတ်၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်မက်မှု ကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထိုးထွင်း၍ သိရန် ကိုယ်တိုင် သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့ ကြံစည်လိုကုန်သည် ရှိသော် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤအကြံအစည်သည် အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်၏။ ဤအကြံ အစည်သည် မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်၏။ ဤအကြံအစည်သည် ငြီးငွေ့ရန် တပ်မက်မှု ကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထိုးထွင်း၍ သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပပါတဝဂ် ===

၂ - ပပါတသုတ်

၁၁၁၂။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ နေ့သန့်စင်ရန် ပဋိဘာနတောင်ထွတ်သို့ သွားကြကုန်အံ့” ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူလတ်သော် “ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား” ဟု ထိုရဟန်းတို့ သည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ ပဋိဘာနတောင်ထွတ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတစ်ပါးသည် ပဋိဘာနတောင် ထွတ်၌ ကြီးစွာသော ချောက်ကမ်းပါးကို မြင်ရ၍ မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား ဤချောက်ကမ်းပါး သည် ကြီးလေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ဤချောက်ကမ်းပါးသည် အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းလေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ဤချောက်ကမ်းပါးထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းသော အခြားသော ချောက်ကမ်းပါးသည် ရှိပါသေးသလော” ဟု ဤစကားကို လျှောက်၏။ ရဟန်း ဤချောက် ကမ်းပါးထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းသော အခြားသော ချောက်ကမ်းပါးသည် ရှိသေး၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤချောက်ကမ်းပါးထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်း သော အခြားသော ချောက်ကမ်းပါးသည် အဘယ်ပါနည်းဟု လျှောက်၏။

ရဟန်း “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသု၊ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသု၊ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသု။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသု ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ အိုမှု ‘ဇရာ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ သေမှု ‘မရဏ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ ပူဆွေးမှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု (နှလုံးမသာမှု) ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုတို့ကို ဖြစ်စေတတ် ကုန်သော ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။

ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု (နှလုံးမသာမှု) ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုဟူသော ဆင်းရဲအပေါင်းမှ လွတ်ရ ကုန်၏ဟု ငါ ဟော၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပပါတဝဂ် ===

၃ - မဟာပရိဋ္ဌာဟသုတ်

၁၁၁၃။ ရဟန်းတို့ မဟာပရိဋ္ဌာဟ^၁မည်သော ငရဲသည် ရှိ၏။ ထိုငရဲ၌ အဆင်းဟူသမျှကို မျက်စိဖြင့် မြင်ရသည်ရှိသော် မလိုလားဖွယ် အဆင်းကိုသာ မြင်ရ၏။ လိုလားဖွယ် အဆင်းကို မမြင်ရ။ မနှစ်ခြိုက် ဖွယ် အဆင်းကိုသာ မြင်ရ၏။ နှစ်ခြိုက်ဖွယ် အဆင်းကို မမြင်ရ။ မမြတ်နိုးဖွယ် အဆင်းကိုသာ မြင်ရ၏။ မြတ်နိုးဖွယ် အဆင်းကို မမြင်ရ။ အသံဟူသမျှကို နားဖြင့် ကြားရသည်ရှိသော်။ပ။ တွေ့ထိမှုဟူသမျှကို ကိုယ်ဖြင့် တွေ့ထိရသည်ရှိသော်။ပ။ သဘောတရားဟူသမျှကို စိတ်ဖြင့် သိရသည်ရှိသော် မလိုလားဖွယ် သဘောကိုသာ သိရ၏။ လိုလားဖွယ် သဘောကို မသိရ။ မနှစ်ခြိုက်ဖွယ် သဘောကိုသာ သိရ၏။ နှစ်ခြိုက်ဖွယ် သဘောကို မသိရ။ မမြတ်နိုးဖွယ် သဘောကိုသာ သိရ၏။ မြတ်နိုးဖွယ် သဘောကို မသိရ ဟု မိန့်တော်မူလတ်သော် ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား ထိုပူလောင်ခြင်းသည် ကြီးလေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ထိုပူလောင်ခြင်းသည် အလွန်ကြီးလေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ထိုပူလောင်ခြင်းထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြားသော ပူလောင်ခြင်းသည် ရှိပါသေး သလော” ဟု လျှောက်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုပူလောင်ခြင်းထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြားသော ပူလောင်ခြင်းသည် ရှိသေး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား ထိုပူလောင်ခြင်းထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြားသော ပူလောင်ခြင်းဟူသည် အဘယ် ပါနည်း။

ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ပ။ မွေ့လျော်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ပ။ ပြုစီရင်ကုန်၏။ ပြုစီရင်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ပ။ ပဋိသန္ဓေနေမှု အပူဖြင့်လည်း ပူလောင်ကုန်၏။ အိုမှု အပူဖြင့်လည်း ပူလောင်ကုန်၏။ သေမှု အပူဖြင့်လည်း ပူလောင်ကုန်၏။ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု (နှလုံးမသာမှု) ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု အပူဖြင့်လည်း ပူလောင်ကုန်၏။ ထိုသူတို့ သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု (နှလုံးမသာမှု) ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့ ဟူသော ဆင်းရဲမှ မလွတ်ကုန်ဟု ငါ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံ သင်္ခါရတို့၌ မမွေ့လျော်ကုန်။ပ။ မမွေ့လျော်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ပ။

မပြုစီရင်ကုန်။ပ။ မပြုစီရင်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု အပူဖြင့်လည်း မပူလောင်ကုန်၊ အိုမှု အပူဖြင့်လည်း မပူလောင်ကုန်၊ သေမှု အပူဖြင့်လည်း မပူလောင်ကုန်၊ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု (နှလုံးမသာမှု) ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု အပူဖြင့်လည်း မပူလောင်ကုန်။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေ နေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုတို့ ဟူသော ဆင်းရဲမှ လွတ်ကုန်၏ဟု ငါ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၁။ မဟာ-ကြီးသော (ပြင်းထန်သော)၊ ပရိဋ္ဌာဟ-ပူပန်ခြင်း။ ကြီးကျယ် ပြင်းထန်သော ပူပန်ခြင်း ရှိသော ငရဲ။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပပါတဝဂ် ===

၄ - ကုဋ္ဌာဂါရသုတ်

၁၁၁၄။ ရဟန်းတို့ “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမူ၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမူ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုအံ့” ဟု ပြောဆိုနိုင်ရာသော အကြောင်း မရှိ။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား “ငါသည် ပြာသာဒ်ဆောင်တပ်သော အိမ်၏ အောက်ပိုင်းကို မဆောက် လုပ်သေးမူ၍ အထက်ပိုင်းကို တင်အံ့” ဟု ပြောဆိုနိုင်ရာသော အကြောင်းသည် မရှိ။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမူ၍။ပ။

ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမူ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုအံ့” ဟု ပြောဆိုနိုင်ရာသော အကြောင်း မရှိ။

ရဟန်းတို့ “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို သိ၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို သိ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုအံ့” ဟု ပြောဆိုနိုင်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား “ငါသည် ပြာသာဒ်ဆောင်တပ်သော အိမ်၏ အောက်ပိုင်းကို ဆောက်လုပ်ပြီး၍ အထက်ပိုင်းကို တင်အံ့” ဟု ပြောဆိုနိုင်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို သိ၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို သိ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုအံ့” ဟု ပြောဆိုနိုင်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပပါတဝဂ် ===

၅ - ဝါလသုတ်

၁၁၁၅။ အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သော ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင် ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် ဝေသာလီပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မင်းကွန်း၌ မြားပစ်အတတ်ကို ပြုလုပ် (လေ့ကျင့်) ကုန်သော ဝေးသော အရပ်မှပင် မြားကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲမချော် ဝင်၍ ကျစေနိုင်ကုန်သော များစွာသော လိစ္ဆဝီ မင်းသားငယ်တို့ကို တွေ့မြင်ရ၍ “ဤလိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့သည် (လေးအတတ်ကို) တတ်မြောက်ပေကုန်စွတကား၊ ဤလိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့သည် ကောင်းစွာ တတ်မြောက်ပေကုန်စွတကား၊ ဝေးသော အရပ်မှပင် မြားကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲမချော် ဝင်၍ ကျစေနိုင်ကြပါပေစွ” ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဝေသာလီပြည်၌ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းခံရွာမှ ဖဲခွါခွဲကာ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေလျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- “အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤနေ့ နံနက် အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူလျက် ဝေသာလီပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မင်းကွန်း၌ မြားပစ်အတတ်ကို ပြုလုပ် (လေ့ကျင့်) ကုန်သော ဝေးသော အရပ်မှပင် မြားကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲမချော် ဝင်၍ ကျစေနိုင် ကုန်သော များစွာသော လိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့ကို တွေ့မြင်ရ၍ “ဤလိစ္ဆဝီ မင်းသားငယ်တို့သည် (လေး အတတ်ကို) တတ်မြောက်ပေကုန် စွတကား၊ ဤလိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့သည် ကောင်းစွာ တတ်မြောက်ပေ ကုန်စွတကား၊ ဝေးသော အရပ်မှပင် မြားကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲ မချော် ဝင်၍ ကျစေနိုင်ကြပါပေစွ” ဟု အကျွန်ုပ်အား အကြံဖြစ်ပါသည်ဟု (ဤစကားကို လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ အကြင်သူသည် ဝေးသောအရပ်မှပင် မြားကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲမချော် ဝင်၍ ကျစေနိုင်ရာ၏။ အကြင်သူသည် ကား ခုနစ်စိတ် ခွဲစိတ်ထားသော သားမြီးဖျား အချင်းချင်း (အဖျားဖြင့်အဖျားကို) ထိုးဖောက်နိုင်ရာ၏။ (ဤနှစ်မျိုးတွင်) အဘယ်က ပို၍ ခဲယဉ်းသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား အကြင်သူသည် ခုနစ်စိတ် ခွဲစိတ်ထားသော သားမြီးဖျား အချင်းချင်း (အဖျားဖြင့် အဖျားကို) ထိုးဖောက်နိုင်ရာ၏။ ဤအရာက သာလျှင် ပို၍ ခဲယဉ်းပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။ အာနန္ဒာ စင်စစ်အားဖြင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူတို့သည် ပို၍ ထိုးထွင်း သိနိုင်ခဲ့သော အရာကို ထိုးထွင်းသိကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပပါတဝဂ် ===

၆ - အန္ဓကာရသုတ်

၁၁၁၆။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲ၍ အပိတ်အပင်မရှိ ဟင်းလင်းပွင့်လျက် အမိုက်မှောင်အတိ ဖြစ်ကုန် သော လောကန္တရိတ်ငရဲတို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်းငရဲ၌ ဤမျှတန်ခိုး အာနုဘော်ကြီးကုန်သော လနေတို့၏ အရောင်ကို မခံစားရကုန်ဟု မိန့်တော်မူလတ်သော် ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင် ဘုရား ထိုအမှောင်သည် ကြီးပေစွတကား၊ အသျှင်ဘုရား ထိုအမှောင်သည် အလွန်ကြီးပေစွတကား၊ အသျှင်ဘုရား ထိုအမှောင်ထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြား သော အမှောင်သည် ရှိပါသေးသလော” ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း ထိုအမှောင်ထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်ဖွယ် ကောင်းသော အခြားသော အမှောင်သည် ရှိသေး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ထိုအမှောင်ထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြားသော အမှောင်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ တို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံ ‘သင်္ခါရ’ တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ပ။

မွေ့လျော်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ပ။ ပြုစီရင်ကုန်၏။ပ။ ပြုစီရင်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု အမှောင်၌လည်း ကျကုန်၏။ အိုမှု အမှောင်၌လည်း ကျကုန်၏။ သေမှု အမှောင်၌လည်း ကျကုန်၏။ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု (နှလုံးမသာမှု) ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု အမှောင်၌လည်း

ကျကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ် မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု (နှလုံးမသာမှု) ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု ဟူသော ဆင်းရဲမှု မလွတ်ရကုန်ဟု ငါ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ တို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု ကံ ‘သင်္ခါရ’တို့၌ မမွေ့လျော်ကုန်။ပ။ မမွေ့လျော် ကုန်သည် ဖြစ်၍ မပြုစီရင်ကုန်။ပ။ မပြုစီရင်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု အမှောင်၌လည်း မကျကုန်၊ အိုမှု အမှောင်၌လည်း မကျကုန်၊ သေမှု အမှောင်၌လည်း မကျကုန်၊ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု (နှလုံးမသာမှု) ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု အမှောင်တို့၌လည်း မကျကုန်။ ထိုသူတို့ သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု (နှလုံးမသာမှု) ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု ဟူသော ဆင်းရဲမှု လွတ်ကုန်၏ဟု ငါ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပပါတဝဂ် ===

၇ - ပဌမ ဆိဂ္ဂဋ္ဌယုဂသုတ်

၁၁၁၇။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျား (တစ်ယောက်)သည် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ အပေါက် တစ်ခုရှိသော ထမ်းပိုးကို ပစ်ချရာ၏။ ထိုသမုဒ္ဒရာ၌လည်း လိပ်ကန်းသည် ရှိရာ၏။ ထိုလိပ်ကန်းသည် အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာ ကုန်လွန်သော အခါ၌ တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ် ပေါ်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာ ကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ စင်စစ်အားဖြင့် အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာ ကုန်လွန်သော အခါ၌ တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ် ပေါ်သော လိပ်ကန်းသည် ဤအပေါက်တစ်ခုသာရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်း စွပ်နိုင်ရာ သလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား ရှည်ကြာသောကာလ ကုန်လွန်သည်ရှိသော် တစ်ခါတစ်ရံ စွပ်နိုင်ကောင်း တန်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာ ကုန်လွန်သောအခါ တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ် ပေါ်သော ထိုလိပ် ကန်းသည် ဤအပေါက်တစ်ခုသာ ရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်း စွပ်မိနိုင်ခြင်းက ပို၍ မြန်ရာသေး၏။ တစ်ကြိမ်မျှ (အပါယ်သို့) ပျက်စီးကျရောက်သွားသော လူမိုက်သည် လူအဖြစ်ကို ရရန် မလွယ်ကူတော့ ချေဟု ငါ ဆို၏။

ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤအပါယ်ဘုံ၌ တရားနှင့်အညီ ကျင့်ခြင်း မျှမျှတတ ကျင့်ခြင်း ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုခြင်းသည် မရှိ၊ အချင်းချင်း စားခြင်း အားနည်းသူကို စားခြင်းသည်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန် တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း-

ဆင်းရဲဖြစ်သောအရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပပါတဝဂ် ===

၈ - ဒုတိယ ဆိဂ္ဂဠယုဂသုတ်

၁၁၁၈။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤမြေကြီးသည် ရေတပြင်တည်း ဖြစ်ရာ၏။ ထိုရေအပြင်၌ ယောက်ျား (တစ်ယောက်)သည် အပေါက် တစ်ခုသာရှိသော ထမ်းပိုးကို ပစ်ချရာ၏။ ထိုထမ်းပိုးကို အရှေ့လေသည် အနောက်သို့ တိုက်ခတ်ဆောင်ယူ သွားရာ၏။ အနောက်လေသည် အရှေ့သို့ တိုက်ခတ် ဆောင်ယူသွားရာ၏။ မြောက်လေသည် တောင်သို့ တိုက်ခတ် ဆောင်ယူသွားရာ၏။ တောင်လေသည် မြောက်သို့ တိုက်ခတ်ဆောင်ယူသွားရာ၏။ ထိုရေအပြင်၌ လိပ်ကန်းသည် ရှိရာ၏။ ထိုလိပ်ကန်းသည် အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာ ကုန်လွန်သောအခါ တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ် ပေါ်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ စင်စစ်အားဖြင့် အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာ ကုန်လွန်သောအခါ တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ် ပေါ်သော လိပ်ကန်းသည် ဤအပေါက် တစ်ခုသာရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်း စွပ်မိနိုင်ရာ သလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာ ကုန်လွန်သော အခါတစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ် ပေါ်သော ထိုလိပ်ကန်းသည် ဤအပေါက် တစ်ခုသာရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်း စွပ်မိနိုင်မှုသည် အကြောင်းညီညွတ်မှ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူအဖြစ်ကို ရခြင်းသည် အကြောင်းညီညွတ်မှ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤ အတူပင် လောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ပွင့်လာခြင်းသည် အကြောင်း ညီညွတ်မှ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ လောက၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ဓမ္မဝိနယ ထွန်းတောက်ပခြင်းသည် အကြောင်း ညီညွတ်မှ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုသူသည် ဤလူ့အဖြစ်ကို ရ၏။ လောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ လောက၌ မြတ်စွာဘုရား ဟော ကြားတော်မူသော ဓမ္မဝိနယသည်လည်း ထွန်းတောက်ပ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပပါတဝဂ် ===

၉ - ပဌမ သိနေရူပဗ္ဗတရာဇသုတ်

၁၁၁၉။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျား (တစ်ယောက်) သည် ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့ကို မြင့်မိုရ်တောင်မင်း၏ အနီး၌ ချထားရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ် သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ အနီး၌ ချထားသော ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့နှင့် မြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည် အဘယ်က ပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤမြင့်မိုရ်တောင် မင်းသည် သာပို၍ များပါ၏။ အနီး၌ ချထားသော ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့ကား အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ပါကုန်၏။ မြင့်မိုရ်တောင်မင်းကို ထောက်ဆ၍ အနီး၌ ချထားသော ပဲနောက်စေ့ မျှသာရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်ကုန်၊ အစိတ်အပိုင်းမျှသို့လည်း မရောက်ကုန်ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော (သစ္စာကို) ထိုးထွင်းသိပြီးသော အရိယာ တပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲသည်သာ ပို၍ များ၏။ အကြွင်းအကျန်သည် အနည်း ငယ်မျှသာတည်း။ ကုန်ဆုံးပြီးသော ရှေးက ဆင်းရဲအစုကို ထောက်ဆ၍ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ကြိမ်မျှ လာရသူ (သတ္တက္ခတ္ထုပရမ) ၏ အဖြစ်ဟူသော ဆင်းရဲသည်ကား မရေတွက်လောက်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်၊ အစိတ်အပိုင်း မျှသို့လည်း မရောက်၊ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပပါတဝဂ် ===

၁၀ - ဒုတိယ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇသုတ်

၁၁၂၀။ ရဟန်းတို့ ဤမြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည် ပဲနောက်စေ့မျှလောက်ရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးစာမျှသာ ကြွင်းကျန်၍ ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ မြင့်မိုရ်တောင်မင်း၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော အရာနှင့် ကြွင်းကျန်သော ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့သည် အဘယ်က ပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မြင့်မိုရ်တောင်မင်း၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော အရာသည်ကား ပို၍ များပါ၏။ ကြွင်းကျန်သည့် ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ပါကုန်၏။ မြင့်မိုရ်တောင်မင်း၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော အရာကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်ကုန်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်ပါကုန်ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော (သစ္စာကို) ထိုးထွင်းသိပြီးသော အရိယာ တပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲသည်သာ ပို၍ များ၏။ အကြွင်းအကျန် ဆင်းရဲသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ ကုန်ဆုံးပြီးသော ရှေးက ဆင်းရဲအစုကို ထောက်ဆ၍ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ကြိမ်မျှ လာရသူ (သတ္တက္ခတ္တပရမ) ၏အဖြစ် ဟူသော ဆင်းရဲသည်ကား မရေတွက်လောက်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်၊ အစိတ်အပိုင်းမျှသို့လည်း မရောက်၊ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် ပပါတဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - အဘိသမယဝဂ် ===

၁ - နခသိခသုတ်

၁၁၂၁။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြေမှုန့် အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ “ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ ငါ တင်ထားသော ဤမြေမှုန့် အနည်းငယ်နှင့် ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးသည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်း” ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကသာ ပို၍ များပါ၏။ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာ ဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်သည်ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကို ထောက်ဆ ၍ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့် အနည်းငယ်သည် မရေမတွက် လောက်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါဟု လျှောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော သစ္စာကို ထိုးထွင်းသိပြီးသော အရိယာတပည့် ဖြစ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲကသာ ပို၍ များ၏။ အကြွင်းအကျန် ဆင်းရဲသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ ကုန်ဆုံးပြီးသော ရှေးက ဆင်းရဲအစုကို ထောက်ဆ၍ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ကြိမ် မျှလာရသူ (သတ္တကမ္ဘတ္တပရမ) ၏အဖြစ် ဟူသော ဆင်းရဲသည် မရေတွက်လောက်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်၊ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂ - ပေါက္ခရဏီသုတ်

၁၁၂၂။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ရေကန်သည် အလျား ယူဇနာငါးဆယ် အနံ ယူဇနာ ငါးဆယ် အစောက်ယူဇနာ ငါးဆယ်တိုင်တိုင် ရှိ၏။ ကျီးသောက်နိုင်လောက်အောင် ကမ်းနှုတ်ခမ်းနှင့်အညီ ရေပြည့်နေ၏။ ထိုရေကန်မှ ယောက်ျား (တစ်ယောက်)သည် သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ရေကို ထုတ်ဆောင်ရာ ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ထုတ်ဆောင်ယူသော ရေနှင့် ရေကန်ရှိ ရေသည် အဘယ်က ပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ရေကန်ရှိ ဤရေကသာ ပို၍ များပါ၏။ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ထုတ်ဆောင်သော ရေ သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ ရေကန်ရှိ ရေကို ထောက်ဆ၍ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ထုတ်ဆောင်သော ရေသည် မရေတွက်လောက်ကုန်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်ကုန်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - အဘိသမယဝဂ် ===

၃ - ပဌမ သံဘောဇ္ဇသုတ်

၁၁၂၃။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးတို့ စီးဆင်းပေါင်းဆုံရာ အရပ်မှ ယောက်ျား (တစ်ယောက်) သည် ရေနှစ်စက်တို့ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ရေသုံးစက်တို့ကိုသော် လည်းကောင်း ထုတ်ဆောင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင် ကုန်သနည်း၊ ထုတ်ဆောင်သော ရေနှစ်စက်သုံးစက်တို့နှင့် မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိရေသည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိ ရေကသာ ပို၍ များပါ၏။ ထုတ်ဆောင်သော ရေနှစ်စက် သုံးစက်တို့ကား အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ပါကုန်၏။ မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိ ရေကို ထောက်ဆ၍ ထုတ်ဆောင်သော ရေနှစ်စက် သုံးစက်တို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန်၊ မနှိုင်းယှဉ် လောက်ကုန်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - အဘိသမယဝဂ် ===

၄ - ဒုတိယ သံဘောဇ္ဇသုတ်

၁၁၂၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးတို့ စီးဆင်းပေါင်းဆုံရာရှိ ရေသည် နှစ်စက်သုံးစက်သာ ကြွင်းကျန်၍ ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ကုန်ခန်းပြီးသော မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိ ရေနှင့်ကြွင်းကျန်သော ရေနှစ်စက် သုံးစက်တို့သည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ကုန်ခန်းပြီးသော မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိ ရေကသာ ပို၍ များပါ၏။ ကြွင်းကျန်သော ရေနှစ်စက် သုံးစက်တို့ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ ကုန်ခန်းပြီးသော မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိ ရေကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော ရေနှစ်စက် သုံးစက်တို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်ကုန်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - အဘိသမယဝဂ် ===

၅ - ပဌမ မဟာပထဝီသုတ်

၁၁၂၅။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျား (တစ်ယောက်)သည် (ကမ္ဘာ) မြေကြီးပေါ်၌ ဆီးစေ့ မျှရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးတို့ကို ချထားရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ချထားသော ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးနှင့် ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးသည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်း ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကသာ ပို၍ များပါ၏။ ချထားသော ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲ ခုနစ်လုံးသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ ချထားသော ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲ ခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်ကုန်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - အဘိသမယဝဂ် ===

၆ - ဒုတိယ မဟာပထဝီသုတ်

၁၁၂၆။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား (ကမ္ဘာ) မြေကြီးသည် ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲ ခုနစ်လုံးတို့ ကိုသာ ကြွင်းကျန်စေ၍ ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန် သနည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော (ကမ္ဘာ) မြေကြီးနှင့် ကြွင်းကျန်သော ဆီးစေ့မျှသာရှိသော မြေကြီးခဲ ခုနစ်လုံး တို့သည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ကုန်ဆုံးပြီးသော ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကသာ ပို၍ များပါ၏။ ကြွင်းကျန်ကုန်သော ဆီးစေ့မျှသာရှိသော မြေကြီးခဲ ခုနစ်လုံးတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော ဆီးစေ့မျှသာရှိသော မြေကြီးခဲ ခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက် လောက်ကုန်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်ကုန်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - အဘိသမယဝဂ် ===

၇ - ပဌမ မဟာသမုဒ္ဒသုတ်

၁၁၂၇။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျား (တစ်ယောက်)သည် မဟာသမုဒ္ဒရာမှ ရေနစ်စက် သုံးစက်တို့ကို ထုတ်ဆောင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ထုတ်ဆောင် သော ရေနစ်စက် သုံးစက်တို့နှင့် မဟာသမုဒ္ဒရာရှိ ရေသည် အဘယ်အရာက ပို၍များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မဟာသမုဒ္ဒရာရှိ ရေကသာ ပို၍ များပါ၏။ ထုတ်ဆောင်သော ရေနစ်စက် သုံးစက်တို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ မဟာသမုဒ္ဒရာရှိ ရေကို ထောက်ဆ၍ ထုတ်ဆောင်ပြီးသော ရေနစ်စက် သုံးစက်တို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်ကုန်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - အဘိသမယဝဂ် ===

၈ - ဒုတိယ မဟာသမုဒ္ဒသုတ်

၁၁၂၈။ ရဟန်းတို့ မဟာသမုဒ္ဒရာရှိ ရေသည် ရေနစ်စက် သုံးစက်တို့ကိုသာ ကြွင်းကျန်စေ၍ ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ ရှိကုန်ခန်းပြီးသော ရေနှင့် ကြွင်းကျန်သော ရေနစ်စက် သုံးစက်တို့သည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်း ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ကုန်ခန်းပြီးသော မဟာသမုဒ္ဒရာရှိ ရေကသာ ပို၍ များပါ၏။ ကြွင်းကျန်သော ရေနစ်စက် သုံးစက်တို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ ကုန်ခန်းပြီးသော မဟာသမုဒ္ဒရာရှိ ရေကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော ရေနစ်စက် သုံးစက်တို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက် ကုန်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာ တပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - အဘိသမယဝဂ် ===

၉ - ပဌမ ပဗ္ဗတူပမသုတ်

၁၁၂၉။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့ကို ဟိမဝန္တာ တောင်မင်း၏ အနီး၌ ချထားရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ မုန်ညင်း စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့နှင့် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်း ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကသာ ပို၍ များပါ၏။ အနီး၌ ချထားသော မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို ထောက်ဆ၍ အနီး၌ ချထားသော မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန်၊ မနှိုင်းယှဉ် လောက်ကုန်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၆ - အဘိသမယဝဂ် ===

၁၀ - ဒုတိယ ပဗ္ဗတူပမသုတ်

၁၁၃၀။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည် မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့ကိုသာ ကြွင်းကျန်စေ၍ ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်းနှင့် ကြွင်းကျန်သော မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့သည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤကုန်ဆုံးပြီးသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကသာ ပို၍ များပါ၏။ ကြွင်းကျန်သော မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဟိမဝန္တာ တောင်မင်းကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်ကုန်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု လျှောက် ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော သစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိသော အရိယာတပည့် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲကသာ ပို၍ များ၏။ အကြွင်းအကျန် ဆင်းရဲသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော ရှေးဆင်းရဲအစုကို ထောက်ဆ၍ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ကြိမ်မျှ လာရသူ (သတ္တက္ခတ္တုပရမ) ၏အဖြစ် ဟူသော ဆင်းရဲသည် မရေတွက်လောက်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်၊ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် အဘိသမယဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ပဌမ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ===

၁ - အညတြသုတ်

၁၁၃၁။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြေမှုန့် အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ “ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ ငါ တင်ထားသော မြေမှုန့် အနည်းငယ်နှင့် ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးသည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်း” ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကသာ ပို၍ များပါ၏။ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ လက်သည်း ဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့် အနည်းငယ်သည် မရေတွက်လောက်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူ့ဘုံ၌ ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘုံမှ တစ်ပါးသောဘုံ၌ ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သာ ပို၍ များကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။

ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။

“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ပဌမ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ===

၂ - ပစ္စန္နသုတ်

၁၁၃၂။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြေမှုန့် အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ “ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ ငါ တင်ထားသော မြေမှုန့် အနည်းငယ်နှင့် ဤ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးသည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်း” ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကသာ ပို၍ များကုန်၏။ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍

လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့် အနည်းငယ်သည် မရေတွက်
လောက်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မဇ္ဈိမတိုင်း ဇနပုဒ်တို့၌ ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ
တည်း၊ စင်စစ်အားဖြင့် တိုင်းစွန် (ပစ္စန္ဒရိတ်) ဇနပုဒ်တို့ဝယ် မသိတတ်သော လူရိုင်းမျိုးတို့၌ ဖြစ်ကြသော
သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ပဌမ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ===

၃ - ပညာသုတ်

၁၁၃၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မြတ်သော ပညာမျက်စိနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်
နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် (အဝိဇ္ဇာ) ဖြစ်သော ပြင်းစွာ တွေဝေသော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍
များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄ - သုရာမေရယသုတ်

၁၁၃၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော မူးယစ်စေတတ်သော သေရည်သေရက်
မှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော မူးယစ်
စေတတ်သော သေရည်သေရက်မှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

၅ - သြဒကသုတ်

၁၁၃၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကုန်း၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့်
ရေ၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ပဌမ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ===

၆ - မတ္တေယျသုတ်

၁၁၃၆။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အမိ၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ ပြုကျင့် ဆောင်ရွက်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါး ကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် အမိ၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ မကျင့်မဆောင်ရွက် ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇ - ပေတ္တေယျသုတ်

၁၁၃၇။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အဖ၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ ပြုကျင့် ဆောင်ရွက်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် အဖ၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ မကျင့်မဆောင်ရွက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

သတ္တမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ပဌမ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ===

၈ - သာမညသုတ်

၁၁၃၈။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်း၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ရဟန်း၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ မကျင့်မဆောင်ရွက် ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ပဌမ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ===

၉ - ဗြဟ္မညသုတ်

၁၁၃၉။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် သူတော်သူမြတ် (ဗြဟ္မဏ) တို့အပေါ်၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် သူတော်သူမြတ် (ဗြဟ္မဏ) တို့အပေါ်၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ မကျင့်မဆောင်ရွက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၇ - ပဌမ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ===

၁၀ - ပစာယိကသုတ်

၁၁၄၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရိုသေသော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မရိုသေသော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် ပဌမ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဒုတိယ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ===

၁ - ပါဏာတိပါတသုတ်

၁၁၄၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် အသက်သတ်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။
ပဌမသုတ်။

၂ - အဒိန္နာဒါနသုတ်

၁၁၄၂။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃ - ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသုတ်

၁၁၄၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄ - မုသာဝါဒသုတ်

၁၁၄၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် မမှန်ပြောခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဒုတိယ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ===

၅ - ပေသုညသုတ်

၁၁၄၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကုန်းစကား ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကုန်းစကား ပြောဆိုခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆ - ဖရုသဝါစာသုတ်

၁၁၄၆။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇ - သမ္ဗပ္ပလာပသုတ်

၁၁၄၇။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈ - ဝိဇဂါမသုတ်

၁၁၄၈။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဒုတိယ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ===

၉ - ဝိကာလဘောဇနသုတ်

၁၁၄၉။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ညစာစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ညစာစားခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၈ - ဒုတိယ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ===

၁၀ - ဂန္ဓဝိလေပနသုတ်

၁၁၅၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်း လိမ်းခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်း လိမ်းခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှစ်ခုမြောက် ဒုတိယ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၉ - တတိယ အာမကညေပေယျာလဝဂ် ===

၁ - နစ္စဂီတသုတ်

၁၁၅၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောငှာ ဖြစ်သော ပွဲကြည့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောငှာဖြစ်သော ပွဲကြည့်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ် သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဌမသုတ်။

၂ - ဥစ္စာသယနသုတ်

၁၁၅၂။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မြင့်သော နေရာ မြတ်သော နေရာမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် မြင့်သော နေရာ မြတ်သော နေရာမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃ - ဇာတရူပရဇတသုတ်

၁၁၅၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄ - အာမကညေသုတ်

၁၁၅၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကောက်စိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကောက်စိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၉ - တတိယ အာမကညေပေယျာလဝဂ် ===

၅ - အာမကမံသသုတ်

၁၁၅၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အသားစိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် အသားစိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆ - ကုမာရိကသုတ်

၁၁၅၆။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မိန်းမအို မိန်းမပျိုတို့ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် မိန်းမအို မိန်းမပျိုတို့ကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇ - ဒါသိဒါသသုတ်

၁၁၅၇။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျားတို့ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျားတို့ကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈ - အဇေဋ္ဌကသုတ်

၁၁၅၈။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဆိတ်နှင့် သိုးကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ဆိတ်နှင့် သိုးကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

အဋ္ဌမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၉ - တတိယ အာမကဗျေပယျာလဝဂ် ===

၉ - ကုက္ကုဒ္ဓ သူကရသုတ်

၁၁၅၉။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကြက်ဝက်ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကြက်ဝက်ကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၉ - တတိယ အာမကဗျေပယျာလဝဂ် ===

၁၀ - ဟတ္ထိ ဂဝဿသုတ်

၁၁၆၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဆင် နွား မြင်း မြည်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ဆင် နွား မြင်း မြည်းကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒသမသုတ်။

ကိုးခုမြောက် တတိယ အာမကဗျေပယျာလဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - စတုတ္ထ အာမကဗျေပယျာလဝဂ် ===

၁ - ခေတ္တ ဝတ္ထုသုတ်

၁၁၆၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လယ်နှင့် ယာကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် လယ်နှင့် ယာကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဌမသုတ်။

၂ - ကယ ဝိက္ကယသုတ်

၁၁၆၂။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဝယ်မှု ရောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ဝယ်မှု ရောင်းမှုမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃ - ဒူတေယျသုတ်

၁၁၆၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် တမန်အမှု အစေအပါးအမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် တမန်အမှု အစေအပါးအမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄ - တုလာ ကူဠသုတ်

၁၁၆၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ချိန်စဉ်းလဲ အသပြာစဉ်းလဲ ခြင်တွယ်တိုင်းတာ စဉ်းလဲခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ချိန်စဉ်းလဲ အသပြာစဉ်းလဲ ခြင်တွယ်တိုင်းတာ စဉ်းလဲခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - စတုတ္ထ အာမကညေပေယျာလဝဂ် ===

၅ - ဥက္ကောဋ္ဌနသုတ်

၁၁၆၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် တံစိုးယူခြင်း လှည့်ဖြားခြင်း အတူယူ၍ လိမ်ခြင်းတည်း ဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် တံစိုးယူခြင်း လှည့်ဖြားခြင်း အတူယူ၍ လိမ်ခြင်းတည်းဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့ သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-၁၁ - ဆေဒနာဒိသုတ်

၁၁၆၆-၁၁၇၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် (လက်ခြေစသည်ကို) ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း (ခရီးသွားတို့ကို) လုယက်ခြင်း (ရွာနိဂုံးတို့ကို) ဖျက်ဆီးခြင်း ဒမြတိုက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့ သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း (ခရီးသွားတို့ကို) လုယက်ခြင်း (ရွာနိဂုံးတို့ကို) ဖျက်ဆီးခြင်း ဒမြတိုက်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ- ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဧကာဒသမသုတ်။

ဆယ်ခုမြောက် စတုတ္ထ အာမကညေပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၁ - ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ် ===

၁ - မနုဿစုတိ နိရယသုတ်

၁၁၇၂။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြေမှုန့် အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ ‘ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ ငါ တင်ထားသော မြေမှုန့်နှင့် ဤ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးသည် အဘယ်က ပို၍ များသနည်း’ ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ) မြေကြီးကသာ ပို၍ များပါ၏။ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်သည် အနည်းငယ်သာတည်း။ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်သည် မရေတွက်လောက်၊ မနှိုင်းယှဉ်လောက်၊ အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ပြန်ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဌမသုတ်။

၂ - မနုဿစုတိ တိရစ္ဆာန်သုတ်

၁၁၇၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ပြန်ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ တိရစ္ဆာန်မျိုး၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃ - မနုဿစုတိ ပေတ္တိဝိသယသုတ်

၁၁၇၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ပြန်ဖြစ်ကြကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၁ - ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ် ===

၄-၆ - မနုဿစုတိ ဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၇၅-၁၁၇၇။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-၉ - ဒေဝစုတိ နိရယာဒိသုတ်

၁၁၇၈-၁၁၈၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် နတ်ဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် နတ်ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

နဝမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၁ - ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ် ===

၁၀-၁၂ - ဒေဝမနုဿနိရယသုတ်

၁၁၈၁-၁၁၈၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် နတ်ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် နတ်ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒွါဒသသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၁ - ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ် ===

၁၃-၁၅ - နိရယမနုဿနိရယာဒိသုတ်

၁၁၈၄-၁၁၈၆။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ငရဲမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ငရဲမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပန္နရသမသုတ်။

၁၆-၁၈ - နိရယဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၈၇-၁၁၈၉။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ငရဲမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ငရဲမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

အဋ္ဌာရသမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၁ - ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ် ===

၁၉-၂၁ - တိရစ္ဆာန်မနုဿနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၀-၁၁၉၂။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဧကဝိသတိမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၁ - ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ် ===

၂၂-၂၄ - တိရစ္ဆာန်ဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၃-၁၁၉၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုရိသတိမသုတ်။

၂၅-၂၇ - ပေတ္တိမနုဿနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၆-၁၁၉၈။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

သတ္တဝါသတိမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၁ - ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ် ===

၂၈-၂၉ - ပေတ္တိဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၉-၁၂၀၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် သာပို၍ များကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဧကုနတိသတိမသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

=== ၁၁ - ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ် ===

၃၀ - ပေတ္တိဒေဝပေတ္တိဝိသယသုတ်

၁၂၀၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ- ရဟန်းတို့ အရိယသစ္စာတရားလေးပါး တို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း -

ဆင်းရဲဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နှစ်လိုကုန်သည် ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူကြလေ ကုန်သတည်း။

တိသမသုတ်

တစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက် ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

တစ်ဆယ့်နှစ်ခုမြောက် သစ္စသံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ပြီး၏။
